

Esperanto

V-18679/8
(1920)

UNIVERSALA ESPERANTO ASOCIO

OFICIALA
JARLIBRO
1920

8^a JARO

UNIVERSALA ESPERANTO ASOCIO
14, MUSEUMSSTRASSE, BERN

JE MATENMANĜO

Fortiganto por
JUN-KAJ MALJUNULOJ

OVOMALTINO

D^{ro} A. Wander & S^o Bern

Ovomaltino enhavas en si ĉiujn nutrajn substancojn, kiujn la homa korpo en nuna periodo de streĉa laboro des pli grandkvante bezonas, kaj liveras ilin en formo agrabla laŭ gusto, facile kaj plene asimilebla de la organismo. Per Ovomaltino estas eble enkonduki pli da energio en la korpon, ne troŝarĝante tamen la organojn de digestado. Pli ol ĉia alia nutro Ovomaltino estas kapabla egaligi ĉe nervmalsanuloj la troelspezon de energio, redoni al spirite kaj korpe elĉerpitaj personoj la fiziologian ekvilibron, faciligi al streĉe laboranta homo lian ĉiutagan taskon. Taso da Ovomaltino ĉe la matenmanĝo estas bona bazo por la tuta tago; taso da Ovomaltino antaŭ kuŝiĝo garantias kvietan sanan dormon. Prof. Dr. O. Tilmann, Köln, kaj Dr. med. O. Veraguth, Zürich, en la "Lernolibro de Terapio de internaj malsanoj" rekomendas Ovomaltinon kiel taŭgan nutraĵon por neŭrasteniuloj.

Skatoloj je 250 gramoj . . . . . Fr. 3.—

„ „ 500 „ . . . . . „ 5.50

riceveblaj en apotekoj, drogejoj kaj vendejoj de nutraĵoj.

GRAVA!

Estimata Samideano.

I. — Dankante vin pro via kotizaĵo, ni havas la honoron sendi al vi la jarlibron por 1920.

II. — KOTIZAĴO POR 1921. — Por ke ne okazu interrompoj en viaj membrorajtoj kaj por ebligi regulan finan administradon de nia Asocio, vi bonvolu afable repagi vian kotizaĵon por 1921 ĝis la fino de marto 1921.

III. — VARBADO. — Por ke nia Asocio fariĝu pli kaj pli grava kaj potenca, estas necese, ke konstante ĝi pligrandigu la nombron de siaj membroj. Ni do insiste petas vin, ke vi konsideru kiel devon, varbi dum la venonta jaro almenaŭ unu membron, inter la personoj kiuj iel ajn bezonas la servojn de U. E. A. aŭ sin interesas pri Esperantismo. Vi uzu por tio la du aldonitajn varbilojn.

IV. — BONVOLA KUNLABORADO. — Se vi rimarkis eraron en la jarlibro; se vi konas iun kiu povus fariĝi Delegito en loko kie ne estas; se vi konas firmon, asocion, k. t. p., kiu povas nin helpi; se vi deziras fari al ni proponon, sendu la aldonitan respondilon.

Kun samideana saluto kaj antaŭa danko

Universala Esperanto Asocio
Centra Oficejo.

Universala Esperanto Asocio

Varbinto: ..... Membro N^o .....
 Strato: ..... Loko: .....

VARBILO

Bonvolu enskribi ..... { S^{ron} — Sinjorinon — Fraŭlinon —
 Entreprenon — Organizaĵon —

Nomo .....

Antaŭnomo .....

Profesio .....

Strato ..... N^o .....

Loko ..... Lando .....

Kiel:

Membro ordinara; Membro Abonanto; Membro Subtenanto; Esperantia Entrepreno; Dumviva Membro (300,00 Fr. Svis.).

La prezoj por ĉiuj landoj troviĝas sur tabelo paĝo 75.

LA VARBINTO:

Detranĉu tiun ĉi varbilon kaj sendu ĝin kun la mono al la Delegito de via loko aŭ al la Centra Oficejo U. E. A., 14 Museumsstrasse, Bern.

v-18673

Universala Esperanto Asocio

Varbinto: ..... Membro No .....

Strato: ..... Loko: .....

VARBILO

Bonvolu enskribi ..... { Sron — Sinjorinon — Fraŭlinon —
Entreprenon — Organizaĵon —

Nomo .....

Antaŭnomo .....

Profesio .....

Strato ..... *No* .....

Loko ..... *Lando* .....

Kiel:

Membro ordinara; Membro Abonanto; Membro Subtenanto; Esperantia Entrepreno; Dumviva Membro (300,00 Fr. Svis.).

La prezoj por ĉiuj landoj troviĝas sur tabelo paĝo 75.

LA VARBINTO:

Detranĉu tiun ĉi varbilon kaj sendu ĝin kun la mono al la Delegito de via loko aŭ al la Centra Oficejo U. E. A., 14 Museumsstrasse, Bern.

Duliniaj anoncetoj: 2 frankoj.

JARLIBRO DE U. E. A.

TARIFO DE L'ANONCOJ

---

1 paĝo: 50 frankoj.

(Svisa valoro)

1/2 paĝo: 25 frankoj.

1/4 paĝo: 12,50 frankoj.

1/10 paĝo: 5 frankoj.

Rabato da 10⁰/₁₀ al Esperantiaj Entreprenoj. — La anoncoj por 1921 estas akceptataj ĝis la 31 januaro 1921.

UNIVERSALA ESPERANTO ASOCIO

OFICIALA
JARLIBRO
1920

8^a JARO

UNIVERSALA ESPERANTO ASOCIO
14 MUSEUMSSTRASSE, BERN

Ĉiuj rajtoj rezervitaj

La enhavo de tiu Jarlibro ne povas esti represata,
ĉu tute, ĉu parte, sen la permeso de U E A.

ENHAVO.

Enkonduko	7
Kalendaro	10

Unua Parto: **Enciklopedio.**

Kronologio	13
Sezonoj	13
Luno	14
Eklipsoj	14
Suna sistemo	14
Horo	15
Mezuroj kaj Pezoj	17
Diversaj unuoj	18
Temperaturo	19
Montoj	20
Marprofundoj	21
Riveroj	21
Lagoj	22
Urboj	23
Areo kaj loĝantaro de la diversaj landoj	23
Rasoj kaj Religioj	27
Lingvoj	27
Monda komerco	29
Monunuoj	30
Monda ŝiparo	32
Fervojaj komunikoj	32
Poŝtaj komunikoj	33
Internaciaj poŝtaj tarifoj	34
Ĉefaj Internaciaj institucioj	36
Ĉefaj datoj de la mondhistorio	41
Anoncoj	XI—XVIII

Dua Parto: **Esperantismo.**

Historio de la Esperanto Movado	43
La lingvo Esperanto	47
Deklaro pri Esperantismo	50

La Esperanta Literaturo	52
Dek devoj de l'Esperantisto	54
Organizo de la Esperanto Movado	54
Universala Esperanto Asocio	57
Esperantistaj Organizaĵoj	59
Gazetoj Esperantistaj	64
La Esperanto Movado dum 1919	69
U E A dum 1919	70
Praktikaj Informoj pri U E A	71
Anoncoj	XIX—XXVI

Tria Parto: **Centra Organizo de U E A.**

Komitato	79
Centra Officejo	79
Dumvivaj Membroj kaj Garantiantoj	80
Adresaro de la Delegitoj kaj Esp. Grupoj	83
Laŭlanda listo de la lokoj kie U E A estas reprezentata	144
Esperantiaj Entreprenoj	148
Anoncoj	XXXVII—XXXIV

Kvara Parto: **Interrilata Adresaro.**

Korespondado per leteroj poŝtkartoj ktp.	157
Korespondado pri specialaj temoj	168
Interŝanĝo de poŝtmarkoj kaj diversaj objektoj	177
Anoncoj	XXXV—XLVIII

Hector Hodler †
1. Oktobro 1887 — 30. Marto 1920.

ENKONDUKO.

Post kelkjara interrompo, kaŭzita de la eksterordinaraj cirkonstancoj, reaperas la Oficiala Jarlibro de UEA, kiu espereble trovos ĉe niaj membroj same favoran akcepton kiel la antaŭmilitaj eldonoj. Presante en ĝi ne nur regularon kaj adresaron de UEA, sed ankaŭ enciklopedian parton kaj informaron pri la Esperanto-movado, ni penis fari el ĝi libreton samtempe interesan kaj utilan. La Jarlibro de UEA estas embrio de praktika poŝformata informilo internacia, necesega al ĉiu moderna homo, sekve al ĉiu Esperantisto.

La enciklopedia parto, kiu estis komencita en pli fruaj eldonoj, estas pliriĉigita per multaj novaj statistik-informoj, laŭ diversnaciaj dokumentoj. Ni atentigas, ke pri multaj landoj, speciale la orientaj, oni povas nuntempe liveri nur proksimumajn ciferojn. En la venontaj eldonoj ni korektos ĉiujn informojn laŭ la novaj oficialaj dokumentoj, kaj aldonos novajn pri diversaj fakoj de la ekonomia kaj kultura vivo. Tiu ĉi enciklopedia parto estu do rigardata nur kiel komenco de io, kion ni deziras ĉiujare plibonigi kaj kompletigi.

En la parto traktanta pri Esperantismo, la leganto trovos tute novajn artikolojn pri la historio kaj organizo de la Esperanto-movado, pri la lingvo kaj ĝia literaturo, pri la funkciado de UEA, ktp; ĝi estas la minimumo de tio, kion devas scii ĉiu bona Esperantisto. Nia Jarlibro estos do taŭga instruilo por la kurslernantoj kaj novaj samideanoj, kiujn oni tial penu varbi al UEA. Ni ankaŭ laŭeble donis informojn, ĉiujare kontrolotajn, pri la ĉefaj

organizaĵoj de la Esperanto-movado, pri la aperantaj gazetoj kaj novaj libroj. La kolekto de la estontaj jarlibroj permesos do konstati jaron post jaro la disvolviĝon de nia movado.

La Adresaro de la Delegitoj estas farita laŭ la sama plano kiel la lastjara. Ni publikigis la grupojn, pri kiuj nin sciigis la Delegitoj. Fine, troviĝas listo de la Esperantiaj Entreprenoj, kiujn ni rekomendas al nia membraro, esprimante la deziron, ke ili estu pli multaj en la venonta eldono, kaj — plia novaĵo! — adresaro de membroj dezirantaj internacie korespondi aŭ interrilati por specialaj celoj.

La temoj traktitaj en la enciklopedia parto iafoje postulis la uzon de esprimoj, kiuj, kvankam ili troviĝas en la vortaroj, estas ĝis nun ne tre oftaj. La propraj nomoj estas Esperantigitaj nur kiam ili koncernas internacie konatajn lokojn, malsame nomatajn en la naciaj lingvoj. (Ekz. Alpoj, Danubo, Mediteraneo, ktp.) Por la landnomoj devenantaj de popoloj ni aplikis la finaĵon *-io* nun uzatan de multaj samideanoj. Tion ĉi ni faras ne pro persona kaprico, sed pro praktikaj kaŭzoj, laŭsperte konstatinte la maloportunaĵojn de la ĝisnuna nomigado per *-ujo* aŭ *-lando*. Oni certe allasos, ke se en la mondo ekzistas institucio, kiu ofte bezonas uzi landnomojn, tio certe estas la Centra Oficejo de UEA. Pri tiu demando ĝi do havas ne dubeblan kompetentecon, kaj se ĝi decidis prove enkonduki internacian sufikson, kiun nepre bezonas la geografia kaj historia lingvo, tio estas ne sen pripenso kaj sperto. Cetere, la Fundamento tute ne malhelpas la enkondukon de novaj sufiksoj kaj novaj vortoj, nek la diferencigon de malsamaj sencoj en ĝisnunaj sufiksoj (kiel *-uj*) kaj vortoj.

* * *

Tiun ĉi unuan postmilitan eldonon oni bonvolu rigardi samtempe kun indulgemo kaj kun kritikemo: kun indulgemo, ĉar ĝi devis esti farita rapide, en nefavoraj circumstancoj kaj dum malsaniĝo de la Direktoro de UEA, kun kritikemo, ĉar ĝia plibonigo estas realigebla nur per ĉies kunlaborado. Unua eldono neniam estas senpeka. Kiu rimarkis eraron ian, estas petata tuj skribi al la Centra Oficejo de UEA.

Fine, ni remomorigas, ke la publikigo de tia riĉenhava Jarlibro trudas al UEA gravajn elspezojn. Ne multaj organizaĵoj posedantaj nur kelkajn milojn da membroj povas liveri al ĉiu el ili tiom ampleksan eldonaĵon. Por tion daŭrigi en la venontaj jaroj, ni nepre bezonas pli multajn membrojn, entreprenojn kaj anoncojn. Al tio helpu ĉiu leganto.

Nia Jarlibro ne apartenas al tiuj oficialaj dokumentoj, kiujn, respektive rigardinte, unu fojon por ĉiam, oni lokigas sur neatingeblan librobreton, kie ili kovriĝas per polvo. La Jarlibro de UEA devas troviĝi en la poŝo aŭ sur la labortablo de ĉiu Esperantisto, esti ne nur unu fojon legata, sed ofte uzata por praktika interrilatiĝo kun alilandaj samideanoj. Nur tiamaniere ĝi plenumos sian celon: helpi al la ĉiam pli intensa uzado de nia lingvo.

La Redaktinto.
(H. Hodler †)

Pro la morto de nia kara prezidanto, kies lasta verko estas ĉi-tiu jarlibro, kiel pro gravaj malfacilaĵoj dum la presado, la eldonaĵo multe prokrastiĝis. Ĉiuj informoj estas kontrolitaj ĝis fino de junio, la tekston ni lasis en ĝia originala formo. Biografio de S^{ro} HODLER aperos en la proksima jarlibro.

Centra Oficejo de UEA.

KALENDARO POR LA JARO 1920

Monatoj	Lundo	Mardo	Merkredo	Ĵaŭdo	Vendredo	Sabato	Dimanco	Monatoj	Lundo	Mardo	Merkredo	Ĵaŭdo	Vendredo	Sabato	Dimanco
Januaro	—	—	—	1	2	3	4	Julio	—	—	—	1	2	3	4
	5	6	7	8	9	10	11		5	6	7	8	9	10	11
	12	13	14	15	16	17	18		12	13	14	15	16	17	18
	19	20	21	22	23	24	25		19	20	21	22	23	24	25
	26	27	28	29	30	31	—		26	27	28	29	30	31	—
Februaro	—	—	—	—	—	—	1	Aŭgusto	—	—	—	—	—	—	1
	2	3	4	5	6	7	8	Maria	2	3	4	5	6	7	8
	9	10	11	12	13	14	15	Ĉieliro: 15	9	10	11	12	13	14	15
	16	17	18	19	20	21	22		16	17	18	19	20	21	22
	23	24	25	26	27	28	29		23	24	25	26	27	28	29
	—	—	—	—	—	—	—		30	31	—	—	—	—	—
Marto	1	2	3	4	5	6	7	Septembro	—	—	1	2	3	4	5
	8	9	10	11	12	13	14		6	7	8	9	10	11	12
	15	16	17	18	19	20	21		13	14	15	16	17	18	19
	22	23	24	25	26	27	28		20	21	22	23	24	25	26
	29	30	31	—	—	—	—		27	28	29	30	—	—	—
Aprilo	—	—	—	1	2	3	4	Oktobro	—	—	—	1	2	3	
Pasko: 4	5	6	7	8	9	10	11		4	5	6	7	8	9	
	12	13	14	15	16	17	18		11	12	13	14	15	16	17
	19	20	21	22	23	24	25		18	19	20	21	22	23	24
	26	27	28	29	30	—	—		25	26	27	28	29	30	31
Majo	—	—	—	—	—	1	2	Novembro	1	2	3	4	5	6	7
Ĉieliro: 13	3	4	5	6	7	8	9	Ĉiuj Sanktuloj: 1	8	9	10	11	12	13	14
Pentekosto: 23	10	11	12	13	14	15	16		15	16	17	18	19	20	21
	17	18	19	20	21	22	23		22	23	24	25	26	27	28
	24	25	26	27	28	29	30		29	30	—	—	—	—	—
	31	—	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—	—
Junio	—	1	2	3	4	5	6	Decembro	—	—	1	2	3	4	5
	7	8	9	10	11	12	13	Kristnasko: 25	6	7	8	9	10	11	12
	14	15	16	17	18	19	20		13	14	15	16	17	18	19
	21	22	23	24	25	26	27		20	21	22	23	24	25	26
	28	29	30	—	—	—	—		27	28	29	30	31	—	—

KALENDARO POR LA JARO 1921

Monatoj	Lundo	Mardo	Merkredo	Ĵaŭdo	Vendredo	Sabato	Dimanco	Monatoj	Lundo	Mardo	Merkredo	Ĵaŭdo	Vendredo	Sabato	Dimanco		
Januaro	—	—	—	—	—	1	2	Julio	—	—	—	—	1	2	3		
	3	4	5	6	7	8	9		4	5	6	7	8	9	10		
	10	11	12	13	14	15	16		11	12	13	14	15	16	17		
	17	18	19	20	21	22	23		18	19	20	21	22	23	24		
	24	25	26	27	28	29	30		25	26	27	28	29	30	31		
	31	—	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—	—		
Februaro	—	1	2	3	4	5	6	Aŭgusto	1	2	3	4	5	6	7		
	7	8	9	10	11	12	13	Maria	8	9	10	11	12	13	14		
	14	15	16	17	18	19	20	Ĉieliro: 15	15	16	17	18	19	20	21		
	21	22	23	24	25	26	27		22	23	24	25	26	27	28		
	28	—	—	—	—	—	—		29	30	31	—	—	—	—		
Marto	—	1	2	3	4	5	6	Septembro	—	—	—	1	2	3	4		
Pasko: 27	7	8	9	10	11	12	13		5	6	7	8	9	10	11		
	14	15	16	17	18	19	20		12	13	14	15	16	17	18		
	21	22	23	24	25	26	27		19	20	21	22	23	24	25		
	28	29	30	31	—	—	—		26	27	28	29	30	—	—		
Aprilo	—	—	—	—	1	2	3	Oktobro	—	—	—	—	—	1	2		
	4	5	6	7	8	9	10		3	4	5	6	7	8	9		
	11	12	13	14	15	16	17		10	11	12	13	14	15	16		
	18	19	20	21	22	23	24		17	18	19	20	21	22	23		
	25	26	27	28	29	30	—		24	25	26	27	28	29	30		
	—	—	—	—	—	—	—		31	—	—	—	—	—	—		
Majo	—	—	—	—	—	—	1	Novembro	—	1	2	3	4	5	6		
Ĉieliro: 5	2	3	4	5	6	7	8	Ĉiuj Sanktuloj: 1	7	8	9	10	11	12	13		
Pentekosto: 15	9	10	11	12	13	14	15		14	15	16	17	18	19	20		
	16	17	18	19	20	21	22		21	22	23	24	25	26	27		
	23	24	25	26	27	28	29		28	29	30	—	—	—	—		
	30	31	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—	—		
Junio	—	—	1	2	3	4	5	Decembro	—	—	—	—	—	1	2	3	4
	6	7	8	9	10	11	12	Kristnasko: 25	5	6	7	8	9	10	11		
	13	14	15	16	17	18	19		12	13	14	15	16	17	18		
	20	21	22	23	24	25	26		19	20	21	22	23	24	25		
	27	28	29	30	—	—	—		26	27	28	29	30	31	—		

UNUA PARTO.

ENCIKLOPEDIO.

Kronologio.

La jaro **1920** de la *Gregoria Kalendaro* respondas al la jaro: **1920** de la *Julia Kalendaro* (komenco: 14 januaro 1920).

5680—5681 de la *Hebrea Kalendaro* (komenco de la jaro 5681: 13 septembro 1920).

1338—1339 de la *Mohamedana Kalendaro* (komenco de la jaro 1339: 15 septembro 1920).

La *Gregoria Kalendaro* estas la Julia Kalendaro plibonigita per dekreto de Papo Gregorio XIII^a la 15 oktobro 1582 kaj sinsekve akceptita de la pli multaj civilizitaj ŝtatoj. (De 1918 sovjeta Rusio ankaŭ uzas la Gregorian Kalendaron.)

La *Julia Kalendaro* estas ankoraŭ uzata de la Ortodoksaj popoloj; ĝi diferencas de la Gregoria per tio, ke ĝi malfruas je 14 tagoj.

La *Hebrea Kalendaro* enhavas 12 aŭ 13 monatojn, la monatoj, fiksitaj laŭ la irado de la luno, 29 aŭ 30 tagojn; la 12-monataj jaroj havas 353, 354 aŭ 355 tagojn, la 13-monataj 383, 384 aŭ 385 tagojn. Tiuj diversaj jaroj sin sekvas tiel, ke je ĉiu 19^a jaro la komenco de la Hebrea jaro konicidu kun tiu de la suna jaro.

La *Mohamedana Kalendaro* komenciĝas je la Hegiro (16 julio 622 p. Kr.), t. e. la forkuro de Mohamedo el Meko al Medino. La monatoj havas 29 aŭ 30 tagojn, laŭ la luno; la jaro havas ĉiam 12 monatojn kaj 354 aŭ 355 tagojn.

Sezonoj.

Printempo: 20 marto.

Aŭtuno: 23 septembro.

Somero: 21 junio.

Vintro: 22 decembro.

En la suda duonsfero la sezonoj estas inversaj.

Luno.

- ☾ NL = Nova luno.
- ☽ PL = Plena luno.
- ☾ UK = Unua kvarono.
- ☽ LK = Lasta kvarono.

Januaro	Februaro	Marto	Aprilo	Majo	Junio	Julio	Augusto	Septembro	Oktobro	Novembro	Decembro
5 PL	4 PL	4 PL	3 PL	3 PL	1 PL	1 PL	7 LK	5 LK	5 LK	3 LK	2 LK
13 LK	11 LK	12 LK	11 LK	11 LK	9 LK	9 LK	14 NL	12 NL	12 NL	10 NL	10 NL
21 NL	19 NL	20 NL	18 NL	18 NL	16 NL	15 NL	21 UK	20 UK	20 UK	18 UK	18 UK
28 UK	16 UK	27 UK	25 UK	24 UK	23 UK	22 UK	29 PL	28 PL	27 PL	26 PL	25 PL
						30 PL					

Eklipsoj.

2—3 majo: Plena *luneklipo*, videbla en Eŭropo, sud-okcidenta Azio, Hinda Oceano, Afriko, Atlanta Oceano, Sud-Ameriko, Nord-Ameriko (krom okcidenta Kanado kaj Alasko) kaj en orienta parto de Granda Oceano.

18 majo: Parta *suneklipo*, videbla en Hinda Oceano kaj Aŭstralio.

27 oktobro: Plena *luneklipo*, videbla en orienta Eŭropo, okcidenta Nord-Ameriko, Granda Oceano, Aŭstralio, Azio, Hinda Oceano, orienta Afriko.

10 novembro: Parta *suneklipo*, videbla en nord-orienta Ameriko, suda Groenlando, norda Atlanta Oceano, okcidenta Eŭropo, Maroko, Alĝerio, nord-okcidenta Saharo.

Suna sistemo.

La *Suno* estas 1 253 000 pli granda kaj 333 470 pli peza ol la tero. Meza distanco de la Tero: 150 milionoj da km. Temperaturo taksata je 5000—10 000° C. La sunvarmo, kiun ricevas la Tero po m² en 1 sekundo, egalvaloras 2¹/₄ HP.

La *Tero* havas areon da 510 082 000 km², el kiuj ³/₄ estas maroj. Pezo: 5690 trilionoj da milkilogramoj. Diametro je la ekvatoro: 12 756 km, je la poluso: 12 735 km. Platiĝo: ¹/₂₉₃. La tero turniĝas

en 23 h. 56 m. 4 s. (465 m po sekundo) kaj ĉirkaŭiras la Sunon en 365¹/₄ tagoj (30 km po sekundo).

La *Luno* estas 50 pli malgranda ol la Tero. Distanco de la Tero: 384 446 km. Ĝi ĉirkaŭiras la Teron en 27¹/₄ tagoj. Temperaturo taksata je 100° C tage kaj —50° C nokte.

La *Planedoj* moviĝas ĉirkaŭ la Suno. Jen informoj pri la grandaj:

Nomo de la planedo	Rondiro ĉirkaŭ la suno	Distanco de la Suno (per milionoj da km.)			Grandeco kompare kun la Tero (= 1)
		minimuma	meza	maksimuma	
	Jaroj Tagoj				
Merkuro . . .	— 88	46	58	70	0,053
Venuso . . .	— 224	107	108	109	0,93
Marso	1 321	206	227	248	0,15
Jupitero . . .	11 314	738	775	813	1318
Saturno . . .	29 166	1344	1424	1504	686
Uranio . . .	84 6	2731	2864	2996	62
Neptuno . . .	164 286	4446	4487	4527	83

La distanco inter la plej proksima stelo (*Centaŭro*) kaj la Tero estas 41 trilionoj da km (270 000 pli ol la distanco inter la Tero kaj la Suno).

La suprajn distancojn oni povas pli facile taksi per la jena komparato: Se oni fiksas je 1 metro la distancon inter la Suno kaj la Tero, la distanco inter la Tero kaj la Luno estos nur 2¹/₂ milimetroj, inter la Tero kaj Venuso, la plej proksima planedo, 28 centimetroj, inter Tero kaj Neptuno, la plej malproksima planedo, 28 metroj kaj inter la Tero kaj Centauro, la plej proksima stelo, 270 kilometroj.

La rapideco de la lumo estas 300 000 km po sekundo. Ĝi venas de la Suno en 8 minutoj, de la plej proksima stelo en 4¹/₄ jaroj.

Horo.

La pli multaj civilizitaj landoj kalkulas la horon laŭ la meridiano de Greenwich (fama observatorio apud Londono); kelkaj konservis horon laŭ enlanda meridiano. Por havi en diversaj landoj aŭ lokoj

la horon kompare kun tiu de Greenwich oni devas adicii al ĝi aŭ subtrahi de ĝi la tempon ĉi-sube montritan:

<i>Okcident-Eŭropa horo (Greenwich)</i>	+ 0	<i>Monta horo Amerika</i>	- 7
Belgio, Britio (sen Irlando), Francio, Hispanio, Portugalio, Alĝerio, Tunizio.		Kanado: Alberta, Assiniboia, Athalaska, Saskatchewan.	
<i>Mez-Eŭropa horo</i>	+ 1	Usono: Arizona, Colorado, North Dakota, South Dakota, Idaho, Montana, New Mexico, Utah, Wyoming.	
Aŭstrio, Ĉeĥoslovakio, Danio, Germanio, Hungario, Italio, Jugoslavio, Luksemburgo, Norvegio, Polio, Svedio, Svisio.		<i>Centra horo Amerika</i>	- 6
<i>Orient-Eŭropa horo</i>	+ 2	Kanado: Kawatin, Manitoba	
Bulgario, Estonio, Letonio, Rumanio, Rusio, Turkio, Egiptio, Sud-Afriko.		Usono: Alabama, Arkansas, Florida, Illinois, Indiana, Iowa, Kansas, Kentucky, Louisiana, Michigan, Minnesota, Missisipi, Missouri, Nebraska, Ohio, Tennessee, Texas, Wisconsin	- 6
Eritreo, Madagaskaro	+ 3	Honduras	
Hindio	+ 5.30	<i>Orienta horo Amerika</i>	- 5
Anamo, Suda Ĉinio, Koriĉinio, Tonkino	+ 7	Kanado: New Brunswik, Ontario, Quebec, West Labrador	
Orienta Ĉinio, Filipinoj, West Aŭstralio	+ 8	Usono: North Carolina, South Carolina, Connecticut, Delaware, Georgia, Maine, Maryland, Massachusetts, New Hampshire, New Jersey, New York, Pensylvania, Rhode Island, Vermont, Virginia, West Virginia	
Japanio, Koreo	+ 9	Panama	
South Aŭstralio	+ 9.30	Ĉilio, Peruo	
New South Wales, Queensland, Tasmania, Victoria, Nova Gvineo	+ 10		
Nova Zelando	+ 11.30		
Hawai	- 10.30		
Alaska	- 9		
<i>Pacifika horo Amerika</i>	- 8		
British Columbia, California, Nevada, Oregon, Washington			

<i>Atlanta horo</i>	- 4	Salvadoro	- 5.56
Nova Scotia, Porto Riko		Nikaragvo	- 5.45
Islando, Gvineo, Madeira, Senegalo	- 1	Kosta Riko	- 5.36
<i>Aliaj horoj</i> (ne laŭ Greenwich)		Kubo	- 5.29
Nederlando	+ 0.20	Ekvadoro	- 5.14
Grekio	+ 1.35	Kolombio	- 4.57
Java	+ 7.19	Venezuelo	- 4.28
Meksiko	- 6.36	Argentino	- 4.16
		Urugvajo	- 3.45
		Brazilo	- 2.52
		Irlando	- 0.25

Mezuroj kaj Pezoj.

Metra sistemo.

La metra sistemo estas enkondukita en Francio per leĝo de 7 aprilo 1795 kaj estas deviga de 1837. Ĝi estas nun akceptita en ĉiuj Eŭropaj ŝtatoj (krom Britio, Grekio, Rusio), en Meksiko, en la ŝtatoj de Centra kaj Suda Ameriko (krom Bolivio, Paragvajo, Venezuelo). Ĝia uzado estas laŭvola en Bolivio, Britio kaj kolonioj, Egiptio, Grekio, Japanio, Paragvajo, Rusio, Siamo, Turkio, Usono, Venezuelo.

Pezo:

1 tuno (t)	= 1000 kilogramoj.
1 kvintalo (kv)	= 100 kilogramoj.
1 kilogramo (kg)	= 1000 gramoj.
1 hektogramoj (hg)	= 100 gramoj.
1 dekagramoj (dag)	= 10 gramoj.
1 gramo (g)	= pezo de 1 cm ³ de distilita akvo je 4 ^o .
1 decigramoj (dg)	= 0,1 gramo.
1 centigramoj (cg)	= 0,01 gramo.
1 miligramoj (mg)	= 0,001 gramo.

Enhavo:

1 kilolitro (kl)	= 1000 litroj.
1 hektolitro (hl)	= 100 litroj.
1 dekalitro (dal)	= 10 litroj.
1 litro (l)	= volumeno de 1 kg da akvo = 1 dm ³ .
1 decilitro (dl)	= 0,1 litro.
1 centilitro (cl)	= 0,01 litro.
1 mililitro (ml)	= 0,001 litro.

Longo:

1 Miriametro (Mm)	= 10 000 metroj.
1 kilometro (km)	= 1 000 metroj.
1 hektometro (hm)	= 100 metroj.
1 dekametro (dam)	= 10 metroj.
1 metro (m)	= $\frac{1}{4000000}$ de la tergloba meridiano.
1 decimetro (dm)	= 0,1 metro.
1 centimetro (cm)	= 0,01 metro.
1 milimetro (mm)	= 0,001 metro.

Areo:

1 hektaro (ha)	= 10 000 metroj ² .
1 kvadratkilometro (km ²)	= 1 000 m ² .
1 aro (a)	= 100 m ² .
1 centiaro (ca)	} = 1 m ²
1 kvadratmetro	

Aliaj mezuroj kaj pezoj.

<i>Britaj:</i>		<i>Rusaj:</i>	
Inĉo	= 0,025 m.	Colo	= 0,025 m.
Futo	= 0,305 m.	Verŝoko	= 0,043 m.
Jardo	= 0,914 m.	Futo	= 0,304 m.
Mejlo	= 1609 m.	Arŝino	= 0,711 m.
Perĉo	= 22,293 m ² .	Versto	= 1066 m.
Akro	= 4046 m ² .	Deciatino	= 1,09 ha.
Galono	= 4,54 l.	Vedro	= 12,29 l.
Buŝelo	= 36,37 l.	Funto	= 409 g.
Unco	= 28,35 g.	Pudo	= 16,380 kg.
Pundo	= 453,59 g.		

Diversaj unuoj.

Maraj: *Mejlo* ($\frac{1}{60}$ de grado) = 1852 m. — *Nodo* ($\frac{1}{120}$ de mejlo) = 15,435 m. — *Klaffo* = 1,624 m. (Brita 1,829 m).

La nombro de la nodoj mezurataj en 30 sekundoj respondas al la pohora rapideco esprimata per mejloj. Ekz.: 25 nodoj en 30 sekundoj montras rapidecon de 25 mejloj hore (= 46,300 km).

La interna ŝipvolumeno, utila por transportado de komercaĵoj, estas mezurata per la internacia komerca tuno = 2,830 m³.

Por militŝipoj oni kalkulas la pezon per *metraj tunoj* da 1000 kg en Francio aŭ per tunoj da 1016 kg en Brita Imperio kaj aliaj landoj.

Teknikaj: 1 *kalorio* estas la varmokvanto necesa por varmigi 1 kg da akvo de 0° ĝis 1° C.

1 *atmosferpremo* estas egala al la premo de hidrarga kolono alta 760 mm (meza barometra stato ĉe la maro) = la premo de 1,033 kg sur 1 cm².

1 *kilogrametro* estas la potenco necesa por levi 1 kg ĝis 1 m.

1 *ĉevalforto* (HP, t. e. *horse power* Angle) estas la potenco necesa por levi 75 kg ĝis 1 m dum 1 sekundo.

1 *ohmo* estas la elektra kondukrezisto, kiun produktas kolono de hidrargo longa 106,3 cm kaj ampleksa 1 mm² je 0° C.

1 *ampero* (unu de elektra fluforto) estas signata de la neŝanĝebla elektra fluo, kiu pasante tra akva solvaĵo de arĝentnitrato precipitas en 1 sekundo 0,001118 g da arĝento.

1 *volto* estas la elektromotora forto de fluo, kiu produktas 1 amperon je rezisto de 1 ohmo.

1 *wato* estas la potenco produktata de elektra forto je tensio de 1 volto kaj je fluforto de 1 ampero en 1 sekundo. 1 wato = $\frac{1}{736}$ de ĉevalforto aŭ potenco necesa por levi 102 g ĝis 1 m dum 1 sekundo. 1 kilowato = 1000 watoj = 1,36 ĉevalforto.

Temperaturo.

Termometro.

La temperaturon oni mezuras per termometro. Tri skaloj estas uzataj:

Centigrado, ankaŭ nomata *Celsius* (C), laŭ la Sveda astronomo, kiu ĝin diskonigis en la plej multaj Eŭropaj landoj. La spaco inter la glaciiga kaj vaporiga punkto de l'akvo estas dividata je 100 gradoj.

Réaumur (R), laŭ la nomo de la Franca fizikisto ĝin elpensinta. La spaco inter la glaciiga kaj vaporiga punkto de l'akvo estas dividata je 80 gradoj. Tiu skalo estas ankoraŭ uzata en Francio. Por transformi temperaturon esprimitan per Réaumur-gradoj en centigraĵojn, oni multiplikas ĝin per 5 kaj dividas la produkton per 4.

Fahrenheit (F), laŭ la nomo de la Germana natursciencisto ĝin elpensinta. La spaco inter la glaciiga kaj vaporiga punkto de l'akvo estas dividata je 180 gradoj. En tiu skalo, la glaciiga punkto estas montrata per grado 32^a, la vaporiga punkto per grado 212^a. La skalo Fahrenheit estas uzata en Britaj landoj kaj en Usono. Por transformi temperaturon esprimitan per Fahrenheit-gradoj en centigraĵojn, oni subtrahas de ĝi 32 kaj multiplikas la restantan nombron per $\frac{5}{9}$.

Vaporiga punkto de kelkaj likvaĵoj.

Hidrargo 357° C, linoleo 315°, fosforo 290°, terebintoleo 157°, marakvo 104°, akvo 100°, salpetracido 86°, benzino 80°, alkoholo 78°, etero 35°.

Fandiga punkto de kelkaj substancoj.

Ŝtalo 1700—1900°, forĝofero 1300—1500°, griza ferfandaĵo 1200°, kupro 1065°, oro 1064°, blanka ferfandaĵo 1050°, arĝento 955°, zinko 419°, plumbo 322°, stano 241°, blanka vakso 68°, flava vakso 61°, glacio 0°, hidrargo — 39°.

Homa temperaturo.

La normala homa temperaturo varias inter 36,4° kaj 37,4° C, laŭ la horoj (plej alta punkto inter 6^h kaj 7^h vespere). Febra stato komenciĝas je 37,5° vespere aŭ 37° matene.

Meza temperaturo de kelkaj lokoj

(Esprimita per centigradoj)

	Lati- tudo	Tempera- turo			Lati- tudo	Tempera- turo	
		Janu- aro	Julio			Janu- aro	Julio
Nova Zemblo	72 N.	-21	6	Bagdad	33 N.	11	34
Arhangelsk (Rusio)	64 N.	-13	15	Tuggurt (Sahara)	33 N.	11	36
Moskvo	55 N.	-11	19	Kairo (Egiptio)	30 N.	12	29
Irkutsk (Siberio)	52 N.	-21	18	Hawai	21 N.	21	25
Berlin	52 N.	0	19	Mexico (2277 m)	19 N.	12	18
London	51 N.	3	18	Masaŭa (Ruĝa Maro)	15 N.	26	35
Paris	48 N.	2	18	Madras (Hindio)	13 N.	24	31
Quebec (Kanado)	46 N.	-11	20	Brazzaville (Kongo)	4 N.	28	22
Bukarest	44 N.	-3	23	Quito (2850 m)	0	14	13
Nice (Sud-Francio)	43 N.	8	24	Batavia (Java)	6 S.	25	26
New-York	40 N.	-1	23	La Paz (3650 m)	16 S.	13	7
Peking	39 N.	-5	26	Rio-de-Janeiro	23 S.	25	20
San Francisco	37 N.	9	14	Cape town (Sud.-Afri- ko)	34 S.	21	12
Alger	36 N.	12	25	Auckland (Nov-Ze- lando)	36 S.	19	11
Tokio	36 N.	2	25				
Madeira	33 N.	15	23				

La plej altaj montoj.

Eŭropo. — *Kaukazo*: Elbruz 5629 m. — *Alpoj*: Monto-Blanka 4810 m. — *Pireneoj*: Maladetto 3404 m. — *Hispanaj montoj*: Cerro de Mulhacen 3481 m. — *Siciliaj montoj*: Etna 3313 m. — *Balkanoj*: Muss Alla 2936 m. — *Apeninoj*: Gran Sasso 2921 m. — *Korsiko*: Cinto 2710 m. — *Karpatoj*: Gerlsdorfpinto, Tatra 2663 m. — *Skandinavaj Alpoj*: Galdhøpiggen 2561 m. — *Centra montaro Franca*: Mont-Dore 1886 m. — *Jura*: Crêt de la Neige 1723 m. — *Ural*: Tel-Pos-Is 1688 m. — *Bohemaj kaj Saksaj montoj*: Schneekoppe, Riesen-G., 1605 m. — *Vogesoj*: Ballon de Guebwiller 1426 m. — *Skotlando*: Ben Nevis 1343 m.

Azio. — *Montaro de Centro Azio*: Everest 8840 m. — *Elburz*: Demavend 5670 m. — *Armenaj montoj*: Ararat 5160 m. — *Kamĉatka*: Kliučevsk 4916 m. — *Borneo*: Kinibalu 4175 m. — *Taurus*: Erdšias 3960 m. — *Japanaj montoj*: Fuzi-Yama 3778 m. — *Libano*: Dahr-el-Khobib 3070 m. — *Arabio*: Djebel Sabor 3006 m.

Afriko. — *Orienta Montaro*: Kilima Ndjaro 6010 m. — *Abisenaj montoj*: Ras Dajan 4620 m. — *Atlaso*: Tamdjurt 4600 m. — *Kamerun*: 4055 m. — *Kanarioj*: Pico de Teyde 3706 m. — *Sud-Afriko*: Champagne Castle 3650 m. — *Madagaskaro*: Tsiafajavona 2630 m.

Ameriko. — *Andoj*: Aconcagua 7040 m. — *Alaskaj Montoj*: Mac Kinley 6240 m. — *Sierra Madre*: Orizaba 5550 m. — *Sierra Nevada*: Whitney 4540 m. — *Alleghany*: Black Dome 2044 m. — *Rokaj Montoj*: Massive 4396 m.

Aŭstralazio. — *Hawai*: Maūna Kea 4208 m. — *Nov-Zelando*: Cook 3768 m. — *Aŭstraliaj Alpoj*: Townsend 2241 m.

La plej altaj loĝataj urboj estas en Azio Kursok 4541 m, L'hasa (Tibeto) 3630 m, en Nord-Ameriko observatorio Lincoln 4360 m, en Sud-Ameriko, Tacora 4344 m, urboj Potosi 3960 m, La Paz 3694 m, Quito 2350 m, en Eŭropo la hospico St Bernard (Svisaj Alpoj) 2472 m.

La plej grandaj marprofundoj.

Atlantiko: 8530 m. — Mediteraneo 4404 m. — Nigra Maro: 2240 m. — Norda Maro: 347 m. — Manĉo [Kanal] 110 m. — Antilia Maro: 5200 m. — Hinda Oceano: 5911 m. — Granda Oceano: 9425 m.

La plej longaj riveroj.

Eŭropo. — *Al Glacia Oceano*: Peĉora 1490 km, Dvina 1140 km. — *Al Balta Maro*: Vistulo 1050 km, Dvina 960 km, Oder 870 m. — *Al Norda Maro*: Rejno 1223 km, Elbe 1100 km, Meuse [Maas] 950 km, Weser 712 km. — *Al Atlanta Oceano*: Loire 1020 km, Tajō 1006 km, Douro 850 km, Guadiana 806 km, Seine 776 km, Garonne 650 km. —

Al Mediteraneo: Rhône 812 km, Ebro 800 km, Po 675 km. — *Al Nigra Maro*: Danubo 2800 km, Don 2106 km, Dnjepr 1950 km, Dnjestr 1200 km. — *Al Kaspia Maro*: Volga 3395 km.

Azio. — *Al Glacia Oceano*: Jenisejsk 5500 km, Lena 4400 km, Ob 4100 km. — *Al Granda Oceano*: Jang-Tse 5200 km, Hoang Ho 4700 km, Mekong 4200 km, Amur 4000 km. — *Al Hinda Oceano*: Gango 3000 km, Indus 2900 km, Eŭfrato 2900 km.

Afriko. — *Al Mediteraneo*: Nilo 6400 km. — *Al Atlanta Oceano*: Kongo 4700 km, Niger 4200 km, Senegalo 1800 km. — *Al Hinda Oceano*: Zambezo 2700 km.

Ameriko. — *Al Glacia Oceano*: Mackensie 4000 km. — *Al Granda Oceano*: Yucon 3300 km, Columbia 2100 km. — *Al Atlanta Oceano*. En Nord-Ameriko: Mississipi-Missouri 7200 km, Saint-Laurent 3700 km, Arkansas 3400 km. En Sud-Ameriko: Amazonas 5500 km, Plata 4000 km, Madeira 3500 km, Purus 3000 km, Tocantius 2700 km, Orinoco 2500 km.

Aŭstralazio. — Murray 1800 km, Darling 1800 km.

La plej longa rivero en la tuta mondo estas *Mississipi* kun *Missouri* 7200 km. Poste venas *Nilo* 6400 km, *Amazonas* 5500 km, *Jenisejsk* 5500 km.

La plej grandaj lagoj.

Eŭropo. — Ladoga 18130 km², Onega 9750 km², Peipus 3510 km², Vener 6240 km², Vetter 1960 km², Mälär 1690 km², Balaton (Hungar) 690 km², Geneva 580 km², Bodensee [Konstanz] 540 km².

Azio. — Aral 67770 km², Bajkal 31400 km², Issik Kul 5780 km², Van 3690 km².

Afriko. — Victoria 83300 km², Tanganyika 32600 km², Nyassa 26500 km², Albert 20000 km², Banguelo 20000 km², Ĉad [Tchad] 16300 km².

Ameriko. — Supera 83000 km², Huron 60300 km², Michigan 52000 km², Granda Lago de l'Ursoj 36000 km², Granda Lago de Sklavoj

26000 km², Erie 24000 km², Winnipeg 22000 km², Ontario 18700 km², Nicaragua 15900 km², Titicaca (Sud-Ameriko) 8400 km².

La plej grandaj lagoj en la mondo (Victoria kaj Supera Lago) havas areon duoble pli vastan ol Nederlando.

La plej loĝataj urboj.

Ekzistas en la tuta mondo 371 urboj kun pli ol 100000 loĝantoj. El ili 180 estas en Eŭropo (47 en Germanio, 44 en Britio, 16 en Francio, 16 en Italio), 95 en Ameriko (66 en Usono), 83 en Azio (29 en Hindio, 16 en Ĉinio, 14 en Japanio), 7 en Afriko, 6 en Aŭstralazio.

Estas 22 urboj kun pli ol unu miliono da loĝantoj, nome (por Eŭropo la ciferoj estas antaŭmilitaj):

London*	7,5	Osaka (Japan)	1,5
New York	5,6	Han-Keŭ (Ĉin.)	1,4
Paris*	4,0	Calcutta	1,2
Berlin*	3,5	Konstantinoplo	1,2
Chicago	2,5	Rio-de Janeiro	1,2
Petrograd	2,3	Glasgow	1,1
Tokio	2,2	Hamburg	1,0
Wien	2,0	Budapest	1,0
Moskvo	1,8	Varsovio	1,0
Philadelphia	1,7	Bombay	1,0
Buenos Aires	1,6	Kanton (Ĉin.)	1,0

* Kun la ĉirkaŭaj antaŭurboj.

Areo kaj loĝantaro de la diversaj landoj.

Ni donas ĉi-sube la areon, loĝantaron kaj densecon de la diversaj landoj en la mondo. Ni atentigas, ke pri multaj Eŭropaj ŝtatoj la ciferoj estas nur proksimumaj, ĉar la limoj ne estas ankoraŭ ĉie fiksitaj kaj popolalkulado ne okazis dum aŭ post la milito. En la proksimaj eldonoj ni korektos la ciferojn laŭ la novaj oficialaj informoj.

Kontinentoj.

	Areo (per miloj da km ²)	Loĝantaro (per milionoj)	Denseco (po km ²)		Areo (per miloj da km ²)	Loĝantaro (per milionoj)	Denseco (po km ²)
<i>Eŭropo</i>	9898	450,0	45	<i>Ameriko</i>	39020	185,0	4
<i>Azio</i>	44193	920,0	28	<i>Aŭstralazio</i>	8960	7,0	0,8
<i>Afriko</i>	30781	150,0	5	<i>Tutmondo</i>	132852	1712,0	13

Eŭropo.

	Areo (per miloj da km ²)	Loĝantaro (per milionoj)	Denseco (po km ²)		Areo (per miloj da km ²)	Loĝantaro (per milionoj)	Denseco (po km ²)
Albanio	28	0,850	30	Italio	300	37,0	123
Aŭstrio	90	6,0	66	Jugoslavio	250	16,0	64
Belgio	30	7,5	257	Letonio (Latvio)	90	3,0	32
Britio	314	46,0	145	Litovio	75	2,5	33
Bulgario	90	4,5	50	Luksemburgo	2,5	0,3	102
Ĉeĥoslovakio	140	14,0	100	Nederlando	35	6,7	197
Danio	40	3,0	75	Norvegio	323	2,6	8
Estonio	20	0,5	25	Polio	270?	25,0	92
Finnlando	373	3,6	9	Portugaliao	92	6,0	65
Francio	550	40,0	74	Rumanio	?	16,0	—
Germanio	441	58,0	131	Rusio	?	120,0	—
Grekio	120?	5,0	41	Svedio	444	5,8	13
Hispanio	505	20,7	41	Svisio	41	3,9	95
Hungario	140?	10,0	71	Ukrajnio	?	28,0	—
Sub la kontrolo de la Ligo de Nacioj:				Plebiscite decidotaj:			
Danzig	1,9	0,350	170	Partoj de Ger-			
Saar-teritorio	2,0	0,650	325	mana teritorio	33	3,0	—

Azio.

	Areo (per miloj da km ²)	Loĝantaro (per milionoj)	Denseco (po km ²)		Areo (per miloj da km ²)	Loĝantaro (per milionoj)	Denseco (po km ²)
<i>Sendependaj ŝtatoj:</i>				<i>Francoj</i>	803	17,5	—
Afganistano	558	4,8	7	[Anamo	155	5,5	—
Ĉinio	11138	330,0	30	[Košimĉinio	59	3,0	—
Georgio	—	3,5	—	[Tonkino	119	6,5	—
Japanio	673	79,0	117	<i>Nederlandaj</i>	1915	48,0	25
Nepalo	140	5,0	36	[Java	131	36,0	274
Omano	192	0,5	2	<i>Portugalaj</i>	23	0,8	4
Persio	1645	10,0	6	<i>Rusaj</i>	16153	24,0	1
Siamo	600	9,0	15	[Centra Azio	3488	11,0	—
<i>Eŭropaj pose- daĵoj:</i>				[Siberio	12400	10,0	—
<i>Britaj</i>	5287	325,0	60	<i>Usonaj</i> (Filipinoj)	296	9,0	3
[Hindiio	4844	316,0	65]				

Pri Arabio, Armenio, Azerbeĥano, Turkio ciferoj ne estas doneblaj, ĉar la limoj ne estas nun eĉ proksimume fiksitaj.

Afriko.

	Areo (per miloj da km ²)	Loĝantaro (per milionoj)	Denseco (po km ²)		Areo (per miloj da km ²)	Loĝantaro (per milionoj)	Denseco (po km ²)
<i>Sendependaj ŝtatoj:</i>				<i>Britaj</i>	9092	54,0	5
Abisenio	1120	10,0	9	[Egiptio	916	12,5	14
Liberio	95	1,5	15	[Sud-Afriko	1225	6,0	5
<i>Eŭropaj pose- daĵoj:</i>				<i>Francaj</i>	9203	32,0	3
<i>Belgaj</i> (Kongo)	2365	12,5	5	[Alĝerio	575	5,5	10
				[Maroko	420	4,0	10
				[Tunizio	120	2,0	16
				<i>Italaj</i>	1633	1,7	1
				<i>Portugalaj</i>	2057	8,5	4

Ameriko.

	Areo (per miloj da km ²)	Loĝantaro (per milionoj)	Denseco (po km ²)		Areo (per miloj da km ²)	Loĝantaro (per milionoj)	Denseco (po km ²)
Argentino	2987	9,3	3	Panamo	86	0,750	9
Bolivio	1333	3,0	2	Paragvajo	253	1,0	4
Brazilo	8526	26,5	3	Peruo	1 382	6,0	4
Ĉilo	750	4,0	5	Salvadoro	34	1,3	38
Dominiko	48	0,8	15	Urugvajo	187	1,5	7
Ekvadoro	300	3,0	6	Usono	9 595	102,0	10
Gvatemalo	113	2,2	17	Venezuelo	1 020	3,0	3
Haitio	28	2,5	72	<i>Eŭropaj pose- daĵoj:</i>			
Honduras	115	0,6	5	<i>Britaj</i>	10 497	10,8	10
Kosta-Riko	48	0,5	10	[<i>Kanado</i>	9 659	8,5	9]
Kolombio	1206	7,0	6	<i>Francaj</i>	91	0,450	5
Kubo	166	2,6	15	<i>Nederlandaj</i>	129	0,180	1
Meksiko	1987	26,0	8				
Nikaragvo	128	0,7	6				

Aŭstralazio.

	Areo (per miloj da km ²)	Loĝantaro (per milionoj)	Denseco (po km ²)		Areo (per miloj da km ²)	Loĝantaro (per milionoj)	Denseco (po km ²)
<i>Eŭropaj pose- daĵoj:</i>				[Nov-Zelando	271	1,1	4]
<i>Britaj</i>	8267	6,5	1,0	<i>Francaj</i>	22	0,086	4
[<i>Aŭstralio</i>	7701	4,8	0,6]	<i>Usonoj</i> (Hawaiĵ)	17	0,3	2

Rimarkoj: La areo de Eŭropo estas 18, tiu de Ameriko 70 pli granda ol la areo de Francio. Se Ameriko havus la saman loĝantaro-densecon kiel Eŭropo, ĝi havus 1800 milionojn da loĝantoj, t. e. tiom multe kiom nun la tuta mondo. Se ili havus la saman densecon kiel

Francio Usono kalkulus 750, Brazilo 650, Argentino 220 milionojn da loĝantoj. Inverse, se Eŭropo havus la saman densecon kiel Brazilo, ĝi havus nur 30 milionojn da loĝantoj (anstataŭ 450), Francio 1¹/₂ milionojn, Svisio 120 000.

Rasoj kaj religioj.

Rasoj. — Blankuloj: 1100 milionoj. Flavuloj: 500 milionoj. Nigrujoj: 100 milionoj.

Religioj. — *Kristanoj:* 620 milionoj. (Katolikoj: 310; Protestantoj: 180; Ortodoksaj kaj orientaj eklezioj: 130.) — *Izraelidoj:* 12 milionoj. — *Mohamedanoj:* 220 milionoj. — *Brahmanoj:* 220 milionoj. — *Konfucianoj:* 250 milionoj. — *Taoistoj kaj ŝintoistoj:* 60 milionoj. — *Idolanoj:* 150 milionoj.

La lingvoj en la mondo.

Dividoj: La lingvistoj dividas la lingvojn laŭ tri grandaj grupoj: monosilabaj, aglutinaj, fleksiaj.

Monosilabaj estas la lingvoj, en kiuj ĉiu vorto havas nur unu silabon. En ili, la frazelementoj estas difinitaj ne laŭ ŝanĝoj en la formo de vorto, sed laŭ la loko, kiun ĉiu el ili okupas rilate al la aliaj. La ĉefaj monosilabaj lingvoj estas la Ĉina kaj ĝiaj multaj dialektoj, la lingvoj de Tibeto, Himalajo, Anamo, Siamo, Kamboĝo, ktp.

Aglutinaj estas la lingvoj, en kiuj la ĉefaj elementoj de la parolo havas propran signifon, kaj estas kompletigataj per afiksoj, kiuj agluigas al ili kaj modifas la sencon. Aglutinaj estas la lingvoj Japana, Korea, Malaja, Polineziaj, Mongolaj, Kalmuka, Kirgiza, Ĉerkesa, Turka, Hungara, Finna, Lapona, ktp., kiel ankaŭ la Afrikanaj kaj Amerikanaj indiĝenaj lingvoj.

Fleksiaj estas la lingvoj, kies elementoj modifiĝas, eĉ la radikoj. Oni dividas ilin jene:

- 1^e Ĥamidaj lingvoj (Kopta, Kabila, Tuarega, Etiopa, ktp.).
- 2^e Semidaj lingvoj (Hebrea, Siriaka, Araba).
- 3^e Hindu-Eŭropaj lingvoj, subdividatoj jene:

A. Eŭropa branĉo:

- a) Helena familio: Greka lingvo.
- b) Latina familio: Latina, Itala, Franca. Provenca, Hispana, Kataluna, Portugala, Romanĉa, Rumana, ktp.

- c) Kelta familio: Galla, Bretona, Kimra, Gaela, Irlanda, k. a.
 d) Germana familio: Gotika, Dana, Islanda, Norvega, Sveda; Angla; Frislanda; Malalt-Germana, Holanda, Flandra; Alt-Germana, Germana.
 e) Slava familio: Rusa; Slavona, Bulgara; Serba; Ĉeĥa, Slovaka, Kaĉuba; Pola.
 f) Letona familio: Lëtona, Litova.
 g) Albana familio: Iliria, Albana.

B. Azia branĉo:

- a) Hinda familio: Sanskrita, Prakrita, Hindaj modernaj lingvoj (Hindia, Hindustania, Bengalio, ktp.).
 b) Irana familio: Persa, Kurda, Osseta, Afgana, ktp.
 c) Armena familio: Armena, Georga, ktp.

Statistiko. — La ciferoj pri la disvastiĝo de la diversaj lingvoj estas nur proksimumaj. La statistikon malfaciligas la fakto, ke en landoj havantaj nur unu oficialan lingvon (ekzemple, la diversaj Amerikaj ŝtatoj), multaj elmigrintoj Eŭropaj aŭ Aziaj ankoraŭ uzas sian hejman lingvon kaj nur kiel helpkunprenigilon la enlandan lingvon. Aliparte, lingvoj Aziaj havantaj literaturan unuecon (ekzemple, la Ĉina, la Araba) estas parolataj laŭ diversaj dialektoj, tiel ke reciproka sinkomprenado inter diversregionaj samlingvaj nekleruloj estas malfacila aŭ eĉ nebla.

Kun la supraj rezeĵoj, jen la plej diskonataj lingvoj (ciferoj en milionoj):

<i>Ĉina</i>	350	<i>Itala</i> (Italio, Ameriko) . . .	42
<i>Angla</i> (Britio, Usono, Kanado, Sud-Afriko, Aŭstralazio)	145	<i>Araba</i> (Arabio, Sirio, Nord-Afriko)	32
<i>Hindia</i> (Hindio)	120	<i>Portugala</i> (Portugalia, Brazilo)	30
<i>Rusa</i> (Rusio, Siberio)	100	<i>Hindustania</i> (Norda Hindio)	30
<i>Germana</i> (Germanio, Svisio, Bohemio, Baltlandoj, Ameriko)	77	<i>Javana</i> (insulo Java)	28
<i>Hispana</i> (Hispanio, latina Ameriko, krom Brazilo, Filipinoj)	65	<i>Bengalia</i> (Orienta Hindio)	26
<i>Japana</i>	56	<i>Ukrajna</i>	25
<i>Franca</i> (Francio, Belgio, Svisio, Kanado, Haitio)	50	<i>Bhojpuria</i> (Hindio)	20
		<i>Guzeratia</i> „	20
		<i>Telugua</i> „	20

Aliaj malpli diskoataj Eŭropaj lingvoj: *Pola*: 15 milionoj, *Serbo-Kroata*: 14, *Rumana*: 12, *Ĉeĥa*: 11, *Flandra-Holanda*: 10, *Hungara*: 10, *Turka* (kun Azio): 10, *Greka*: 7, *Sveda*: 6, *Bulgara*: 6, *Dana*: 5, *Letona*: 3, *Finna*: 3, *Litova*: 2, *Kataluna*: 2, *Albana*: 1.

La lingvoj, kiuj okupas la plej vastan teritorion, estas la Angla, la Rusa, la Hispana, la Portugala, la Ĉina, la Araba. En Eŭropo estas parolataj pli ol 25 lingvoj; kontraste aperas Ameriko, kiu, kvankam kvaroble pli vasta ol Eŭropo, havas nur tri ĉeflingvojn. Pro la kreskanta plidensiĝo de la Amerika loĝantaro, la lingvoj, kiuj verŝajne plej multe disvastiĝos, estos la Angla, la Hispana kaj la Portugala; en Azio la Rusa lingvo havas vastajn perspektivojn pro la amplekso de Siberio. Kontraŭe, la graveco de la Germana, Franca, Itala kaj malpli diskonataj Eŭropaj lingvoj kredeble malpligrandiĝos proporcie, pro manko de grava samlingva teritorio ekster Eŭropo.

Monda komerco.

En la suba tabelo ni indikis la ciferojn de la importoj kaj eksportoj de kelkaj landoj dum 1913 kaj 1918, tiel ke oni povas konstati la influon de la milito je la komerca movado.

Ni ne menciis ŝtatojn, kiuj tute alifirmiĝis, kiel ekzemple Aŭstrio, Bulgario, Hungario, Rumanio, Serbio, Turkio ktp., ĉar iliaj ciferoj aŭ estas ne haveblaj, aŭ neniel taŭgas por komparo. Kelkaj ŝtatoj (Belgio, Germanio, Nederlando) en la lastaj jaroj ne plu publikigis statistikon pri importoj kaj eksportoj. La ciferoj pri 1919 ne estis ankoraŭ riceveblaj en februaro.

En la venonte eldono tiuj informoj estos kompletigataj.

(La ciferoj estas en milionoj de la naciaj monvaloroj).

Lando	Monunuo	Importo		Eksporto	
		1913	1918	1913	1918
Argentino	Peso	496	501	519	801
Belgio	Franko	4 637	(¹)	3 635	(¹)
Britio	Funto	769	1 288	525	498
Danio	Krono	777	(¹)	3 635	(¹)
Francio	Franko	8 421	19 915	6 880	4 143
Germanio	Marko	10 770	(¹)	10 097	(¹)
Hispanio	Peseto	1 270	736(²)	1 056	1 290(²)
Italio	Liro	3 646	14 107	2 512	2 484
Japanio	Jeno	729	1 660	632	1 931
Nederlando	Guldeno	3 918	2 111(³)	3 083	1 749(³)
Svisio	Franko	1 919	2 401	1 376	1 963
Svedio	Krono	847	759(²)	817	1 350(²)
Usono	Dolaro	1 813	3 031	2 466	6 149

(¹) De post 1913 ne plu publikigita. — (²) 1917. — (³) 1915.

Ĉefaj monunuoj.

Ni citas ĉi-sube la ĉefajn monunuojn kun ilia nominala valoro kaj ilia kurzo rilate al la Svisa franko je la fino de januaro 1914, 1919 kaj 1920. Dum kaj post la milito la valutoj de la Eŭropaj militintaj ŝtatoj grave malplialtiĝis kompare kun tiuj de la neŭtralaj landoj.

Lando	Monunuo	Valoro en Svisaj frankoj			
		Nominala valoro	31. jan. 1914	31. jan. 1919	31. jan. 1920
Argentino . .	Peso (= 100 centavoj)	2,20 ⁽¹⁾	2,20	2,21	2,45
Aŭstrio . . .	Krono (= 100 heleroj)	1,05	1,05	0,29	0,02 ⁵
Belgio	Franko (= 100 centimoj)	1,—	1,—	0,87	0,42
Brazilo	Milreĵso (= 1000 reĵsoj)	2,83	1,60	1,28	1,37
Britio	Funto (= 20 ŝilingoj)	25,22	25,18	23,40	19,85
Bulgario . . .	Levo (= 100 stotinki)	1,—	1,—	—	0,11
Ĉeĥoslovakio	Krono (= heleroj)	⁽²⁾	⁽²⁾	⁽²⁾	0,06
Ĉinio	Taelo (= 1000 cash.)	7,54	3,40	4,68	8,40
Danio	Krono (= 100 oeroj)	1,40	1,38	1,28	0,95
Finnlando . .	Marko (= 100 penni)	1,—	1,—	—	0,15
Francio	Francio (= 100 centimoj)	1,—	1,—	0,90	0,43
Germanio . . .	Marko (= 100 pfenigoj)	1,24	1,23	0,58	0,07 ²
Grekio	Drahmo (= 100 lepta)	1,—	1,—	0,96	0,74 ⁵
Hispanio . . .	Peseto (= 100 centimoj)	1,—	0,94	0,99	1,04
Hungario . . .	Krono (= 100 filler)	⁽²⁾	⁽²⁾	⁽²⁾	2,35
Italio	Liro (= 100 centimoj)	1,—	1,—	0,77	0,26
Japanio	Jeno (= 100 ŝenoj)	2,55	2,55	2,53	2,75
Jugoslavio . .	Krono ⁽⁴⁾ (= 100 heleroj)	⁽²⁾	⁽²⁾	⁽²⁾	0,05 ²
Meksiko	Peso (= 100 centavoj)	5,44	—	3,83	—
Nederlando . .	Guldeno (= 100 cendoj)	2,10	2,09	2,03	2,16
Norvegio . . .	Krono (= 100 oeroj)	1,40	1,38	1,36	1,00 ⁵
Polio	Marko (= 100)	⁽³⁾	⁽³⁾	—	0,04 ⁴
Portugaliao . .	Eskudo (= 100 centavoj)	5,60	4,85	3,41	1,50
Rumanio . . .	Levo (= 100 bani)	1,—	0,98	0,43	0,09 ⁵
Rusio	Rublo (= 100 kopekoj)	2,67	2,64	0,50	0,08
Svedio	Krono (= 100 oeroj)	1,40	1,38	1,38	1,10
Usono	Dolaro (= 100 cendoj)	5,18	5,18	4,92	5,56

⁽¹⁾ Papero. — ⁽²⁾ Sama mono kiel Aŭstrio. — ⁽³⁾ Sama mono kiel Rusio. — ⁽⁴⁾ En Serbio, 1 dinaro = 100 para.

Aliaj monunuoj. — *Brita Imperio*: 1 funto (Sterl.) = 20 ŝilingoj (s.) — 1 ŝilingo = 12 pencoj aŭ denieroj (d). (Ekz.: 2 Sterl. 3 s. 4 d = 2 funtoj 3 ŝilingoj 4 pencoj). — Kiel mallongigon por ŝilingo oni ofte uzas la signon. (Ekz.: $\frac{4}{3}$ = 4 ŝilingoj 3 pencoj). — Aliaj Britaj monnomoj: 1 Guineo = 21 ŝilingoj. — 1 Crown = 5 ŝilingoj. — 1 Double Florin = 4 ŝilingoj. — 1 Half Crown = 2 ŝilingoj 6 pencoj. — 1 Florin = 2 ŝilingoj. — 1 Farthing = $\frac{1}{4}$ penco.

Kanado uzas la saman monsystemon kiel Usono (Dolaro.)

Egiptio: 1 funto (nominale 25,61 Fr.) = 100 piastroj.

Hindio: 1 rupio (nominale 2,38 Fr.) = 16 anna. — 1 sovereign = 15 rupioj. — En insuloj *Ceĵono* kaj *Maurico*, en *Orienta Afriko*, 1 rupio = 100 cendoj.

Persio: 1 Krano (nominale Fr. 0,90) = 20 ĉahi = 100 dinaroj.

Siamo: 1 tikal (nominale Fr. 1,94) = 4 salung = 100 satang.

Turkio: 1 funto (nominale 22,78 Fr.) = 100 piastroj, 1 piastro = 40 para.

Ameriko: Pri *Argentino*, *Brazilo*, *Meksiko* kaj *Usono*, vidu la supran tabelon.

Bolivio: 1 boliviano (nominale 2,10 Fr.) = 100 centavos.

Ĉilo: 1 peso " 1,89 " = 100 "

Dominiko: 1 dolaro " 5,18 " = 100 "

Ekvadoro: 1 condor " 25,22 " = 1000 "

Gvatemalo: 1 peso " 5,— " = 100 "

Haitio: 1 gurdo " 5,— " = 100 centimoj.

Honduraso: 1 peso " 5,— " = 100 centavos.

Kolombio: 1 peso " 5,04 " = 100 "

Kosta-Riko: 1 colon " 2,41 " = 100 "

Kubo: 1 piastro " 5,18 " = 100 "

Nikaragvo: 1 peso " 5,— " = 100 "

Panamo: 1 balboa " 5,18 " = 100 "

Paragvajo: 1 peso " 5,— " = 100 "

Peruo: 1 libra " 25,22 " = 10 soles (1 sol = 100 centavos)

Salvadoro: 1 peso " 5,— " = 100 centavos.

Urugvajo: 1 peso (nominale 5,36 Fr.) = 100 „

Venezuelo: 1 bolivar „ 1,— „ = 100 centimos.

Por la plimultaj landoj de Centra kaj Suda Ameriko, ekzistas granda diferenco inter la nominala valoro de la ora monunuo kaj la borsa valoro de la papera monunuo.

Monda ŝiparo.

Laŭ la Brita *Lloyd's Register*, la monda ŝiparo, kalkulis, en junio 1919, 47897000 tunojn (anstataŭ 45404000 en junio 1914). Malgraŭ la milito ĝi do ne malkreskis, sed kompreneble sen ĝi la kresko estus multe pli grava. Oni kalkulas, ke laŭ normala progreso la monda ŝiparo, sen la milito, atingus 55370000 tunojn.

Dispartigo laŭ la landoj:

Landoj	ciferoj en miloj da tunoj			Landoj	ciferoj en miloj da tunoj		
	Junio 1914	Junio 1919	diferenco		Junio 1914	Junio 1919	diferenco
Brita Imperio	20 524	18 208	- 2316	Nederlando .	1 472	1 574	+ 102
Usono (mar-ŝipoj) . . .	2 027	9 773	+ 7746	Italio . . .	1 430	1 238	- 192
Usono lagŝipoj	2 260	2 160	- 100	Svedio . . .	1 015	917	- 98
Germanio 1)	5 135	3 247	- 1888	Hispanio . .	884	709	- 175
Japanio . . .	1 708	2 325	+ 617	Danio	770	631	- 139
Francio . . .	1 922	1 962	+ 40	Grekio . . .	821	291	- 530
Norvegio . .	1 957	1 597	- 360	Aliaj landoj	3 479	3 265	- 214
				Tutmondo . .	45 404	47 897	+ 2493

1) Kun la ŝipoj liverotaj laŭ la pacotraktato.

Fervojaj komunikoj.

Ni donas ĉi-sube informojn pri la longeco de la fervojaro en ĉiu kontinento kaj en kelkaj landoj. (Statistiko pri la novaj orientaj ŝtatoj de Eŭropo ne estas ankoraŭ haveblaj). Por ke oni povu kom-

pari la fervojaran densecon en la cititaj landoj, ni notis ankaŭ la nombron de km po 100 km² kaj po 10000 loĝantoj.

	Longeco per km	Kilometroj po			Longeco per km	Kilometroj po	
		100 km ²	10000 loĝ.			100 km ²	10000 loĝ.
Eŭropo . . .	346 235	3,5	8	Svedio . . .	14 491	3	26,5
Azio	108 147	0,2	1	Svisio	4 863	12	14
Afriko . . .	44 309	0,1	3	<i>Azio</i>			
Ameriko . .	570 108	1,4	30	Ĉinio	9 854	0,09	0,3
Aŭstralazio	35 418	0,4	50	Hindio	55 761	1	1,8
Tutmondo .	1 104 217	0,8	6	Japanio	10 986	1,7	1,7
<i>Eŭropo</i>				<i>Afriko</i>			
Belgio . . .	8 814	30	12	Alĝerio - Tunizio	6 382	0,7	9,5
Bulgario . .	1 931	2	4,5	Egiptio	5 946	0,6	5,5
Britio	37 717	12	8	Sud-Afriko . .	17 628	1,5	34
Danio	3 771	10	15	<i>Ameriko</i>			
Francio . . .	53 360	9,5	13	Argentino . .	33 215	1,2	68
Germanio . .	51 932	12	9	Brazilo	24 985	0,3	10
Grekio . . .	1 609	2,5	6	Ĉilo	6 370	0,8	19
Hispanio . .	15 350	3	8	Kanado	47 150	0,5	60
Italio	17 634	6	5	Meksiko	25 492	1,3	17,5
Nederlando .	3 256	10	6	Usono	410 918	4,4	42
Norvegio . .	3 092	1	13				
Portugalio .	2 983	3	5,5				

Poŝtaj komunikoj.

Laŭ antaŭmilita statistiko, ekzistis en la tuta mondo ĉirkaŭ 300000 poŝtoŝtancoj kun entute 1500000 oficistoj. La nombro de la korespondadoj jare sumis 28 miliardojn, la pakadoj 700 milionojn, la interŝanĝitaj valoroj 80 miliardojn da frankoj. La longeco de la telegrafaj linioj atingis 1639958 km; 2600 submaraj kabloj, longeco 500000 km.

Laŭ statistiko liverita de la Oficejo de Universala Poŝta Unuiĝo ni donas ĉi-sube informojn pri la dispartigo de la poŝtoŝtancoj en

diversaj landoj. (Statistikoj pri la novaj orientaj ŝtatoj de Eŭropo ne estas ankoraŭ haveblaj).

Landoj	Numero de		Numero de telefonilo	Landoj	Numero de		Numero de telefonilo
	km ² poŝtoŝtifejoj	loĝantoj poŝtoŝtifejoj			km ² poŝtoŝtifejoj	loĝantoj poŝtoŝtifejoj	
<i>Eŭropo</i>				Japanio . . .	60	7 903	250
Belgio	17	4 390	130	Persio	10 544	57 692	
Bulgario . . .	45	1 916	1 380	<i>Afriko</i>			
Britio	12	1 887	59	Alĝerio	842	8 146	647
Danio	34	2 378	23	Egiptio	472	5 877	722
Francio	36	2 699	115	Sud-Afriko . .	456	2 328	210
Germanio . . .	13	1 569	43	<i>Ameriko</i>			
Grekio	87	3 500	2 260	Argentino . .	1 013	2 442	100
Hispanio . . .	77	3 064	570	Brazilo	2 366	7 360	2 300
Hungario . . .	54	3 509	238	Ĉilo	791	3 871	228
Italio	25	3 216	350	Kanado	738	653	16
Nederlando . .	21	4 053	78	Meksiko	662	5 300	625
Norvegio . . .	92	705	28	Urugvajo . . .	194	1 334	160
Portugalio . .	21	1 406		Usono	165	1 610	8
Rumanio	45	2 368	330	<i>Aŭstral-azio</i>			
Svedio	129	1 668	74	Aŭstralio . . .	905	564	40
Svisio	10	924	35	Nov-Zelando .	117	481	24
<i>Azio</i>							
Ĉinio	1310	38 800					
Hindio	238	16 604	11 000				

Internaciaj poŝtaj tarifoj.

La monunuo de Universala Poŝta Unuiĝo estas la franca franko je 100 centimoj. Al valoro de 5 centimoj (verda poŝtmarko) la poŝto egaligas: 1/2 penny, 1 cent, 20 pfennig, 10 heller, 5 oere. Al valoro de 10 centimoj (ruĝa poŝtmarko) ĝi egaligas: 1 penny, 2 cents, 40 pfennig, 40 heller, 10 oere. Al valoro de 25 centimoj (blua poŝtmarko) ĝi egaligas: 2 1/2 pence, 5 cents, 80 pfennig, 80 heller, 20 oere.

La internaciaj poŝtaj tarifoj estos plialtigataj de la konferenco de Universala Poŝta Unuiĝo, okazonta dum 1920 aŭ 1921.

Leteroj. — 25 centimoj por la unua dudeko da gramoj; ĉiu plia dudeko aŭ parto de ĝi 15 centimoj!

Poŝtkartoj. — 10 centimoj; karto kun respondkarto 20 centimoj. Neafrankitaj leteroj kaj kartoj kostas la duoblon.

Presajfoj. — 5 centimoj por ĉiu kvindeko da gramoj aŭ parto de ĝi; maksimuma pezo: 2 kg. Dimensioj ne superu 45 cm, laŭ iu ajn direkto. Rulajforma presaĵo ne superu diametre 10 cm, longe 75 cm.

Aferpapiroj (dokumentoj ne havantaj karakteron de nuna kaj persona korespondo, ekz.: aktoj, manuskriptoj, malnovaj leteroj). 5 centimoj por ĉiu kvindeko da gramoj aŭ parto de ĝi; minimuma afranko: 25 centimoj; maksimuma pezo: 4 kg. Pri dimensioj vidu sub *Presajfoj*.

Specimenoj. — 5 centimoj por ĉiu kvindeko da gramoj aŭ parto de ĝi; minimuma afranko: 10 centimoj; maksimuma pezo: 350 gramoj. Dimensioj ne superu longe 30, larĝe 20, dike 10 cm.

Presajfoj, aferpapiroj kaj specimenoj devas esti afrankitaj almenaŭ parte; por nesufiĉe afrankitaj spiecej sendaĵoj la ricevanto pagas la duoblon de l'mankanta afranko.

Presajfoj, aferpapiroj kaj specimenoj en havu nek leteron, nek skribitan noton, kiu posedas karakteron de vera kaj persona korespondo; ilia enhavo estu facile kontrolebla.

Respondkuponoj. — Ŝanĝvaloro: 25 centimoj (afranko de internacia letero). Nuntempĉ ili estas aĉeteblaj kaj ŝanĝeblaj en ĉiuj Eŭropaj landoj (escepte Ĉeĥoslovakio, Jugoslavio, Rusio kaj la nove fondiĝintaj ŝtatoj, krom Finnlando), en Britaj, Belgaj, Danaj, Francaj, Italaj kaj Nederlandaj kolonioj kaj protektoratoj, en Brazilo, Ĉilo, Haitio, Honduraso, Japanio, Kosta-Riko, Liberio, Meksiko, Siamo, Usono. Aĉetante respondkuponojn ĉe poŝtoŝtifejoj, oni ne forgesu stampigi ilin; nestampitaj respondkuponoj estas ne valorigeblaj.

Poŝtmandatoj. — Tarifoj kaj reguloj varias laŭ landoj; oni informiĝu ĉe poŝtoŝtifejoj.

Sur la kuponon de la mandato oni ne forgesu skribi la nomon de la sendanto kaj celon de l'pago. Por kelkaj regnoj (Brita Imperio, Rusio, Usono) tio ne estas ebla; tiuokaze estas nepre necese akompanigi ĉiun mandaton per klariga poŝtkarto. Kun la jenaj landoj la internacia poŝtmandata servo ne funkcias: Aŭstrio, Balkanaj ŝtatoj, Belgio, Ĉeĥoslovakio, Finnlando, Hungario, Jugoslavio, Polio, Portugalio, Rusio [inkl. la memstarigintaj ŝtatoj].

Poŝtpakoj, rembursoj, rekvroj. — Tarifoj kaj reguloj varias laŭ landoj; oni informiĝu ĉe poŝtoŝtifejoj.

Telegramoj. — Tarifoj kaj reguloj varias laŭ landoj kaj vojo traireta; oni informiĝu ĉe poŝtoŝtifejoj.

Por telegramoj Esperanto estas nur interkonsentita lingvo. Unu vorto enhavu maksimume 10 literojn. Vorto kun pli ol 10 literoj estas pagota laŭ la tarifo por cifera lingvo, t. e. ĉiu kvino da literoj aŭ parto de ĝi estas konsiderata kiel unu vorto.

Radiotelegramoj. — Pri tarifoj oni informiĝu ĉe poŝtoficejo. Radiotelegramoj estas sendeblaj de lando al lando, de Surmara ŝipo al lando, de lando al surmara ŝipo, de surmara ŝipo al surmara ŝipo.

Ĉefaj internaciaj institucioj.

Dum la dua parto de la XIX^a kaj komenco de la XX^a jarcento kreiĝis granda nombro de internaciaj institucioj. Antaŭ la milito ekzistis ĉirkaŭ kvincent. Laŭ ilia organizo oni povas ilin dividi je: A. **Oficialaj institucioj**, kreitaj per konvencio inter la ŝtatoj kaj pagataj de ili. B. **Neoficialaj institucioj**, kreitaj per privata iniciato. La monrimedojn liveras kotizaĵoj de membroj (individuoj aŭ socioj), donacoj aŭ fondaĵoj, kaj iafoje ŝtataj monhelpoj. La plej gravaj internaciaj organizaĵoj havas konstantan oficejon aŭ sekretariejon. Multaj internaciaj asocioj estas federacioj de naciaj socioj kun nacia oficejo, kiu plenumas la ĉefan laboron; la internacia sekretariejo servas kiel ligilo inter la diversnaciaj socioj, dokumentejoj kaj arkivejoj.

Pro la monda milito multaj internaciaj organizaĵoj ĉesis funkcii kaj estas reorganizotaj. Ni publikigas ĉi-sube la liston de la institucioj, pri kiuj ni scias, ke ili ankoraŭ ekzistas. Tiu listo estas nekompleta. Ni petas, ke oni bonvolu helpi al ĝia kompletigo, sendante al ni informojn pri ĉiuj notindaj *internaciaj* institucioj ne sube cititaj.

Oficialaj internaciaj institucioj.

Ligo de Nacioj. — Kreita laŭ la Versailles-traktato.¹⁾ Celas eviti, ke en difinitaj okazoj oni uzu la militon, sensekretigi kaj bazi sur justeco kaj honoro la internaciajn interrilatojn, observi akuratege la interkonsentojn de internacia juro, akceptitajn de nun kiel efektivan regulon por konduto inter registaroj, estigi la justecon kaj skrupulan obeon al ĉiuj devoj de la traktatoj en la reciprokaj rilatoj de la organizitaj popoloj²⁾. La Ligo estas regata de *Kunsilantaro* (unu voĉo po ŝtato), de *Konsilantaro* (9 membroj, unu el Usono (?), Britio, Francio, Italio, Japanio, Belgio, Brazilo, Hispanio, Grekio), kaj de *Sekretariejo*. Sidejo en Genevo, provizore en Londono. Originaj anoj

¹⁾ Esperanta traduko de la Kontrakto kun tekstoj Angla kaj Franca ĉe Centra Oficejo Esp, 51 Rue de Clichy, Paris. Prezo: 3 Fr.

estas Usono, Belgio, Bolivio, Brazilo, Brita Imperio, Ĉeĥoslovakio, Ekvadoro, Francio, Grekio, Gvatemalo, Haitio, Hedĵaso, Hindio, Honduro, Italio, Japanio, Kubo, Liberio, Nikaragvo, Panamo, Peruo, Polio, Portugalio, Rumanio, Serbo-Kroato-Slovenio, Siamo, Urugvajo. Aliaj ŝtatoj estas aliĝontaj komence de 1920.

Internacia Labororganizo. — Kreita laŭ la Versailles-traktato. Celas studi kaj proponi solvojn pri internaciaj laborproblemoj; preparas konvenciojn, poste ratifikotajn de naciaj parlamentoj, kaj esprimas dezirojn pri intern. labordemandoj. La *internacia laborkonferenco* konsistas el 4 membroj po ŝtato (2 reprezentas la registaron, 1 la dungantojn, 1 la dungatojn); kunvenas almenaŭ ĉiujare. La efektivan laboron plenumas la *Internacia Laboroficejo* gvidata de *Administra Konsilantaro* el 24 membroj (12 reprezentas la registarojn, 6 la dungantojn, 6 la dungatojn). Sidejo en *Genève*.

Universala Poŝta Unuiĝo. — Kreita en 1874. Oficejo en *Bern*, kunigas, publikigas kaj liveras ĉiajn informojn pri la intern. poŝta servo, eldonas gazeton.

Universala Telegrafa Unuiĝo. — Kreita en 1868. Oficejo en *Bern*, servas kiel oficiala ligilo inter la diverslandaj telegraf-administracioj.

Internacia Unuiĝo por protektado de industria propraĵo. — Kreita en 1883. Celas protekti la inventojn, industriajn desegnaĵojn kaj modelojn, fabrikmarkojn, firmnomojn, ktp. Oficejo en *Bern*.

Internacia Unuiĝo por protektado de literatura kaj arta propraĵo. — Kreita en 1886, 18 aliĝintaj ŝtatoj. Celas protekti literaturajn kaj artajn verkojn kontraŭ senpermesa reprodukto; eldonas gazeton. Oficejo en *Bern*.

Centra Oficejo de la fervojoj. — Kreita en 1890. Celas fiksi la juron pri internaciaj transportoj; eldonas gazeton. Oficejo en *Bern*.

Internacia Unuiĝo por la publikigo de la dogantarifoj. — Kreita en 1890. Celas publikigi la ĉiulandajn dogantarifojn en kvin lingvoj. Oficejo en *Bruxelles*.

Internacia Agrikultura Instituto. — Kreita en 1905. Celas kunigi; studi kaj publikigi ĉiujn informojn, statistikojn pri terproduktoj, malsanoj de vegetaĵoj, ekspluatkondiĉoj, salajroj, agrikultura kredo kaj kooperado; eldonas bultenojn kaj jarlibrojn. Sidejo en *Roma*.

Internacia Komerca Instituto. — Fondita en 1919. Celas centriĝi, kunordigi, publikigi kaj konigi informojn pri statistiko, komerca leĝaro, komercaj traktatoj. Sidejo en *Bruxelles*.

Internacia Oficejo de la Pezoj kaj Mezuroj. — Kreita en 1875. Celas konservi la intern. pez-kaj mezurnormojn kaj periode kompari ilin kun la naciaj. Sidejo en *Sevres* (apud Paris).

Internacia Oficejo de Publika Higieno. — Kreita en 1907. Celas publikigi ĉiujn informojn pri sanitaraj leĝoj, statistikojn kaj bibliografiojn pri publika sano kaj higieno, ktp. Sidejo en *Paris*.

Tutamerika Unuiĝo. — Kreita en 1899. Celas liveri informojn pri la Amerikaj respublikoj kaj plimultigi iliajn kulturajn kaj ekonomiajn interrilatojn; eldonas monografiojn kaj monatan revuon. Sidejo en *Washington*.

Centramerika Oficejo. — Celas plimultigi la rilatojn inter la respublikoj de Centra Ameriko. — Sidejo en *Guatemala*.

Neoficialaj internaciaj institucioj.

INTERNACIA VIVO. PACO:

Unuiĝo de la Internaciaj Asocioj. — Kreita en 1910. Celas studi la faktojn de intern. vivo, prepari la efektivigon de tutmonda organizaĵo, faciligi la rilatojn inter la intern. asocioj; eldonas revuon kaj jarlibron. Sidejo en *Bruxelles*.

Internacia Instituto de Bibliografio. — Kreita en 1895. Celas studi la demandojn pri dokumentado kaj sisteme ĝin organizi; starigis universalan bibliografian repertorion, dokumentan kaj ikonografian repertoriojn (dek milionoj da slipoj). Sidejo en *Bruxelles*.

Fondaĵo Carnegie por Paco. — Kreita en 1910 per donaco de S^{ro} Carnegie (10 000 000 dolaroj) por favori la intern. pacon. Tri fakoj rilatoj kaj edukado (helpado al pacaj societoj), ekonomio kaj historio (studoj pri la militoj), juro internacia. Sidejo en *Washington*.

Fondaĵo Nobel. — Kreita en 1900 laŭ testamento de S^{ro} inĝeniero Nobel, kun kapitalo da 43¹/₂ milionoj da Fr. Ĉiujare donas premion pri fiziko, hemio, medicino, literaturo, paco. Sidejo en *Stockholm*.

Interparlamentara Unuiĝo. — Fondita en 1888. Konsistas el membroj de la diverslandaj parlamentoj, celas favori la ideon pri internacia arbitracio. Sidejo en *Bruxelles*.

Unuiĝo de la Asocioj por Ligo de Nacioj. — Fondita en 1919. Federiĝo de la diverslandaj asocioj por Ligo de Nacioj. Sidejo en *Bruxelles*.

Konstanta Pacoficejo. — Sekretariejo de la diverslandaj pacifistaj societoj; eldonas gazeton kaj jarlibron. Sidejo en *Bern*.

Paca Mondligo. — Fondita en 1919. Celas starigi centron por intersanĝo de pensoj inter pacamikoj kaj disvastiĝo de la ideoj pri interpopola alproksimiĝo; eldonas trilingvan gazeton. Sidejo en *Hago*.

Internacia Ligo de la Virinoj por Paco kaj Libereco. — Fondita en 1915. Celas efektigi la rezoluciojn voĉdonitajn ĉe la intern. kongresoj de la Virinoj kaj apogi ĉiun proponon favoran al paco kaj libereco de la virinoj; eldonas gazeton. Sidejo en *Genève*.

Ligo por homaraj intereso. — Fondita en 1913. Celas starigon de internacia ordo kaj organizon de homara progreso; eldonas gazeton Francon kaj Germanan. Sidejo en *Versoix-Genève*.

Internacia Komitato por repreno de internaciaj rilatoj. — Fondita en 1919. En rilato kun la Brita "Unuiĝo por demokrata Kontrolo". Sidejo en *Bern*.

"Klareco". — Fondita en 1919. Internacia unuiĝo por spirita alproksimiĝo de la ĉiulandaj intelektuloj; eldonas gazeton. Sidejo en *Paris*.

SOCIALAJ MOVADOJ:

Internacia sekretariejo de naciaj sindikataj federacioj. — Kunigas la dokumentojn pri la diverslanda sindikata movado kaj preparas la intern. Konferencojn. La diversnaciaj sindikataj unuiĝoj reprezentas ĉ. 18 milionojn da sindikatanoj. Sidejo en *Amsterdam*.

Internacia Asocio por leĝa protektado de laboristoj. — Kreita en 1900. Celas kunligi ĉiujn interesulojn pri leĝa laborista protektado, starigis intern. Laboroficejon, eldonas bultenon kaj publikigas leĝojn pri laboro. Sidejo en *Basel*.

Internacia Instituto de mezaj klasoj. — Sidejo en *Bruxelles*.

Internacia kooperativa ligo. — Sidejo en *London*.

Internacia Oficejo kontraŭ alkoholismo. — Sidejo en *Lausanne*.

RELIGIAJ KAJ FILOZOFIAJ MOVADOJ:

Ordo de Bontemplanoj. — Celas kunigi ĉiujn batalantojn kontraŭ alkoholo kaj venenaĵoj. Ekzistas ankaŭ *Sendependa ordeno de la Bontemplanoj*, sur nereligia fundamento.

Internacia Federacio de Blua Kruco. — Religia kontraŭ alkohola unuiĝo, disvastigita precipe en protestantoj landoj. Sidejo en *Genève*.

Kristana Unuiĝo de Junaj Viroj. — Celas kunigi ĉiujn Kristanajn junulojn; starigis multajn hejmojn por junuloj, disvastiĝis precipe en protestantaj landoj. Sidejo en *Genève*.

Savarmeo. — Kreita en 1876. Celas savi la homojn per Jesuo Kristo kaj bonfari; starigis grandan nombron de helpopostenoj, rifuĝejoj, ktp. Sidejo en *London*.

Teozofia Societo. — Fondita en 1875. Kunigas la diversnaciajn teozofiajn grupigojn. Sidejo en *Adyar* (Hindio).

Universala Izraelida Ligo. — Kreita en 1860. Celas helpi al la emancipo de la Izraelidoj; fondis lernejojn, precipe en Oriento. Sidejo en *Paris*.

Internacia Zionista organizaĵo. — Celas restarigi en Palestino hejmlandon por Izraelidoj; starigis koloniojn en Palestino. Sidejo en *Kopenhago*.

BONFARADO. EDUKADO.

Internacia Ruĝa Kruco. — Kreita en 1864. Celas helpi al militvunditoj kaj militviktimoj; kunigas la diverslandajn Ruĝakrucajn sociojn. Sidejo en *Genève*.

Internacia Ligo de la Ruĝakrucaj Societoj. — Kreita en 1919. Unuiĝo de Ruĝakrucaj Societoj per sistema kontraŭbatalo de la mizeroj kaŭzita de la malsano kaj de la grandaj katastrofoj; starigis intern. oficejon en *Genève*.

Internacia Unuiĝo de la amikinoj de l'junulino. — Kreita en 1877. Celas helpi al vojaĝantaj junulinoj; starigis stacidomajn postenojn. Sidejo en *Neuchâtel* (Svisio).

Internacia katolika Asocio por protektado de junulinoj. — Kreita en 1907. Celas antaŭgardi la katolikajn junulinojn kontraŭ la vojaĝdanĝeroj; starigis stacidomajn postenojn. Sidejo en *Fribourg* (Svisio).

Internacia Unuiĝo por infanhelpado. — Kreita en 1919. Sidejo en *Bern*.

SCIENCO:

Internacia Perada Instituto. — Fondita en 1919. Celas plifaciligi la rilatojn inter diverslandaj scienculoj kaj liveri al esplorantoj informojn pri temoj de intern. intereso, juraj, ekonomiaj, politikaj, ktp.; eldonas bultenon. Sidejo en *Hago*.

Instituto de Internacia Juro. — Fondita en 1873. Celas studi ĉiujn demandojn pri intern. juro, civila, komerca, diplomata aŭ milita; eldonas jarlibrojn. Sidejo en *Gand* (Belgio).

Internacia Instituto Sociologia. — Sidejo en *Paris*.

Internacia Instituto Statistika. — Sidejo en *London*.

Internacia Instituto Kolonia. — Sidejo en *Bruxelles*.

Internacia Instituto por esploro de militsekvoj. — Sidejo en *Kopenhago*.

Ĉefaj datoj de la mondhistorio.

Antikva epoko.

- Antaŭ Kristo.
- 3300. Fondo de la unua Egipta Imperio.
- 3000. Ekcivilizo en Ĉinio kaj Hindio.
- 2200. Dua Egipta Imperio. Tebo.
- 2150. Haldea Imperio. Babilono.
- 1500. Niniva Imperio.
- 1320. Elmigro de la Hebreoj el Egiptio. Mozeo. Leĝodonado ĉe Sinai.
- 1300. Florado de Egiptio. Ramses.
- 1193—1184. Troja milito.
- 1020. Unua reĝolando Hebrea.
- 1000. Florado de Fenicio (Tir, Sidon).
- 850. Fondo de Kartago.
- 753. Fondo de Romo.
- 606. Detruo de la Niniva Imperio. Babilona Imperio.
- 586. Detruo de Jeruzalemo. Kaptiteco de la Hebreoj en Babilono.
- 539. Detruo de la Babilona Imperio. Persa Imperio.
- 530. Reformo de Buddha en Hindio.
- 525. Detruo de la Egipta Imperio.
- 493—480. Greko-Persaj militoj.
- 464—429. Florado de Ateno. Perikles.
- 336—329. Imperio de Aleksandro.
- 301. Divido de l'Imperio Aleksandra.
- 264. Unua milito de Romo kontraŭ Kartago.
- 146. Detruo de Kartago.
- 58—50. Konkero de Gallio.
- 49—44. Diktatoreco de Julio Cezaro.

39—14 p. K. Florado de Roma Imperio Aŭgusto.

Post Kristo.
1—33. Vivo de Jesuo Kristo.
233. Oficialigo de Kristanismo.
375. Komenco de la popolmigroj.
476. Finiĝo de la Roma Imperio okcidenta.

Mezepoko.

- 571—632. Vivo de Mohamedo.
- 780—810. Florado de l'Araba Imperio.
- 800. Restarigo de l'okcidenta Imperio. Karlo Granda.
- 843. Verdun-traktato. Divido de la Okcidenta Imperio.
- 962. Fondo de la Germana Roma Imperio.
- 1000. Florado de l'Inka Imperio en Peruo.
- 1053. Orienta skismo. (Apartigo de la Roma kaj Greka Eklezio.)
- 1066. Konkero de Anglio per la Normandoj.
- 1096—1270. Krucomilitoj.
- 1150—1200. Disvolviĝo de la Gotika arkitekturo. La katedraloj.
- 1338—1453. Centjara milito (Angla-Franca).
- 1440. Elpenso de la presmaŝino.

Moderna epoko.

- 1492. Eltrovo de Ameriko.
- 1517. Komenco de Reformo. Luther.
- 1562—1598. Religiaj militoj en Francio.

1562. Fondo de la Anglikana Eklezio.	1814. Elpenso de lokomotivo (Stephenson).
1618—1648. Tridekjara milito. Wallenstein. Gustav-Adolf.	1815. Wien-traktato. Sankta Alianco.
1648. Westfalia paco.	1830. Julia revolucio en Francio.
1649. Angla respubliko. Cromwell.	1848. Revolucio en Francio, Germanio, Aŭstrio, Hungario, Italio.
1661—1715. Regado de Ludoviko XIV. en Francio.	1852. Restarigo de la Imperio en Francio.
1689—1725. Regado de Petro. Granda en Rusio.	1860. Unueciĝo de Italio.
1756—1761. Sepjara milito. Frederiko Granda.	1870. Franco-Germana milito. Fondo de Franca Respubliko.
1768. Elpenso de vapormaŝino (Watt).	1914. Monda milito.
1776. Sendependeco de Usono.	1917. Rusa revolucio. Bolŝevismo.
1789—1799. Franca revolucio.	1918. Revolucioj en Germanio, Aŭstrio, Hungario. Fino de la milito.
1799—1814. Regado Napoleona.	
1810—1870. Sendependiĝo de la Hispan. Amerikaj kolonioj.	

Esperantistoj! LERNU LA ANGLAN LINGVON

sen instruisto
Per la Marlborough serio
de mem-instruaj lernolibroj

Enhavo: Vortaroj, Konversaciaj frazoj, Gramatiko, Komerco, Vojaĝado, Juraj kaj religiaj frazoj, Fotografado, Biciklado, Aŭtomobilismo, Amuzaĵoj, Mono, Pezoj kaj Mezuroj, k. t. p.

Prezo:

Esperanto Self Taught	1 ŝ. 9 p., Tolo 3 ŝ.
Por Francoj: L'Anglais sans maître	1 ŝ. 9 p., Tolo 3 ŝ.
Por Germanoj: Der englische Dolmetscher	1 ŝ. 9 p., Tolo 3 ŝ.
Por Italoj: L'Inglese imparato da se	1 ŝ. 9 p., Tolo 3 ŝ.
Por Hispanoj: El Inglés para Gada Cual	1 ŝ. 9 p., Tolo 3 ŝ.
Rusoj: Самоучитель английского языка	1 ŝ. 9 p., Tolo 3 ŝ.
Hebreoj: ענגליש: זעלבסט-לערער	1 ŝ. 9 p., Tolo 3 ŝ.

Frazlibroj por Vojaĝantoj:

Esperanto-Angla Prezo: . . 6 p., Tolo 1 ŝ.

Esperanto-Itala Prezo: 9 p., Tolo 1 p 6 ŝ.

Enhavo: Prononcado, Konversaciaj frazoj, (temoj aranĝitaj alfabete), Tabeloj de mono, Pezoj kaj Mezuroj, Numeroj, Listoj diversspecaj, Vortaroj de ĉiutage uzataj vortoj.

Серия Английской и Иностранной КОММЕРЧЕСКОЙ КОРРЕСПОНДЕНЦИЯ “МАЛБОРО“

(Marlborough's Series of English of Foreign Commercial Correspondence.)
содержащая образцы фраз писем, запросов, касающихся товаров, предложений товаров, заказов и исполненій таковых, транспортной корреспонденции, агентств, должностей, финансового кредита, страхования товаров, отъездов финансовых рынков, съ фразами. Объявлениями, рекомендательскими письмами. Жалобы и требования вознаграждений, касающихся товаров. Переводные векселя, внутренние и иностранные. Коммерческие термины. Коммерческие сокращения. Мадлицы монетъ, вѣсовъ и мѣръ, и пр., и пр.

RUSSIAN and ENGLISH

КОММЕРЧЕСКАЯ КОРРЕСПОНДЕНЦИЯ

(Съ русским и латинскимъ шрифтомъ)

подъ редакціей

S. G. STAFFORD,

Преподавателя русскаго языка въ City of London College, и
WILLIAM CHEVOR-MAURICE, A. I. L. London.

Demu 8vo, 128 стр. Вурый холщевый переплетъ 3/- нетто. Бурая обертка 2/- нетто.

Riceveblaj ĉe Anglaj kaj Kontinentaj Librejoj.

Por plena listo petu Katalogon n° 2, senpage, de
E. MARLBOROUGH & Co., 51, Old Bailey, LONDONO (Anglujo).

OLIVAJ OLEOJ

Altkvalitaj
Pureco garantiita

Anonima Societo
Nicea de Olivoleoj

(Société An^{me}. Niçoise d'Huiles d'Olive)

Kapitalo: 1600 000 fr.

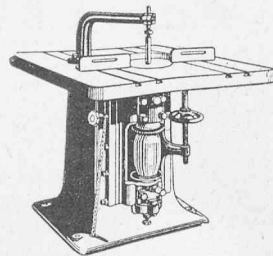
NICE
(FRANCIO)

Ekspedoj por ĉiuj landoj

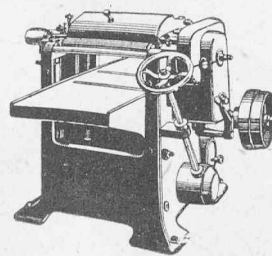
Oni akceptas
agentojn.

RIKOW-WERKE

WARNSDORF <BOHEMIO>

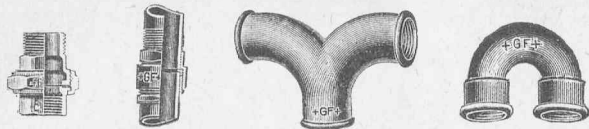

Seria fabrikado pogrande de ĉiuj
maŝinoj por prilaboro de ligno

RICHARD KOCH

WARNSDORF <BOHEMIO>

Akcia Societo de la Fer- kaj Ŝtalfandejoj Antaŭe Georg Fischer

Schaffhausen (Svisio).

Svisa entrepreno kun Svisa kapitalo
Fondita 1805. — 4500 laboristoj.

Fandaĵoj ĉiaspecaj por ĉiuj bezonoj de la industrio
kaj de la metiistoj

Maŝina ŝtalfando	marko	+GF+
Dinama ŝtalfando	marko	+GF+
Aŭto-special-ŝtalfando	marko	+GF+
Tempero-ŝtalfando (mola fando)	marko	+GF+
Speciala Tempero-ŝtalfando: "Tenax Compact"	marko	+GF+

Tenax Compact estas materialo kun speciale alta
rezisto kaj streĉemo

Elektro-ŝtalfando	marko	+GF+
Malmola ŝtalfando por cement- kaj kalkfabrikejoj	marko	+GF+

TUBKUNIGILOJ (Fitingoj)

(Marko: +GF+)

por kondukiloj de gaso, akvo, vaporo, ktp. de 1/8 ĝis 6 Anglaj
coloj, taŭgaj por ĉiuj tuboj de Eŭropa deveno, ekzamenitaj sub
18 atmosferoj de premo. Ĉirkaŭ 6500 diversaj modeloj; grandegaj
provizoj por tuja liverado. Riĉa kolekto de specialaj fittingoj por

centra hejtado. Fitingoj por balu-
stradoj, kaj kompletaj balustradoj
el tuboj kaj fittingoj. Tuj livereblaj
nigre, zinkite, polurite aŭ nikelite.

Korespondado en ĉiuj lingvoj.

Limigilo "Boldrini" por elektra fluo

Ekonomia — preciza — praktika — nedifektebla

Fabrikata de la
**Laborejo elektromekanika
Boldrini & K-io
Spezia (Italio)**

Prezroj malkaraj

Oni konstruas, kiajn ajn elektrikajn
varmigajn aparatojn, pneŭmatikajn
aparatojn, precizajn mekanikajojn

L. N. Trobolda
(D-ro Paolo Lepante Boldrini)

"La estonta organizado de la mondo"

Prezo: 2 liroj, ĉe la librejo "Libreria
Internazionale, Via Torna buoni 20,
Firenze (Italio)

Ludwig Bendl

Doganagento de l' ĉefdoganejo
kaj ekspedisto de la Buschtehrad'a fervojo
Fondita 1860

Karlsbad – Eger i. B.

Limdogano

de l' importo kaj eksporto.
(Ĉeĥoslovaka-Bavara-Saksa limo)

Passau

(Bavara - Germanaŭstria) limo

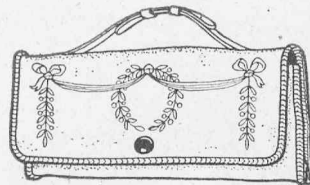
* *

Trafiko de ŝarĝoj al
Wien, German-Aŭstrio, Budapest
Hungario, Jugoslavio kaj
Balkano

Prop raj vagonoj. — Specialaj vagonaj por porcelano

Prizorgo de permesoj por importo kaj eksporto.

LUKSA MAROKENAĴO

Specialeco de ŝildoj kaj blazonoj de urboj, ŝtatoj,
provincoj, societoj, k. t. p. per reliefa premo sur
ĉiuj ledaj artikoloj de nia fabrikado kiel:

Sorbiloj, porskribaj subkajeroj,
saketoj por sinjorinoj, monujoj, cigar=
kaj cigaredujoj, protektiloj por libroj,
ledaj kusenoj, biletujoj, bloknotoj

k. t. p. k. t. p.

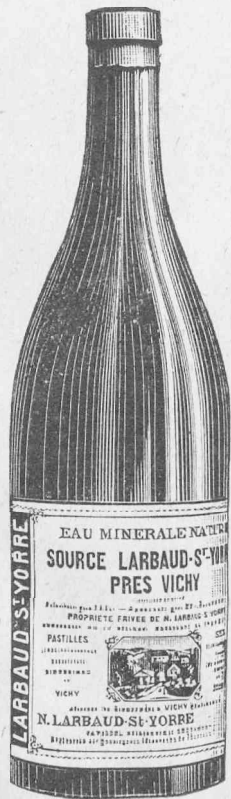
Postulu niajn katalogojn.

Adreso:

Maroquinerie de Luxe, Spiez

[Svisio]

Fonto Larbaud- St. Yorre

rekomendata de la kuracistaro
el ĉiuj landoj kiel la plej
efika kontraŭ:

diabeto,
malsanoj de hepato
kaj stomako,
renĝtonetaro,
albuminurio.

La plej malvarma, la mal-
plej difektebla dum trans-
porto, senfine konservebla.

Mendoj al:

**LARBAUD-
ST. YORRE**
Vichy (Francio).

DUA PARTO.

ESPERANTISMO.

Historio de la Esperanto-movado.

Krea periodo.

La kreinto de Esperanto, D^{ro} Ludoviko Lazaro Zamenhof, estas naskita la 15. decembro 1859 en Bialystok (gubernio Grodno), kie lia patro havis lingvan lernejon. En sia fama "Letero pri la deveno de Esperanto", leginda de ĉiu Esperantisto, li mem rakontis, kiamaniere naskiĝis ĉe li la ideo, ke neŭtrala lingvo, ne ofendanta ies naciajn sentojn, povus plibonigi la amikajn rilatojn inter la homoj kaj kiamaniere li laboris por la efektiviĝo de tiu ideo, senkonscie trapasinte la samajn fazojn, kiujn la historiistoj poste difinis en la evoluado de lingvo internacia.

En 1878, la unua formo de la lingvo jam estis preta, kaj la 5. decembro 1878, en rondo de Varsoviaj gimnazianoj, estis festata la apero de la nova lingvo, simbolo de frata unuiĝo de la homaro. Sed Zamenhof estis ankoraŭ tro juna por publikigi sian laboron; li decidis atendi kelkajn jarojn kaj dume perfektigi la lingvon. En 1885, post multaj provoj, ĝi ŝajnis al li preta por praktika uzado kaj li decidis publikigi la unuan lernolibron. Vane serĉinte eldoniston dum du jaroj, li fine mem aperigis la Rusan eldonon en julio 1887, sub la pseŭdonimo D^{ro} Esperanto; tiun nomon la adeptoj poste donis al la lingvo. Saman jaron li ankaŭ eldonis la unuan broŝuron en Pola, Franca kaj Germana lingvoj.

Germana-Slava periodo (1887—1896).

La lingvo komence disvastiĝis tre malrapide pro la indiferenteco de la publiko kaj la manko de monrimedoj. En 1889, la unua adresaro eldonita de D^{ro} Zamenhof enhavis mil nomojn, plejparte

Slavajn; ekzistis malgrandaj lernolibroj en la ĉefaj lingvoj kaj tradukoj de A. Grabowski. En Germanio energian propagandon faris Leopold Einstein († 1890), la unua pioniro de nia afero. La 1. septembro 1889 ekaperis en Nürnberg la unua Esperanta gazeto "La Esperantisto", kiu tuj fariĝis efika ligilo inter la diverslandaj adeptoj; ĝi publikigis bonajn tekstojn kaj helpis la pli profundan studadon de la lingvo. En 1890 D^{ro} Zamenhof prenis sur sin la redaktadon de la gazeto, sed terure malfacila por li estis tiu tasko, ĉar li tiam ofte translokiĝis de urbo en urbon; vane serĉante lokon, kie lia okulkuracista praktiko povus sufiĉi al liaj modestaj bezonoj. Feliĉe, en la kriza momento fervora Germana pioniro W. H. Trompeter († 1901) per monhelpo ebligis la pluan aperon de la gazeto kaj per tio faris gravan servon al Esperanto.

La epoko 1890—1894 estas karakterizata per vigla agitado pro diversaj reformproponoj, kiuj tre malhelpis la disvastiĝon de la lingvo. Multaj diskutoj aperis en "La Esperantisto". Fine, en novembro 1894 okazis voĉdonado de la abonintoj, de kiu rezultis, ke la lingvo devas resti en sia ĝisnuna formo.

En 1895 "La Esperantisto" estis malpermesata de la Rusa cenzuro pro publikigo de traduko el Leo Tolstoj kaj, ĉar la pli multaj abonantoj estis Rusoj, devis ĉesigi sian aperon. Sed fervora grupo de Esperantistoj en Upsala (Svedio) baldaŭ aperigis novan gazeton „Lingvo Internacia", kiu daŭrigis la utilan taskon komencitan de „La Esperantisto". Inter 1892—1895 kluboj fondiĝis en kelkaj urboj; aliparte, per tradukoj kaj originala verkado, la lingvo fariĝis pli fleksebla, pli vivanta, kaj alprenis propran spiriton. En tiu epoko aperis la klasika traduko de D^{ro} Zamenhof: Hamlet, de Shakespeare, kaj versaĵoj de talentaj poetoj kiel Grabowski, Devjatnin, Gernet, Goldberg, Kofman, Seleznet, Soloviev, Wasniewski, k. a.

Franca periodo (1896—1904).

De 1896, Esperanto komencis disvastiĝi en Francio, precipe dank' al la agado de Louis de Beaufront, kiu publikigis artikolojn, propagandilojn, lernolibrojn, kaj en 1908 fondis la gazeton "L'Esperantiste" kaj la societon por la propagando de Esperanto. Li sukcesis interesi al Esperanto kelkajn scienculojn kaj multajn agemajn personojn. La grava firmo Hachette en Parizo vaste eldonis lernolibrojn kaj vortarojn.

Fruktodona propagando okazas en la periodo 1898—1904. En Francio laboris agemaj propagandistoj kiel Generalo Sebert, Prof. Th. Cart, Prof. Carlo Bourlet († 1913), Prof. Boirac († 1917), D^{ro} Dor († 1912), D^{ro} Javal († 1907), Abato Peltier († 1909), Kapitano Capé-Montrosier († 1916), Gaston Moch, René Lemaire, Paul Fruictier,

Gabriel Chavet, k. a. Kreiĝas kursoj kaj grupoj; lernolibroj kaj tradukoj plimultiĝas. En 1902 la gazeto "Lingvo Internacia", tiama centra organo, post diversaj migroj, translokiĝas en Parizon, kie ĝi aperas ĝis 1914 sub la gvidado de Paul Fruictier kaj poste de Prof. Cart. Ankaŭ en aliaj landoj Esperanto disvastiĝas. Dum 1902, 1903 kaj 1904, gazetoj kaj propagandaj societoj fondiĝis en Kanado, Belgio, Nederlando, Bohemio, Bulgario, Svisio, Peruo, Cilio, Meksiko, Hispanio, Britio, Germanio, Hungario. En Britio la unuaj pioniroj estis Jos. Rhodes, John Ellis, H. Bolingbroke Mudie († 1916), Cefeĉ († 1918), F. Moscheles († 1918), Kol. John Pollen, Alf. Wackrill, k. a.; en Germanio Jean Borel, D^{ro} Mybs, Prof. Christaller, D^{ro} A. Schmidt. Inter la verkistoj de tiu epoko estas citindaj D^{ro} Bein (Kabe), S. Meyer, Devjatnin, Kofman, D^{ro} Vallienne († 1908), Motteau († 1908), Bicknell († 1918).

Internacia periodo (1904—1914).

De 1904 Esperanto estas pli-malpli konata en ĉiuj landoj; post la Slava (1887—1896) kaj la Franca (1896—1904) periodo, venas la internacia. Al la progresoj de Esperanto en la praktika vivo kaj al la firmigo de la movado multe helpis la universalaj kongresoj de Esperanto. La unua okazis en Boulogne s. Mer (aŭgusto 1905) en la ĉeesto de D^{ro} Zamenhof kaj vekis grandan entuziasmon, ĉar la unuan fojon diverslandaj samideanoj grandare renkontiĝis kaj interparolis Esperanton. En Boulogne s. Mer oni akceptis la Deklaron pri Esperantismo kaj elektis la unuan Lingvan Komitaton. Kelkan tempon poste fondiĝis en Parizo, laŭ iniciato de Generalo Sebert, la Centra Oficejo Esperantista, kiu fariĝis la sekretario de la lingvaj kaj kongresaj institucioj. La dua kongreso okazis en, Genève (1906) kaj decidis la fondon de Konstanta Komitato de la Kongresoj. Je tiu kongreso fondiĝis la unuaj fakaj societoj kaj aperis "La Revuo", direktata de Prof. Bourlet kun la konstanta kunlaborado de D^{ro} Zamenhof. La tria kongreso (Cambridge 1907) estis tre impona manifestado, kiu multe helpis la progreson de Esperanto en la Anglolingvaj landoj. En 1907—1908 okazis bedaŭrinda krizo: Delegitaro por la alprenado de lingvo internacia, fondita de D^{ro} L. Couturat († 1914) dum la Pariza ekspozicio (1900), kun la helpo de Esperantistoj, akceptis Esperanton sub kondiĉo de reformoj prezentitaj en la projekto Ido, kies ĉefa aŭtoro estis Louis de Beaufront. La granda plimulto de la Esperantistoj estis kontraŭ la reformoj, opiniante, ke ili endanĝerigas la movadon kaj ne estas necesaj. En 1908, laŭ la iniciato de H. Hodler kaj Th. Rousseau († 1916) fondiĝis Universala Esperanto-Asocio por helpi al la praktika uzado de la lingvo kaj plimultiĝi la rilatojn inter

diverslandaj Esperantistoj. La kvara kongreso okazis en Dresden (1908), la kvina en Barcelona (1909), la sesa en Washington; ĉiuj estis tre sukcesaj. Antaŭ kaj dum la sepa kongreso (Anvers 1911), okazis viglaj diskutoj pri la internacia organizo de la movado. La oka kongreso (Krakow 1912) estis frata manifestado okaze de la 25a jubileo de Esperanto. La naŭa kongreso kunisidis en Bern (1913) kaj la deka en Paris (1914), kiu promesis fariĝi la plej grandioza el ĉiuj, estis malhelpita de la mondmilito.

La periodon 1904—1914 karakterizas intensa ĉiea propagando kaj, precipe en la lastaj jaroj, energia penado por la enkonduko de Esperanto en la praktikan vivon. Oni komprenas, ke propagandi ne sufiĉas, sed ke oni ankaŭ devas utiligi la lingvon, tute kiel ĉiun vivantan lingvon, kaj per ĝi plifaciligi, jam nun, la ĉiuspecajn rilatojn inter la homoj.

La mondmilito.

La mondmilito, kompreneble, malhelpis tre grave la movadon. Multaj societoj ĉesis funkcii, gazetoj malaperis, agemaj samideanoj ne plu povis sin okupi pri Esperanto. Tamen, la movado ne pereis. En 1915 okazis la dek-unua kongreso en San Francisco. Dum la milito la Centra Oficejo de UEA restis konstante malfermita, servante al la militviktimoj per Esperanto kaj ebligante la pluan vivadon de la internacia movado per regula aperigo de la gazeto "Esperanto". Grandan ĉagrenon en la Esperantistaro vekis la morto de D^{ro} Zamenhof en Varsovio, la 14. aprilo 1917.

Kun la subskribo de la pacotraktato nova periodo komenciĝis. Esperplene la ĉiulandaj samideanoj denove laboras por enkonduki Esperanton en la internacian vivon kaj per ĝi helpi al la naskiĝo de pli bona mondo.

Bibliografio: Edmond Privat, *Historio de la lingvo Esperanto 1887—1900* (reeldonota). — Sama aŭtoro, *Doktoro Zamenhof, lia vivo kaj lia verko* (aperonta). — Adam Zakrzewski, *Historio de Esperanto 1887—1912* (Varsovio, 1913). — *Esperantista Dokumentaro pri la oficialaj, historiaj, bibliografiaj kaj statistikaj aferoj* (Centra Oficejo Esperantista, Paris). — Multajn informojn ankaŭ liveras la kolektoj de la diversaj gazetoj, speciale *La Esperantisto* (ne plu aĉetebla), *Lingvo Internacia*, *La Revuo*, *Esperanto* kaj la naciaj organoj.

La lingvo Esperanto.

Giaj ecoj.

Esperanto ne estas ĝustadire "artefarita" lingvo, sed, pli vere, genie "eltrovita" sintezo de la Eŭropaj lingvoj. El ili devenas ĝiaj fundamentaj elementoj, sed tiamaniere kunmetitaj kaj kunfonditaj, ke la lingvo aperas kiel tute memstara harmonia kreaĵo, ricevinta per la uzado propran stilon kaj spiriton.

La Esperanta gramatiko estas rezultato de studado kaj simpligo de l' gramatikoj de la modernaj Eŭropaj lingvoj. D^{ro} Zamenhof sukcesis malpliigi ĝis minimumo la gramatikajn regulojn, forigante la neutilan balaston, pro kiu la naciaj lingvoj estas tiel malfacile lerneblaj. Malgraŭ la simpleco de sia konstruo Esperanto estas kapabla trafte esprimi la plej delikatajn nuancojn de l' penso, kiel pravas ĝia jam granda literaturo. Cetere, ankaŭ en la gramatiko, arbitro estis laŭeble evitata. La Esperantaj finaĵoj ekzistas en kelkaj naciaj lingvoj, sed tre malregule. Eĉ la tabelo de la simplaj vortetoj estas nur logika sistemigo de rilatoj troveblaj en iuj naciaj idiomoj.

La radikojn de la vortaro D^{ro} Zamenhof elektis konforme al la principo de maksimuma internacieco, t. e. por ĉiu sufiĉe internacia kaj klare diferencebla ideo li elektis tiun radikon, kiu estas la plej facile komprenebla de la plej multaj homoj. Pro la supre nomita principo, kiu cetere ne estas matematike aplikebla, la Esperanta vortaro estas plejparte Latina, sed por restarigi la ekvilibron, D^{ro} Zamenhof prefere elektis Germanan aŭ Slavan radikon, kiam mankas sufiĉa internacieco. Dank'al la supersignaj literoj kaj sen rompo al la logika principo: unu litero, unu sono, multaj radikoj konservas en Esperanto la aspekton, kiun ili havas en la naciaj lingvoj, kaj sekve estas pli facile rekoneblaj. La derivado fariĝas per la samaj naturaj procedoj kiel en aliaj vivantaj lingvoj kaj konforme al la leĝo de minimuma penado. Pro la genia sistemo de prefiksoj kaj sufiksoj kaj pro la ebleco krei kunmetitajn vortojn, la nombro de la lernotaj radikoj estas nekompareble pli malgranda ol en iu alia Eŭropa lingvo, kaj malgraŭ tio la riĉeco de la vortkombinoj estas uzabela kiel memstara radiko, Esperanto ĝuas la avantaĝojn de la aglutinaj lingvoj.

D^{ro} Zamenhof mirinde sukcesis, ke lia lingvo estu ĝusta ekvilibro inter la diversaj Eŭropaj pensmanieroj. Rilate al la tri grandaj grupoj, Latina, Germana, Slava, Esperanto estas kvazaŭ mezo. Se la vortaro estas pli facile lernebla de la Latinaj popoloj, la akuzativo, la vortfarado, la sintakso estas pli facilaj por Germanoj kaj Slavoj. Esperanto

estas internacia ne nur pro sia celo, sed ankaŭ en sia strukturo. Nur genio povis kunmeti tian harmonian verkon.

Pro sia interna ekvilibro, Esperanto mirinde taŭgas por respeguligi la spiriton de la aliaj lingvoj. Ne ekzistas pli trafa tradukilo. Komparo de nacilingvaj tradukoj kun Esperantaj ĉiam montras la superecon de la Zamenhofa lingvo rilate precizecon kaj esprimecon.

Ĝia evoluo.

Pri la elkresko de la lingvo el la malgranda materialo eltrovita de D^{ro} Zamenhof, jene skribis D^{ro} Edmond Privat en sia *Historio de la lingvo Esperanto*:

“Kiamaniere fleksebligis, dolĉiĝis, ekfluis la lingvo en manoj de genio, tion klarigas la historio pri la deveno de Esperanto, kaj kiamaniere pliriĉiĝis kaj plivastiĝis tiu sama lingvo en la manoj de l’ĉiulandaj uzantoj, de l’novaj fervoraj verkantoj proze aŭ poezie, tion montras la unuatempa literaturo. Rimarkinde estas, kiel malriĉa estis la tiama vortaro kaj tamen kiel mirinde la lingvo kreis al si esprimajn rimedojn, grupigis la vortojn kaj ilin devigis helpi unu la alian. Sin nutrante nur el sia propra malriĉaĵo, per senĉesa uzado kaj prilaborado de sia malvasta havaĵo, la lingvo sukcesis krei al si propran riĉecon, memgajnitan belecon kaj luman klarecon de eleganta simpleco. . . Plej bone estas, ke ĝi sciis riĉiĝi restante malriĉa, ĉar tiel estis uzata ĉio uzebla kaj stariĝis vivanta fundamento, kiu poste povis komuniki sian vivon kaj sian spiriton al la pli malfrue alvenanta nova materialo. Se tuj, anstataŭ penadi por serĉadi en la ekzistanta propraĵo aŭ formi per ĝi la bezonatajn esprimilojn, la unuaj verkantoj estus konstante aldonintaj ĉiam novaĵojn el ekstero, la lingvo estus kredeble tre malmola, malfleksebla, senspirita kaj senkaraktere preta suferi ĉiujn influojn de naciaj lingvoj kun granda risko de konfuziĝo. Tre saĝe la Esperantistoj de l’unua horo ĉefe zorgis pri vivanteo de la lingvo kaj sciis doni al ĝi propran animon; tiamaniere sekvante la direkton tre klare montritan de Zamenhof je l’frua komenco, ili certe kaŭzis la sukceson de la lingvo.”

La Fundamento.

De kiam la lingvo Esperanto publike aperis, en la jaro 1887, ĝi disvolviĝis kaj pliriĉiĝis laŭ natura vojo, tute kiel ĉiu vivanta lingvo. La Esperantistaro ĉiam malakceptis ĉiun provon arbitre ŝanĝi la lingvon, ĉar ili prave opinias, ke la plej grava kondiĉo por la sukceso de lingvo internacia estas unueco kaj netuŝebleco.

Tial la unua universala kongreso de Esperanto akceptis kiel netuŝeblan bazon de la lingvo la verkon titolitan “*Fundamento de Esperanto*”: ĝi konsistas el la dek-ses reguloj de la gramatiko, el serio de ekzercoj por montri la sintakson kaj stilon de la lingvo kaj el la Universala Vortaro, kiu enhavas ĉirkaŭ 2500 radikojn. Sur tiu verko estas bazitaj ĉiuj naciaj lernolibroj, kaj tiamaniere la sameco de la lingvo tra la tuta mondo estas certigita.

Pri la celo de la Fundamento jene skribas D^{ro} Zamenhof en la antaŭparolo: “Por ke lingvo internacia povu bone kaj regule progresadi kaj por ke ĝi havu planan certecon, ke ĝi neniam disfalos kaj ia facilanima paŝo de ĝiaj amikoj estontaj ne detruos la laborojn de ĝiaj amikoj estintaj, estas necesa antaŭ ĉio unu kondiĉo: la ekzistado de klare difinita, neniam tuŝebla kaj neniam ŝanĝebla *Fundamento* de la lingvo. Kiam nia lingvo estos oficiale akceptita de la *registaroj* de la plej ĉefaj regnoj kaj tiuj ĉi registaroj per speciala *leĝo* garantios al Esperanto tute certan vivon kaj uzatecon kaj planan sendanĝerecon kontraŭ ĉiuj personaj kapricoj aŭ disputoj, tiam aŭtoritata komitato, interkonsente elektita de tiuj registaroj, havos la rajton fari en la Fundamento de la lingvo unu fojon por ĉiam ĉiujn deziritajn ŝanĝojn, se tiaj ŝanĝoj montriĝos necesaj; sed *ĝis tiu tempo* la Fundamento de Esperanto devas plej severe resti absolute senŝanĝa, ĉar severa netuŝebleco de nia Fundamento estas la plej grava kaŭzo de nia ĝisnuna progresado kaj la plej grava kondiĉo por nia regula kaj paca progresado estonta.”

Fundamento kaj evoluo.

La ekzisto de la Fundamento tute ne signifas, ke la lingvo ĉiam devas resti rigida kaj ne povas evolui “Malgraŭ la severa netuŝebleco de la Fundamento, skribas D^{ro} Zamenhof, nia lingvo havos la planan eblon ne sole konstante riĉiĝadi, sed eĉ konstante *pliboniĝadi* kaj *perfektiĝadi*; la netuŝebleco de la Fundamento nur garantios al ni konstante, ke tiu perfektigado fariĝos ne per arbitra, interbatala kaj ruiniga *rompado* kaj ŝanĝado, ne per nuligado aŭ sentaŭgigado de nia ĝisnuna literaturo, sed per vojo natura, senkonfuza kaj sendanĝera”.

Nia Majstro montras, ke tiu perfektigado estas realigebla per vojo de novaj vortoj kaj de neologismoj. Flanke de ekzistanta formo, povas esti proponata nova formo, kiu estas uzebla paralele kun la malnova. Kun la tempo la formo nova, se ĝi montriĝas pli oportuna en praktika uzado, iom post iom elpuŝos la formon malnovan, kiu fariĝos arĥaismo, kiel ni tion ĉi vidas en ĉiu natura lingvo. Sed, formante parton de la Fundamento, tiuj ĉi arĥaismoj neniam estos elfjetitaj, sed ĉiam estos presataj en ĉiuj lernolibroj kaj vortaroj sam-

tempe kun la formoj novaj. La unueco de Esperanto neniam estos rompata kaj neniu verko, eĉ el la plej frua tempo, perdos sian valoron kaj kompreneblecon por la estontaj generacioj.

Tiuj ĉi principoj jam estas de longe aplikitaj. Pro la postuloj de la praktiko, estas uzataj multaj novaj vortoj, formoj paralelaj al la Fundamentaj (ekzemple, *arkitekturo* flanke de *arĥitekturo*, *kemio* flanke de *hemio*, *komentoj* flanke de *komentarii*), fine eĉ novaj afiksoj, ĉu por esprimi nuancojn ne montreblajn per la Fundamentaj afiksoj (ekzemple, *aĉo*, *mis-*), ĉu por diferencigi malsamajn sencojn de ekzistanta afikso (ekzemple, *-jo* kaj *-ujo*, *enda* kaj *-ota*). Al la Lingva Komitato apartenas la tasko oficialigi tiujn aldonojn, post kiam ili estas sufiĉe eksperimentitaj.

Bibliografio. Pri la vivo de la lingvo: Dro L. L. Zamenhof *Dua Libro*, *Aldono al Dua Libro* (ne plu aĉeteblaj), *Fundamento de Esperanto*, *Lingvaj Respondoj*, *Esenco kaj estonteco de L. I.* kaj la diversaj kongresaj paroloj.

La nombro de la vortaroj, gramatikoj, lernolibroj, komentarioj pri la lingvo estas tro granda, por ke ni povu citi ilin. Oni trarigardu la katalogojn de la Esperanto-librejoj.

Deklaro pri Esperantismo.

Akceptita en la unua Universala Kongreso de Esperanto
(Boulogne sur Mer. Aŭgusto 1905).

Ĉar pri la esenco de la Esperantismo multaj havas tre malveran ideon, tial ni subskribintoj, reprezentantoj de la Esperantismo en diversaj landoj de la mondo, kunvenintaj al la internacia Kongreso Esperantista en Bulonjo-apud-Marco, trovis necesa laŭ la propono de la aŭtoro de la lingvo Esperanto doni la sekvantan klarigon:

Kio estas Esperantismo?

1. La Esperantismo estas penado disvastigi en la tuta mondo la uzadon de lingvo neŭtrale homa, kiu "ne etrudante sin en la internan vivon de la popoloj kaj neniam celante elpuŝi la ekzistantajn lingvojn naciajn", donus al la homoj de malsamaj nacioj la eblon kompreniĝadi inter si, kiu povus servi kiel paciga lingvo de publikaj institucioj en tiuj landoj, kie diversaj nacioj batalas inter si pri la lingvo, kaj en kiu povas esti publikigataj tiuj verkoj, kiuj havas egalan intereson

por ĉiuj popoloj. Ĉiu alia ideo aŭ espero, kiun tiu aŭ alia Esperantisto ligas kun la Esperantismo estos lia afero pure privata, por kiu la Esperantismo ne respondas.

Kial Esperanto?

2. Ĉar en la nuna tempo neniu esploranto en la tuta mondo jam dubas pri tio, ke lingvo internacia povas esti nur lingvo arta, kaj ĉar el ĉiuj multegaj provoj faritaj en la daŭro de la lastaj du centjaroj, ĉiuj prezentas nur teoriajn projektojn, kaj lingvo efektive finita, ĉiu-flanke elprovita, perfekte vivipova kaj en ĉiuj rilatoj plej taŭga montriĝis nur unu sola lingvo, Esperanto, tial la amikoj de la ideo de lingvo internacia, konsciente, ke teoria disputado kondukos al nenio kaj ke la celo povas esti atingita nur per laborado praktika, jam de longe ĉiuj grupiĝis ĉirkaŭ la sola lingvo Esperanto kaj laboras por ĝia disvastigado kaj riĉigado de ĝia literaturo.

Kiu estas mastro de la lingvo?

3. Ĉar la aŭtoro de la lingvo Esperanto tuj en la komenco rifuzis unu fojon por ĉiam ĉiujn personajn rajtojn kaj privilegiojn rilate tiun lingvon, tial Esperanto estas "nenies propraĵo", nek en rilato materiala, nek en rilato morala.

Materiala mastro de tiu ĉi lingvo estas la tuta mondo kaj ĉiu deziranto povas eldonadi en aŭ pri tiu ĉi lingvo ĉiajn verkojn kiajn li deziras, kaj uzadi la lingvon por ĉiaj eblaj celoj; kiel spiritaj mastroj de tiu lingvo estos ĉiam rigardataj tiuj personoj, kiuj de la mondo esperantista estos konfesataj kiel la plej bonaj kaj plej talentaj verkistoj en tiu ĉi lingvo.

Kio estas la Fundamento?

4. Esperanto havas nenian personan leĝdonanton kaj dependas de neniu aparta homo. Ĉiuj opinioj kaj verkoj de la kreinto de Esperanto havas, simile al la opinioj kaj verkoj de ĉiu alia Esperantisto, karakteron absolute privatan kaj por neniu devigan. La sola unu fojon por ĉiam deviga por ĉiuj Esperantistoj fundamento de la lingvo Esperanto estas la verketo "Fundamento de Esperanto", en kiu neniu havas la rajton fari ŝanĝon. Se iu dekliniĝas de la reguloj kaj modeloj donitaj en la dirita verko, li neniam povas pravigi sin per la vortoj "tiel deziras aŭ konsilas la aŭtoro de Esperanto". Ĉiun ideon, kiu ne povas esti oportune esprimata per tiu materialo, kiu troviĝas en la "Fundamento de Esperanto", ĉiu Esperantisto havas la

rajton esprimi en tia maniero, kiun li trovas la plej ĝusta, tiel same, kiel estas farate en ĉiu alia lingvo. Sed pro plena unueco de la lingvo, al ĉiuj Esperantistoj estas rekomendate imitati kiel eble plej multe tiun stilon, kiu troviĝas en la verkoj de la kreinto de Esperanto, kiu la plej multe laboris por kaj en Esperanto kaj la plej bone konas ĝian spiriton.

Kio estas Esperantisto?

5. Esperantisto estas nomata ĉiu persono, kiu scias kaj uzas la lingvon Esperanto, tute egale por kiaj celoj li ĝin uzas. Apartenado al ia aktiva societo Esperantista por ĉiu Esperantisto estas rekomendinda, sed ne deviga.

La Esperanta literaturo.

La nombro de la verkoj en aŭ pri Esperanto atingas proksimume du mil kvin cent. El ili almenaŭ la duono rilatas al la instruado de la lingvo.

Jam impona estas la Esperanta literaturo. Ĝi konsistas plejparte el tradukoj. Ilia nombro estas tia, ke ni povas ĉi tie citi nur la plej gravajn. Nuntempe multaj el la sube montritaj verkoj estas elĉerpitaj; reeldonoj aperos, kiam la preskondiĉoj estos pliboniĝintaj. Por plujaj informoj oni sin turnu al la diversaj Esperantistaj librejoj.

El *Angla* lingvo: de Shakespeare, *Hamleto* (trad. D^{ro} ZAMENHOF), *Julio Cezaro*, *Makbeto*, *Sonĝo de someromeza nokto*, *Venecia komercisto*, *La Ventego*; de BYRON, *Ĉielo kaj Tero*, *Kain*, *Manfred*; de DEFOE, *Robinson Kruso*; de DICKENS, *Batalo de l' Vivo* (trad. D^{ro} ZAMENHOF), *Bardell kontraŭ Pickwick*, *Kristnaska sonorado*; de POE, *Puto kaj Pentolo*, de SWIFT, *Gulliver en Liliputlando*; de O. WILDE, *Salome*; de Kard. WISEMAN, *Fabiola*, ktp.

El *Franca* lingvo: *Rolandkanto*, epopeo; de MOLIÈRE, *Georgo Dandin* (trad. D^{ro} ZAMENHOF), *La Avarulo*, *Don Juan*, *Edziĝo kontraŭvola*, *Malsanulo pro imago*; de la FONTAINÉ, *Fabloj*; de RACINE, *Athalie*, *Esther*; de PERRAULT, *Rakontoj pri feinoj*; de PREVOST, *Manon Lescaut*; de B. de ST. PIERRE, *Paŭlo kaj Virginio*; de CHATEAUBRIAND, *La lasta Abenceraĝo*; de BALZAC, *Eugénie Grandet*, *La Vendetto*; de MAISTRE, *Vojaĝo interne de mia ĉambro*; de MERIMEE, *Karmen*; de RENAN, *Vivo de Jesuo*; de ABOUT, *Reĝo de l'Montoj*; de MIRBEAU, *Ĉu ili estas frenezaj?*;

de TRISTAN BERNARD, *Angla lingvo sen profesoro*; de CH. RICHTER, *Sokrato*, ktp.

El *Germana* lingvo: De GOETHE, *Ifigenio en Taŭrido* (trad. D^{ro} ZAMENHOF), *Hermann kaj Doroteo*, *La Gefratoj*, de SCHILLER, *La Rabistoj* (trad. D^{ro} ZAMENHOF), *Nevo kiel onklo*, *Wilhelmo Tell*; de BÖLSCHÉ, *Unu ĉapitro el la ama vivo en la naturo*; de GRILLPARZER, *La Matrĉa muzikisto*, *Monaĥejo ĉe Sendomir*; de GRIMM, *Elektitaj Fabeloj*; de REUTER, *Kio povas okazi, se oni donacas surprize*; de HEBBEL, *Gyges kaj lia ringo*; de HEINE, *Poeziaĵoj*, de B. VON SUTTNER, *For la batalilojn!*; de HEYSE, *Edziĝa festo en Capri*; de SEIDEL, *Vintrofabeloj*; de RAABE, *Nigra galero*; de STORM, *Imenlago*; de LESSING, *Minna de Barnhelm*; de FOUQUÉ, *Ondino*, ktp.

El *Pola* lingvo: De MICKIEWICZ, *Sinjoro Tadeo*; de ORZESZKO, *Marta* (trad. D^{ro} ZAMENHOF), *Interrompita kanto*; *Bona sinjorino*; de PRUS, *Faraono*; de SIEROSZEWSKI, *La fundo de l'mizero*; de SLOWACKI, *Mazepa*; de SVJENTOHOVSKI, *Aspazio*; de WYSPIANSKI, *Profesilas kaj Laodamio*; *Pola Antologio*; de SIENKIEWICZ, *Ŝi, la tria*; *La juĝo de Osiris*; *Kio okazis foje en sidono*; *Janko Muzikanto*, ktp.

El *Rusa* lingvo: De GOGOL, *La revizoro* (trad. D^{ro} ZAMENHOF); *Maja Nokto*; de ANDREJEV, *Ruĝa Rido*; de PUŜKIN, *Boris Gudunov*, *Ŝtona Gasto*; de KRILOV, *Fabloj*; de TURGENEV, *Patro kaj Filoj*; krom tio diversaj verkoj de Ĉehov, Gorki, LERMONTOV, TOLSTOJ, ktp.

El *Finna* lingvo: De KIVI, *La Botistoj*; de LINNANKOSKI, *Batalo pri la domo Heikkilä*.

El *Flandra* lingvo: De CONSCIENCE, *Blinda rozo*, *Rikke-Tikke-Tak*; *Paĝoj el la Flandra literaturo*.

El *Greka* lingvo: de HOMERO, *Parto de Iliado*; de SÓFOKLO, *Reĝo Edipo*. — Ranrat batalo.

El *Kataluna* lingvo: de GALL, *Mistero de doloro*.

El *Latina* lingvo: de VIRGILIO, *Eneido*.

El *Provenca* lingvo: de MISTRAL, *Mirejo*.

El *Sveda* lingvo: de STRINDBERG, *Fraŭlino Julie*.

El *Hebrea* lingvo: *La Biblio*, *Malnova Testamento* (trad. D^{ro} ZAMENHOF); ankaŭ aperis traduko de la *Nova Testamento*.

Krom tio ekzistas multaj pli malgrandaj verkoj tradukitaj el la supraj kaj el aliaj lingvoj. Riĉan literaturan materialon oni ankaŭ trovas en la kolektoj de estintaj aŭ ankoraŭ aperantaj Esperantaj gazetoj, speciale *Lingvo Internacia* (1896—1914), *La Revuo* (1904—1914), *Literaturo* (de 1919), *Esperanto*, *British Esperantist*, *Germana*

Esperantisto, *Ondo de Esperanto* (1909—1916), *Pola Esperantisto* (1908—1914).

La *originala Esperanta literaturo*, krom multaj artikoloj kaj verketoj en gazetoj, enhavas romanojn de D^{ro} VALLIENNE, *Ĉu li?* kaj *Kastelo de Prelongo*; de H. A. LUYKEN, *Paŭlo Debenham* kaj *Mirinda amo*; de E. ALLEYNE SYNNOTE, *Lilio*; versan dramon de EDMOND PRIVAT, *Ginevra*; versaĵojn de Devjatnain, Bela Manto, Eski kaj Eska, ktp. La belaj originalaj poeziaĵoj de D^{ro} ZAMENHOF (en Fundamenta krestomatia) kaj la tekstoj de liaj kongresaj paroloj estas unuavice legindaj de ĉiu Esperantisto.

La dek devoj de la Esperantisto.

1. Bone sciu la lingvon, traktu ĝin kun respekto kaj lasu la vers faradon al poetoj.
2. Esperanton uzu parolante, studu legante kaj ne fuŝu skribante
3. La plibonigistoj diskutu; vi Fundamenton sekvu kaj fidela restu.
4. Propagandu ĉiam, ne ĉie; klarigu, ne prediku; rakontu faktojn, ne esperojn.
5. Kion vi povis lerni nur en unu semajno, ne instru en unu horo; el malgravaĵo ne faru regulon kaj el regulo ne faru malgravaĵon.
6. Verkante en Esperanto, ne kreu interesa, kion nacilingve neniu legus; ne imagu, ke preseraroj plibeligas libron; ne malesperu, se mankas aĉetantoj.
7. Al grupo aliĝu; la kunvenon vizitu; Esperante parolu.
8. Atentu, ke internacia lingvo vivos nur per uzado; memoru, ke tial internacia organizaĵo estas necesa; senlace varbu por UEA.
9. Legu gazeton, por ke vi konu novajn faktojn; abonu, por ke ĝi povu ekzisti; kunlaboru, por ke ĝi estu interesa.
10. Por Esperanto kiel movado agu; por ĝi kiel realaĵo pagu kaj kiel altan idealon konservu ĝin en via koro.

Organizo de la Esperanto-movado.

Celo de organizo.

Por venki la publikan indiferecon kaj disvastigi siajn ideojn, ĉiu movado bezonas organizon. Frue la Esperantistoj sentis la necescon

kunordigi sian individuan agadon kaj uzi la bonfarojn de la organiza principo por pli trafe atingi la publikan opinionon.

La interesoj de la Esperantistoj nature dividiĝis laŭ teritorioj kaj laŭ fakoj. Ekzistas do organizaĵoj *lokaj*, *naciaj*, *internaciaj*, *fakaj*.

Loka organizo.

En ĉiu loko, kie ekzistas kelkaj samideanoj, fondiĝis grupo, klubo aŭ societo, kiu celas propagandi la lingvon per publikaj paroladoj, kunvenoj, festoj, artikoloj, ekspozicioj, kaj faciligi ĝian instruadon per kursoj, kunvenoj, bibliotekoj, ktp. La organizo de tiuj lokaj grupoj varias laŭ la enlandaj kondiĉoj kaj la nombro de la Esperantistoj; en kelkaj urboj ekzistas pluraj grupoj, sendependaj aŭ kunfederitaj, ĉu laŭ kvartaloj, ĉu laŭ fakoj. En iuj lokoj estis aranĝita Esperanto-Oficejo, kie estas alcentrigita ĉio, kio rilatas la Esperantan vivadon, librejo, biblioteko, kunvenejo, ktp.

Ĉiu Esperantisto havas la devon partopreni en grupo por helpi la lokan propagadon; vojaĝante li laŭeble vizitu la grupkunvenojn en la trapasataj urboj. En tiu ĉi Jarlibro oni trovos la liston de la grupoj, pri kiuj ni ricevis informojn, kun indikoj pri la adreso, ejo, tago kaj horo de la regulaj kunvenoj. Dum la milito multaj grupoj ĉesis funkcii kaj ne estas ankoraŭ reorganizitaj.

Nacia organizo.

La Esperantistoj de sama lando havas komunajn interesojn, ĉar la propagando kaj la instruado estas en rilato kun la enlandaj kondiĉoj kaj kun la nacia lingvo. Fondiĝis do *naciaj societoj*, kiuj konsistas ĉu el grupoj, ĉu el individuoj, ĉu plej ofte el ambaŭ kategorioj. La naciaj societoj plene disvolvigintaj eldonas gazetojn, propagandilojn, lernolibrojn, aranĝis servon de ekzamenoj kun diplomoj, okazigas de tempo al tempo naciajn kunvenojn aŭ kongresojn. Ni publikigas en tiu ĉi Jarlibro informojn pri la naciaj societoj, kiuj respondis al nia demando. En kelkaj landoj ili estas reorganizotaj.

Internacia organizo.

La *internaciaj organizaĵoj* estas jenaj: *Universala Esperanto-Asocio (UEA)*, fondita en 1908, celas plifaciligi la ĉiuspecajn moralajn kaj materiajn rilatojn inter la homoj, sen diferenco de nacieco, raso aŭ lingvo; kreskigi inter siaj membroj fortikan senton de solidareco kaj disvolvi ĉe ili la komprenon de fremdaj popoloj; disvastigi la uzadon de la lingvo Esperanto; krei internaciajn servojn uzablaj de

ĉiuj homoj kaj entreprenoj, kies interesoj celas trans la limoj de ilia genta aŭ lingva teritorio. UEA celas kunigi en unu organizaĵo ĉiujn samideanojn, kiuj per la forto de sia nombro kaj la utiligo de la Zamenhofs-lingvo volas pravi al la mondo, ke Esperanto vivas, taŭgas kaj progresas. Pri la organizo kaj servoj de UEA, vidu la specialajn artikolojn.

La organizo de la Universalaj Kongresoj de Esperanto estas la tasko de loka *Organiza Komitato* kaj de la *Konstanta Komitato de la Kongresoj* (K. K. K.), kiu konsistas el du anoj de la loka Komitato de la antaŭa Kongreso, du anoj de la Komitato de la nuna Kongreso, du anoj elektitaj por ĉiu Kongreso decidita por la venonta jaro, unu prezidanto, unu ĝenerala sekretario kaj helpsekretarioj, elektitaj senpere de la Kongreso.

La sekretarioj de la K. K. K. estas ĉe la *Centra Oficejo Esperantista*, 51 rue de Clichy, Paris. Tiu institucio, fondita en 1905, celas helpi la ĝeneralan propagandon, servi kiel arkivejo kaj biblioteko, eldoni la dokumentojn de la kongresaj kaj lingvaj institucioj; ĝi estas financata per Societo de la Amikoj de Esperanto.

La konservado de la fundamentaj principoj de la lingvo Esperanto kaj la kontrolado de ĝia evoluo estas komisiitaj al *Lingva Komitato* (L. K.), kies anoj estas elektitaj de la L. K. mem por 9 jaroj inter kandidatoj proponitaj de la Akademio. La *Esperantista Akademio* estas supera laborkomisiono, elektita de la L. K. por 9 jaroj kaj postrone rebalotataj ĉiun trian jaron. Dum la milito tiuj institucioj ne funkciis kaj estas reorganizotaj.

Flanke de tiuj organizaĵoj, ekzistas *fakaj societoj*, laŭ profesioj, laŭ partioj, ktp., kiuj celas propagandi Esperanton en difinita fako kaj ĝin utiligi por specialaj celoj. Dum la milito la plimultaj el tiuj societoj ne povis funkcii.

Ĉiu Esperantisto havas la devon partopreni en la diversaj organizaĵoj de la Esperanto-movado kaj interesiĝi pri ilia agado, de kiu dependas la progreso de Esperantismo tra la mondo. Oni evitu krei novajn organizaĵojn por bezonoj kontentigeblaj per jam ekzistantaj. Troeco de organizaĵoj estas same evitinda kiel senorganizeco.

Bibliografio. *Esperantista dokumentaro pri la oficialaj, historiaj, bibliografiaj kaj statistikaj aferoj* (Esperantista Centra Oficejo, Paris). — *Oficiala Jarlibro de UEA*. — R. de Ladevèze. *Demandaro pri la Historio, Literaturo kaj Organizaĵoj de Esperanto por Esperantaj Ekzamenoj*. (Ader & Borel, Dresden.)

Universala Esperanto Asocio.

Ĝiaj celoj.

Universala Esperanto-Asocio (UEA) estas fondita komence de la jaro 1908, laŭ la iniciato de S-ro Hector Hodler, el Genève, kaj Th. Rousseau, el Dijon († 1916); ĝia kreo respondis al duobla bezono: praktika kaj ideala.

Instruitaj per la reformkrizo de 1907, la iniciatintoj de la Asocio estis konvinkigitaj, ke Esperanto estos vivdaŭra, nur kiam ekzistos sufiĉa aro da personoj kaj organizaĵoj, kiuj internacie uzos ĝin por siaj bezonoj, same kiel oni uzas nacian lingvon. La faktoj estis klare montrintaj, ke nura propagando, kiel oni ĝin ekskluzive faris en la tiama epoko, tute ne sufiĉas por daŭre enradikigi Esperanton. Post kelkatempa entuziasmo multaj personoj ĉesis interesiĝi al la lingvo, ĉar en la praktika vivo ĝi ne utilis al ili. Ili rigardis ĝin kiel momentan ludon, ne kiel gravan ilon por la plimultigo de la interpopolaj rilatoj. Kaj ĝuste ĉar ĝi ne havis radikojn en la praktiko, la lingvo restis elmetata al la danĝero de pereco pro teoriaj diskutoj kaj senĉesaj reformprovoj. Necesa do estis nova organizaĵo, por kunigi en unu fortika fasko ĉiujn aktivajn Esperantistojn kaj starigi praktikan servaron, dank'al kiu Esperanto prezentos tujan utilecon al la personoj ĝin lernintaj.

Ne nur praktikan celon havas UEA. D-ro Zamenhof kreis Esperanton ne sole por ke ĝi servu al la materiaj komunikaĵoj inter la homoj, sed ankaŭ, kiel li tion ofte deklaris, por ke ĝi spirite ilin alproksimigu, plifaciligu la interpopolan komprenon kaj helpu al tutmonda unuigo. La interna ideo de Esperantismo estis la vivcelo de D-ro Zamenhof. Al ĝia realigo ankaŭ utilis UEA, prezentante organizan fundamenton, super kiu ĉiuj progresemaj homoj povas pace intertrakti, sen reciproka altrudo de siaj gentaj apartaĵoj. Por ke efektiviĝu la interna ideo de Esperantismo, necesaj estis ne nur paroloj, sed ankaŭ faktoj, ĉiutagaĵoj okazoj de interkomunikiĝo. Tial estas kreita la servaro per la delegitoj, kies solidara sindonemo helpas homojn servi unuj la aliajn kaj konatiĝi per amikaj rilatoj. La praktika agado do intime ligiĝas kun la ideala celado.

Ĝia agado.

La provizora regularo de UEA estis akceptita la 28. aprilo 1908 (oficiala fondodato). La unua prezidanto estis S-ro H. Bölingbroke Mudie († 1916), la direktadon prizorgis S-ro H. Hodler kaj la oficejo

estis fiksita en Genève, 10 rue de la Bourse. Kiel oficiala organo funkciis la gazeto "*Esperanto*" (fondita en 1904 de Paul Berthelot, de 1905 gvidata de H. Hodler, en Genève).

En malmulte da tempo la Asocio rapide progresis; kelkajn monatojn post sia fondiĝo, ĝi kalkulis jam milon da membroj kaj kelkcentojn da Delegitoj; ĝi organizis diversajn servojn, publikigis jarlibron kaj donis impulson al la movado por la praktika uzado de Esperanto. La unua kongreso okazis en Augsburg (1910); de tiam la kongresoj de UEA okazis samtempe kun la Universalaj Kongresoj de Esperanto, en Antverpeno (1911), Krakovo (1912), Berno (1913). En 1910 estis voĉdonita la unua statuto, modifita en 1912 pro plialtigo de la kotizaĵo. En 1914 UEA kalkulis 7233 membrojn. La nombro de la servoj plenumitaj de 1909 ĝis 1913 atingis 46549, el kiuj 11876 pri komerco, 13556 pri turismo, 2167 pri junuloj kaj studentoj kaj 18950 diversaj; la movado de la korespondaĵoj sumis 231158.

La monda milito grave malhelpis la agadon de UEA, sed malgraŭ ĉiuj malfacilaĵoj funkciis ĝia oficejo, servante kiel internacia ligilo inter la ĉverslandaj Esperantistoj kaj farante multajn servojn al la militviktimoj per Esperanto. (Movado de la korespondaĵoj dum 1914—1918: 196403).

En 1919 Sro H. Hodler, ĝis tiam Direktoro, fariĝis Prezidanto de la Asocio; Sro Ed. Stettler, Vicedirektoro, estis elektita kiel Direktoro. La Oficejo estis translokata al Bern, Museumsstrasse 14.

Ĝia organizo.

Nova statuto de UEA estas preparata kaj voĉdonota dum 1920. Tial ni ne represas la ĝisnunan, baldaŭ ne plu valoran (vidu tekston en la Jarlibro 1914, paĝoj 49—59).

UEA estas tute internacie organizita; naciajn sekciojn ĝi ne havas. Ĝi konsistas el individuaj membroj, kiuj pagas la kotizaĵon fiksitan en la koncerna tabelo; ĉiu membro rajtas uzi la servojn organizitajn de la Asocio kaj ricevi la Jarlibron. Firmoj, korporacioj, societoj povas aliĝi kiel Esperantiaj Entreprenoj, pagante specialan kotizaĵon; ili rajtas presigi 40-vortan anoncon en la Jarlibro.

En ĉiuj gravaj lokoj, laŭeble, UEA estas reprezentata de Delegito kaj de Vicedelegito; en la lokoj kun pli ol 20 membroj, ilin elektas por 3 jaroj la membroj mem, en aliaj la Direktoro. La Delegito varbas membrojn, enkasigas la kotizaĵojn, prizorgas la administradon, starigas la servojn, respondas la infompetojn kaj reprezentas la membrojn.

La Asocio estas gvidata de Komitato, kiu konsistas el 10 membroj elektitaj de la voĉdonrajtaj Delegitoj por 3 jaroj. La Komitato elektas

la Prezidanton, la Viciprezidanton, la Direktoron kaj la Vicedirektoron. La administra laboro estas plenumata ĉe la Centra Oficejo de UEA (Museumsstrasse 14, Bern), kiun gvidas la Direktoro helpata de la necesaj oficistoj. La Kongreso kunvenas laŭeble ĉiujare, ekzamenas la situacion de la Asocio kaj voĉdonas deziresprimojn. Lasta instanco de UEA estas la skriba voĉdonado de la Delegitoj.

Bibliografio. Pri la detala historio de UEA kaj ĝia laboro oni legu la kolektojn de *Esperanto*, de la *Oficiala Jarlibro* (1908 ĝis 1914, 1916), de la *Kongresaj Dokumentaroj* (1910 ĝis 1914).

Esperantistaj Organizajoj.

Internaciaj institucioj

(Starigitaj de la Universalaj Kongresoj de Esperanto).

Esperantista Lingva Komitato.

Viciprezidanto: D^{ro} MYBS, 68 Marktstrasse, Hamburg-Altona.
Direktoroj de sekcioj: A. GRABOWSKI, 42 Hoza, Warszawa (por la gramatiko), TH. CART, 12 rue Soufflot, Paris (por la vortaro).

Konstanta Komitato de la Kongresoj.

Prezidanto: Generalo SEBERT, 14 rue Brémontier, Paris.
Ĝenerala Sekretario: GABRIEL CHAVET, 51 rue de Clichy, Paris.

Esperantista Centra Oficejo.

Direktoro: Generalo SEBERT, 14 rue Brémontier, Paris.
Sekretario de la sekcio A: GABRIEL CHAVET, 51 rue de Clichy, Paris.
Sekretariino de la sekcio B: Sino E. F. CENSE, 51 rue de Clichy, Paris.

Administra Komitato de la Esperantista Centra Oficejo.

Prezidanto: Generalo SEBERT.
Ĝenerala Sekretario: GABRIEL CHAVET.

Internacia Unuiĝo de la Esperantistaj Societoj.

Internacia Societo de Amikoj de Esperanto.

Prezidanto: Generalo SEBERT, 14 rue Brémontier, Paris.
Viciprezidantoj: BARONINO DE MENIL, 21 rue de l'Hotel-de-Ville, Neuilly-sur-Seine, DANIEL EYQUEM, 1 rue Gay-Lussac, Paris, MAURICE ROLLET DE L'ISLE, 35 rue du Sommerard, Paris.
Sekretariino: Sino E. F. CENSE, 51 rue de Clichy, Paris.

Komuna sidejo de ĉiuj supre nomitaj institucioj:
Esperantista Centra Oficejo, 51 Rue de Clichy, Paris.

Komuna oficiala organo:
Oficiala Gazeto Esperantista, 51 Rue de Clichy, Paris.

Esperantistaj naciaj societoj.

(La societoj montritaj per la signo * ne respondis al nia demando. Ni citas ilian titolon laŭ antaŭmilitaj informoj. Ili estas petataj sendi la mankantajn informojn por la venonta eldono.)

AŬSTRIO.

*Ligo de Germanlingvaj Aŭstriaĵ grupoj.

BELGIO.

*Belga Ligo Esperantista.

BRITIO.

Brita Esperantista Asocio (B. E. A.). — *Fondo*: 1904. — *Organizo*: Konsistas el individuoj ("fratuloj" kaj membroj) kaj el grupoj. Regata de Konsilantaro kunvenanta ĉiumonate. — *Kof.*: Fratuloj 10 s.; membroj 5 s. (kun la gazeto). — *Organio*: "The British Esperantist". — *Servoj*: Eldonejo, propagandiloj, gazeto, ekzamenoj, oficejo en Londono. ktp. — *Estraro*: Prez. J. MABON WARDEN, vicprez. GEORGE J. COX, HARRISON HILL, D^{ro} G. JAMESON JOHNSTON, JOHN MERCHANT, JOHN POLLEN, Sir THOMAS VEZEY STRONG, Miss AD. SCHAFER, ANDREW WILSON; ĝen. sekr.: MONTAGU C. BUTLER; afera sekr.: HARRY A. EPSTEIN; kas.: BERTRAM CHATTERTON. — *Adreso*: 17 Hart Street, London W. C.

BULGARIO.

*Bulgara Esperantista Societo. — *Organio*: "Bulgara Esperantisto". — *Adreso*: S^{ro} ST. MINKOV, 77 Nishka ul.

ĈEĤOSLOVAKIO.

*Bohema Asocio Esperantista.

*Bohema Unio Esperantista.

DANIO.

Centra Dana Esperantista Ligo. — *Fondo*: 1908. — *Organizo*: Konsistas el grupoj. — *Kof.*: 35 oere po grupano por la liga kaso. — *Organio*: "Esperanto" (Bern). — *Servoj*: Propaganditoj, jara kongreso,

ktp. — *Stato*: 8 grupoj, 200 membroj. — *Estraro*: Prez. M. BLICHER; vicprez. JUL. WULFF; sekr. por eksterlandaj aferoj: F^{ino} ASTRID RYBO; sekr. por enlandaj aferoj: F^{ino} LIZZY ASMUSSEN; kas.: ISRAELSEN; anoj: F^{ino} ANNA JORGENSEN, S^{roj} CHRISTENSEN, HELLSKOV, HINRICHSEN, MEJNDOR, TAUMOSE. — *Adreso*: F^{ino} ASTRID RYBO, Kommuneskolen ved Sundholm, Kóbenhavn S.

FINNLANDO.

*Esperanto-Asocio de Finnlando. — *Organio*: "Esperanta Finnlando". — *Adreso*: Teatterikuja 3, Helsinki.

FRANCIO.

Franca Societo por propagando de Esperanto (S. f. p. E.). — *Fondo*: 1898. — *Organizo*: Konsistas el membroj; tiuj membroj povas kuniĝi laŭ grupoj. Komitato elektita de ĉiuj membroj por unu jaro. — *Kof.*: 5 Fr.; nur 3 Fr. por la membroj de la grupoj. — *Organio*: "Franca Esperantisto". — *Servoj*: Propagando, ekzamenoj, diplomoj. — *Estraro*: Prez. ROLLET DE L'ISLE; vicprez. TH. CART; sekr.: C. ROUSSEAU; kas.: ROBERT. — *Adreso*: ĉe la Prez., 35 rue du Sommerard, Paris.

GERMANIO.

Germana Esperanto-Asocio (G. E. A.). — *Fondo*: 1906. — *Organizo*: Konsistas el grupoj kaj izoluloj. — *Kof.*: Por ordinara membro 3.— M., po Subtenanta membro 3.— M., Izoluloj 20.— M. pojare. — *Organio*: Germana Esperantisto, liverata al ĉiuj grupoj kaj izoluloj po 1 ekzemplero senpage. — *Servoj*: Eldono de propagandiloj, statistiko, libroj. — *Stato*: 68 grupoj kun 1389 ordinaraj, 246 subtenantaj kaj 20 izolaj membroj. — *Estraro*: Prez.: S^{ro} D^{ro} ALB. STECHE, Leipzig; Kasisto: D^{ro} jur. H. ARNHOLD, Dresden; Geschäftsführer: WALTER RANFT, Dresden; *Adreso*: Hauptstrasse 38, Dresden-N.

HISPANIO.

*Hispana Societo por propagando de Esperanto.

*Kataluna Esperantista Federacio (K. E. F.). — *Organio*: "Bulteno de la K. E. Federacio". — *Adreso*: Mendizabal 3, Sabadell.

HUNGARIO.

*Hungarlanda Esperanta Societo. — *Organio*: "Hungara Esperantisto". — *Adreso*: Szeged, Szentháromság 30.

ITALIO.

*Itala Esperantista Federacio. — *Organo*: “Esperanto Itala Revuo”. — *Adreso*: Casella Postale 922, Genova.

NEDERLANDO.

*Nederlanda Societo Esperantista “La estonto estas nia”. — *Organo*: “Holanda Pioniro”. — *Adreso*: Paul Krugerlaan 37.

NORVEGIO.

*Norvega Esperantista Ligo (N. E. L.). — *Organizo*: Konsistas el grupoj kaj izoluloj. — *Organo*: “La Espero”. — *Estraro*: Prez.: R. BUGGE PAULSEN; vicprez.: O. STÖREN; sekr.: FINO JOHANNSEN; kas.: FINO FINHOLDT. — *Adreso*: Radhusgate 17 III, Kristiania.

POLIO.

Pola Esperantista Societo. — *Fondo*: 1907. — *Organizo*: Centra oficejo en Warszawa, provincaj filioj, estraro de 5 membroj kaj 3 anstataŭantoj, elektata ĉiujare en februaro. — *Kof.*: 24 P. Mk. — *Organo*: “Pola Esperantisto” (nun ne aperas). — *Servoj*: Kursoj komenca kaj supera, konstanta informejo, kunvenoj, biblioteko, Ligo de Amikoj de L. I. en Polio, periodaj ekspozicioj. — *Stato*: Grupoj en 29 provincaj urboj, 75 membroj en Warszawa, 169 en provinco. — *Estraro*: Prez.: BRONISLAW SZCZEPANKIEWICZ; vicprez.: KAZIMIERZ ZAJACZKOWSKI; sekr.: JAN KOSTECKI; kas.: STANISLAW KAROLCZYK; bibl.: D^{ro} ANTONI CUBRYNSKI; anoj: ADAM ZAKRZEWSKI, KOBYLINSKI, TEICHFELD; rev.: D^{ro} E. LOTH, STANISLAW ESSIGMAN, D^{ro} WILHELM ROBIN. — *Adreso*: 21 Jerolimaska, Warszawa.

SVEDIO.

Sveda Esperanto-Federacio. — *Fondo*: 1. dec. 1906. — *Organizo*: Konsistas el grupoj kaj individuoj. — *Kof.*: Individua membro pagas abonon kaj 2 Kr. jare, grupo 1 abonon kaj po 1 Kr. por ĉiu grupano. — *Organo*: “La Espero”. — *Servoj*: La Federacio fondis apartan “Eldona Societo Esperanto”, kin eldonas la gazeton, eldonas kaj vendas lernolibrojn kaj vortarojn, vendas ĉian Esp. literaturon, ktp. Krom tio ĝi eldonis kaj disdonas pagate aŭ senpage propagandilojn. Informejo. Esp. biblioteko estas pretigata. — *Stato*: 9 grupoj: 348 membroj. — *Estraro*: Prez.: PAUL NYLÉN; vicprez.: W. WAHLUND; sekr.: FR. SKOG; kas.: ADOLF LARSON; bibl.: RUDOLF PEHRSSON. — *Adreso*: Stockholm 1.

SVISIO.

Svisa Esperanta Societo (S. E. S.). — *Fondo*: 1902. — *Organizo*: S. E. S. estas unuiĝo de lokaj grupoj; ĝi ankaŭ havas izolajn membrojn, kie ne ekzistas grupo. La ĝenerala kunveno elektos ĉiujare ĉefgrupon, kiu funkcias kiel Centra Komitato. — *Kof.*: —, 50 Fr. por ĉiu grupano; 1 Fr. por izola membro. — *Organo*: “Svisa Espero”. — *Servoj*: Okazigo de kunvenoj kaj de ekzamenoj (du gradoj). Eldono de propagandiloj. Oficiala reprezento de l’Esperanta movado en Svisio. — *Stato*: 16 grupoj, 260 membroj. — *Estraro*: Prez.: JEAN WENGER; vicprez. kas.: G. STROELE; sekr.: FINO E. STRAUB. Ĉefgrupo: Esp. Grupo de Neuchâtel. — *Adreso*: Ĉe la Prez., Côte 113, Neuchâtel.

NORD-AMERIKO.

*Esperanto-Asocio de Nord-Ameriko (E. A. N. A.). — *Organo*: “Amerika Esperantisto”. — *Adreso*: West Newton Mass.

ARGENTINO.

*Argentina Esperanto-Asocio. — *Organo*: “Argentina Esperantisto”. — *Adreso*: Belgrano 865.

BRAZILIO.

*Brazila Ligo Esperantista. — *Organo*: “Brazila Esperantisto”. — *Adreso*: Praza 15 de novembro, Rio de Janeiro.

JAPANIO.

*Japana Esperanto-Asocio. — *Organo*: “Japana Esperantisto”. — *Adreso*:

Fakaj societoj.

Literaturaj:

Esperantista Literatura Asocio. — *Fondo*: 1911. — *Organizo*: Povas aliĝi ĉiu Esperantisto, kiu per libro, gazetartikoloj aŭ poemoj pliriĉigis nian literaturon. — *Kof.*: 4 Fr. Fr., 3 Fr. Sv., 2 ŝ. 6 p., 2 FMk., 2 Kr. Sk., 2 P., 5 L., 1 G., 0,5 D. — *Servoj*: Konatiĝo inter verkistoj, reciproka helpo, korektado de verkoj. — *Estraro*: Prez.: SINO M. HANKEL; sekr.: FINO J. ZSCHEPANK. — *Adreso*: Ĉe la Prez., Nicolaistr. 18, Dresden.

Brita Literatura kaj Debata Societo. — *Fondo*: sept. 1917. — *Organizo*: Konsistas el individuoj. Komitato de 22 membroj. — *Kof.*: Por membroj de BEA 2 s. 6 p., por aliaj personoj en la Britaj

insuloj 5 s., aliaj landoj 2 s. — *Organo*: "Literaturo". — *Servoj*: Kritikado de manuskriptoj, informoj pri malfacile tradukeblaj frazoj, pri gramatikaj kaj lingvaj demandoj, prunto de verkoj, konsiloj pri verkoj tradukotaj, informoj literaturaj. — *Stato*: 210 membroj. — *Estraro*: Prez.: JOHN MERCHANT; sekr.: CHARLES H. EDMONDS. — *Adreso*: Ĉe B. E. A., 17 Hart Street, London W. C. 1.

Komercaj:

Komitato por komuna komerca lingvo. — *Adreso*: 57. Muirkirk Road, Catford, London S. E. 6.

Religiaj:

Eklezia Esperantista Ligo. — *Fondo*: 1918. — *Kot.*: 3 sh. aŭ 6 sh. — *Organo*: "La Eklezia Revuo". — *Servoj*: Kunligas anojn de ĉiuj eklezioj, celas helpi al la reunigo de Kristanoj, propagandas Esp. ĉe profesioj kaj aliaj kleruloj, utiligas Esp. en ĉiuspeca religia kaj literatura agado. — *Adreso*: Pastro A. J. ASHLEY; hon. sekr.: FARNLEY TYAS VICARAGE, Huddersfield (Angllando).

Internacia Katolika Unuiĝo Esperantista (I. K. U. E.). — *Organo*: "Espero Katolika". — *Adreso*: Pro L. KOLLER, parohestro, Göttweig, l. p. Furth (Aŭstrio).

Ligo de Katolikaj Esperantistoj Germanaj. — *Adreso*: M. MIELERT, prez., Werderstr. 35, Breslau.

Aŭstria Katolika Ligo Esperantista. — *Adreso*: L. SIEDL, vicprez., Robert Hamerlinggasse 9, Wien.

Socialaj:

"*Liberiga Stelo*". — *Kot.*: 4.— Fr. — *Adreso*: 23 rue Boyer, Paris XX.

"*Germana Laborista Esperantista Asocio*". — *Organo*: "Germana Laborista Esperantisto". — *Estraro*: FR. HEGEWALD, Aternstr. 36, Hannover.

Gazetoj Esperantistaj (nuntempe aperantaj).

I. Internaciaj.

Esperanto. Oficiala organo de UEA. Monata. F. 1904, 20 p., 32×21 cm. *Dir.*: H. HODLER †. *Adr.*: Museumsstr. 14, Bern (Svis.). *Ab.*: 10.— Fr. jare. Kun membreco de UEA 12,50 Fr.

Oficiala Gazeto Esperantista. Monata. F. 1908, 12 p., 25×16 cm. *Red. kaj Adr.*: 51 rue de Clichy, Paris. *Ab.*: 5.— Fr. jare.

Internacia Socia Revuo. Monata. F. 1912, 16 p., 22×14 cm. *Red. kaj Adr.*: W. NUTTERS, Ostadestraat 94, Amsterdam (Nederlando). *Ab.*: 2,50 Fr. jare.

Esperantista Laboristo (Le Travailleur Espérantiste). Monata. F. 1920, 8 kaj 2 p., 29×22 cm. *Red.*: E. ADAM. *Adr.*: 24 Bd. Beaumarchais, Paris. *Ab.*: 5.50 Fr. jare. (Internacia gazeto kun nacilingva aldono).

Internacia Komerca Revuo. Monata. F. 1919, 20 p., 23,5×15 cm. *Red.*: DR^o H. UNGER. *Adr.*: Hauptpostfach 6104, Zürich (Svisio). *Ab.*: 5.— Fr. jare.

Literaturo. Trimonata gazeto Esperanta. F. 1919, 24 p., 18×12,5 cm. *Red.*: CHARLES H. EDMONDS. *Adr.*: 254 Wightman Road, London N 8. *Ab.*: 2/6 ŝ. Brita Imperio; 3 ŝ.

Esperanta Ligilo. Universala gazeto por la blinduloj. Monata. F. —, 46 p., 26×18 cm. (En Braila skribo). *Red.*: H. THILANDER. *Adr.*: Majorsgatan 12, Stockholm (Svedio). *Ab.*: ne montrita.

La Eklezia Revuo. Organo de la Eklezia Esperantista Ligo. F. 1918, 24 p., 25×16 cm. *Red.*: Pastro A. J. ASHLEY. *Adr.*: FARNLEY TYAS VICARAGE, Huddersfield.

Espero Katolika. Oficiala organo de la Internacia Katolika Unuiĝo Esperantista. Monata. F. 1903, 24 p., 22,5×15,5 cm. *Red.*: Pastro L. KOLLER. *Adr.*: JOHANN SCHRÖDER, Kaiserstrasse 10a, Wien VII. *Ab.*: 12.— Fr. sv. jare.

Kristana Espero. Trimonata revuo. F. 1920, 32 p., 22,5×16 cm. *Red.*: Ĉefpastro H. PÄTIÄLÄ. *Adr.*: S^{ro} HUGO SALOKANNEL, Laihia (Finnlando). *Ab.*: 10.— Fm. enlande; 5.— svisaj Fr. eksterlande.

La Esperantisto. Organo de Esperanta Universitato Popola. Monata. F. 1919, 4 p., 41×29 cm. *Red.*: DR^o ARDANTE POPOLAN. *Adr.*: Postamt 34, Wien II/L. *Ab.*: 1 Fr. jare aŭ 4 Resp. kup.

La Unuigita Tuthomaro. Monata. F. 1918, 4 p., 27×19 cm. *Red.*: Pastro W. HEYDORN. *Adr.*: Bahai Verlag, Hamburg 35. *Ab.*: 6.— M. enlande; 7.50 M. eksterlande.

II. Naciaj.

AŬSTRIO.

Nova Tempo. Monata. *F.* 1919, 12 p., 30×23 cm. *Red.:* D^{ro} Ed. Sós. *Adr.:* Tuchlauben 18, Wien I. *Ab.:* 30.— K.

BELGIO.

Nia folieto. Monata. *F.* 1919, 8 p., 21,5×18 cm. *Red.:* Esperanto Klubo "La Progreso". *Adr.:* Place du Commerce, 11 Gand. *Ab.:* 1,75 Fr.

BRITIO.

British Esperantist. The Official organ of the British Esperanto Association. Monata. *F.* 1905, 16 p., 24×18,5 cm. *Red. kaj Adr.:* British Esperanto Association, 17 Hart street, London W C 1. *Ab.:* 5 ŝ. jare.

BULGARIO.

Bulgara Esperantisto. Organo de la Bulgara Esperantista Societo. Monata. *F.* 1919, 24 p., 23×16 cm. *Red. kaj Adr.:* Pl. Sveta Nedelja 6, Sofia. *Ab.:* 20 levoj enlande, 5.— Fr. sv. eksterlande.

ĈEĤOSLOVAKIO.

La Progreso. Ĉeĥoslovaka Organo Esperantista. Monata. *F.* 1918, 12 p., 27×19 cm. *Red.:* B. TITTL. *Adr.:* Radynska 10, Plzen. *Ab.:* 12.— K. ĉ.

FINNLANDO.

Esperanta Finnlando. Organo de Esperanto Asocio de Finnlando. Monata. *F.* 1918, 22 p., 23,5×16 cm ilustrata. *Red.:* VILHO SETÄLÄ. *Adr.:* Esperanto Oficejo de Finnlando, Teatterikuja 3, Helsinki I. *Ab.:* 30 Resp. kup. jare, 17 Resp. kup. duonjare.

FRANCIO.

Franca Esperantisto. Oficiala organo de la S. F. P. E. Monata. *F.* 1908, p. 24,5×19 cm. *Red.:* P^{ro} TH. CARL. *Adr.:* Rue de Clichy 51, Paris. *Ab.:* 8.— Fr. enlande, 10.— Fr. eksterlande.

Le Monde Espérantiste. Organe universel absolument indépend. Monata. *F.* 1908, 8 p., 32,5×24,5 cm. *Red.:* A. FRECHAS. *Adr.:* 3 Rue Sophie Germain, Paris XIV. *Ab.:* 3.— Fr. enlande, 4.— Fr. eksterlande jare.

Fluganta Skribilo. Stenografa gazeto. Monata. *F.* 1913, 4 p., 31×21 cm. *Red.:* P. FLAGEUL. *Adr.:* 9 Bd. Voltaire, Issy (Seine). *Ab.:* 2,50 Fr. (Hektografiita).

Komercio per Esperanto. Monata. *F.* 1919, 8 p., 22,5×16 cm. *Red.:* P. FLAGEUL. *Adr.:* 9 Bd. Voltaire, Issy (Seine). *Ab.:* 2,50 Fr. (Hektografiita).

GERMANIO.

Germana Esperantisto. Oficiala Organo de Germana Esperanto Asocio. Monata. *F.* 1903, 16 p., 24×18,5 cm. *Red. kaj Adr.:* ADER & BOREL, Struvestr. 40, Dresden 1. *Ab.:* 10.— M. jare, eksterlande 15.— M.

Germana Laborista Esperantisto (Deutscher Arbeiter-Esperantist). Oficiala organo de la Germana Laborista Esperantista Asocio. Monata. *F.* 1914, 4 p., 37×26,5 cm. *Red.:* P. RAUSCHENBACH. *Adr.:* F. HEGEWALD, Asterstr. 36, Hannover. *Ab.:* jare 6,— M. enlande, 7,— M. eksterlande.

Esperanto Praktiko. Unterhaltungs- und Fortbildungsblatt für Esperantisten deutscher Zunge. Monata. *F.* 1919, 16 p., 23×15 cm. *Red.:* FR. ELLERSIEK. *Adr.:* Wissmannstr. 46, Berlin S 59. *Ab.:* 8.— M. jare. Eksterlande: 9.— M.

HISPANIO.

Hispana Esperantisto. Oficiala Organo de Andaluzia Federacio. Monata. *F.* 1915, 16 p., 22,5×16 cm. *Red.:* JULIO MANGADA ROSENÖRN. *Adr.:* S^{ro} J. MANGADA ROSENÖRN, majoro de la Inf. Regt. Galicia No. 19, Jaca (Huesca). *Ab.:* 4 pes. jare.

Monata Bulteno de la "Aplech Esperanto Grupo". Monata. *F.* 1919, 8 p., 21,5×15,5 cm. *Red. kaj Adr.:* Mendizabal 3, Sabadell (Hispanio). *Ab.:* ne montrita.

HUNGARIO.

Hungara Esperantisto. Oficiala organo de la Hungarlanda Esp. Societo. Monata. *F.* 1918, 8 p., 24×15,5 cm. *Red.:* PETRO TURZÓ. *Adr.:* Szentháromság utca 30, Szeged. *Ab.:* 20,— Kr. jare, 10,— Kr. duonjare.

ITALIO.

Esperanto Itala Revuo (Itala Esperantisto). Organo Ufficiale della Federazione Esperantista Italiana. Monata. *F.* 1915. *Red. kaj Adr.:* Esperanto Domo, Via Spiga 29, Milano. *Ab.:* 4,— L. enlande; 5.— L. eksterlande.

L'Esperanto. Monata. *F.* 1914, 16 p., 25×17,5 cm. *Red. kaj Adr.:* A. PAOLET, S. Vito al Tagliamento (Italio). *Ab.:* 4,05 L. enlande, 5,— Fr. eksterlande jare.

NEDERLANDO.

La Holanda Pioniro. Oficiala organo de la Ned. Societo Esp. "La Estonto estas Nia". Monata. *F.* 1908, 16 p., 23,5×15,5 cm. *Red.:* H. C. MEES. *Adr.:* J. L. BRULIN, 37 Paul Krugerlaan, 's Gravenhage. *Ab.:* Senpage por membroj, 1,25 fl. jare enlande, 2,10 fl. eksterlande.

Nederlanda Katoliko. Officieel Orgaan van den Nederl. R.-Kath. Esperantistenbond. Monata. *F.* 1910, 8 p., 21×12,5 cm. *Red.:* P.

HEILKER. *Adr.*: Th. C. SIMONS, Vrouw Jannestraat 23b, Rotterdam. *Ab.*: 1,50 fl. enlande, 1,80 fl. eksterlande.

Nederland Esperanto. Orgaan ter verbreiding van de Wereldhulptaal Esperanto in Nederland. *Semajna. F.* 1917, 4 p., 25×16 cm. *Red.*: JOHN GABRIELS. *Adr.*: C. G. STERKENBURG, Spitaalstraat 3, Zutphen. *Ab.*: —, 25 fl. kvaranjare.

POLIO.

German-pola Esperantisto. Monata. *F.* 1919, 4—6 p., 29×23 cm. *Red.*: A. PANKRATZ. *Adr.*: Bromberg, Brenkenhoffstr. 13c. *Ab.*: 4,— M. jare.

SVEDIO.

La Espero. Oficiala organo, por Sveda Esperanto Federacio kaj Norvega Esperantista Ligo. Monata. *F.* 1913, 8 p., 29,5×22,5 cm. *Red.*: PAUL NYLEN. *Adr.*: Eldona Societo Esperanto, Stockholm 1. *Ab.*: Por Svedio: 3,50 Kr., Norvegio: 4,— Kr., Eksterlande: 4,50 Kr.

SVISIO.

Svisa Espero. Oficiala organo de la Svisa Esperanta societo. Monata. *F.* 1903, 8 p., 22,5×14 cm. *Red.*: A. THONNEY. *Adr.*: Epinettes 3, Lausanne. *Ab.*: 2,50 Fr. enlande, 3 Fr. eksterlande, jare.

AMERIKO.

Amerika Esperantisto. Official organ of The Esperanto Association of North America. Monata. *F.* 1907, 16 p., 23×15 cm. *Red.*: SIMO I. M. HORN kaj N. W. FROST. *Adr.*: American Esperantist Company, West Newton (Mass.). *Ab.*: 1,— Dol. jare.

Argentina Esperantisto. Oficiala organo de Argentina Esperanto Asocio. Monata. *F.* 1915, 4 p., 27×18,5 cm. *Red. kaj Adr.*: Belgrano 865, Buenos Aires (Argentino). *Ab.*: jare 2 Dol. enlande, 5.— Fr. eksterlande.

Brazila Esperantisto. Oficiala organo de Brazila Ligo Esperantista. Monata. *F.* 1909, 8 p., 27,5×18 cm. *Red. kaj Adr.*: Praça Quinze de novembro, Rio de Janeiro (Brazilo). *Ab.*: 3 Dol. enlande, 5 Fr. eksterlande, jare.

Esperanto. Organo del Centro Esperantista "Nova Sento". Monata. *F.* 1919, 8 p., 26,5×18 cm. *Red. kaj Adr.*: Santa Fé 77, Bahía Blanca (Argentino). *Ab.*: 2,50 Dol.

AZIO.

La Revuo Orienta. Organo de Japana Esperanto Instituto. Monata. *F.* 1919, 16 p., 23,5×15,5 cm. *Red.*: K. OSAKA. *Adr.*: Japana Esperanto Instituto Uŝigome Ŝin Ogaŭamaŝi III—14, Tokio. *Ab.*: 2,20 Jen.

The World Salesman (La Monda Komercesto). Monata. Kun 3 paĝa esperanta Aldono. *Red.*: R. H. DICK. *Adr.*: 76 Jamaŝitaĉo, Jokohama (Japanio). *Ab.*: 8.— Jen jare.

La Esperanto-movado dum 1919.

La jaro 1919 estis por la Esperanto-movado periodo de ekrekonstruado. Malgraŭ ne favoroj ekonomiaj kondiĉoj kaj malordo ankoraŭ reganta en parto de Eŭropo, oni konstatas en pluraj landoj ĝojigan propagandan revigligon, kiun montras la aranĝo de kursoj, paroloj, ekspozicioj, en multe pli granda nombro da lokoj ol dum la militjaroj.

La landoj, pri kiuj plej ofte raportis la Esperanto-kroniko dum la lasta jaro, estis Britio, Germanio, Italio, Aŭstrio, Ĉeĥoslovakio, Hungario, Finnlando. Aparte citinda estas la enkonduko de nia lingvo en kelkajn Britajn lernejojn. La inspektistoj konstatis, ke la infanoj ĉie lernas Esperanton tiel facile kiel plezure kaj ĝia instruado havas plej favorajn rezultojn, el pedagogia vidpunkto. La urbestro de Milano oficiale aranĝis Esperanto-kursojn.

Sukcesaj Esperantistaj kongresoj aŭ kunvenoj okazis en Liverpool (394 ĉeestintoj), Glasgow, Helsingfors, Luzern, Mannleu (Katalunio), Sevilla, Sofia, Stockholm kaj Montreal. Ili helpis al propagando kaj ĉie montris ĉe la partoprenintoj la intencan kuraĝe repreni la laboron interrompitan aŭ malhelpitan de la milito. La XII^a Universala Kongreso, okazonta en Hago, sendube favoros pli plenan restarigon de la ĉiulanda Esperanto-movado.

Notinda estis la uzado de Esperanto por *fakaj celoj*. Kiel pli frue en Francio kaj en Germanio, samideanoj en Aŭstrio, Bulgario, Ĉeĥoslovakio, Hungario, uzis nian lingvon por diskonigi per libroj aŭ broŝuroj la vidpunkton de sia nacio en la nunaj problemoj. Propagando de Esperanto ĉe *socialistoj* progresis en Francio, kiel reaperas la gazeto "*La Esperantista Laboristo*" kaj kie la kongreso de la grava labor-konfederacio alprenis deziresprimon favoran al Esperanto, en Italio, speciale en Milano, kaj en Portugalio. En Britio vikle laboras *Esperantista Eklezia Ligo*, kiu eldonas "*Eklezia Revuo*". En la *komerca fako* oni devas menci, krom la multaj servoj faritaj de la Delegitoj de UEA, la uzon de Esperanto ĉe la gravaj foiroj en Lyon, Leipzig, Frankfurt a. M. kaj Basel, la eldonadon de „*Internacia Komerca Revuo*“, la fondon de komercaj komitatoj por komuna lingvo en kelkaj landoj.

Fine, malgraŭ la nefacilaj eldonkondiĉoj, la Esperanta literaturo pliriĉiĝis je kelkaj ŝatindaj verkoj, kies liston ni aperigos en la venonta Jarlibro. Kelkaj gazetoj reaperis aŭ nove fondiĝis.

Modestaj estas la progresoj realigitaj dum 1919, sed ili almenaŭ montras, ke Esperanto ekreprenis sian antaŭeniradon kaj venkis la militkrizon, kiu disfaligis tiom de internaciaj organizaĵoj. De la agado de ĉiu Esperantisto dependas la efektivigo de novaj pli gravaj progresoj.

UEA dum 1919.

La unua postmilita jaro estis por UEA, same kiel por ĉiuj institucioj, malfacilega pro la ĝenerala plialtiĝo de ĉiuj prezoj, al kio oni aldonu la, por nia internacia organizaĵo, ruinigan falon de la valutoj de la militintaj Eŭropaj landoj. Kiel rezisti al tiu danĝeriga krizo, estis nia ĉefa priokupo dum 1919.

Kun ĝojo ni konstatis pligrandiĝon de nia membraro kaj, en multaj regionoj, reviviĝon de la Esperanto-movado. Ĝuste pro tio ni ne povis lasi la Centran Oficejon en la dummilita stato kaj, por ke estu plenumbla la kreskanta laboro, estis necesa la dungado de du pluaj oficistoj (estis nur unu en 1918). El tio rezultis elspezoj, kiujn tute ne povis kompensi la kelkaj pluaj centoj da membroj. Nia situacio financa estas malfacila, ĉar unuflanke la elspezoj, pro la plialtiĝo de salajroj, de preskostoj, ktp., superas la antaŭmilitajn kaj aliflanke la enspezoj, pro la dummilita malkresko de la membraro, fariĝis multe pli malgrandaj. Ni do devis sekvi la vojon truditan de la cirkonstancoj kaj proponi plialtigon de la diversaj kotizaĵoj, nome 5 Fr. por membro, 12,50 Fr. por membro kun abono, 25 Fr. por subtenanto kaj 300 Fr. por dumviva membro. Per 369 voĉoj kontraŭ 11 (el 553 Delegitoj), la proponoj estis akceptataj de la Delegitoj, kiuj per tio klare montris, ke ili komprenas la necesecon starigi UEA sur pli firman financon bazon kaj volas certigi ĝian pluan ekziston.

Tamen, estas antaŭvideble, ke malgraŭ la duobligo de la kotizaĵoj, la enspezoj dum 1920 ne duobligos. Parto, espereble malgranda, de la membroj ne repagos, malgraŭ la tre favoraj kurzoj, je kiuj ni akceptas la fremdlandan monon, kaj pro la sama kaŭzo ni meze enspezos de la pagontoj verŝajne nur 2,50 ĝis 3 Svisajn Frankojn, anstataŭ la 4,50, je kiuj ni rajtas. Por kovri la antaŭvidatajn 20000 Fr. da elspezoj, ni do devus havi minimume 5000 membrojn.

Laŭ la bilanco publikigita en la marta numero de Esperanto la deficito dum 1919 atingas 9600 Fr. (2220 Fr. dum 1918). Ĝi estis amortizata per donaco da 7000 Fr. de la Prezidanto de UEA, Sro H. HÖDLER, kaj la resto per la Garantia Kapitalo. Sed tio estas eksterordinaraj enspezoj, kiuj preferinde devus esti uzataj por plivastigo de UEA anstataŭ por pago de kurantaj elspezoj. La movado de la

korespondaĵoj atingis 20491 (8354 en 1918). La nombro de la membroj estis 3115 (ĉiuj kategorioj kune) kontraŭ 1958 en 1918, do kresko de 58⁰/₀. Pri la nombro de la servoj, statistiko pli malfrue aperos.

La gazeto *Esperanto* nun regule aperas monate kun 20 paĝoj kaj estas ŝatata de pli kaj pli vasta rondo de legantoj, sed malgraŭ ĝiaj progresoj, la elspezoj ne estas ankoraŭ kovreblaj per la enspezoj.

La *Adresaro*, kiun ni eldonis tuj post la translokiĝo de la Oficejo, ebligis reprenon de la internaciaj rilatoj kaj pli vastan uzadon de la Delegito-servoj.

La translokiĝo de la Oficejo, la financa reformo kaj, laste, malsano de la Direktoro, malebligis, ke UEA povu fari ĝis nun aliajn laborojn ol la preparon de tiu ĉi ampleksa Jarlibro. La enkonduko de nova statuto kaj la reelektado de la komitato, devis esti prokrastataj ĝis 1920. Cetere tiom longe kiom la financa stato de UEA restas malbona, estas por ĝi malfacile plivastigi ĝian agadon, kiel estus dezirinde. Ĉiu nova agado, serioze organizota, postulas pluajn oficistojn, presaĵojn kaj korespondon, t. e. elspezoj. La plej urĝa tasko estas do antaŭ ĉio la varbado de tia nombro da membroj, ke UEA havu pli fortikan financon fundamenton. Ni esperas, ke la nova jaro alportos tiurilate notindan progreson. Ĉiu al tio helpu!

Praktikaj informoj pri UEA.

Administro kaj financoj.

Membroj. — Ekzistas kvar kategorioj, nome:

Membroj ordinarioj (M). Ricevas la Jarlibron.

Membroj-abonantoj (MA). Ricevas la Jarlibron kaj la gazeton *Esperanto*. La kotizaĵo kaj abono, je rabatita prezo, nepre devas esti pagataj en unu fojo.

Membroj-subtenantoj (MS). Celas helpi al la Asocio per pli alta pago. Samaj rajtoj kiel membroj-abonantoj.

Membroj dumvivaj (MD), tie. personoj, kiuj akiras unu aŭ plurajn atestejn de la Garantia Kapitalo je 300 Fr. Svisaj. Ili havas la rajtojn fiksitajn en la regulaĵo pri Garantia Kapitalo kaj dumvive ne plu bezonos ion pagi por kotizaĵo aŭ abono, kiom ajn estos la prezo.

Pri la *kotizaĵoj* de la tri unuaj kategorioj en la diversaj landoj, vidu la spezialan tabelon, sur paĝo 75. En ĉiuj lokoj, kie estas Delegito, la diversaj kotizaĵoj (ankaŭ tiuj de membroj-abonantoj) estu nepre pagataj al la Delegito. Je ĉiuj kotizaĵoj la Delegito rajtas depreni ĉe la sendo procentaĵon da 10⁰/₀ por siaj kostoj.

Esperantaj Entreprenej. — Povas aliĝi kiel Esperantaj Entreprenej la firmoj, hoteloj, societoj, korporacioj, ktp., kiuj deziras konigi sian nomon inter la Esperantistaro kaj favori la agadojn de UEA. (Ni ne plu akceptas kiel entreprenojn la Esperantistajn grupojn kaj societojn, sed publikigas senpage en la Jarlibro la informojn pri ili sendatajn de la Delegitoj).

La Esperantaj Entreprenej ricevas specialan karton, la Jarlibron kaj rajtas enpresigi en la teksto de la Jarlibro informon de maksimume 40 vortoj. (Nomo kaj adreso kunkalkulitaj).

Pri la pago de la Esperantaj Entreprenej en la diversaj landoj, vidu la tabelon sur paĝo 75. La Delegito rajtas depreni ĉe la sendo procentaĵon da 20%. Sendante la kotizaĵon, la Delegito aldonu sur speciala folio tre legeble skribitan tekston por la enpresado en la Jarlibro.

Administro. — Por plifaciligi la varbadon de membroj, ĉiu Delegito ricevas provizon de *aliĝiloj* disdonataj al la personoj intereseblaj pri UEA. La pleniĝo de tiuj aliĝiloj ne estas deviga kaj ili ne estu sendataj al la Centra Oficejo.

Al ĉiu paginto la Delegito donu kvitancon eltrancitan el la *kvitanco* liverata de UEA. Se Delegito eksiĝas aŭ se okazas malakordigo inter li kaj membro, UEA rajtas postuli la kvitancon por kontrolo.

La Delegito notu la aliĝojn sur specialan *membroliston*, liveratan de UEA, kaj sendu ilin *kun la necesa monsumo* (se li ne havas konton ĉe la centra kaso), ne pli malfrue ol unu semajnon post ricevo, al la Centra Oficejo, aŭ al ĝia reprezentanto, en la landoj, kie ni havas tian pro la nesendebleco de poŝtmandatoj (Vidu la adresojn en tabelo de la kotizaĵoj). Por evitigi rekopiadon kaj tempoperdon, la Delegito estas insiste petataj noti la aliĝojn sur la specialaj membrolistoj sendataj de UEA aŭ, se ne plu estas, sur samformata kartono. Ĉiuj propraj nomoj estu tre legeble skribataj, per latinaj literoj; oni ne Esperantigu ilin.

Ĉiu membro ricevas senpere de la Centra Oficejo *membrokarton* aŭ banderolon sur ĝi algluotan kaj la *Jarlibron*, kiu kutime aperas printempe.

La *membreco* komenciĝas je la ricevo de la membrokarto kaj daŭras ĝis skriba eksiĝo. *Membroj ne eksiĝintaj ĝis 31. oktobro*, fino de la administra jaro, *ŝuldas la kotizaĵon* por la sekva jaro. La Delegito enkasigu la ŝuldatajn kotizaĵojn de la diverskategoriaj membroj ĝis fino de marto. Post tiu tempolimo la Centra Oficejo rajtos mem ilin enkasigi poŝte aŭ alimaniere, konservante por siaj kostoj la procentaĵon de la Delegito.

La abonoj por la gazeto *Esperanto* iras de januaro ĝis decembro. Kiu aliĝas kiel membro-abonanto post januaro ricevas la aperintajn numerojn. Oni atentu, ke la *favor-prezo por membro-abonanto*

devas esti pagata *en unu fojo*. Se oni pagas la kotizaĵon kaj la abonon aparte, oni devas ĉiun pagi taŭ ĝia, plena prezo; pro administraj kaŭzoj oni estas petata eviti tiun sistemon.

Financoj. — Ecepte en la landoj, kie ni momente devas havi reprezentanton pro la nesendebleco de poŝtmandatoj (vidu la tabelon de la kotizaĵoj), ĉiuj pagoj estu sendataj al: *Universala Esperanto-Asocio, Museumsstrasse 14, Bern* (ne sub la persona nomo de la Prezidanto, de la Direktoro aŭ de oficisto!).

La centra kaso *akceptas* Svisajn kaj internaciajn poŝtmandatojn, ĉiujn en banko ŝanĝeblajn valor-paperojn kaj stampitajn internaciajn respondkuponojn je valoro de 25 centimoj. Svisoj povas senkoste enpigi al "Esperanto", poŝta ĉeko N. 2600. Ĝi *ne akceptas* poŝtmarkojn, spemilajn ĉekojn aŭ transpagilojn, paperojn valorantajn nur enlande, ne stampitajn bankbiletojn el landoj, kie oni nun stampas ilin, ne stampitajn respondkuponojn.

Sendante monon oni nepre indiku *samtempe* por kiu celo kiel eble plej precize.

Ĉiu membro rajtas malfermigi *konton* ĉe la centra kaso laŭ jenaj kondiĉoj: Minimuma unua enpago: 40 Fr. Svisaj. Ĉiama minimuma bonhavo: 15 Fr. Svisaj. Intereso: 3% por aktiva saldo de 100 Fr. aŭ pli. Tiuj kontoj utilas por pagi kotizaĵojn, abonojn kaj sendi monon al aliaj personoj aŭ firmoj pere de la Centra Oficejo.

La administra kaj financa jaro komenciĝas je 1. novembro. La monsinistemo uzata en la librotendado de UEA estas la Svisa franko. La bilanco kaj financa raporto ĉiujare aperas en la gazeto *Esperanto*.

Garantia Kapitalo. — Ĝi konsistas el la pagoj por la atestoj de la dumvivaj membroj (garantiantoj) kaj utilas por plibonigi la financon staton de la Asocio, al kiu ĝi apartenas. La garantiantoj ricevas senpage la oficialan gazeton; ili voĉdonas la regularon pri la kapitalo kaj zorgas, per elektita administrantaro, pri ĝia konservado kaj uzado. Plie, ili povas repreni la reston de la enpagitaj sumoj, se pli ol la duono devis esti uzata por pagi defecitojn de la centra kaso aŭ se la Asocio dissolviĝas. Tiuj rajtoj nuligiĝas je la favoro de UEA post la morto de la garantiantoj. Ili ne estas ŝanĝeblaj sen la konsento de la garantiantoj mem.

La kosto de unu atesto de la nuna dua serio estas 300 Frankoj Svisaj. La Delegito deprenas procentaĵon da 10%.

Ĉiuj amikoj de UEA, kiuj havas la eblon tion fari, estas varme petataj mendi atestojn, ĉar pro la nunaj tre malfacilaj ekonomiaj kondiĉoj, nia Asocio ne povas ekzisti sen eksterordinara monhelpado.

Devoj de la Delegito. — Por ebligi la bonan funkciadon de UEA, ĉiu Delegito havas la devon akurate respondi la informetojn de la membroj, regule enkasigi la kotizaĵojn kaj zorge plenumi la administran

laboron rilatantan al sia ofico. Li legu la oficialan organon de UEA, ellernu Esperanton kaj interesiĝu je la interna disvolviĝo de la movado. Ĉefa parto de lia tasko estas la *varbado* de novaj membroj kaj Esperantiaj Entreprenoj. Al tio ankaŭ helpu ĉiuj ĝisnunaj membroj. La prospereco de la internacia Esperanto-movado dependas de forta UEA. Forta ĝi povas esti nur, se ĝi havas multajn membrojn en ĉiuj landoj. Antaŭ la milito UEA kalkulis sep mil membrojn. Ĉiu energie klopodu, por ke tiu nombro estu kiel eble plej baldaŭ reatingita.

Tabelo de la kotizaĵoj kaj pagoj en nacia mono.

Rimarkoj: En la posta tabelo oni trovas la prezojn de la diverskatego-riaj kotizaĵoj por la plej multaj Eŭropaj landoj. En la *Eŭropaj landoj ne nomitaj en tiu tabelo* (ekz. Estonio, Letonio, Litovio, Rumanio, Rusio, Ukrainio, k. a.), kie pro la nunaj cirkonstancoj kaj ne certaj komunikoj, UEA havas malmulte da membroj, oni bonvolu antaŭe interrilati kun la Centra Oficejo.

En la *ekstereŭropaj landoj* ne nomitaj en tiu tabelo, oni pagu laŭ la *Svisaj valoroj*.

Oni rimarkos, ke ni kalkulis la kurzojn tre favore al niaj membroj. Malpli ol la sube montritaj sumoj ni nenikaze akceptos. Komparante la diverslandajn prezojn, oni konstato, ke ili ne precize respondas al la oficialaj kurzoj, nek al la rilatoj, kiuj ekzistas inter ili. Ni estis devigataj tiel agi por ne peti monsumojn tiel altajn, ke ili malhelpus la plej multajn ĝisnunajn membrojn resti en la vicoj de UEA. Ni devis nin adapti al la enlandaj kondiĉoj, kaj, je la malprofito de nia kaso, sed je la intereso de nia Asocio, atentí pri la pagokapabloj de la membroj en la landoj ekonomie plej suferintaj de la milito. Tial ni esperas, ke la membroj el landoj kun ciferoj ŝajnantaj tro altaj konstatos nian bonvolon indulgi ilin, kaj ke tiuj el landoj pli riĉaj ne plendos, se de ili ni postulas relative pli multe. Oni pripensu, ke niaj elspesoj estas en Svisaj frankoj.

Ni atentigas, ke tiuj favoraj kurzoj valoras nur por la celoj indikitaj, sekve ne por la Garantia Kapitalo, la vendo de insignoj aŭ iuj komercaj peradoj. Oni ne rajtas pagi laŭ la prezoj de alia lando ol de sia. (Ekzemple, membro loĝanta en Nederlando ne rajtas pagi per Markoj aŭ Kronoj.)

En la dekstra kolono ni montris kiel kaj al kiu la mono estu pagota. El kelkaj landoj internaciaj poŝtmandatoj ne estas nun sendeblaj; ni do devis elekti reprezentanton, al kiu oni bonvolu pagi. En aliaj, kiel Germanio, ni petas, ke ĉa pli gravajn sumojn oni pagu al ni per naciaj bankbiletoj, kiujn ni laŭeble konservas ĝis pliboniĝo de la kurzo. Pri estontaj ŝanĝoj en la tabelo oni bonvolu legi la oficialan organon de UEA.

Landoj	Monunuoj	Membro M	Membro-Abonanto M.A	Membro-Subtenanto M.S	Esperantia Entrepreno	Kiel kaj al kiu pagi
Aŭstrio	Kronoj	30.—	75.—	150.—	75.—	Al nia reprezentanto: Sro Dro Ed. Sós, Tuchlauben 18, Wien I.
Belgio	Frankoj	6.—	15.—	30.—	15.—	Al nia reprezentanto: Sro Henri Petiau, 60 Bd. St. Liévin, Gent.
Britio	Ŝilingoj	4/-	10/-	1 Pf. St.	10/-	Senpere. Per poŝtmandato, bankĉeko aŭ Britaj bankbiletoj.
Bulgario	Levoj	15.—	37.50	75.—	37.50	Al nia reprezentanto: Sro St. Minkov, Nishka ul. 77, Sofia.
Ĉeĥo-slovakio	Kronoj	12.—	30.—	60.—	30.—	Al nia reprezentanto: Sro František Kavan, Poděbř. tř. 6 Plzeň.
Danio	Kronoj	3.50	8.75	17.50	8.75	Senpere. Per poŝtmandato aŭ bankĉeko.
Norvegio						
Svedio	Kronoj	3.50	8.75	17.50	8.75	
Finnlando	Markoj	10.—	25.—	50.—	25.—	Al nia reprez.: Esperanto-Oficejo Teatterikuja 3 Helsinki.
Francio	Frankoj	6.—	15.—	30.—	15.—	Senpere. Per poŝtmandato, bankĉeko aŭ Francej bankbiletoj.
Germanio	Markoj	12.—	30.—	60.—	30.—	Senpere. Per ŝtataj bankbiletoj.
Hispanio	Pesetoj	5.—	12.50	25.—	12.50	Senpere. Per poŝtmandato aŭ bankĉeko.
Hungario	Kronoj	30.—	75.—	150.—	75.—	Al nia reprez.: Sro Paŭlo Balkanyi, Hajos u. 15, Budapest VI.
Italio	Liroj	7.—	17.50	35.—	17.50	Senpere. Per poŝtmandato aŭ bankĉeko.
Jugoslavio	Kronoj	20.—	50.—	100.—	50.—	Al nia reprezentanto: Sro Ivan Křepelka, Vinkovci (Bosnio).
Nederlando	Guldenoj	2.50	6.25	12.50	6.25	Senpere. Per poŝtmandato aŭ bankĉeko.
Polio	Markoj	12.—	30.—	60.—	30.—	Al nia reprez.: Sro A. Oberrotman, Krak.Przedmiescie10, Warszawa
Svisio	Frankoj	5.—	12.50	25.—	12.50	Senpere. Senpage per poŝtĉeko III. 2600.
Usono	Dolaroj	1.—	2.50	5.—	2.50	Senpere. Per poŝtmandato, bankĉeko aŭ Usonaj bankbiletoj.

Atentu! El la supre notitaj sumoj, la Delegito deprenu por si 10% de la kotizaĵoj de membroj, membroj abonantoj, membroj subtenantoj kaj 20% de la pagoj de Esperantiaj Entreprenoj kaj Jarlibro-anoncoj.

Uzado de la servoj.

Fundamenta principo: Ĉiu membro rajtas uzi la servojn de la Delegitoj. La servoj mem estas senpagaj, sed la uzanto devas repagi la elspezojn de la Delegito, rezultantajn de la petita servo (respondo, specialaj klopodoj, k. t. p.).

Pri kio oni povas peti informojn: Pri komerco, industrio, trafiko, laboro, dungado, salajroj, vojaĝoj, turismo, instruado, junulaj, studentaj kaj virinaj aferoj, lokaj institucioj, k. t. p.

Pri kio oni ne povas peti informojn: Pri komerca pagokapablo, morala indeco de persono (konfidenciaz informoj). Tamen, tiuokaze la Delegito rajtas interrilatiĝi kun loka agentejo, kiu sin okupas pri tio. La Delegito ankaŭ rajtas rifuzi servojn, kies plenumon li juĝas kontraŭa al sia konscienco aŭ honoro.

Kiam oni rajtas plendi: Se inter landoj kun regulaj poŝtaj rilatoj infornpeto ne estas respondita de la Delegito *kvin* tagojn post ĝia ricevo, la petinto rajtas plendi ĉe la Centra Oficejo, kiu faros la necesan enketon. Oni ankaŭ plendu okaze de malbone farita servo.

Pri kio ĉiu devas atenti: 1^e Skribi *tre legeble*, precipe la adresojn. Tiuj ĉi estu skribataj ĉiam en nacia lingvo kaj per latinaj literoj.

2^e Skribi sur la adresflanko, post la nomo, la titolon *Delegito de UEA*, tiel ke, se la Delegito forestas, la letero estu transdonata al Vicedelegito.

3^e Aldoni post la subskribo la *numeron de la membrokarto* kaj ripeti sur ĉiu sendaĵo la *plenan adreson de la sendinto*. Stampo kun nomo kaj adreso estas rekomendata.

4^e Aldoni al la infornpeto (eĉ se ĝi estas presaĵo) *internacian respondkuponon* (valoro: 25 centimoj) aŭ *respond-poŝtkarton*.

5^e Skribi ĉiam en *Esperanto*, sola oficiala lingvo de UEA. La uzo de nacia lingvo nuligas la rajton al plendo. (Escepte kie nuntempe la politikaj cirkonstancoj devigas al ĝia uzado.)

6^e Afranki sufiĉe la poŝtaĵojn (blua poŝtmarko por leteroj kaj ruĝa poŝtmarko por poŝtkartoj).

7^e Ne forgesi, ke la Delegiteco estas honora ofico, ofte penplena, kiun la Delegitoj afable akceptis por utili al Esperanto. Sekve oni faciligu ilian taskon, ne enuigante ilin per petoj tute malgravaj aŭ proponoj pri interŝanĝado de kartoj, poŝtmarkoj, migrantaj leteroj, k. t. p. (Pri ĉitijaj petoj oni presigu anoncon en la gazeto *Esperanto*). Por ke UEA prosperu, ĝi devas esti reprezentata de seriozaj homoj. Tiuj ne deziras perdi tempon por aferoj ne indaj je ili.

Tiuj reguloj valoras laŭsence ankaŭ por la rilatoj kun la *Centra Oficejo de UEA*.

Dum vojaĝo: Ĉar la Delegitoj plej ofte ne disponas libere sian tempon, la membroj vojaĝantaj skribe *informu* la Delegiton pri sia vizito almenaŭ *24 horojn antaŭe*.

La Delegito havas la devon helpi la vojaĝanton. Li donu al li ĉiujn informojn por plifaciligi la restadon kaj la vizitadon de la vidindaĵoj, rekomendu hotelon, prezentu lin ĉe la kunveno de la grupo, k. t. p. Sed oni memoru, ke ne estas la tasko de la Delegito atendi la fremdulojn en la stacidomoj, ilin akompani, fari komisionojn por ili, k. t. p. Se Delegito konsentas al tio, ĝi estas privata afablaĵo, sed ne lia devo.

.....
 Telegramo:
 Retten-
 mayer
 Wiesbaden
 .....

.....
 Telefonoj:
 12, 115, 124,
 242, 2376,
 6611
 .....

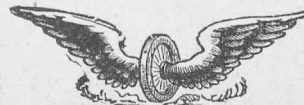
L. RETTENMAYER
G. m. b. H.
MAINZ-WIESBADEN-KÖLN

Fondita 1842

Ekspedo, transportoj per veturiloj kaj aŭtomobiloj. Transporto de meblaro; eksterlanda kaj transoceana ekspedo. Transitejo. Deponejoj kun areo de 25000 m².

Vojaĝoficejo

Ŝipagentejo,
 oficiala forsendo de vojaĝpakaĵoj.
 Ĉiuspeca asekuro.

Societo de la Telegrafaj Kodoj

(Société des Codes Telegraphiques)

Georges Lugagne

Societo anonima kun kapitalo de 250 000 Frankoj

Societa sidejo: 32 Rue Edmond-Rostand, Marseille
Telefona: 5000 / Adreso telegrafa: „Telecode“

INTERNACIA KODO LUGAGNE

Seplingva (kun Esperanto) en unu volumo.
Ebligas esprimi ĉion kun ŝparado
de 30-40 % rilate aliajn
ĝeneralajn kodojn.

Prezo de l'volumo seplingva: 150.— fr.

Privataj ĉiulingvaj kodoj

donantaj la maksimuman
certecon kaj ŝparadon.
Ĉiuj studoj kaj projektoj
estas farataj tute senpage.

Vortaro Greka - Esperanta kaj Esperanta - Greka

De Dro Anakréon Stamatiadis,
Saneca Inspektoro.

Tiu-ĉi verko entenas tri partojn:

- 1e. Antaŭparolo kun la bildo de nia neforge-
sebla majstro Dro L. L. Zamenhof, kaj gramatikon
de Esperanto.
- 2e. Grekan Esperantan vortaron el 421 paĝoj
enhavantaj 26000 vortojn de Greka kaj Grek-
moderna lingvoj (la vortoj de Grekmoderna
lingvo surhavas steleton kaj respondas al la plej
korektaj vortoj de la Greka lingvo).
- 3e. Esperantan-Grekan radikaron.
Volumo en 16 (13/20). Prezo: 5 draĥmoj.
(Per rekomendita poŝto: 6 draĥmoj).

Havebla ĉe:

**J. Kollaro, Rue du Stade 44
Ateno**

LIBROJ-PRESADO-PAPERĴOJ

Nia celo estas servadi niajn samideanojn, kaj kvankam ni devas kompreneble havi profiton, ni intence aranĝas, ke tiu profito estu malalta, por ke ni povu kiel eble plej bone servi niajn samideanojn.

Sekve:

1. Se vi bezonas paperon iuspecan, presitan aŭ ne, en kvantoj grandaj aŭ malgrandaj.
2. Se vi bezonas librojn pri ia ajn temo, novajn aŭ nenovajn. :: :: :: :: ::

PERMESU, KE NI CITU AL VI PREZOJN; — PETU NIAN PREZARON;

BECK kaj KO.

Presistoj, Papervendistoj kaj Librovendistoj

Vendas pogrande kaj pomalgrande

WISBECH, Cambs.

LONDON

Park Hall

49, Finsbury Pavement,

* *

E. C. 2

Anglujo

Edition "Lutetia" Nova serio de Francaj klasikaĵoj

Prezo en Francujo: 3.— fr. senrabate
Prezo en Britujo: 2 s. 6 p. senrabate

Kelkaj volumoj en tiu-ĉi serio estas:

34. Lettres et Pamphlets . . . P. L. Courier
35. De l'Education des filles . Fénelon
36. Théâtre I . . . . . Marivaux
37. Les Tragiques . . . . . D. d'Aubigne
38. Théâtre II . . . . . Marivaux

Novaj volumoj regule aldonataj

OEUVRES COMPLÈTES DE VICTOR HUGO

Nova eldono en 51 volumoj

Prezo en Francujo: 3.— fr. senrabate
Prezo en Britujo: 2 s. 6 p. senrabate

COLECCION ESPANOLA NELSON

Prezo en Francujo: 3.— fr. senrabate
Prezo en Britujo: 2 s. 6 p. senrabate

Kelkaj titoloj en tiu-ĉi serio estas:

20. Lectures Españolas Azorin
21. Amor de Perdicion Ca Castello Branco
23. El Buscon . . . . . Quevedo
24. La Novena . . . . .

Novaj volumoj regule publikigataj

Skribu por plena listo al:
THOMAS NELSON SONS LTD.
189 Rue Saint Jacques, Paris / 35-36 Paternoster Row, London / Parkside Works, Edinburgh.

"COLLECTION NELSON"

Prezo en Francujo: 3.- fr. senrabate

Prezo en Britujo: 2 s. 6 d. senrabate

Ĉi-tiu serio reprezentas la plej bonan Francan literaturon kaj nun enhavas la nomojn de la plej famaj verkistoj. Traduko Francen de famaj libroj el aliaj lingvoj enhaviĝas. Tole bindita.

Volumoj antaŭ nelonge publikigitaj:

141. Madame Corentine	René Bazin
142. Monsieur Jean	Ferdinand Fabre
144. Memoires I	Mme. d'Abrantes
145. Memoires II	Mme. d'Abrantes
146. Le mariage de Chiffon	Gyp
147. Voyageuses	P. Bourget
149. Suzanne Normis	Henry Gréville
161. Les derniers jours du Fort de Vaux	Henry Bordeaux
163. Les Déracinés	Maurice Barrés
164. L'Appel au Soldat	Maurice Barrés
166. Les captifs délivrés	Henry Bordeaux

Novaj volumoj regule publikigataj.

Skribu por plena listo al:

THOMAS NELSON SONS LTD.

189 Rue Saint Jacques, Paris / 35-36 Paternoster Row London-Parkside Works Edinburgh

THORNTON & K-IO, LTD.

Kauĉuko fabrikantoj

4 Hanover Street, Edinburgh (Skotlando)

* * *

Fabrikantoj

de rimenoj, tuboj k. t. p. Valvoj,
ŝraŭbumoj, tukoj k. t. p. el kau-
ĉuko por Inĝenieroj, paperfabri-
kado, bierfarado, distilado k. t. p.

Specialaĵo:

La "Amazona" kauĉuka rimeno
Specimenoj kun prezoj laŭ peto

Telegramoj: Thornton, Edinburgh

ESPERANTO OFICEJO DE LYON

ricevinta la jan premion en la konkurso de UEA ĉe la 5a kongreso en Barcelona

SINO A. FARGES, direktorino, 36 Rue Victor Hugo, LYON

Esperantistaj kaj ĉiunaciaj flagetoj el silko:	Esperantistaj flagoj:
1 flageto 4×6 cm 0.50 fr.	El kotono . . 20×30 cm 3.— fr.
1 flageto 10×15 cm 1.25 fr.	58×80 cm 6.— fr.
1 flageto 20×30 cm 4.— fr.	75×115 cm 9.— fr.
(sen stango) Ĉiuspecaj insignoj	El lanstamino 75×115 cm 14.— fr.
	95×115 cm 20.— fr.

Poŝtkartoj speciale eldonitaj de la Esperanto-Oficejo de Lyon:
 "Ruĝa Kruco" 4 malsamaj poŝtkartoj koloritaj . . . . . 1.— fr.
 "Esperanto ĉe la lernejo", 3 malsamaj poŝtkartoj koloritaj kun seslingva teksto . . . . . 0.75 fr.

Vidaĵoj kun Esperanta teksto:
 El Lyon: 20 malsamajn poŝtkartojn . . . . . 1.75 fr.
 El Vienne: 20 malsamaj poŝtkartoj . . . . . 1.75 fr.
 El St. Etienne: 12 malsamaj poŝtkartoj . . . . . 1.— fr.

Esperantistaj karikaturoj:
 32 malsamaj poŝtkartoj Sroj Agache, Archdeacon, Arnhold, Aymonier, Van der Biest-Andelhof, Sro Van der Biest, Boirac, Bord, Bourlet, Bricard, Camescasse, Cart, Chaussegros, Chavet, Dro Dor, Durieux, Dro Fiŝer, von Frenckell, Générmont, Hodler, de Ménil, Mudie, Pichon, Pollen, Poncet, Privat, Rollet de l'Isle, Rosenstock, C. Rousseau, de Saussure, Schmid, van Schoor . . . . . 5.— fr.

Esperantistaj sigelmarkoj:
 Steloj kun la vorto "Esperanto" 100 ekz. 3.— fr., 500 ekz. 12.— fr.
 Steloj kun la vortoj "Esperanto venkos" . . . . . 100 ekz. 3.50 fr., 500 ekz. 12.— fr.
 Surskribaĵetoj kun la vortoj "Oni korespondas en Esper." 100 ekz. 3.— fr., 500 ekz. 14.— fr.

Esperantistaj juveloj:
 (brila aŭ nebrila, blankaj kaj verdaj gemoj enkadrigitaj per neoksidebla blanka metalo). Broĉo kun stelo kaj ornamaĵo 11.— fr.
 Stanĝeta broĉo kun steleto 8.— fr. Pendjuvelo kun granda stelo 10.— fr. Kravatpinglo kun stelo 3.— fr. Pendjuvelo kun stelo kaj ornamaĵo 13.— fr. Kravatpinglo kun steleto kaj rondo 5.— fr.
 Bela fotografalaĵo de Dro L. L. Zamenhof, subskribita de l'majstro (gluita sur verda kartono: 2.— fr.).

Busto de Dro L. L. Zamenhof, verkita de Jean Chorel (la majstro pozis en Lyon en 1909)
 18 cm×13 cm . . . . . 10.— fr. 65×45 cm . . . . . 400.— fr.
 Ligna kesteto plie . . . 2.— fr. (Ununura ekzemplero)

La aĉetanto pagas ĉiam la sendelspezojn plie. Ĉiuj prezoj estas montrataj per Francaj frankoj. Specialaj prezoj pogrande por la oficejoj kaj grupoj.

TRIA PARTO.

CENTRA ORGANIZO DE UEA.

Komitato.

Prezidanto: HECTOR HODLER †

Membroj:

P. BLAISE, 125 Hambalt Road, Clapham S. W. 4, *London*.
 A. CARLES, 3 Rue des Balances, *Béziers*, Hérault, Francio.
 J. KARSCH, Dresdener Strasse 60, *Weixdorf-Lausa*, Sachs., German.
 P. LINARES, Hinto San Basilio, *Cordoba*, Hispanio.
 H. C. MEES, Sundastraat 21, 's *Gravenhage*, Nederlando.
 ED. PRIVAT, 2 Chemin des Roches, *Genève*, Svisio.
 F. ROCKMANN, Kaiserstr. 61, *Magdeburg*, Germanio.
 S. SZABUNIEVICZ, Rusio (Mankas informoj deponitaj 1917).

Centra Oficejo.

Museumstr. 14, Bern

Telefono: 5790 — Poŝtĉeka konto: III. 2600 — Banko: Handelsbank (Banque Commerciale), Bern.

Direktoro: ED. STETTLER.

Sekretario: HANS JAKOB.

Kasisto: RENAUD RICHEZ.

Oficistino: SINO M. KIRKCALDY.

La oficejo estas vizitebla ĉiun labortagon de 9—12 kaj 2—5, escepte sabaton posttagmeze. Vizitantoj uzu la rektan tramlinion Nro 6 de la stacidomo al la transrivera kvartalo "Kirchenfeld", haltejo „Bubenbergrasse“.

Dumvivaj Membroj.

Personoj fariĝintaj Dumvivaj Membroj konforme al la Regularo kiu valoris de 1910 ĝis oktobro 1912. La kvin personoj kun * estas samtempo Garantiantoj.

Spoĵ J. A. ARAKELOV, Lozovaja; BÜNEMANN, Hamburg; J. CAMESCASSE,* Paris; DAINELLI, Genova; E. FASCE, Genova; A. FIŠER, Tiflis; † FR. FLECK,* München; † J. FORESTIER,* Genève; F. W. HIPSLEY, Birmingham; F. H. LEWIS, Gawler; P. LINARES,* Cordoba; H. MANGELSDORF, Magdeburg; MARTINET, Paris; Sino MILSOM, Genève; † H. B. MUDIE, London; PRIESTMAN, Bradford; † TH. ROUSSEAU, Dijon; S. SCHULZ, Bydgoszcz; SHARPE,* Torquay; P. STOJAN, Kragujevac; A. STROMBOLI, Genova; R. VAUGHAN, Tokio.

Listo de la Garantiantoj

ordigita ĝis fino de junio 1920.

AAB, S., Horsens, Dan. — ALKSNIS, J., Riga. — ALĚMAN, RUIZ, Habana. — DE ALLENDE, V. O., Bilbao. — ALONSO, S. M., Madrid. — ALTENSTADT, G., Zürich. — AMUNDSEN, J. (Fino), Kristiania. — ARNHOLD, H. (D^{ro}), Dresden. — BARCOCK, A. H., San Francisco. — BAQUET, J., Pihen, Franc. — BARNES, C. E., Brackley, Angl. — BARTHOLOMEW, A. M. (Fino), Letchworth, Angl. — BARTHOLOMEY, E. M. (Fino), Letchworth, Angl., (2). — W. BAYES, Leicester, Angl. — BEVAN, W., Seacombe, Angl. — † BICKNELL, CLARENCE, Bordighera, Ital., (5). — BLACKETT, E. R., Bath, Anglio. — BLICHER, L. (Sino), Kjöbenhavn. — BONNIER, M., Lyon. — Bostona Esperanto-Asocio, Boston. — BOON, N. (Fino), Haag. — BREDALL, J., Croydon, Angl., (2). — BRUNET, C., Bordeaux. — BUCHANAN, G. D., Glasgow, (2). — BÜNEMANN, O., Hamburg. — BURET, Sainville, Franc. — BUŠUJEV, J. A., Moskvo. — CAMESCASSE, J., Paris. — CAMUFFO, A., Trieste. — CARLES, A., Béziers, Franc. — CARTER, R., Brooklyn. — CHANDELLIER, C., Troyes, Franc. — CHILARD, L., Versailles, Franc. — CHRISTEN, A., New York. — CLARK, G., Wynberg, S. Afriko. — COHENDY, E., Lyon. — COTÉ, G., Utrecht. — COTTRELL, F. G., Washington. — COXE, H., Bathaston, Angl. — DALMAU, D. J., Barcelona. — DAINGERFIELD, San Francisco. — DELANOE, G., Nemours, Franc. — DIDRICHSON, V., Odessa. — DIETL, Graz, Aŭstrio. — DINSLAGE, J. F., London. — DONKER, H. S., Amsterdam. — DORÉ, F., Troyes, Franc. — DORÉ, L., (Sino). — EHNIS, E., Mexico. — ELTEN, E., Hildesheim, German., (2). — ETARD, J., Rouen.

— FAIRMAN, C. A., London. — FALLEK, E., Paris. — FARGES, A. (Sino), Lyon. — FARMER, H. F. S., Woodford, Angl. — FINHOLDT, J. (Fino), Kristiania. — † FLECK, F., München. — FRÉCHET, M., Franc. — FRIDRICHSEN, E., Riga. — † FORESTIER, J., Genève. — FRENCKELL, K. v., Dresden. — FROST, C., Los Angeles, Usono. — GABERT, E., St Etienne, Franc. — GALE, W. A., Southwick, Angl. — GANDELL, F. P., London. — † GIERSBERG, D^{ro}, Berlin. — GIESELER, W., Berlin-Weissensee. — GILLETT, M. C. (Sino), Banbury, Angl. — GOEDECKE, A. (D^{ro}), Berlin. — GOEMANS, H., Rotterdam. — GOODLIFFE, F., Letchworth, Angl., (2). — GOUCHON, M., Lyon. — † GRAEGER, O., Magdeburg. — GRINEVA, A. M., Staročerkask, Rus. — HARRIS, W. H., Ystradgynlais, Angl. — HART, R., Harlesdon, Angl. — HAY, A., Wallasey, Angl. — HECHTL, J., München. — HERLEMONT, H., Paris. — HETZEL, H. V., Philadelphia. — HILDING, G., Hartford, Usono. — HIRZEL, F., Zürich. — † H. HODLER, Genève, (20). — HOLMES, J. D., Bradford. — HUTTIN, H., Bourg, Francio. — ISRAELSEN, M., Svendborg, Dan. — ISTELE, L., Wiesbaden. — JAZDANI, A., Teheran. — JOHNSON, E., Portsmouth. — JONIDES, C. A., Hove, Angl. — KAWECKI, W., Berlin. — KOCH, A., Varsovio. — KOPOSOV, V. A., Simbirsk, Rus. — KRASSOVSKI, N. B., Kiŝinev, Rus. — KRESTANOF, J., Bern. — V. D. LAARSCHOT, E. J. M., Bussum, Ned., (2). — LAGESTE, F., Dax, Francio. — LAHENS, Paris. — LEROUUDIER, H., Lyon. — † LETORD, AÏN-Sefra, Algerio. — LHERMITTE, J., Paris. — LINARES, P., Cordoba, Hisp., (2). — LOCHHEAD, J. F., Baden, Svis. — LUCAS, F., Bamberg, German. — LUKAŠ, M., Jilemnice, Ĉeĥ. — MAC CALLUM, R. B., Paisley, Skotl. — MACLEAN, N., Aigüilas, Hisp. — MADLENER, H., Nürnberg. — MAKSIMOV, Kutais, Georgio. — MALLET, E., Genève. — MARAURY, R., Huesca, Hisp. — MARCHAND, W., Boston. — MARRIOT, R., Ashton o. M. — MARSEILLE, Ch., Paris. — MASKE, R., Dresden. — DA MAYA, E., Lisboa. — MAZZUCONI, A., Buenos-Aires. — MEGAHY, B. P., Preston, Angl. — MILLNER, M. E., Leek, Angl. — MOODY, R. H., Leeds, Angl. — † MOSCHELES, F., London. — MOSER, F., Rüegsau, Svis. (2). — MOUTINHO, A., Meda, Port. — † MUDIE, H. BOLINGBROKE, London. (20). — MULERT, A., Hochwaldhausen, Germ. — MURIBÖ, M., Bekkelagshöiden, Norv. — NEWCOMB, L. F., Cochrane, Kanado. — NIX, J. P., Romsey, Angl. — Norvega Esp. Ligo, Kristiania. — NOWELL, H. N., Northwich, Angl. — D'OLIVEIRA MARQUES, F., Para, Braz. — OMLOR, A., St. Ingbert, aarl. — PÄTIÄLÄ, H. J., Tampere, Finn. — PARKER, C. H., Auckland, Novzel. — PECKOVER, P. H. (Fino), Wisbech, Angl., (4). — PEDRAZZINI, S., Locarno, Svis. — PETIT, L. (Sino), Dijon. — PHILIPPS, E. G., London. — PINAGEL, V., Aachen, Germ. — PINO, A., Valencia. — PITT, W., Bath, Angl. — POENGEN, H., Kaiserswerth, Germ. — POINTER, M., St. Neots, Angl. (2). — POLLEN, J. (D^{ro}), London. — PONCET, L., Lyon. — PRIESTMAN, A. T., Bradford. — PRINZ, D., Bekkelagshöiden,

Norv. — PRIVAT, Ed., Genève. — RAGNELL, H. (Sino), Luopioinen, Finn.
— RICHARDSON, A., Washington. — † RIFLING, B., Kristiania. —
RISHKOW, N., Totjma, Rus. — ROCKMANN, F., Magdeburg. — RODIONOV,
A., Baku. — ROLLET DE L'ISLE, Paris. — ROSEBOOM, J. L., Rochester,
Usono. — RUMSEY, E. M., Milton, Usono. — SCHACHT, P., Zürich. —
SCHIFF, L., Berlin. — SCHILLING, E., Bern. — SCHOofs, F., Ant-
werpen. — Generalo SÉBERT, H., Paris, (4). — Sevilja Esp. Grupo,
Sevilla. — SHARPE, R., Torquay, Angl. — SHIDANI, B., Teheran. —
SILBERNIK, J., New York. — ŠIMONEK, B. R., Chicago. — SING, P.
(Sino), Zürich. — SMITH, CLOUGH J., Folkestone. — VON ŠMURLO, W.,
Riga. — SNIDER, M. D., Walhonding, Usono. — † SORIANO, T., Sevilla.
— SOULIER, H. (D^{ro}), Lyon. — STECKIEWICZ, Kielce, Pol. — ED.
STETTLER, Bern, (20). — Svisa Esp. Societo, Bern. — SZABUNIEWICZ, S.,
Moskvo. — † SZENTMARIAY, D., Audapest. — † SZENTMARIAY, Ev. Betegh,
Budapest. — TAGLIAFERRI, B., La Plata. — TAMKE, O. (Fino), Agathen-
burg, Germ. — TIARD (Sino), Parc St Maur, Franc. — TISSOT-MARTIN,
L. (Sino), Basel. — TSUJI, R., Nishinarigun, Japan. — VERMAAS, B. J.,
Rotterdam. — VÖRÖS, C. (D^{ro}), Budapest. — WALDMANN, A., Lyon. —
WARDEN, J. M., Edinburgh. — † WENGLER, E., Berlin. — WILSON, J.,
Leek, Angl. — † WOHLGRATH, F., Genève. — ZÜNDEL, M. (Fino), Bern.

Dua Parto.

Mendis po 1 atesto (300 fr.):

BÜNEMANN, E. (Sino), Hamburg. — ODIORNE GLEASON, Worcester,
Usono. — TAYLOR, CHAS S., Haverford, Usono.

ADRESARO

DE LA DELEGITOJ, VICDELEGITOJ,
KAJ ERPERANTISTAJ GRUPOJ.

Rimarkoj pri la Adresaro.

Tiu ĉi Adresaro estas ordigita ĝis fino de junio 1920. Por ĉiuj
postaj ŝanĝoj aŭ korektoj oni vidu la oficialan organon de UEA.

Krom la adreso de la Delegito kaj Vicdelegito, ni aldonis noton
pri la lokaj Esperantistaj organizaĵoj kun ilia adreso, kunvenejo kaj
laŭeble la tago kaj horo de la kunvenoj. Tiuj informoj estas senpage
presataj; ili devas esti sendataj pere de la Delegitoj.

La urbonomoj estas en nacia lingvo. Kiam la formo de tiu nomo
estas malmulte konata eksterlande, ni ankaŭ citis la pli konatan nomon.
Ekz.: *Pilsen* (vidu *Plzeň*). La landa aparteno de la urboj estas
montrita laŭ la informoj havitaj ĝis fino de februaro 1920.

La personoj, kiuj estus pretaj preni sur sin la taskon de Delegito
en urbo, kie UEA ne estas ankoraŭ reprezentata, estas petataj skribi
al la Centra Oficejo. Kie ekzistas grupo, sed neniu Delegito, tiu ĉi
estu laŭeble proponata de grupo.

Mallongigoj.

<i>D</i>	= Delegito.	<i>M</i>	= mardo.
<i>VD</i>	= Vicdelegito.	<i>Mk</i>	= merkredo.
<i>EG</i>	= Esperantista grupo.	<i>Ĵ</i>	= ĵaŭdo.
<i>EO</i>	= Esperanto-oficejo.	<i>V</i>	= vendredo.
<i>Adr.</i>	= adreso.	<i>S</i>	= sabato.
<i>Ejo</i>	= kunvenejo.	<i>D</i>	= dimanĉo.
<i>L</i>	= lundo.		

La tagoj kaj horoj de la grupo-kunvenoj estas notitaj inter krampoj
Ekz.: (L 8^{1/2}) = kunvenoj ĉiulunde je 8^{1/2} h.

A

Aachen (Germanio, Rheinland).

D: VICTOR PINAGEL, Lütticher Strasse 38.

Aalborg (Danio, Jütland).

D: EDVARD ALFRED HANSEN, prokuristo, Villa "Hjem", Kaerlundsvej.

EG: Adr.: Fino KIRSTEN PETERSEN, Louisegade 7.

Aarhus (Danio, Jütland).

D: CARL ADOLPH HVORSLEV, instruisto, Trøjborgvej 32.

VD: C. A. ETZEROD, orajisto, Valdemarsgade 5.

Abbeville (Francio, Somme).

D: CLAUDE NEULLIÈS, kuracisto, 8 Rue Saint-Jean des Prés.

Aberdeen (Britio, Skotlando).

D: Fino C. M. MAC KENZIE OGSTON, 48 Gladstone Place, Woodside.

Abo (vidu *Turku*).

Accrington (Anglio, Lancashire).

D: EDWIN ROBERTS, oficisto, 1 Owen Street.

VD: JAMES BARON, oficisto, 102 Manchester Road.

EG: Adr.: 64 Devonshire Street. *Ejo:* 54 Blackburn Road (L 8 h.).

Agram (vidu *Zagreb*).

Aguilas (Hispanio, Murcia).

D: NORMAN MACLEAN, komercisto.

Aïn-Beïda (Afriko, Alĝerio).

D: Fino ADRIENNE RIPPERT, instruistino, Ecole des filles.

Ala (Italio, Trentino).

D: MARIO MONDINI, komercisto.

Alagoinhas (Brazilo, Bahia).

D: CARLOS DE SOUZA CUNHA, juĝeja skribisto, Rua 24 de Fevereiro 14.

VD: JOSÉ MILITÃO DOS ANJOS, komercioficisto, av. Severino Vieira.

Alexandria (Egiptio).

D: DEMETRIUS A. YASSÉMIS, asekuristo, Rue Centrale 1, c/o P. VAROUXAKI, PO, Box 1046.

Alger (Afriko, Alĝerio).

D: FRANCOIS TOUSSAINT MENDE, inĝeniero, 19 Rue Henri Martin.

Allahabad (Hindio, United Provinces).

D: K. SAMUEL, sekretario, c/o Postmaster.

Alvarado (Usono, Alameda County, California).

D: ALBERT NORRIS, poŝtestro.

Amsterdam (Nederlando, Noord Holland).

D: PAUL JAKOBUS BONDIX, librotenisto, Nassaukade 59 II.

VD: C. J. HORST, fervoja oficisto, P. Nieuwlandstraat 78 III.

EG: Unua Societo Esp. *Adr.:* W. A. J. BECHT, Hoogeweg 68.

"Laborista Societo Esp." *Adr.:* C. F. EVERTS, Albert Cuyppstraat 169. *Ejo:* Damrak 53 (J 8 h.).

"L'Oriento". *Adr.:* H. G. MULDER, P. Nieuwlandstr. 79.

Ejo: Eltetho, Javastraat 120 (Mk 8 h.).

"La Progreso". *Adr.:* P. SCHOUTEN, v. Beuningenstr. 130.

Ejo: Damrak 53.

Propaganda Komitato: S^{ro} JAC LEM, Marnixkade 48 III.

Angers (Francio, Maine-et-Loire).

D: LOUIS BLOT, fabrikdirektoro, 15 Rue Sarret-Terrasse.

VD: HENRI MUFFANG, licea profesoro, 7 Rue du Fresne.

EG: Adr. Ejo: Ancienne Cour d'Appel, place des Halles (L 20 h.).

Annapolis (Usono, Maryland).

D: JAMES L. SMILEY, pastro de la Protestanta Episkopa Eklezio, 130 Prince George Street.

EG: Adr.: Ôe la Del.

Annecy (Francio, Haute Savoie).

D: (vakas).

VD: Sino PERRENOT, profesorino, Lycée des Jeunes Filles.

Ansbach (Germanio, Bayern).

D: UDO ZIEGLER, revizoro, Feuchtwanger Strasse 65.

EG: Adr.: Ôe la Del. *Ejo:* Gastejo „Hähnchen", Alte Poststrasse 5 (lasta J monate, 8 h.).

Antibes (Francio, Alpes Maritimes).

D: THEODORO AUDISIO, florkulturisto, 32 Rue Vauban.

Antofagasta (Ĉilio).

D: JACINTO FONOLLA, komercisto, 516 Casilla.

Antwerpen (Belgio).

D: FRANS R. SCHOofs, komercisto, Kleine Beerstraat 45.

Anvers (vidu *Antwerpen*).

Apolda (Germanio, Thüringen).

D: MAX WOLTER, komercisto, Bahnhofstrasse 59.

Arbroath (Skotlando, Forfar).

D: STEWART HUTCHISON, vinvendisto, 47 Guthrie Port.

Arden (Usono, Delaware).

D: DONALD STEPHENS, artmetiisto.

VD: FRANK STEPHENS, artisto kaj paroladisto.

EG: Adr.: ĉe la Del. *Ejo:* The Gild Hall.

Arnhem (Nederlando, Gelderland).

D: D^{ro} CORNELIS JACOB BAART DE LA FAILLE, gimnazia profesoro, Röellstraat 6.

Arona (Italio, Lago Maggiore).

D: FRANCO PERUCCHETTI, komercoficisto.

Aschaffenburg (Germanio, Bayern).

D: CARL PFEIFFER, fervojoficisto, Brentanostrasse 3 II.

EG: Adr.: ĉe la Del. *Ejo:* Restoracio Forstgarten, Cornelienstrasse (Mk 8 h.).

Atemaxac (Meksikio, Jal.).

D: ERNESTO E. GUERRA.

Atlanta (Usono, Georgia).

D: CECIL STOCKARD, kuracisto, Candler Building.

Auerbach i. V. (Germanio, Sachsen).

D: HUGO GERISCH, fabrikisto, Kaiserstrasse 60.

VD: PAUL NESTLER, profesoro, Kaiserstrasse.

EG: Adr.: ĉe la Del. *Ejo:* Bahnhofswirtschaft Ila klaso (V 8 h.).

Augsburg (Germanio, Bayern).

D: L. K. STRECKFUSS, bankoficisto, Stadtjägerstr. 22.

VD: FINO IDA HORNUNG, Masestrasse B 38.

EG: Adr.: Esp.-Societo. *Ejo:* Hôtel Eisenhut (M 8 h.).

Aumale (Francio, Seine-Inférieure).

D: LÉON TRUFFARD, farmaciisto, 14 Rue aux Juifs.

Austin (Usono, Minnesota).

D: CHARLES H. GIBBONS, asekuristo, 407 Winona Street.

Autun (Francio, Saône-et-Loire).

D: FRANÇOIS DEJUSSIEU, presisto-libristo, 4 Grand' Rue.

VD: BENOIT PIAT, 29 Rue aux Cordiers.

EG: Adr.: ĉe la Del. *Ejo:* Hôtel de Ville (Mk 20 h.).

Avignon (Francio, Vaucluse).

D: FINO MARIE ROUSSET, 6, route de Marseille.

B

Bad (vidu la koncernan urbon: Ekz.: *Bad-Reichenhall* vidu *Reichenhall*).

Baden (Svisio, Aargau).

D: ALFRED EGG, komercisto, Postfach 17621 aŭ Gartenstrasse 5, Wettingen.

Bahia Blanca (Argentino, Buenos Aires).

D: LUIS GASTANAGA, oficisto, Calle Terrada 577.

VD: VICENTE ORLANDO, oficisto, Calle Santa Fé 77.

EG: Centro Esperantista "Nova Sento". *Adr. Ejo:* ĉe la Del. (M 8 h.).

Balaton (Usono, Minnesota).

D: ALBERT PETERSON, terkulturisto, Route 4, Boxe 68.

Bamberg (Germanio, Bayern).

D: KARL HILLER, bankoficisto, Hindenburgplatz 8.

EG: Adr.: Postschliessfach 4. *Ejo:* Kafejo Schönlein (Ĵ 8 h.).

Banbury (Anglio, Oxfordshire).

D: SINO MARY C. GILLET, The Elms.

Banjoewangi (Java, Besoeki).

D: A. KNEGT, oficisto de kafoplantejo, Soc. An. Kali Bendo.

Barcelona (Hispanio).

D: FRANCISCO GORGUES TORREDEFLOT, studento, 6 Orteu (Cruz Roja).

D: FRANCISCO PINOL MAGRANÉ, ornama pentristo, Amalia 16-20 II.

EG: "Paco kaj Amo". *Adr. Ejo:* 1 Asturias (ĉiutage 19 h.).

"Fajro". *Adr.:* F. GORGUES TERREDEFLOT, 68 San Gervasio.

Ejo: Instituto de Estudios Superiores.

"Barcelona Stelo". *Adr. Ejo:* 88 Marques del Duero (ĉiutage 21 h.).

"Komerca Fako" del Centre Autonomista de Dependents del Comerç. *Adr. Ejo:* 18 Rambla Sta. Mónica (ĉiutage).

"Aŭroro". *Adr. Ejo:* 222 Laforja (L Mk V 20 h.).

"Nova Sento". *Adr. Ejo:* 156 Enna (M Mk Ĵ V 20 h.).

"Libera Stelo". *Adr. Ejo:* 62 Montaña.

"Kulturó kaj Libereco". *Adr. Ejo:* 25 Mercaders (ĉiutage).

Bardijov (Ĉeĥoslovakio, Slovenka).

D: D^{ro} VILMOS AUSTERLITZ, kuracisto.

Barmen (oni sin turnu al la Del. de Elberfeld).

- Barraba** (Aŭstralio, New South Wales).
D: EDGAR A. PRYKE, librotenisto, c/o Barraba Garage, Box 27.
- Barranquitas** (Porto-Riko).
D: FINO PEPITA ROJAS, instruistino, Apartado 3.
- Barros** (Porto-Riko).
D: JOSÉ N. BERRIOS, komercisto.
- Barrow in Furness** (oni sin turnu al la Del. de Grange-over-Sands).
- Barry** (Anglio, Wales).
D: RICHARD THOMAS EVANS, lernejestro, 12 Park Grove.
- Bartfá-Bartfeld** (vidu *Bardijov*).
- Basel** (Svisio).
D: PAUL A. BURGERMEISTER, kasisto, Kannenfeldstrasse 19.
EG: *Adr.* Ejo: Hotel du Nord.
- Bassein** (Hindio, Burma).
D: L. W. CRONKHITE, pastro, Box 10.
- Bath** (Anglio, Somerset).
D: E.-R. BLACKETT, presejestro, 15 Southgate Street.
VD: FINO L. C. SILCOX, instruistino, 2 Alpha Villas, Lyncombe Hill.
EG: *Adr.*: êe la Del.
- Bayonne** (Usono, New Jersey).
D: FINO JULIA GOLDZIER, redaktorino, 26 East 45th Street.
- Bayreuth** (Germanio, Bayern).
D: DR^o ALFRED SEEBERGER, profesoro, Bürgerreuther Strasse 17II.
- Baza** (Hispanio, Granada).
D: EMILIO CASTELLANO VITA, konfitisto, 5 Alhondiga.
- Beaujeu** (Francio, Rhône).
D: LÉON MÉRAS, vinberkulturisto, Garennes.
- Bari** (Italio, Bari).
D: ADAM LACALENDOLA, Via Dante Alighieri 323.
- Batak** (Bulgario, Peŝtersko).
D: PETR V. TOŠKOV, oficisto.
- Beauvais** (Francio, Oise).
D: ALBERT GRIVES, prokuratora ĉefoficisto, 8 Rue de Nully d'Hécourt.
VD: LÉON DEMARCY, direktoro de procesoficejo, 18 Rue Sadi-Carnot.
EG: *Adr.*: êe la Del.

- Bedlington** (Anglio, Northumberland).
D: GEORGE HENRY GIBSON, ministro, 10 Fairbairns Yard, Vulcan Place.
- Belgrad** (vidu *Beograd*).
- Bengtstors** (Svedio, Elvsborgs Län).
D: CARL WINBERG, kasisto.
- Bensen** (vidu *Höflitz*).
- Beograd** (Jugoslavio, Serbio).
D: DRAGOMIR ANDONVIČ, Universitata profesoro, 23 Brankova.
- Berchtesgaden** (Germanio, Bayern).
D: ISIDOR FUCHS, presejo-posedanto, Buchdruckerei.
- Berlin** (Germanio, Brandenburg).
D: A. H. KRETZSCHMANN, komercisto, Marktstrasse 1, Rumelsburg.
VD: FINO MARTHA RABE, Bandelstrasse 45 III, N. W. 21.
EG: *Adr.*: L. SCHIFF, Königgrätzer Strasse 61, S. W. 11, Telef. 2453, Lützow. Ejo: Restoracio "Rotes Haus", Nollendorffplatz 3 (la 1 an M monate, 7 h.).
EO: FR. ELLERSIEK, Verlag und Buchvertrieb, Wissmannstrasse 46, S. 59.
- Berlin-Weissensee** (Germanio, Brandenburg).
D: WALTHER GIESELER, oficisto, Prenzlauer Promenade 14.
- Bern** (Svisio).
D: ROBERT BOLLIGER, bankoficisto, Maulbeerstrasse 17 IV.
VD: RUDOLF FUCHS, oficisto, Nägeligasse 6.
EG: *Adr.*: êe la Del.
Centra Oficejo de UEA: Museumsstrasse 14 (Telef. 5790).
- Ber-Rechid** (Maroko).
D: RAOUL GLEYZE, instruisto.
- Besançon** (Francio, Doubs).
D: RAOUL BRETILLOT, bankoficisto, 70 Grand' Rue.
VD: FINO LOUISE MATHEY, 8 Square St. Amour.
- Beuthen** (Germanio, Oberschlesien).
D: KLEMENS WIECZOREK, fervoja oficisto, Virchowstrasse 14.
- Bexleyheath** (Anglio, Kent).
D: A. V. THOMSON, komizo, 40 Oaklands Road.
- Beziérs** (Francio, Hérault).
D: FINO JEANNE FLOURENS, 111 Avenue George Clémenceau.
- Bialystok** (Polio).
D: S. JAKOB ŠAPIRO, komercisto, Lipowa 33.

Bilbao (Hispanio, Biscaya).

D: VICTOR O. DE ALLENDE, inĝeniero, Deputacion.
VD: JOSE STA MARIA, skribisto, Alameda de Urquijo 27.
EG: Adr.: Libreria Fuentes. *Ejo:* Kafejo Teatro Arriaga (S 9 h.).

Birmingham (Anglio, Warwickshire).

D: CECIL CHARLES GOLDSMITH, komizo, 92 Douglas Road, Acocks Green.
VD: WILLIAM HENRY GARBUTT, ĵurnalisto, Prince's Chambers, Corporation Street.
EG: Birmingham Esperanto Societo. *Adr.:* ĉe la Del. *Ejo:* Oriental Café, Hill street (Mk 6 h. 1/2).
 "Bourneville Grupo". *Ejo:* Cadbury Brothers (Mk 5 h. 1/2).
 "Farm St. Hockley Grupo". *Ejo:* Farm St. Adult School (D).
 "West Bromwich Grupo". *Ejo:* Y. M. C. A. (L 7 h. 1/2).

Biskoupyk na Mor. Krumlov (Ĉeĥoslovakio, Moravio).

D: RUDOLF F. HAIN, instruisto.

Bitterfeld (Germanio, Prov. Sachsen).

D: ALFRED SCHIEBEL, komercisto, Neue Strasse 39.
VD: W. PRZYTYLLA, Kaiserstrasse.
 "Laborista Grupo". *Adr.:* W. WINDER, Innere Bismarckstrasse. 18. *Ejo:* Restoracio Hohenzollern (Ĵ 7 h. 1/2).

Bochum (Germanio, Westfalen).

D: ADOLF GROTHE, oficejestro, Canalstrasse 58.
VD: "Progreso". *Adr.:* ĉe la Del. *Ejo:* Restoracio Therman, Brückstrasse 70 (V 8 h.).

Bodenbach (Ĉeĥoslovakio, Bohemio).

D: KARL GÖLL, fervojisto, Kröglitz 707.
VD: BRUNO SÜNDERMANN, doganisto, Schmelze 203.
EG: Adr.: *Ejo:* Zeughaus.

Böhmisch-Kamnitz (Ĉeĥoslovakio, Bohemio).

D: ANTON OHME, librotenisto, Augustushöh 83.
EG: Adr.: ĉe la Del. *Ejo:* Hotelo Post (Ĵ).

Bologna (Italio, Emilia).

D: ACHILLE TELLINI profesoro, Via de Gombruti 7 II.
VD: FILIPPO PALMEGGIANI, advokato, 1 Via Manzoni.
EG: Emilia Esp. Asocio. *Adr.:* ĉe la Videl.

Bolton (Anglio, Lancashire).

D: JOSEPH MILLER, 31 Mellor Grove, Smithills.
VD: JOHN BIRTWISTLE, fervoja oficisto, 20 Primrose Street.
EG: Adr. Ejo: Corporation Chambers, Corporation Street (Ĵ 7 h. 30).

Borås (Svedio, Elfsborgs län).

D: J. A. BLOMQUIST, oficisto, Box 38.
EG: Adr.: ĉe la Del. *Ejo:* Kafejo Manhem (Ĵ).

Bordeaux (Francio, Gironde).

D: CHARLES BRUNET, mekanikisto, 59 Cours Victor Hugo.
VD: PIERRE MARLY, spegulisto, 11 Rue Adrien Baysseance.
EG: Adr.: 12 Rue Saint-Fort. *Ejo:* 13 Rue Boudet, ĉe "Assoc. des Anc. élèves de l'Ecole Supérieure de Commerce et d'industrie" (S 20 h. 1/2).

Boulogne-sur-mer (Francio, Pas-de Calais).

D: GEORGES BAIRE, inĝeniero, 74 Rue de Pipots.
VD: VICTOR HAIGNÉRE, oficisto, 149 Rue du Moulin-à-Vapeur.
EG: Verda Stelo. *Adr.:* 27 Boulevard Mariette.

Boulogne-sur-Seine (Francio, Seine).

D: HORACE COTELLE, bankoficisto, 51 Rue de la Mairie.

Bourg-en-Bresse (Francio, Ain).

D: HENRY HUTTIN, notario, 3 Rue du 4 septembre.
VD: LOUIS POCHON, arkitekturo, 4 Avenue Alsace-Lorraine.

Bourg-la-Reine (Francio, Seine).

D: PIERRE MUFFANG, ĥemiisto, 14 Avenue Galois.
EG: Adr. Ejo: ĉe la Del. (S 20 h. 1/2).

Bournemouth (Anglio, Hampshire).

D: JOHN E. ESSELMONT, kuracisto, 84 Southbourne Road.
EG: Adr.: Fino BARRY, 37 Spurgeon Road. *Ejo:* ĉe la Del. (M 4 h. 30).

Bradford (Anglio, Yorkshire).

D: A. TUKE PRIESTMAN, ŝtatoficisto, 5 Ashburnham Grove.
VD: JOHN T. HOLMES, lankombestro, Roundwood Grange, Baildon.
EG: Adr.: ĉe la VD. *Ejo:* Friends Meeting House, Fountain Street (M 8 h.).

Bratislava (Ĉeĥoslovakio, Slovakio).

D: DĚO STANISLAV KAMARYT, profesoro, Telocvičná 3.

Braunschweig (Germanio).

D: Fino KÄTHE JAHNS, Infanteriestrasse 2 III.
VD: ADOLF REINKING, supera distriktojgisto, Löwenwall 11.
EG: Adr.: ĉe la Del. *Ejo:* Gasthaus Felten, Helmstedter Strasse 11 (M 8 h.).

Bremerhaven (Germanio, Hannover).

D: BERTHOLD TRILLHAASE, sekretario, Am Hafen 67—69.

Breslau (Germanio, Schlesien).

D: SIGMUND FREUND, komercisto, Antonienstrasse 22/23.

VD: ADOLF SELTEN, libristo, Wallstrasse 11.

EG: "Grupo". *Adr.:* JULIE WOLFSON, Augustastrasse 35.

Ejo: Casino Restaurant, Hummeri 35 (V 8 h.).

"Katolika Grupo Unueco". *Adr.:* M. MIELERT, Werderstrasse. 35. *Ejo:* Vincenzhaus, Seminargasse (L 8 h.).

"Laborista Grupo". *Adr.:* ĉe la Vicdel. *Ejo:* Gewerkschaftshaus, Margarethenstr. 17 (S 8 h.).

"Ligo". *Adr.:* M. MIELERT, Werderstrasse 35. (Kunvenoj laŭbezono).

Brest (Francio, Finistère).

D: OSCAR GOASGUEN, desegnisto, 14 Place Verdun.

Brighton (Anglio, Sussex).

D: JAMES GERALD SIMS, hotelisto, Chichester Mansion, 18 Marine Parade.

EG: Adr.: S^{ro} AD. DORLENCOURT, 14 York Villas. *Ejo:* 51 Old Steyne (M 7 h. 45).

Bristol (Anglio, Gloucestershire).

D: WILLIAM FRANK WESTMANCOTE, poŝtovicisto, The Chessels, 15, Ashfield Road.

VD: HAROLD DARCH, ĥemiisto, The Retreat, Downend.

EG: Adr.: ĉe la Del. *Ejo:* The Cavendish Club, High Street (V 7 h. 30).

Brno (Ĉeĥoslovakio, Moravio).

D: ANTONIN VALOUŠEK, instruisto, Medlanky.

VD: VINCENC KROUŽIL, inĝeniero, Průmyslová škola.

EG: "Klubo". *Adr.:* S^{ro} JAN ŠEMBERA, Francouzka 72.

Ejo: Akademická kavárna, Augustýnská ul. (M).

Bromberg (Polio, Poznań).

D: SAMUEL ŠULC, komercisto, Bahnhofstr. 64.

VD: ARTHUR PANKRATZ, stud. fil., Bocianowka 13 r.

EG: Adr.: ĉe la Del. *Ejo:* Hotel Lengning, Friedrichstrasse (Ĵ 4 h.).

Katolika grupo „Antaŭen kun kredo". Prez.: Fino BOGUSLAWSKA.

Brugge (Belgio, Flandre orientale).

D: Fino YVONNE THOORIS, puntmanufakturistino, 4 Rue de l'outre.

EG: Adr. Ejo: Hotel du Cornet d'or, 2 Place Simon Stévin. (Ĵ 8 h.).

Bruges (vidu *Brugge*).

Brünn (vidu *Brno*).

Brŭix (Ĉeĥoslovakio, Bohemio).

D: V. E. HRÁBAK, mineja oficisto, Schulgasse 9 I.

Bruxelles (Belgio, Brabant).

D: EDOUARD HAINE, profesoro pri ĥemio, 23 Rue du Marais, Ruysbroeck.

VD: MAURICE VAN AELST, instruisto, 107 Rue Emile Féron St. Gilles.

EG: Federacio de la Bruselaj grupoj. *Adr. Ejo:* 3 Rue Royale (Institut de bibliographie).

Budafok (Hungario, Pest mégye).

D: EMERIKO PADOŠ, bankoficisto, Pemintereti körpont, Deak Ferencz utca 1.

Budapest (Hungario).

D: PAL BALKANYI, oficisto, VI. Hajos utca 15/II.

VD: MOR BIHARY, asekura oficisto, VIII. Népszínház utca 27.IV.31.

EG: "Budapesta Grupo". *Adr. Ejo:* VI. Eötvös u. 3 I. (L Ĵ 6 h.).

"Hungara Esp. Societo". *Adr. Ejo:* V. vigadó u. 5 I. (V 6 h.).

"Esp. Laborista Societo". *Adr. Ejo:* VIII. bérkocsis u. 1 (D 10 h. mat., M 6 h.).

"Esp. Grupo de filatelistoj". *Adr. Ejo:* vigadó u. 5 I. (V 6 h.).

EO: Librejo Kokai Lajos, Karoly utca 1.

Buenos-Aires (Argentino).

D: PETRO GOMEZ, makleristo, 3924 Calle Cordoba.

VD: ANDREAS VILLAFRANCA, arta vitrajisto, 590 Calle Cerrito.

EG: „Antaŭen". *Adr. Ejo:* Calle San Martin 2049 Talleres F. C. S. (ĉiutage 8 h.).

Buer i. W. (Germanio, Westfalen).

D: FRANZ TOWET, minejestro, Egerplatz 5.

Burgdorf (Svisio, Bern).

D: FRITZ KOCHER, fervoja oficisto, Huniadygasse 8.

Bury (Anglio, Lancashire).

D: JAMES ALEXANDER ROGERS, notaria komizo, 79 Horne Street.

EG: Adr.: Fino LENA BURTON, 14 Hurst Street. *Ejo:* Biblioteko kooperativa, 21 Market Street (Mk 7 h. 45).

Bydgoszcz (vidu *Bromberg*).

Bystrice p. H. (Ĉeĥoslovakio, Moravio).

D: THEODOR ĈEJKA, instruisto.

VD: Fino ANTONIE JANALIKOVA, instruistino.

EG: Adr.: Klub Esperantistu. *Ejo:* Hotelo Batta (S 8 h.).

Bytom (vidu *Beuthen*).

C

Cádiz (Hispanio).

D: LUIS FLÓREZ, artileria kapitano, Comandancia de artilleria.

Calahorra (Hispanio, Logrono).

D: CELESTINO ESCOBÉS, lignaĵisto, 71—75 Calle del Sol.

VD: MIGUEL NAVARRO, panisto, 2 Calle de la Estrella.

Cambridge (Anglio, Cambridge).

D: SINO HENRIETTA BISHOP, instruistino, 5 Alexandra Street.

Cambron-St. Vincent (Belgio, Hainaut).

D: ALPHONSE GAUDISSERT, poŝtisto, Grand' Place 6.

Cancon (Francio, Lot-et-Garonne).

D: JEAN RENAUD, entreprenisto de publikaj laboroj.

Canicatti (Italio, Girgenti).

D: PALERMO CALOGERO, 27, via Vicolo S. Rosalia.

Cannes (Francio, Alpes Maritimes).

D: CHARLES CRESP, fotografa informisto, 14 Rue des Marchés.

VD: PAUL RICHARD, Val Roya, Maison Lanteri Boulevard Deloup.

EG: Adr.: MR. CALMAR, 20 Rue des Vallergues. *Ejo:* 20 Rue Borniol (1an Ĵ monate 20 h.).

Cape Town (Sud-Afriko).

D: GEORGE F. H. CLARK, profesoro, P. O. Box 2, Wynberg.

Capodistria (Istrio).

D: DEMETRIO COSSARO, profesoro, 459 Via Eugenia.

VD: ARMANDO CAMUFFO, instruisto, Villa Carla.

Carcagente (Hispanio, Valencia).

D: JAIME IRANZO NAVARRO, komercisto, 11 Calle San Antonio.

Cardiff (Anglio, Wales).

D: DAN THOMAS, apotekisto, 128a Penarth Road.

VD: F. S. GAMMON, botisto, 14 Moira Place.

EG: Adr. Ejo: 10 Paget Street (L 8 h.).

Ĉerný Kostelec (Ĉeĥoslovakio).

D: LUDVIK BOHUMIL, faka instruisto, odb. učitel.

Cette (Francio, Hérault).

D: SRO HENRI GUIBAL, komerca oficisto, Cité Doumet, Maison Meynier.

VD: SINO MARTHE JUILLARD, profesoro, 36 Rue Carausane.

Ĉestoĥovo (vidu *Czestochowa*).

Chalons sur Marne (Francio, Marne).

D: LUCIEN BOYER, librotenisto, 1 Rue de la Potellerie.

Chang Shu (Ĥinio, Kiangsu).

D: ECENO S. CIAN, instruisto, 150 Kungchin Street.

Charleville (Francio, Ardennes).

D: LÉON HUBERT, eksprofesoro, 32 Rue J.-J. Rousseau.

Cheb (vidu *Eger*).

Cheltenham (Anglio, Gloucester).

D: WALTER G. PHIPPS, kontoristo, Marston, Langdon Road.

EG: Adr.: ĉe la Del. *Ejo:* Orme Chambers, North Street (M 7,30 h.).

Chemnitz (Germanio, Sachsen).

D: DRO fil. FRITZ WICKE, docento, Katzbergstrasse 40.

VD: Fino HILDEG. NAGEL, maestr. instruistino, Fürstenstrasse 69I.

EG: Adr.: SRO direktoro FEDER, Andréstrasse 41. *Ejo:* Arnolds Theatergarten, Theaterstrasse (M). *Ejo:* I. höhere Volksschule für Knaben, Dresdner Strasse (Ĵ).

"Lehrergruppe". *Adr.:* SRO MELZER, Zöblitzer Strasse 14.

Ejo: I. höhere Volksschule für Knaben, Dresdner Strasse (Ĵ).

"Laborista Grupo". *Adr.:* SRO W. PAUST, Brühl 54 III.

Ejo: Luderers Bierstube, Gartenstrasse.

Cheste (Hispanio, Valencia).

D: FRANCISCO MANEZ SANCHEZ, terkulturisto, 2 Calle San Francisco.

EG: "Lumradio". *Adr. Ejo:* ĉe la Del., ĉiuvespere.

Chester (Anglio, Cheshire).

D: JAMES WARBURTON DOBSON, libristo, 27 Brook Street.

EG: Adr. Ejo: Falcon Kafejo, Lower Bridge Street (Ĵ 7 h. 30).

Chicago (Usono, Illinois).

D: DRO B. K. ŠIMONEK, dentisto, 1669 Blue Island Avenue.

VD: Fino JULIO MARTICH, 2011 Washburne Avenue.

EG: "Gradata Esperantista Societo". *Adr.:* ĉe la Del. *Ejo:* Dvorak Park, 20a kaj S. May Street (la 1an D monate 3 h.).

Cholet (Francio, Maine-et-Loire).

D: ERNEST BOISSON, kalkulisto, 37 Rue Nationale.

EG: Adr.: ĉe la Del. *Ejo:* Ecole des Garçons, rue des Bons Enfants (M 22 h.).

Chomutov (vidu *Komotau*).

Chorley (Anglio, Lancashire).

D: WILLIAM BROWN, kotonfabrikisto, "Mayfield".

EG: Adr.: ĉe la Del. *Ejo:* W. E. A. College (vintre: L 7.30 h.).

Clermont-Ferrand (Francio, Puy de Dôme).

D: ANNET THOMAS, oficisto, chez M. MALLY, aux Ormeaux, Chemin de la Garde-Barrière.

Colombey-les-Belles (Francio, Meurthe et Moselle).

D: ANDRE GÉRAUD, advokato, 44 Rue Alexandre III.

Columbus (Usono, Ohio).

D: JAMES G. HAYDEN, kalkulisto, 211 S. Richardson Avenue.

Compiègne (Francio, Oise).

D: PAUL LÉCURU, oficisto, 15 Rue de Soissons.

Constantinople (vidu *Konstantinoplo*).

Coomassie (Afriko, Gold Coast).

D: GEORGES GUNST, oficisto, Compagnie Française de l'Afrique Occidentale.

Cordoba (Hispanio, Cordoba).

D: FRANCISCO SERRANO OLMO, komercisto, 40 Gutierrez de los Rios.

VD: ROGELIO LUQUE DIAZ, komercisto, 8 Victoriano Rivera.

EG: Adr.: ĉe la Del.

Cortemaggiore (Italio, Piacenza).

D: MODESTO CAROLFI, profesoro.

EG: "Bela Espero". *Adr.:* ĉe la Del. *Ejo:* Scuole Elementare.

Coventry (Anglio, Warwickshire).

D: ARTHUR J. MORGAN, horloĝisto, 26 Clarendon Street.

VD: Sino WINIFRED HALSTONE, Tile Hill Lane.

EG: Adr.: Coventry Esperanto Club. *Ejo:* „Espero”, 36 Stanway Road (Mk 8 h.).

Cowdenbeath (Skotlando, Fife).

D: JOHN BOYD PRIMMER, kuracisto, Struan Bank.

VD: DAVID YOUNG, lernejestro, Forlford School.

EG: Adr. Ejo: Forlford School (Ĵ 7.30 h.).

Crauglio p. Aiello (Italio, Venezia-Giulia).

D: VIRGILIO FOSCHIAN, lignaĵisto.

Cremona (Italio, Cremona).

D: Sino ANNETTA SARTORI, instruistino, 6 Via Nuova.

VD: Sino ERNESTA GUGLIERI, instruistino, Via Palestro.

EG: Adr. Ejo: Societa di Lettura (S 8 h.).

Croix (Francio, Nord).

D: JULES TOBIE, muzik-profesoro, 45 Rue de la Gare.

Crowley (Usono, Louisiana).

D: J. G. HAUPT.

Croydon (Anglio, Surrey).

D: ARTHUR DAVID PECK, inspektoro de publika sano, "Watton", Cotford Road, Thornton Heath.

EG: Adr.: S^{ro} L. L. S. LOUIS, 1 Courtney Road. *Ejo:* New Ruskin House, 23 Wellesley Road (la 1an M monate 7.30 h.).

Cuenca (Hispanio, Cuenca).

D: JULIO LARRANAGA-MENDIA, sub-inĝeniero de pontoj kaj vojoj, 8 Mariano Catalino.

Cuevas de Vera (Hispanio, Almeria).

D: DIEGO AZNAR-CASANOVA, makleristo.

Culemborg (Nederlanda, Gelderland).

D: P. J. SOETERS, instruisto, Slotstraat 161.

Czegléd (Hungario, Pest megye).

D: ANTAL FODOR, bankoficisto, Hítelbank.

Czestochowa (Polio, Piotckow).

D: ABRAHAM KARMIOL, komercisto, Nowy Rynek 5.

D

Danzig (Liberŝtato).

D: Sino ANNA TUSCHINSKI, Vorstadtgraben 4/5 I, Eingang Holzgasse.

Dax (Francio, Landes).

D: FERNAND LAGESTE, 21 Place du Sablar.

De Jutryp (Nederlanda, Friesland).

D: WIBE P. CNOSSEN, brutbredisto.

Delitzsch (Germanio, Pr. Sachsen).

D: HANS SCHMIEDEBERG, profesoro, Schloßgasse 25.

EG: Adr. Ejo: ĉe la Del. (M 8 h.).

Delphos (Usono, Ohio).

D: JULIAN E. FAST, librotenisto, West 5th Street.

Derby (Anglio, Derby).

D: JAMES POTTER, tajloro, 4 The Strand.

Detroit (Usono, Michigan).

D: D^{ro} TOBIAS SIGEL, kuracisto, 607 Breitmeyer Building.

VD: GUSTAV MUEHLKE, tajloro, 31 Hilsendegen Block.

EG: "Pola Esp. Asocio". *Adr.:* S^{ro} B. LENDO, 120—29th Str.

Deventer (Nederlando).

D: GERARD METZ, Spaarpotstraat 14.

Dijon (Francio, Côte-d'Or).

D: Sino MARTHE PETIT, 33 Rue Chabot-Charny.

Diosgyőr-vasgyár (Hungario, Borsod).

D: LAJOS SZABÓ, ferfabrika oficisto, vasgyári disztviselö.

Doboj (Jugoslavio, Bosnio).

D: GJURO VOJKOVIĆ, apotekisto, Gekarnik.

Dorpat (vidu *Tarto*).

Dresden (Germanio, Sachsen).

D: Sino CAMILLA FÜRTH, Carlowitzstrasse 28.

VD: J. E. NICOLAI, bankoficisto, Franklinstrasse 6, A. 24.

EG: "UEA". *Adr.:* ĉe la Del.

"Poŝta Esperantista Unuiĝo". *Adr.:* WILLY BOERSCH, Florastrasse 13 II. *Ejo:* Rothe's Bayer. Bierstuben, Altmarkt (M.).

EO: Librejo Ader & Borel, Struvestrasse 40.

Dublin (Irlando).

D: JAMES A. MEAGHER, advokato, 12, Westmoreland St.

Düsseldorf (Germanio, Rheinland).

D: BERNHARD LUIS, teknikisto, Degerstrasse 43.

VD: PETER AMON, frizisto., Mülheimerstrasse 1.

EG: *Adr.:* ĉe la Del. *Ejo:* Hotelo Bergischer Hof, Bahnstrasse 10 (M 9 h.).

"Verda Stelo". *Adr.:* S^{ro} LUDWIG LÖHL, Yorkstrasse 30.

Ejo: "Löwenburg", Brehmplatz 3 (Ĵ 8 h.).

Dux (Ĉeĥoslovakio, Bohemio).

D: MAX MURATH, profesoro, Gymnasium.

VD: JOSEF VESELY, fervojisto, Han bei Dux.

E

Eastbourne (Anglio, Sussex).

D: VALENTINE VINCETT SUMFIELD, presisto, Station Street.

EG: *Adr.:* ĉe la Del. *Ejo:* Companion Tea Room, 120 Terminus Road 1a kaj 3 L ĉiumonate 4 h. 30).

Edinburgh (Skotlando).

D: DAVID RITCHIE TULLO, advokato, 34 St. Andrew Square.

VD: WILLIAM RAE, kasisto, 2 Walker Street.

EG: *Adr.:* W. M. PAGE, 31 Queen Street.

Ejo: Room 26, Synod Hall, Castle Terrace (Mk 8 h.).

Eger (Ĉeĥoslovakio, Bohemio).

D: KARL HELL, fervoja oficisto, Grabenstrasse 33 II.

VD: F. SCHUSTER, instruisto, Ringstrasse.

EG: *Adr.:* ĉe la Del. *Ejo:* "Ratskeller".

Eisenach (Germanio, Thüringen).

D: J. ZINGANELL, horloĝisto, Georgenstrasse 6.

Elberfeld (Germanio, Rheinland).

D: PETER TRARBACH, rektoro, Felsenstrasse 27.

EG: "Verda Stelo". *Adr.:* ĉe la Del. *Ejo:* "Vierjahreszeiten am Mäuerchen" (L 8 h.).

Enköping (Svedio, Uala).

D: AUGUST KRISTIAN ÖRN, asekuristo, 18 Kungsgatan.

EG: *Adr.:* ĉe la Del.

Enschede (Nederlando, Overijsel).

D: G. P. DE BRUIN, administranto, Alléeweg 9.

Eperjes (vidu *Prešov*).

Érkeserü (Hungario, Bihar megye).

D: SÁNDOR MARTON DE ZSARLOYAN, bienhavanto.

Esbjerg (Danio, Jütland).

D: PEDER SÖRENSEN, cigarfaristo, Nørregade 47.

EG: *Adr.:* BORCH, Nørregade 59.

Escondido (Usono, California).

D: WILLIAM W. CARPENTER, fervoja agento, P. O. Box 82.

VD: ELERY J. LOVELESS, fruktokulturisto.

Eskilstuna (Svedio, Södermanland).

D: ARVID ÅGREN, telefonriparisto, Telegrafstationen.

VD: FINO NANNY ASPLUND, instruistino, Västermalm.

EG: "La Stelo". *Adr.:* ĉe la Del. *Ejo:* Kafejo Framtiden (la 2^{an} D monate, 8 h.).

Essen (Germanio, Rheinland).

D: EUGEN KLEIN, poŝtsekretario, Aldegreverstrasse 13.

VD: FRIEDRICH PILLATH, komercisto, Julienstrasse 54.

EG: Esperanto Grupo de 1910. *Adr.:* ĉe la Del. *Ejo:* "Dreilindenschänke" Huysenallée 92 (M 8 h. 30).

- “Konversacia Klubo Eoro”. *Adr.*: ĉe la Del. *Ejo*: “Dreilindenschänke” (S 8 h. ĉiudusemajne).
 “Katolika Unuiĝo”. *Adr.*: ĉe la Del. *Ejo*: Erholung II, Hagenstrasse 50 (neregule).
 “Laborista Grupo”. *Adr.*: FR. SCHMAUS, Surstrasse 20.
EO: THEODOR RÖMER, librobindisto, Gemarkenstrasse 56.

F

- Fairbanks** (Usono, Alaska).
D: W. D. WHEELER, ministo, Box 668.
Falun (Svedio, Dalarna).
D: VIKTOR BONDE, bindisto, Stenslund.
VD: GUSTAV JOHANSSON, bindisto, Slussen 10.
EG: *Adr.* *Ejo*: Kafejo de Enocson (M 8 h.).
Felsöpulya (Hungario, Sopron).
D: MIKLÓS BODA, distrikta juĝoficisto.
Firenze (Italio, Firenze).
D: LUIGI SCARSELLI, instruisto, 24 Viale Cialdini.
VD: CORRADO GRAZZINI, oficisto, 6 Via dei Neri.
EG: “Amerigo Vespucci”. *Adr.*: ĉe la Del. *Ejo*: Libreria del Re, 17 Via dei Pucci.
Firminy (Francio, Loire).
D: MARIUS GALEYRON, oficisto, 28 Rue Sadi-Carnot.
EG: “Frata Ligilo”. *Adr.*: ĉe la Del.
Flensburg (Germanio, Schleswig-Holstein).
D: FINO ELISE JACOBS, Mathildenstrasse 9.
Folkestone (Anglio, Kent).
D: JOHN SMITH CLOUGH, lernejestro, 62 Guildhall Street.
VD: WILLIAM EDWARD CROSS, librovendisto, 91 Sandgate Rd.
EG: *Adr.* *Ejo*: ĉe la Del (V 7. 15 h.).
Forst i/L. (Germanio, Sachsen).
D: ERNST MUTHSCHALL, fervoja oficisto, Blumenstrasse 33 I.
Fort Wayne (Usono, Indiana).
D: FINO LYDIA ALLEN DE VILBISS, 1007 Nutman Avenue.
VD: HERBERT S. VAN VOORHEES, instruisto, 804 Wildwood Avenue.
Frankfurt a. Main (Germanio, Hessen-Nassau).
D: HANS FRICKE, bankoficisto, Niedenau 30.
VD: ERNST HUMMEL, sekretario, Brüder Grimmstrasse 60.

- EG*: *Adr.*: Kaufmännischer Verein, Eschenheimer Anlage 40/41. *Ejo*: Moderne Sprachschule, Goethestr. 101 (Ĵ 8¹/₂ h.).
 “Laborista Esp. Grupo”. *Adr.*: R. MEYER, prez., Rödelsheimerlandstrasse 24. *Ejo*: Restoracio K. RICHTER, Kronprinzenstrasse 54 (V 8¹/₂ h.).
EO: “Esperanto Werbestelle für Südwestdeutschland”. Sro ROBERT KREUZ, Schneckenhofstrasse 13 II.
Freiburg i. Br. (Germanio, Baden).
D: FRANZ DÖRING, komercisto, Zasiusstrasse 6.
EG: *Adr.*: Sro GABELMANN, Katharinenstr. 14.
Freienstein-Rorbas (Svisio, Zürich).
D: HANS LANDERT, kasisto, “Hagacker”.
Friedrichsthal (Saarland).
D: JAKOB SCHENKEL, desegnisto, Karlstrasse 1.
Funchal (Portugaliao, Insulo Madeira).
D: ERNESTO CESAR PEREIRA, komisiisto, 37 Travessa das Capuchinhas.
VD: ANTONIO SILVA LEÇA, komerca oficisto, 20 Rua Conde Canavial.
EG: “La Verda Stelo”. *Adr.*: ĉe la Del.

G

- Gablonz a. d. Neisse** (Ĉeĥoslovakio).
D: HERMANN RÖHLICH, frizisto, Gebirgsstr. 42.
VD: Sro FERDINAND MERGANZ, librotenisto, Mühlfeldgasse 15.
Gävle (Svedio, Gävleborg).
D: JOHAN HELSING, kasisto.
VD: ALBERT LILJEMARK, komercisto, Säda Centralgatan 28.
EG: *Adr.*: Gävle Esperanto förening. *Ejo*: Folketshus (la 1^{an} kaj la 3^{an} M. monate, 8 h. Konversaciaj kunvenoj D 11 h.).
 “Grupo de la Instruistinoj”. *Adr.*: Sädra Tradgårdsgåränd 2. — Grupoj en: Ashammar, Hofors, Kungsgården, Sandviken, Storvik.
Gand (vidu: *Gent*).
Gap (Francio, Hautes Alpes).
D: AUGUSTE VINCENT, kasisto, 25 Rue de l'Hôpital.
EG: *Adr.*: ĉe la Del.
Gaussig (Germanio, Sachsen).
D: EMIL WAHODE, instruisto.
VD: D^{ro} FRITZ PESCHECK, kuracisto.
EG: *Adr.*: ĉe la Del. *Ejo*: Bahnhof, Seitschen.

Geestemünde (Germanio, Hannover).

D: CHRISTIAN TANGERMANN, oficisto, Schulstrasse 10.

EG: "Verda Stelo". *Adr. Ejo:* Bremerhaven, Markt 8 (Mk. 8 h.).

Genève (Svisio).

D: JOSEPH HALTER, horloĝisto Bd. Carl Vogt 55.

EG: "Stelo". *Adr.:* H. Dubois, 38 Servette.

Genova (Italio, Genova).

D: MICH. ARABENO, posedanto-administr., 8—24 Via Crimea.

VD: ALDO FERD. SCHMUCKHER, juristo, 33—14 Corso Torino.

EG: Adr.: Casella postale 922 *Ejo:* vintre: 4/7 Via San Luca, Scala 2a; somere: Via Agostini, laktejo de l' ŝnurfervojo.

Gent (Belgio, Flandre orientale).

D: S^{ro} HENRY PÉTIAU, librotenisto, 60 Bd. St.-Liévin.

VD: F^{ino} EUGÉNIE COLYN, 153, bd. de Plaisance.

EG: "La Progreso". *Adr. Ejo:* 11 Place du Commerce.

Gera (Germanio, Reuss).

D: ALFRED HEZEL, libro-revizoro, Bauvereinsstrasse 66 II.

VD: KURT OSTERMANN, fervojisto, Blücherstrasse 55 II.

EG: Adr.: ĉe la Del. *Ejo:* Kafejo Welsch (L 8 h.).

Gibraltar.

D: CHARLES J. EDWARDS, 273 Main St.

Gisborne (Aŭstralio, Victoria).

D: HENRY MAYNARD LANYON, instruisto.

Glasgow (Skotlando, Lanark).

D: G. DOUGLAS BUCHANAN, komercisto, 7 Garthland Street, City.

VD: CEDRIC F. WHITE, komerca vojaĝisto, 280 Bath Street.

EG: Adr. Ejo: 207, Bathstreet (L 8.30 h. vintre).

Gloucester (Usono, Massachusetts).

D: F^{ino} JULIA MAY LEACH, Addison Gilbert Hospital, 298 Washington Street.

Görlitz (Germanio, Schlesien).

D: HERMANN QUICKER, komercisto, Jahnstrasse 18.

VD: ROBERT WAEGNER, Weberstrasse 21.

EG: Adr.: K. Müller, Gerichtssekretär, Augustastrasse 2.

Ejo: Deutscher Garten, Konsulstrasse.

"Zamenhof". *Adr.:* ĉe la Del. *Ejo:* Handelskammerhaus.

Göteborg (Svedio, Göteborg och Bohus).

D: ARTUR ULVING, redaktoro, Nordhemsgatan 66.

Goldenöls bei Trautenau (Ĉeĥoslovakio).

D: FRANZ MAYER, jun.

Gorna-Orehovitz (Bulgario, Tirnova).

D: HARALAMBI BELMUSTAKOV, librotenisto, 47 Arsenova.

Grand Croix (Francio, Loire).

D: H.-C. NUBLAT, komercisto, 46 Rue de Lyon.

Grand'Mere (Kanado, Quebec).

D: ELLWOOD WILSON, inĝeniero arbara.

EG: Adr. Ejo: Laurentide School (Mk 7 h.).

Grange-over-Sands (Anglio, Lancashire).

D: Wm J. PRATT, rentulo, 3 Eastwood Terrace.

Graudenz (Polio).

D: LOUIS SEGERS, komercisto, 8 Pohlmannstrasse.

's-Gravenhage (*den Haag*) (Nederlando).

D: COERT HENDRIK BRAMKAMP, instruisto, Pansierstraat 22.

VD: ANTHONY GERARDUS HOEKMA, bankoficisto, p/A. H. Meelis, Baterstraat 4.

EG: "Ĉiam Antaŭen". *Adr.:* Van Syckstraat 120. *Ejo:* Volksgebouw-Prinsegracht 75 (Mk 8 h.).

"Fine ĝi venkos". *Adr.:* C. Crop, Buys Ballotstraat 60.

Ejo: Café Hollandais, Groenmarkt (L 8 h.).

EO: J. L. Bruijn, Boekhandel, Paul Krugerlaan 37.

Graz (Aŭstrio, Steiermark).

D: FRIEDRICH KREJČI, urba elektristo, Wienerstrasse 159.

VD: WILIBALD ROGLER, fervoja oficisto, Herrengasse 19.

EG: Adr.: Steirischer Esp.-Verein, Schönaugasse 6 II. *Ejo:* Schwechaterbräu (Monate 2/an Ĵ 8 h.) Kafejo Nordstern (aliajn Ĵ 8 h.).

(Lokaj grupoj en Eggenberg, Knittelfeld kaj Voitsberg.)

Greenland (Usono, New Hampshire).

D: F^{ino} LOIS DREW BECK, instruistino.

Greifswald (Germanio, Pommern).

D: OTTO RIEK, poŝt-vicdirektoro, Wolgasterstrasse 38b.

EG: Adr.: ĉe la Del.

Grenoble (Francio, Isère).

D: AUGUSTIN PLOUSSU, komercisto, 4 Place J. Achard.

VD: S^{ro} JOSEPH LEDOUX, muzikisto, 28 Place de Alpes.

EG: "Alpa Stelo". *Adr.:* ĉe la Del. *Ejo:* 11 Rue Lakanal (20¹/₂ h.).

Grift bei Cadenberge (Germanio, Hannover, Bezirk Stade).

D: HEINRICH GÄTJENS, instruisto.

Grimsby (Anglio, Lincolnshire).

D: WILLIAM NOWELL, instruisto, 338 Hainton Avenue.
VD: R.-J. YARWORTH, kalkulisto, 252 Wellington Street.
EG: Adr.: ĉe la Del. *Ejo:* Garden Street, Mission Hall (S 7.15 h.).

Groningen (Nederlando, Groningen).

D: Fino HENDERIKA BEUKEMA, Heerestraat 12 a.
VD: JAKOB BEUKEMA, komizo de poŝto kaj telegrafo, Bankastraat 12 a.
EG: "Por Alta Celo". *Adr.:* ĉe la Del. *Ejo:* Reitdiepskade 3 (M 8 h.).

Guildford (Anglio, Surrey).

D: HERMANN F. ARNI, frizisto kaj piedkuracisto, 3 Commercial Road.

Gutenswil (Svisio, Zürich).

D: ERNST WOLFER, homeopatiŝto.

H

Haag (vidu 's-Gravenhage).

Haarlem (Nederlando, Nordholland).

D: J.-H.-W. HABERMEHL, instruisto, Kinderhuissingel 30.
VD: J.-W. SEVENHUYSEN, lerneŝtro, Leidsche vaartweg 123.
EG: "Komprenado faras pacon". *Adr. Ejo:* Nieuwe Gracht 3 (J 8 h.).

Habana (Kubo).

D: D^{ro} ANTONIO ALEMAN RUIZ, juristo, Apartado 1324, "Port of Havana Docks Comp".
VD: J.-M. DE VILLA, komercisto, Apartado 1357.
EG: Adr.: ĉe la Del. *Ejo:* Centro de Dependientes (L. kaj J 8.30 h.).
 Nacia societo por Kubo. *Adr. Ejo:* kiel supre (Mk. 8:30 h.).

Halifax (Anglio, York).

D: EDGAR DEPLEDGE, inĝeniero 42, Newstead Avenue, Spring Hall Lane.

Halifax (Kanado, Nova Scotia).

D: JOHN MORRIS GELDERT, advokato, County Court House.

Halstead (Anglio, Essex).

D: Fino ZOE INMAN, 6 Colchester Road.
EG: Adr. Ejo: ĉe la Del. (V 7 h.).

Hamburg (Germanio).

D: ALBERTO HOFFMEISTER, komercisto, p. A. MARSCHALL, Gr. Bäckerstrasse 24. XI.
VD: OSKAR BÜNEMANN, komercisto, Alsterkrugchaussee 586, Fuhlsbüttel.
EG: Adr.: Sino E. JENKEL, Mundsburgerdamm 55 III. *Ejo:* (ŝanĝante ĉe la grupanoj, la 1^{an} Ĵ monate).

Hanau a. M. (Germanio, Hessen-Nassau).

D: CHRISTIAN STOLL, librotenisto, 4 Rhönstrasse.

Hangesund (Norvegio).

D: ARNO SAETHER, korespondisto, Sparebank.

Hannover (Germanio, Hannover).

D: PAUL GOTTGRETU, asekur-ĉefagento, Herrenstrasse 12.
VD: Fino MARGARETE SCHWEIZER, Ebbardtstrasse 5.
EG: Adr.: Podbielskistrasse 284. *Ejo:* Hotel zur Post, Rosenstrasse 1 (1^{an} kaj 3^{an} Mk monate, 8 h.).
 Laborista Grupo. *Adr.:* Astenstrasse 36. *Ejo:* Volkshaus, Nicolaistrasse 7 (2^{an} kaj 4^{an} Ĵ monate).

Harnäs (Svedio, Upsala).

D: OSCAR MAGNUSSON.

Hastings (Anglio, Sussex).

D: ALFRED JOHN ADAMS, 6 Plynlimon Terrace.
VD: J.-J. BOUTWOOD, komercisto, Holland House.
EG: Adr.: ĉe la Del. *Ejo:* Y. M. C. A., Breeds Place (ĉiun duan M 7.30 h.).

Hebron (Usono, Nebraska).

D: ANDREW GORDON WILSON, notario.
VD: ROLAND JEFFERY, studento, 710 Union Avenue.
EG: Adr.: ĉe la Vicdel. *Ejo:* 660, Olive Avenue (D 10 h. mat. kaj Ĵ 8 h. vesp.).

Hedemora (Svedio, Dalarna).

D: JOHN LUNDGREN, fervoja oficisto, Villa Holen.

Helensburgh (Skotlando, Dumbarton).

D: WILLIAM ROBERT HALL, bankisto, Birkfell.

Helsingborg (Svedio, Skåne).

D: GUSTAF HENRICK BACKMAN, kuraca gimnasto, Tågagatan 3.
EG: Adr. Ejo: ĉe la Del. (Mk 8 h.).

Helsingfors (vidu *Helsinki*).

Helsinki (Finnlando).

D: LEO JALAVA, studento, Topeliuskatu 9 B.

VD: HILMA HALL, Wuorikatu 18 C.

EG: "La Polusstelo". *Adr.:* ĉe la Del. *Ejo:* Aleksanterinkatu 12 (Balda) (L 7 h.).

"Societo en Finna porinstruista Lernejo". *Adr. Ejo:* En la lernejo.

EO: Esperanto Officejo de Finnlando, Teatterikuja 3.

Hengelo (Nederlando, Overijsel).

D: GERRIT VAN HEEK, oficisto, Steynstraat 72.

VD: FREDERIK KROM, komercovojaĝisto, Hengeloschestraat, Oldenzaal.

EG: "La Tventna Stelo". *Adr.:* ĉe la Del. *Ejo:* Geheelonthouders Koffiehuis Markt (Ĵ 7.30 h.).

Hildesheim (Germanio, Hannover).

D: EDUARD ELTEN, ekslernejestro, Weissenburgerstrasse 6.

Hirschberg (Germanio, Schlesien).

D: Sino GERTRUD VOIGT, Schildauerstrasse 29.

EG: *Adr. Ejo:* ĉe la Del. (M 8 h.).

Hlinsko pod Host (Ĉeĥoslovakio, Moravio).

D: JOSEF KRUMPHOLC, lernejestro, spravce školy.

Hobart (Aŭstralio, Tasmania).

D: DOUGLAS GILBERT, registara oficisto 7, Glen street.

EG: *Adr.:* ĉe la Del. *Ejo:* Eaton Bray. Schoolroom, Upper Davy street (V alterne 8 h.).

Hochwaldhausen (Germanio, Oberhessen).

D: D^{ro} A. MULERT, instruisto, Dürerschule.

Höflitz bei Bensen (Ĉeĥoslovakio, Bohemio).

D: FRANZ WIRTH, katolika paroĥestro.

Hogland (vidu *Suursaari*).

Holešov (Ĉeĥoslovakio, Moravio).

D: KAREL LOVEČEK, oficisto, Palackého lř. 7.

Horní Růžodol u Liberec (Ĉeĥoslovakio, Bohemio).

D: JAN HAASE, fervoja oficisto, Meštanska ulica 72.

EG: Ĉeĥa Esperantista Rondeto en Liberec. *Adr.:* ĉe la Del. *Ejo:* Národní dům (V 8 h.).

Horrem b. Köln (Germanio, Rheinland).

D: THEO JUNG, presisto-eldonisto, Schulstrasse 3.

EG: *Adr.:* ĉe la Del. *Ejo:* Kölner Hof, Höhenweg (M 6 h.)

Horsens (Danio, Jütland).

D: SVEND AAE, kapitano, vilao Hejmonia.

EG: *Adr.:* ĉe la Del.

Hradec Králové (Ĉeĥoslovakio, Bohemio).

D: OTTO SKLENČKA, oficisto, Živnostenska banka.

EG: *Adr.:* ĉe la Del. *Ejo:* Beseda (M. 7¹/₂ h.).

Huddersfield (Anglio, Yorkshire).

D: FRED CLARKSON, instruisto, Park View, 67 Lockwood Scar.

VD: JAMES H. FITON, komizo, Meadow House, Shepley.

EG: *Adr.:* Esp. officejo Hirst's College, JOHN WILLIAM Street. *Ejo:* Technical College, Queen Str. South (Ĵ 8 h.).

Huesca (Hispanio, Huesca).

D: ROBERTO MARAURY, kuracisto, 8 Santo Domingo.

EG: *Adr.:* ĉe la Del.

Hull (Anglio, Yorkshire).

D: ALBERT E. HEPTON, oficejestro, 89a Grafton Street. (kaj Norvega konsulejo, 9 Scale Lane).

Hvammstanga (Islando).

D: BJÖRN P. BLÖNDAL, komerca komizo.

I, J

Innsbruck (Aŭstrio, Tirol).

D: HEINZ BEDERLUNGER, bankisto, Herzog Friedrichstrasse 17.

VD: OTTO ALEXANDER, revizoro de fervojo, Jahnstrasse 29.

EG: *Adr.:* ĉe la Del. *Ejo:* Hotelo Grauer Bär, Universitätsstrasse (M 8 h.).

Iowa City (Usono, Iowa).

D: D^{ro} F.-H. BATTEY, kuracisto.

Ituna (Kanado, Seskatchewan).

D: H. MORTON RAYNER.

Jaén (Hispanio, Jaén)

D: JUAN ANGUIA GALAN, komercisto, Plaza de San Francisco 27.

Jerez de la Frontera (Hispanio, Cadiz).

D: PEDRO NARANJO-TERAN, vinlaboristo, Calle Sevilla 31.

Jindřichův-Hradec (Ĉeĥoslovakio, Bohemio).

D: KAREL HÖNIG, vet. medicina kandidato, M. U. C.

Johannesburg (Suda Afriko, Transvaal).

D: E.-C. MAWBAY, bankoficisto, P. O. Box 1031, Standard Bank of South Afrika.

Jokohama (vidu *Yokohama*).

K

Kaiserswerth (Germanio, Rheinland).

D: HANS POENSGEN, posedanto de arbokulturejo, Duisburgstrasse 9.

Karlsbad, (Ĉeĥoslovakio, Bohemio).

D: FRANZ ULBERT, poŝtestro, Bahnhofpostamt.

VD: BRUNO ZEINER, Bahnhofstrasse 56, Fischern bei Karlsbad.

Karachi (Hindio, Sind).

D: Peshoton S. G. DUBASH, ekspedisto c/o Pestonjee Bhicajee Keamari.

Karlovy-Vary (vidu *Karlsbad*).

Kassel (Germanio, Hessen-Nassau).

D: JOSEF AMELN, direktoro de la Berlitz-Lernejo, Ständepplatz 9.

VD: HUGO DREUSICKE, instruisto, Körnerstrasse 1.

EG: *Adr.*: HEINRICH PÖTTER, Umlandstrasse 18.

Kaufbeuren (Germanio, Bayern).

D: HANS MEIER, Schäferstrasse 10.

Kaunas (Litovio).

D: APOLINARAS OPULSKIS, profesoro, Ukmerges gatve 58.

VD: JUOZAS MAČERNIS, statoficisto Ukmerges plentas 45.

EG: Litova Esp. Asocio. *Adr.*: Sr^o A. Dombrowski, Šv. Kazimiera Draugija (1an kaj 3an L monate, 7 h.).

Kazvin (Persio, Kazvin).

D: MOHAMED LABIB, instruisto, Tavakol School.

Keighley (Anglio Yorkshire).

D: F.-C. RHODES, oficisto, ĉe Harrison & Clough, Park Street.

VG: BRUCE JOHNSTON, fotografestro, Lawkholme Crescent.

EG: *Adr.*: ĉe la Del. *Ejo*: Alexandra Kafejo, East Parade (Ĵ 7.30 h.).

Kemi (Finnlando).

D: A. KORPELAINEN, komercisto.

VD: U. RAUTIAINEN.

Kempton i. Allgäu (Germanio, Bavario).

D: MAX SCHRANK, fervojoficisto, Bismarckstr. R. 220 I.

Kettering (Anglio, Northamptonshire).

D: ALBERT EDWARD SMITH, sekretario, "Verda Stelo", Garfield Street.

EG: *Adr.*: ĉe la Del. *Ejo*: Silver Street (L 8 h.).

Kiel (Germanio, Schleswig-Holstein).

D: BERNHARD LAGE, bankokasisto, Weissenburgstrasse 14.

Kilbirnie (Skotlando, Ayrshire).

D: ROBERT STEVENSON, ĥemiisto, 1 Newhouses.

Kinna (Svedio, Väslergotland).

D: SIGFRIED BENGTSOON, Kinnaström.

Kladno (Ĉeĥoslovakio).

D: RUDOLF NOVÝ, ĉeflaborestro en vagonarejo, Tuchoraz 315.

VD: FRANTIŠEK STRIBRSKY, fervojisto, Hájenska 445.

EG: *Adr.*: ĉe la Del. *Ejo*: Kafejo "Konvikt" (Mk 8 h.).

Knězeves Rakovnik (Ĉeĥoslovakio).

D: XAVER KUČERA, kasisto de ŝparkaso.

VD: VĀCLAV ENGLICKY, bienposedanto.

Köbenhavn (Danio).

D: SIMO LOUISE BLICHER, libristino, Bredgade 63aIII, Tel. Paloe 2363.

VD: GEORG HINRICHSEN, ŝtatfervoja oficisto, Vestre Stationsvej, Rungsted.

EG: *Adr.*: *Ejo*: ĉe la Del. (Ĵ 8 h.).

EO: Bredgade 35AI. Telegr. Esperantokontoor. Tel. 7763.

Köln a. Rhein (Germanio, Rheinland).

D: AUGUST JUNKER, Hohestrasse 26.

VD: ANTON WILBERT, instruisto, Siegesstrasse 28, Köln-Deutz.

EG: *Adr.*: ĉe la Del. *Ejo*: Kafejo "Alter Posthof" (S 6 h.).

Königsberg i. Preussen (Germanio, Ostpreussen).

D: DR^o KONRAD NITZ, supera instruisto, Drummstrasse 34.

VD: PAUL FAST, Kaiserstrasse 16.

EG: *Adr.*: Buchhandlung Backe, Burgstrasse 2. *Ejo*: Konditorei Schwenner, Münzstrasse (1an kaj 3an J monate 8 h.).

Köröstarcsa (Hungario, Békés megye).

D: BÉLA DOBLER, apotekisto.

Kolding (Danio, Jütland).

D: P. ZOFFMANN, instruisto, Aalykkegade 6.

Komotau (Ĉeĥoslovakio, Bohemio).

D: WENZEL PEKING, termezuristo, Eidlitzerstrasse 1305.

VD: ANTON KÜHNER, minejoficisto, Eidlitzerstrasse 1277.

Konstantinoplo (Turkio).

D: DR^o ANAKRÉON STAMATIADIS, higiena inspektoro, Tépe Bachi 59, Péra.

Kopenhagen (vidu *Köbenhavn*).

Kottbus (Germanio, Brandenburg).

D: FRANZ PREUSSMANN, drogisto, Dresdenerstrasse 131.

Kovno (vidu *Kaunas*).

Kragujevac (Jugoslavio, Serbio).

D: PETRO STOJAN, instruisto, 1^a gimnazija.

Kraków (Polio, Galicio).

D: STANISLAW RUDNICKI, ŝtata oficisto, Kopernika ulica 17.

VD: KSAWERY ALFUS, juristo, Pedzichow 22.

EG: *Adr. Ejo*: Rynek 15^{III} (J 7 h.).

Kristiania (Norvegio).

D: ROLF BUGGE PAULSEN, leŭtenanto, Villa Esperanto, Sor-kedals Veien 73.

VD: FINO JOHANNE AMUNDSEN, instruistino, Oscarsgate 1c.

EG: "Klubo". *Adr.*: SIMO HANNA ALSÉN, Heimdalsgaten 26 V.

Ejo: Svend Bruuns Gate 7 (ĉiun 2^{an} L monate).

"Unuiĝo de Norvegaj Instruistoj". *Adr.*: FINO J. FIN-HOLDT, Akersbakken 25 c (1^{an} kaj 3^{an} J monate 7 h.).

"Grupo de la Kontoristoj". *Adr.*: FINO ESTHER NILSEN, kontoristino, Munkedams veien 1^{III}.

"Soc. de Esp. Laboristoj". *Adr.*: E. E. JOHNSEN, Fredensborgveien 41 b IV. *Ejo*: Grandsen 5.

Kristianssand (Norvegio, Lister og Mandal).

D: ALF. CHRISTENSEN, bankoficisto, Poŝtkesto II.

Kristianstad (Svedio, Skåne).

D: NILS ALFRED NORDLUND, kolegia adjunkto, Vasagatan 1.

Kurrachee (vidu *Karachi*).

Kuusankoski (Finnlando).

D: ILMARI RAUTIO, instruisto.

Kymi (Finnlando).

D: KALLE HUUSKONEN, Korkeakoski.

L

La Chaux de Fonds (Svisio, Neuchâtel).

D: JULES WOLF, fabrikestro, Rue du Parc 12.

VD: FINO EMMA CRISINEL, tajlorino, Numa Droz 91.

Lahti (Finnlando, Häme).

D: HENRIK LEANDER NIEMINEN, horloĝisto, Rautatienkatu 13.

VD: YRJÖ KUSTAA LINDQVIST, fervoja oficisto, Hämeenkatu 5.

EG: *Adr.*: ĉe le Del. *Ejo*: Loviisankatu 8 (D 2 h.).

La Haye (vidu *Gravenhage*).

Laihia (Finnlando, Ostrobotnio).

D: HUGO SALOKANNEL, fervoja oficisto, stacio Laihia.

EG: *Adr. Ejo*: ĉe la Del.

Aliaj grupoj en: *Myllymäki, Orismala, Vantälä, Vähä-kyrö, Vasa, Ysokyrö.*

Lake (Usono, Indiana).

D: Wm A. WHITE, terkulturisto.

La Mure (Francio, Isère).

D: LÉON CAILLET profesoro.

Langesund (Norvegio, Jarlsberg og Larvik).

D: OLE BROCHMANN SLETTERÖD, inĝeniero, det. mekaniske verksted.

La Plata (Argentino, Buenos-Aires).

D: ANGEL TAGLIAFERRI, poŝtmarko-vendisto, Calle 3/537-39.

La Rochelle (Francio, Charente-Inférieure).

D: SAMUEL MEYER, ŝipmakleristo, 2 Rue Villeneuve.

La Roche s. Yon (Francio, Vendée).

D: JACQUES RAYNAUD, rentulo, Villa des Mimosas, Rue de la Vergne.

Las Palmas (Hispanio, Gran Canaria),

D: FELIPE SUAREZ-FALCON, komercoficisto.

VD: BRUNO ALVARADO DORESTE, komercoficisto, 23, Reyes Catolicos.

EG: "Centro Esp.". *Adr. Ejo*: Centro de Dependientes (ĉiuvesp.).

Lausanne (Svisio, Vaud).

D: A. JAQUILLARD, ŝtata oficisto, La Savoie, Malley.

VD: W. DE LERBER, profesoro, 29 Boulevard de Grancy.

EG: *Adr.*: FERNAND BUSSY, 4 Jumelles.

La Varenne St Hilaire (Francio, Seine).

D: LOUIS ANTOINE PRÉVOT, ledkomercisto, 70 Boulevard de Champigny.

Lázně Luhačovice (vidu *Luhačovice*).

Le Bouchaud (Francio, Allier).

D: CONSTANT MARTIN, instruisto.

Le Cap (vidu *Cape Town*).

- Leeds** (Anglio, Yorkshire).
D: WILLIAM GREGORY, fervoja telegrafkomizo, 4 Highthorne View, Upper Armley.
VD: HAROLD SHORE, komizo, 9 Bankfield Terrace, Burley.
EG: Adr.: Fino Briggs, West Lea, Armley.
- Leek** (Anglio, Straffordshire).
D: JOHN WILSON, Hillesdon.
- Leepaja** (Letonio, Kurland).
D: JOSEF KAPLAN, Juhras cela 20.
- Legnago** (Italio, Verona).
D: ALFREDO CRESTONI, librotenisto.
- Le Havre** (Francio, Seine Inférieure).
D: EMILE GASSE, komercagento, 1 Rue Auguste Dolfuss.
VD: Fino EUGÉNIE MAYER, professorino, 28, rue de la Paix.
EG: Adr.: êe la Vicdel.
- Lehe** (Germanio, Bremen).
D: Fino MINNA HÜLSEMAYER, kontoristino, Lessingstr. 111.
EG: "Verda Stelo". *Adr.:* Bremerhaven, Am Markt 8. *Ejo:* Kakaostube (Mk 9 h.).
- Leiden** (Nederlando, Zuid Holland).
D: THEODOR ELBERS, maŝinskribisto, Haarlemmerweg 68.
- Leipzig** (Germanio, Sachsen).
D: BERNHARD KÖTZ, libristo, Johannisplatz 3.
VD: ALFRED PETZOLD, fervoja super sekretario, Scharnhorststr. 43.
EG: Saksa Esperanto Instituto. *Adr.:* Prof. D^{ro} DIETTERLE, Leipzig-Schleussig, Seumestr. 10 II. *Ejo:* Johannisplatz 3. "Zamenhof". *Adr. Ejo:* êe la Del.
"Leibniz". *Adr.:* Scharnhorststr. 43. *Ejo:* êe la Del. (L h. 8.).
"Fratecco". *Adr.:* Johann Georgstrasse 24, Leipzig-Gohlis.
Ejo: Volkshaus, Zeitzerstrasse 32 (Ĵ 7 h.).
"Unuiĝo de Magistratoficistoj". *Adr. Ejo:* Otto Schillstrasse 11, Restaurant Buchholz (Ĵ 7 h.).
"Esp. Instruistaro". *Adr. Ejo:* êe la Del. (V 8 h.).
Saksa Esp. Biblioteko, Saksa Ligo kaj Loka Ligo de la grupoj: êe la Del.
EO: Deutsche Esperanto-Buchhandlung, Johannisplatz 3.
Sächs. Esperanto Institut, Johannisplatz 3. Dir. Pro D^{ro} J. DIETTERLE.

- Leitmeritz a. E.** (Ĉeĥoslovakio, Bohemio).
D: WILHELM HELLER, komercisto, Lange Gasse 35.
VD: D^{ro} RUDOLF HICKEL, profesoro, Mareschgasse 4.
- Le Locle** (Svisio, Neuchâtel).
D: PAUL HUMBERSET, instruisto, La Jaluse.
VD: EDOUARD DUCOMMUN, instruisto, 37 Progrès.
EG: Adr.: êe la Vicdel. *Ejo:* Collège secondaire, 6e Ag. (Lastan L monate, 8 h.).
- Le Mans** (Francio, Sarthe).
D: AMÉDÉE AUTIN, farmaciisto, 20 Rue de la Mariette.
VD: FRANÇOIS LEBATTEUX, helpa profes., 15bis Rue d'Alençon.
EG: Adr. Ejo: 26, Place de la République.
- Leoben** (Aŭstrio, Steiermark).
D: ALEXANDER HAWELL, oficisto, Seegraben-Judendorf.
EG: Steirische Esperanto-Gesellschaft. *Adr.:* Postamt.
- Leobschütz** (Germanio, Ober-Schlesien).
D: CARL LORENZ, fabrikejestro, Ratiborerstrasse 3.
EG: Adr. Ejo: Kafejo Franz, Fabrikstrasse (M 8 h.).
- Le Puy-en-Velay** (Francio, Haute Loire).
D: FERNAND JAMMES, librotenisto, 1 Rue du Général Lafayette.
- Letchworth** (Anglio, Hertfordshire).
D: Fino FRANCIS M. BARTHOLOMEW, Sunnyside, 13 Norton Way North.
EG: Adr.: êe la Del.
- Leubnitz-Neuostra** (Germanio, Sachsen).
D: OSKAR VOGEL, inĝeniero, Gartenstrasse 3.
- Levanger** (Norvegio, Nordre Trondhjem).
D: PETER RIAN, lignajisto.
- Libau** (vidu *Leepaja*).
- Liberec** (vidu *Reichenberg*).
- Lille** (Francio, Nord).
D: L. TRONQUEZ, 14 Place Philippe le Bon.
VD: J. L. VANVERTS, kuracisto, profesoro en la medicina fakultato, 236 Rue Solferino.
EG: Adr.: êe la Vicdel. *Ejo:* Scienca Fakultato.
- Limoges** (Francio, Haute Vienne).
D: LOUIS LAMANT, banka oficisto, rue Amélie, maison Alabrune.
VD: LÉONARD GRENIER, urba oficisto, 5, Rue Durieux.
EG: Adr.: êe la Del.

Linköping (Svedio, Östergötland).

D: BENGT ARRE, ĉefkalkulisto, Oestergoetlanda Hipotekbanko.

Lipine S. (Supra Silezio).

D: MICHAEL PARUCH, komunuma sekretario, Hüttenstrasse 24, Schlesiengrube.

EG: Adr.: ĉe la Del. *Ejo:* Hotelo Deutscher Kaiser (Ĵ 8 h.).

Lippstadt (Germanio, Westfalen).

D: KURT DÖLLING, administra asistanto, Möllerstrasse 4.

Lipton (Kanada, Saskatchewan).

D: CHESTER CROSSMANN, instruisto.

Liria (Hispanio, Valencia).

D: JUAN F. SERRA FERRANDO, kuracisto, Libertad 20.

Lisboa (Portugaliao).

D: BERNARDINO MARTINS D'ALMEIDA, librotrenisto, Rua Arco do Cego 36 r. c.

VD: JOSÉ CARVALHIDO, sekretario, Av. da Liberdade, 19—10.

EG: Adr. Ejo: Rua das Gaivotas.

“Esp. Societo”. *Adr.:* Sociedade de Geografia.

“Verda Stelo”. *Adr.:* T. da Agua de Flor 55.

“Portugala Esp. Socialista Asocio”. *Adr.:* Rua Bem-formosa 150 L.

EG: Agencia Esperantista, Silva & Carreira Ltda. Rua do Assunção 42—30.

Lisko (Polio, Galicio).

D: D^{ro} ALEKSANDER GODLOWSKI, kuracisto, lekarz powiatowy.

VD: MICHAŁ GROBLEWSKI, bienposedanto, Sanok.

Litoměřice (vidu *Leitmeritz*).

Liverpool (Anglio, Lancashire).

D: GABRIEL DAWSON LEWIS, komercisto, 5 Fenwick Street.

VD: ISAURO ALVAREZ, komerca reprezentanto, 41 Ferndale Road.

EG: Adr.: J. G. BAXTER, 29 Wellfield Rd., Walton. *Ejo:* 18 Colquitt Street, Room 3 (L 7.45 h.).

Loanda (Angola, okcidenta Afriko).

D: VIRGILIO FELIBERTO DE ALMEIDA, ĥemiisto, P. O. B. 213.

VD: MANUEL LOPES DA CUNHA, razisto, P. O. B. 123.

EG: Adr. Ejo: ĉe la Del. (L kaj V 9 h.).

Locarno (Svisio, Ticino).

D: CARLO GILA, industriisto, fabbriche riunite.

VD: STEFANO PEDRAZZINI, komercocifcisto, Società elettrica.

EG: Adr. Ejo: Palazzo ex-governativo, 1° piano (Ĵ 8.30 h.).

Loches (Francio, Indre-et-Loire).

D: ALEXIS BRISSONNET, farmaciisto, 4 Place de l'Hôtel de Ville.

Lodz (Polio).

D: HIERONIMO KRISZTAL, oficisto, Zielona ulica 17.

EG: Adr.: ĉe la Del. *Ejo:* Długa 90.

“Pola Esp. Societo”. *Adr. Ejo:* ĉe la Del.

London (Britio).

D (Ĉef-Delegito kaj Sekretario por Londono): HARRY A. EPSTEIN, ĉe Brita Esperantista Asocio, 17 Hart Street, W. C. 1.

EO: British Esperanto Association, 17 Hart St., W. C. 1.

D (*Okcidenta Londono*): PAUL BLAISE, komercisto, 125 Hambalt Road, Clapham, S. W. 4.

D (por *Havenoj* de Londono): PHILIP KAY, sak-komercisto, 16, Lincoln Road, E. 13.

D (*Civito* de Londono): S. R. MARSHALL, ĉe Thos. Cook & Son, Ludgate Circus, E. C. 4. Privata adreso: 57³/₄ Muirkirk Rd. Catford, S. E. 6.

D (*Battersea*): SINO L. A. EVANS, 8 Bolan Street, Battersea, S. W. 11.

D (*Fulham*): ALEXANDER LEE, Vestpurigisto, Land & Western Laundry, Fulham, S. W.

D (*Herne Hill*): CHARLES ARTHUR FAIRMAN, Oficisto, 12 Deronda Road, Herne Hill, S. E. 24.

D (*Hornsey*): CHARLES EDMONDS, komizo, 254 Wightman Road, Hornsey, N. 8.

D (*N. W. 1*): ERNEST HAROLD HIGHFIELD, ŝipkomizo, 8 Rochester Road, Camden Road, N. W. 1.

D (*Plumstead*): W. H. DENNIS, 65 Vernham Road, Plumstead, S. E. 18.

D (*Wimbledon*): HENRY HOLDEN, 149 Queen's Road, Wimbledon, S. W. 19.

D (*Wood Green*): ROBERT ROBERTSON, bankisto, 364 Alexandra Park Road, Wood Green, N. 22.

D (*Woolwich*): ERNEST KEEVES JAYNE, oficejestro, 22 Kinveachy Gardens, Charlton, S. E. 7.

EG: (Central) *Adr. Ejo:* St. Bride's Institut, Ludgate Circus E. C. 4 (V 7 h.).

EG: (Battersea) *Adr.:* ĉe la Del. *Ejo:* 37 Middleton Road, Battersea Rise. M 8 h.).

EG: (Brixton) *Adr. Ejo:* E. W. EAGLE, 21 Kellett Road, S. W. 2—59 Brixton Hill (M 7 h. 30).

- EG*: (Canning Town) *Adr.*: Parnum, 48 Yedburgh Road Plaistow E. 13. *Ejo*: Lower Veness Room, Swanscombe Street E. 16 (M 5 h. 30).
- EG*: (Charing Cross) *Adr.*: AD. SCHEFER, 8 Cloucester Crescent Regents Park, N.W. 1. *Ejo*: BEA, 17 Hart-Street. W. C. 1 (M 3 h.).
- EG*: (Croydon) *Adr.*: L. L. S. LOUIS, 1 Courtney Road Waddon. *Ejo*: Room 7, Ruskin Ho. Wellesley Road (M 7 h. 30 1^{an} kaj 3^{an} ĉiumonate).
- EG*: (Ealing) *Adr. Ejo*: Fino D. FIDDIAN, 32 Kenilworth Road 2, The Mall, 1st Floor (V 8 h.).
- EG*: (Edmonton) *Adr.*: Fino M. GRAYSON, 49 Wargrave Avenue, Stamford Hill, N. 15. *Ejo*: Rev. J. W. SUTTON, 10 Latymer Road, Church Street (L 8 h.).
- EG*: (Ilford) *Adr.*: Fino WINIFRED BOTHWELL, 78 Aldborough Road. *Ejo*: Ilfords Men's Meeting Institute. 2 Richmond Road (M 7 h. 30).
- EG*: (Kingston-on-Thames) *Adr. Ejo*: Sino HEDGER, 20 Orchard Road, T (V 8 h. 15).
- EG*: (Leytonstone) *Adr. Ejo*: Sino OWEN AVES, 73 Fillebrook Road (M 8 h.).
- EG*: (Mildmay & Highbury) *Adr.*: H. T. GARDNER, 57 Raverley Street, Bow E. 3—52; *Ejo*: Calabria Road, Highbury (M 8 h. 30).
- EG*: (Willesden) *Adr.*: Fino E. J. WATSON, 4 Acton Lane N.W.10. *Ejo*: Friends Meeting House, Harlesden Road (M 7 h. 30).
- EG*: (Wood-Green) *Adr.*: R. ROBERTSON, 364 Alexandra Park Road N. 22. *Ejo*: Public Library (M 7 h. 30).
- EG*: (Woolwich) *Adr. Ejo*: E. K. JAYNE, 22 Kinveachy Gardens, Old Charlton S. E. 7.
- EG*: Working Mens College, Crowndale Road, N.W.1 (S 7 h. 30).
- Los Angeles** (Usono, California).
D: CHARLES E. KODIL, 326, N. Hill Street, P. O. Box 343.
- Louisville** (Usono, Kentucky).
D: ROBERT WALLACE, kuracisto, 1218 South 28th Street.
- Luckenwalde** (Germanio, Brandenburg).
D: Sino ELSBETH SYMANOWSKI, Siedlungshaus 10, Treuenbrietzenstrasse.
- Lübeck** (Germanio).
D: D^{ro} ALBIN MOEBUSZ, seminaria direktoro, Falkenstrasse 12.
VD: HEINRICH SELMER, komercisto, Falkenwiese 11.

- EG*: *Adr.*: ĉe la Del. *Ejo*: Kafejo Deutscher Kaiser, Königstrasse (1^{an} S monate, 8 h.).
"Grupo de la porinstruista lernejo". *Adr. Ejo*: Lehrerseminar, Langer Lohberg 24 (M 4 h.).
- Lugano** (Svisio, Ticino).
D: CARLO BASSI, pentristo, 23 Corso Pestalozzi.
VD: ALBERTO MONEDA, komercisto, 26 Corso Elvezia.
EG: *Adr. Ejo*: ĉe la Del (Ĵ 8.30 h.).
- Luháčovice** (Ĉeĥoslovakio, Moravio).
D: JOŠA MAREŠ, instruisto, na Petruvec.
VD: D^{ro} HENRIKO ŠIPEK, kuracisto, Villa "Praha".
- Lulea** (Svedio, Norbodden).
D: KÄRL ERIK FRANSON, policano, 18 Nygatan.
- Lund** (Svedio, Skane).
D: ALFRED WILHELM FRIBERG, rentulo.
- Luopioinen** (Finnlando).
D: Fino EILo MARTTA.
- Luzern** (Svisio).
D: Fino MARIE TROXLER, instruistino, Theaterstrasse 6.
VD: RICHARD HUBER, poŝtoficisto, Bruchstrasse 44.
- Lyon** (Francio, Rhône).
D: LOUIS PONCET, med. studento, Esperanto-oficejo, 36 Rue Victor Hugo.
VD: PIEERE BESOMBES, ŝtatoficisto, 59 Cours de la Libertè.
EG: *Adr.*: Prof. OFFRET, Faculté des Sciences, Quai Claude Bernard. *Ejo*: 12 Rue Albert Fochier (M 8 h. 30).
"Laborista Esp. Grupo". *Adr.*: S^{ro} GOUCHON, 3 Rue Paul Bert. *Ejo*: 6, rue Paul Bert (L 8.30 h.).
EO: Sino FARGES, 36 Rue Victor Hugo.
- Lyss** (Svisio, Bern).
D: ERNST SCHEURER, fabrikdirektoro.
VD: FRITZ MÜLLER, apotekisto.
EG: *Adr.*: Esperanto-Grupo. *Ejo*: Neues Schulhaus (S vesp.).
- M**
- Maceio** (Brazilo, Alagoas).
D: PAULINO SANTIAGO, komercisto, Rua Nova 9.
VD: PEDRO CAVALCANTE LIMA, dentisto, Rua da Alfandega Jaragua.

Madrid (Hispanio).

D: SIDONIO PINTADO, instruisto, Bailén, 28, Grupo Escolar.

VD: INDALECIO ROSCH, Camino Bajo de San Isidro 2 Pral.

EG: Adr.: San Lorenzo 15, Fomento de las Artes. *Ejo:* Kafejo Lisboa, Calle Major 1 (V 7 h.).

Mähr-Neustadt, Unčov (Ĉeĥoslovakio).

D: ALOIS FIŠA, studento.

Mährisch Ostrau (vida Moravská Ostrava).

Magdeburg (Germanio, Preussen).

D: FINE MARGARETE KÜSTER, Halberstädterstrasse 129 b.

VD: JULIUS MICHAELIS, komercisto, Königgrätzerstrasse 17.

EG: Adr.: ĉe la Del. *Ejo:* Stadttheaterkaffee, Kaiserstrasse (L 8.30 h.).

Maidstone (Anglio, Kent).

D: WILLIAM RICHARD EDWARDS, velfaristo, 15 Earl Street.

EG: Adr.: ĉe la Del. *Ejo:* Dockrill's Restoracio (Ĵ 8 h.).

Mainz (Germanio, Rhein-Hessen).

D: PETER BECKER, komercisto, Holzstrasse 10 I.

Malmö (Svedio).

D: JOHN ERIC PETERSSON, kand. fil., Agnesgatan 1.

VD: KARL ALFRED ROSENGREN, higiena policano, Amiralsgatan 15.

EG: Adr.: ĉe la Del. *Ejo:* Hotelo Tunneln (Ĵ 8 h.).

Manchester (Anglio, Lancashire).

D: ISAAC HENRY WRIGHT, inĝeniero, 7 Abington Road, Brooklands.

VD: E. T. DORAN, presisto, 52 High Bank, Gorton.

EG: Adr. Ejo: Milton Hall, 230, Deansgate (Ĵ 7.30 h.).

Manchester (Usono, New Hampshire).

D: FINE DAISY E. FLANDERS, instruistino, 714 Beek Street.

VD: WILLIAM H. HUSE, instruist, 97 Mainmoth Road.

EG: "Pionira Grupo". *Adr.:* ĉe la Del.

Mannheim (Germanio, Baden).

D: RICHARD HOEBER, librotenisto, Seckenheimerstrasse 51.

EG: Adr.: *Ejo:* ĉe la Del. (Ĵ 8 h.).

Marktredwitz (Germanio, Bayern).

D: OSKAR ZIEGLER, komercisto-libristo, Ottostrasse 7.

Marseille (Francio, Bouches-du-Rhône).

D: MARIUS MAURIN, ŝtatoficisto, 100 Rue Ferrari.

VD: GEORGES GIRAUD, instruisto, 27 Rue du Coq.

EG: Adr. Ejo: 16, Place de la Bourse (L aŭ Ĵ 6 h.).

Mátészalka (Hungario, Szatmár vármegye).

D: DRO JENŐ FUCHS, advokato, ügyvéd.

Meda (Portugalia, Guarda).

D: AURELIO LACERDA MOUTINHO, terposedanto.

Melbourne (Aŭstralio, N. S. W.).

D: C. W. BALLARD, "Akaroa", Landsdowne Road East St. Kilda.

VD: MAURICE HYDE, Dept. of Works and Railways, 151 Collins Street, Tel. 8744.

EG: "Aŭstr. Esp. Asocio". *Adr.:* Box 31 Elisabeth Street.

Ejo: Guild Hall, Swanston Street (V. 8 h.).

Memmingen (Germanio, Bayern).

D: FRANZ GOLDBACH, advokato, Bahnhofstrasse 2.

Menfi (Italio, Girgente).

D: LEONARDO PALAGONIA, studento, via del Popolo.

Menzelen-West (Germanio, Rheinland).

D: HERMANN WOLFERTZ, instruisto.

Meran (Italio, Tirol).

D: STEFAN KUNERTH, komercisto, König Laurinstrasse 14, Gratsch bei Meran.

Merseburg a. S. (Germanio, Pr. Sachsen).

D: GEORG MANSFELD, inĝeniero, Wilhelmstrasse 4.

Merthyr Tydfil (Anglio, Wales).

D: LEWIS EVANS, forĝisto, Ffynnon Rosser Vaynor.

Mexico (Meksiko).

D: JACINTO BELTRAN, inĝeniero, 1a Arteager 1.

VD: ANTONIO BLANDINA TORRES, naturopatia kuracisto, 5a Correo Mayor 75.

EG: "Amikaro". *Adr. Ejo:* ĉe la Viedel (V 7.45 h.).

Miesbach (Germanio, Bayern).

D: CHRISTIAN ZIEGLER, prokuristo, Neumühle.

Mikkeli (Finnlando, Mikkelin l.).

D: ALBIN LIPPA, Sulkuinmäki.

Milano (Italio).

D: Vakas.

VD: LUCIANO CATTORINI, komercisto, via Paolo Sarpi.

EG: "Esp. Rondo". *Adr. Ejo:* DRO FILIPETTI, 1, via Ugo Foscolo.

Minneapolis (Usono, Minnesota).

D: CHARLES H. BRIGGS, farunhemiisto, 12 Old Colony Building, Cor. 4th Av. and 4th St. S.

EG: Adr. Ejo: DRO CLEMENT WOOLSON, Bremer Arcadé 362, St. Paul (Mk 8 h.).

Mirebel (Francio, Jura).

D: CONSTANT LAMARD, instruisto.

Miskolc (Hungario).

D: DR^o LAJOS GYÖRY NAGY, juĝistara sekretario, Reményi utca 4.

VD: ISTVAN GYÖRY NAGY, juristo, Reményi utca 4.

Montbéliard (Francio, Doubs).

D: GUSTAVE THOM, spicisto-drogisto, 21 Rue de Belfort.

Montevideo (Urugvajo).

D: MANUELO FERNÁNDEZ, komercisto, 2704 Calle Agraciada.

VD: ANDREO DI LANDRO, 176 Calle Miguel Barreiro (Pocitos).

EG: *Adr. Ejo:* Calle San José 1258 (Mk S 21 h.).

Montignies sur Sambre (Belgio, Hainaut).

D: ROBERT NÉVRAUMONT, instruisto, Rue du Pont Bary 5.

Montreal (Kanado, Quebec).

D: CHARLES BARDORF, ĥemiisto, 439 Mount Pleasant Av. Westmount. P. Q.

VD: TOM A. ALLAN, c/o Signal Engineer, Grand Trunk Railway.

EG: "Esp. Grupo N° 1". *Adr. Ejo:* Room 13, Took Building (Mk 8 h.).

Moravská Ostrava (Ĉeĥoslovakio, Moravio).

D: SINO ANTONIA CERNOHORSKÁ.

Morges (Svisio, Vaud).

D: CHARLES JAYET, komercisto, 55 Grand' Rue.

Mortagne s. Huisne (Francio, Orne).

D: ALBERT SIMON, vikario, 15 Rue de Rouen.

Mostar (Jugoslavio, Hercegovino).

D: NIKOLA BUBALO, oficisto, financyka direkcia.

Moundsville (Usono, West Virginia).

D: HERBERT M. SCOTT, muzikisto, 1312 Purdy Avenue.

München (Germanio, Bayern).

D: HANS TRESSEL, komercisto, Parkstrasse 22 I, W. 12.

VD: HANS KOCH, magistrata oficisto, Ringseistrasse 8 II.

EG: Esperanto-Verband e. V. *Adr.:* Ringseistrasse 10 II.

Centra grupo: Restaurant Humplmayer, Maximiliansplatz 17 (V 7^{1/2}).

Orienta grupo: Restaurant Goldener Adler, Weißenburgerplatz 4 (Ma 7^{1/2}).

Suda grupo: Restaurant Kyreinhof, Kyreinstrasse 9 (Me 7^{1/2}).

Nymphenburg à grupo: Restaurant Wohnungsverein, De la Pazstrasse 20 (Me 7^{1/2}).

Murcia (Hispanio, Murcia).

D: MANUEL BENAVENTE, profesoro, Sociedad 14.

Münster (Germanio, Westfalen).

D: OTTO MARQUARD, zoologo, Industriestrasse 26.

N

Nagykörös (Hungario, Pest megye).

D: ANTAL KHIRER, mastro en ŝufabrika, IV ker, 322.

Namsos (Norvegio, Nordre Trondhjem).

D: REINERT BUSETH, libristo.

Napoli (Italio).

D: CELESTINO CACACE, advokato, 14 Crociferi ai Miracoli.

Nemours (Francio, Seine et Marne).

D: GEORGES DELANOUE, bankestro, 20 Rue des Moulins.

Neuchâtel (Svisio).

D: G. STROELE, profesoro, Pierre qui roule 11.

EG: *Adr.:* êe la Del. *Ejo:* Collège des Terreaux (1an mardon monate 8 h. 15).

Neugersdorf (Germanio, Sachsen).

D: HERMANN GÖHL, real-lernejestro, pensiita.

Neuhaus (vidu Jindřichův-Hradec).

Neusalza-Spremberg (Germanio, Sachsen).

D: OTTO GEIER, fervojoficisto.

Newcastle-on-Tyne (Anglio, Northumberland).

D: SINO S. E. WRIGHT, Beech Grove Whickham Swalwell S. O. Co. Durham.

VD: GEORGE SHEPHERD, 166 Hotspur St. Heaton.

EG: *Adr.:* êe la Viedel. *Ejo:* St. James' Mission, 19 Victoria Place, Gibson Street (M 7 h.).

New York City (Usono).

D (Ĉefdelegito): JOS. SILBERNIK, instruisto, 229 East 18th Str.

VD: JAMES F. MORTON, JR., 211 W. 138th Street.

EG: "Granda Esperanto-Societo". *Adr.:* 105 W. 95th Street.

Ejo: Hotel Endicott, 82^d Street Amsterdam Avenue.

D (por Manhattan): DR^o HILLS COLE, kuracisto, 216 W. 56th Street.

D (por Financa Distrikto): RUFUS W. POWELL, 81 Fulton Street.

D (por Central): D. A. KLAJIN, agento, 1 W. 34th Street.

D (por Flatbush): FINO FRANCIS SMITH, 232 Smith Street.

- D* (por Greenwich Village): Fino ALICE LONG, 35 Charles Street.
D (por Upper Manhattan): Fino L. F. STOEPPLER, 105 W. 94th Street.
D (por Yorkville): D^{ro} M. J. PLEŖSE, dentisto, 338 E. 72^d Street.
D (por Metropola Esper. Klubo): *Adr.*: ĉe Del. por Central;
Ejo: Civic Club, 14 W. 12th Street.
D (por Brooklyn): ALEX MENDELSON, 509 11th Street.
D (por Huguenot Park): H. W. FISHER, inĝeniero, Huguenot Park, S. I. N. Y.
D (por Staten Island): Fino C. L. BUTLER, 2074 Richmond Terrace, Port Richmond.
 Niagara Falls (Usono, New York).
D: Fino GRACE RANDOLPH, 714 Buffalo Avenue.
 Nice (Francio, Alpes Maritimes).
D: CELESTIN RONCATI, komercisto, 23 Rue de Lepante.
 Nijmegen (Nederlande, Gelderland).
D: J. P. L. NIESTEN, paperkomercisto, St. Annastraat 135.
 Nimes (Francio, Gard).
D: Sino ROUVERET, instruistino, 1 Rue Duguesclin.
 Nordhausen (Germanio, Prov. Sachsen).
D: ERNST PFÖRTNER, instruisto, Hohekreuzstrasse 15.
 Nürnberg (Germanio, Bayern).
D: D^{ro} HEINRICH ORTHAL, advokato, Fürtherstrasse 2.
VD: D^{ro} RICHARD LEDERMANN, profesoro, Tuchergartenstr. 13.

O

- Oakland (Usono, California).
D: L.-D. STOCKTON, bienvendisto, 87 Hamilton Place.
EG: *Adr.* *Ejo*: 438 Fifteenth Street (L. vesp.).
 Obergrund B. N. B. (Bohemio, Warnsdorf).
D: JULIUS PAZELT, horloĝisto.
EG: "Zamenhof". *Adr.*: ĉe la Del. *Ejo*: Kretscham (L. vesp.).
 Odense (Danio, Fünen).
D: MARTIN PALSBERG, fervojoficisto, Buchwaldsgade 31.
 Ornskoldsvik (Svedio).
D: C. W. SJÖGRNN, oficisto, Storgatan 40.
 Offenbach a. M. (Germanio, Hessen).
D: KARL FRIEDRICH GUMBINGER, komercisto, Grosse Hasenbachstrasse 25.
VD: CHRISTIAN BURKHARD, ŝufaristo, Krafftstrasse 8 I.

- EG*: *Adr.*: D^{ro} A. GIAR, Bettinastrasse 13. *Ejo*: "Erbacher Hof", Herrenstrasse 10 (M 8 h.).
 "Laborista Esp. Grupo". *Adr.*: H. Meth, Sandgasse 32.
Ejo: "Erbacher Hof", Herrenstrasse (V.).
 Okeresztur (Hungario, Torontál).
D: EDE SCHWARCZ, ŝtata fervojo-staciestro, Palyaudvar.
 Oldenburg (Germanio, Oldenburg).
D: CLEMENS LAMMERS, fervojoficisto, Friesenstrasse 8.
EG: "Bluruĝa". *Adr.*: Prof. D^{ro} POPP, Versuchsstation.
Ejo: Hotelo Bavaria (Ĵ 8.30 h.).
 Oldham (Anglio, Lancashire).
D: JOSEPH VAUGHAN, butikisto, 68 Manchester Street.
 Olmütz (vidu Olomouc).
 Olomouc (Ĉeĥoslovakio, Moravio).
D: ANTONIN KUDELA, juĝoficisto, Novosady 197.
VD: JAROSLAV MASTNY, komercisto, Česká ul.
EG: *Adr.* *Ejo*: Hotelo Lauer, Masarykovo Náměstí (Mk 8 h.).
 "Esp. Rondo", en Olomouc-Hodelany. *Adr.* *Ejo*: Hotel Jahoda (Mk 8 h.).
 Olten (Svisio, Solothurn).
D: WILHELM HAASE, drogisto, Aarauerstrasse 86.
 Ostende (Belgio, West Vlaanderen).
D: NESTOR FICHEFET, publicisto, 7 Rue de Roumanie.
 Oosterbeek (Nederlando, Gelderland).
D: CORNELIS DOUDE BOERSMA, administranto Beneden dorpsweg 35.
 Ootmarsum (Nederlando, Overijssel).
D: JOHANNES VAN DEN HOUT, instruisto.
 Opava (Ĉeĥoslovakio, Slezsku).
D: ALOIS ZEDNÍK, oficisto, Bohema Industria Banko.
 Oppeln (Supra Silezio).
D: EDMUND FETHKE, studento, Ring 11.
 Orange (Francio, Vaucluse).
D: Fino JULETTE MAURIN, tajlorino, 9 Place du Cloître.
 Orléans (Francio, Loiret).
D: ROBERT PILLAULT, 6 Rue Grison.
 Orsova (Hungario, Krassó-hörémy).
D: MIHÁLY DUDÁS, tajloro.

Osaka (Japanio, Hondo).

VD: R. E. VAUGHAN c/o BARCOCK & WILCOX, 47 Kitahama, 3 chome, Higashiku.

Oschersleben-Bode (Germanio, Prov. Sachsen).

D: OTTO PETZOLD, instruisto de realprogimnazio, Kaiserstrasse 12.

Osnabrück (Germanio, Hannover).

D: ERNST AUGUST SIEKMANN, magistrata oficisto, Martinstrasse 103a.

VD: EDMUND HIMMELSTOSS, komercisto, Jahnstrasse 13.

EG: "Esp. Filantropa Soc." *Adr. Ejo:* Hotelo Germania (L.).

Oulu (Finnlando, Ouluwl.).

D: ARMAS PÜRÄLÄ, Isokatu 24.

Overpelt (Belgio, Limburg).

D: THEO NEYENS, oficisto, Heesakker 7.

P

Padova (Italio, Padova).

D: GIOVANNI SAGGIARI, studento, Via S. Eufemia 4 A.

Palermo (Italio, Sicilio).

D: FRANCESCO MIGUORI, librotenisto, Via Oreto 57.

Palma de Mallorca (Hispanio, Baleares).

D: JUAN MASCARÓ, komerca profesoro, Plaza Pta. St. Catalina 47.

VD: MARIANO JAQUOTOT, komerca kalkulislo, Peleteria 7.

EG: *Adr. Ejo:* 6 Calle Mesquida, entro. (Ĵ 7.30 h.).

Pamplona (Hispanio, Navarra).

D: FERMIN ALDAZ, komercisto, Ciudadela 11, San Nicolas 40.

Pardubice (Ĉeĥoslovakio).

D: W. POPPE, direktoro de alkoholfabriko.

EG: Esp. Rondeto. *Adr. Ejo:* Industria Muzoo (Mk 8 h.).

Paris (Francio).

D: (Ĉefdelegito): JACQUES CAMESCASSE, papervendisto, 55 Rue de Douai, IX, Tel. Central 39.68.

VD: Fino G. GÉRARD, profesorino, 9 Rue d'Armaillé, Montmartre, XVII.

EO: Office central espérantiste, 51 Rue de Clichy. — Presa Esp. Societo, 33 Rue Lacépède.

D (2a kvartalaro): P. QUILLEMAUD, diamant-kaj perlnegocisto, 17 Rue d'Antin.

D: (5a kvartalaro): FINO C. ROYER, 14 Rue des Carmes.

D: (10a kvartalaro): ALBERT SOETENS, 188 Rue de Faubourg St. Denis.

D: (11a kvartalaro): GH. MARSEILLE, 136 Avenue Parmentier.

D: (13a kvartalaro): EMILE HOUBART, 61 Boulevard St. Marcel.

D: (14a kvartalaro): LÉON BELHOSTE, 17 Boulevard St. Jaques.

D: (16a kvartalaro): EMILE EALLEK, 2 Rue de Siam.

D: (17a kvartalaro): EUGÈNE H. LEMOINE, 10 Rue Dautancourt.

D: (18a kvartalaro): H. HERLEMONT, 25 Rue St-Vincent de Paul.

D: (19a kvartalaro): C. CUNY, 5 Rue des Lilas.

D: (20a kvartalaro): LÉON NEAU, 13 Avenue du Père-Lachaise.

Parnik na Ĉes. Třibova (Ĉeĥoslovakio, Bohemio).

D: VACLAV KOSTELECKY, direktoro de teksejo.

Partick (Skotlando, Lanark).

D: Fino AGNES GIBSON MACFARLANE, librotenistino, 234 Dumbarton Road.

EG: "Partick Y. M. C. A.". *Adr. Ejo:* Y. M. C. A., Western Institute, Peel Street (Ĵ 7.30 h.).

Pawtucket (Usono, Rhode Island).

D: EDWARD L. SOUTHWICK, leterportisto.

Péking (Ĥinio).

D: SINPAK, studento, The Chinese Government University.

Perpignan (Francio, Pyrénées Orientales).

D: EMILE BELLSOLA, librotenisto, Villa Esperanto, Rue des Villas (Vermet).

VD: RAYMOND GOUDIN, librotenisto, route de Thuir, maison Ténèze.

EG: "Verda Stelo". *Adr. Ejo:* ĉe la Del. (S 8 h.).

Perth Amboy (Usono, New Jersey).

D: HENRI W. FISHER, elektro-inĝeniero.

EG: *Adr.:* ĉe la Del.

Perugia (Italio, Perugia).

D: ALESSANDRO MAZZOLINI, profesoro, 3 Via Larga.

Peterboro (Kanado, Ontario).

D: ERIC LAURENTIUS HOLMGREN, elektro-inĝeniero, 275 John Street.

Pforzheim (Germanio, Baden).

D: ALBERT KNECHT, komercisto, Hafnergasse 1.

EG: *Adr. Ejo:* ĉe la Del. (Mk 8 h.).

Philadelphia (Usono, Pennsylvania).

D: HENRY W. HETZEL, profesoro, West Phila. High School for Boys, 48th and Walnut Street.

VD: PETER REILLY, librovendisto, 133 N. 13th Street.

EG: Adr.: ĉe la VD. *Ejo:* Hotel Hanover, 12th and Arch Streets (4^{an} V monate 7 h.).

Philippopel (vidu *Plovdiv*).**Pielisjärvi** (Finnlando, Kuopio).

D: ANTTI RÄTY, instruisto, Kelvä

Pihl (Bohemio).

D: FERDINAND JOCHMANN, maŝinisto.

EG: "Libera unuiĝo". Adr.: ĉe la Del. *Ejo:* Gastejo RUDOLF RONGE (Mk. vesp.).

Pilsen (vidu *Plzeň*).**Pirdop** (Bulgario).

D: NIKOLA H. KRĚSTANOV, studento de juro, 90 Car Osvoboditel.

Pisa (Italio, Toscana).

D: ANGELO DE MASI, studento, Lungarno Gambacorti 23I.

VD: NICCOLA JÄGER, liceo-studento, via Vittore Emanuele 17 II.

EG: Adr.: 18 Viale Bonaini. *Ejo:* ĉe la Del.

EO: Granda intern. librejo, ENRICO SPOERRI, Lungarno Regio 8 c.

Plainview (Usono, Nebraska).

D: P.-H. PETERSEN, ekspresisto, Box 107.

Plauen (Germanio, Sachsen).

D: PAUL RÖDER, desegnisto, Johannstrasse 112.

EG: Adr.: ĉe la Del. *Ejo:* Theaterwirtschaft (M 8 h.).

Pleven (Bulgario).

D: ANGEL S. SIMEONOV, studento, Pottava 8.

Ploești (Rumanio, Prahova).

D: EM. J. NICOLAU, grenkomercisto, 18 Barcanești.

Plovdiv (Bulgario).

D: STOJAN M. MAREV, suboficiro, 35 Stara Planina.

Plzeň (Ĉeĥoslovakio).

D: RUDOLF NOVAK, inĝeniero, Šafaříkovi sady 8.

VD: EMAN. KUBASEK, ĉefkonduktoro, Prov. domy skup. B-I-68.

EG: Adr.: ĉe la Viedel. *Ejo:* Restoracio Svoboda, Perlová ul. (S 8 h.).

"Esp. Sekcio ĉe laborista turista asocio". *Adr. Ejo:*

Laborista domo "Peklo".

EO: Administrejo de "Progreso", Radynska ul. 10.

Port Glasgow (Skotlando, Renfrew).

D: ROBERT MC. FARLANE, kasisto, Ivybank.

EG: "Greenock Esp. Societo". *Adr. Ejo:* Musical Club Buildings, 34 Union Street, Greenock (M 8 h. oktobro—marto).

Portsmouth (Anglio).

D: ALFR. COLVILL, kapitano, Poplars, 43 Lindley Av., Southsea.

Potenza (Italio, Potenza).

D: FIDIA CESARINI, Intendenza di Finanzia.

Potschappel (Germanio, Sachsen).

D: WALTER JOHNE, instruisto, Bismarckplatz 5.

EG: "Plaŭena fundo". Adr.: ĉe la Del. *Ejo:* Kafejo "Krug zum Grünen Kranze", Neu Döhlen (V 8.30 h.).

Potsdam (Germanio, Brandenburg).

D: EMIL MARKAU, instruisto, Kleine Weinmeisterstrasse 3.

VD: RUDOLF PRIDAT, magistrata sekretario, Waisenstrasse 40.

EG: Adr.: ĉe la Del. *Ejo:* Central-Kasino, Französische-strasse (1^{an} kaj 2^{an} Mk monate, 8 h.).

Pozsony (vidu *Bratislava*).**Praha** (Ĉeĥoslovakio).

D: VOJTĚCH KRAUS, magistrata oficejestro, Ulice Karoliny Svétlé 21, Praha I.

VD: JOS. PITLÍK, oficisto, ĉe ŝtata informejo por fremduloj. Nerudova ul 40 II, p., Praha III.

EG: Adr. Ejo: Ferdinandova ul. 29, Praha I (L 8 h.).

EO: Librejo Topič, Ferdinandova 11.

D: Fino J. ŠUPICHOVA, instr-o 6, Malá Štěpánská, Pr. II-2032.

VD: Fino SIDONIE DLOUHA, oficistino en stacidoma kasejo "Wilson" (Wilsonovo nadraží).

EG: "Rondeto de Esperantistinoj". Adr.: Praha II—2032.

Ejo: ženský výrobní spolek, ĉesky II. Resslova 5 (L 8 h.).

D (Smichov): JOS. PODLIPSKY, drog., Smichov, Plzeňská tř. 43.

EG: "Klubo Praha-Smichov". Adr. Ejo: Národní dům, Smichov (Mk 8 h.).

Přerau (vidu *Přerov*).**Přerov** (Ĉeĥoslovakio, Moravio).

D: JOSEF KRĚJIRIK, instruisto de lingvoj.

Pressburg (vidu *Bratislava*).**Preschen bei Bilin** (Ĉeĥoslovakio, Bohemio).

D: RUDOLF LÖSCHNER, direktoro.

Prešov (Ĉeĥoslovakio, Slovenio).

D: D^{ro} TIVADAR AUSTERLITZ, advokato.

Preston (Anglio, Lancashire).

D: WALTER-HAYDN STAVELEY, muzikprofesoro, 15 Lune Street.

EG: Adr.: F^{ino} Holland, 17 Watling St. Road, Fullwood.

Prossnitz (vidu *Prostejov*).

Prostejov (Ĉeĥoslovakio, Moravio).

D: RUDOLF FRIDRICH, profesoro ulica Rejskova 10.

VD: F^{ino} MARIE HAVRÁNKOVÁ, instruistino, Pod Koširem 32.

Przemysł (Polio, Galicio).

D: D^{ro} KAZIMIERZ LEWINSKI, 8 Zamknieta.

VD: TADEUSZ PACULA, studento, 7/sw. Jana.

Purley (Anglio, Surrey).

D: FREDERICK GOODLIFFE,, sekretario, Lamley Lodge.

R

Rabat (Afriko, Maroko).

D: JEAN SAZY, libristo, Rue el Gza 130.

Radebeul (Germanio, Sachsen).

D: THEODOR KEMPE, privatulo, Marienstrasse 14.

EG: Adr.: "Loessnitza Esp. Societo". *Adr.:* ĉe la Del. *Ejo:* Restoracio "Goldene Weintraube" (S 8 h.).

Radom (Polio).

D: LEOPOLD TEMERSON, studento, 6 Ulica Pilsudskiego.

Rakow n. Częstochowa (Polio).

D: BOLESŁAW GLUCHOWSKI, instruisto.

Razgrad (Bulgario).

D: IVAN NENOV, advokato.

Raumo (Finnlando, Satakunta).

D: MARTTI HELA, seminaria muziklektoro, 2 Koulukatu.

VD: ONNI HARPIO, bindisto.

EG: „Esp. Klubo“. *Adr.:* ĉe la Del. *Ejo:* Kafejo Peltola. "Grupo ĉe Porinstruista seminario". *Adr. Ejo:* Seminario.

Reading (Britio, Berkshire).

D: GEO. L. PREEDY, sekretario, 22 Highmoor Road Caversham.

Recife (Brazilo, Pernambuco).

D: D^{ro} METHODIO MARANHÃO, profesoro, Faculdade de Direito, Rua de Sao João 340. Caixa do Correio 343.

Redwood City (Usono, California).

D: B. E. MYERS, komerca instruisto.

Regensburg (Germanio, Bayern).

D: HANS NÜSSLEIN, fervoja supera inspektoro, Hohlweg 1.

VD: JOSEPH ALTNÖDER, poŝtsekretario, Leublingstrasse 3/I.

EG: Adr.: "Esp. Rondo". *Adr. Ejo:* Bierfarejo Hiltl, Am Oelberg (Ĵ 8 h.).

Regina (Kanado, Saskatchewan).

D: W. C. WESTERN, 2210 Montague Street.

VD: F. A. C. DOXSEE, 2321 Halifax Street.

Reichenberg (Ĉeĥoslovakio, Bohemio).

D: ANTON HÜBNER, instruisto, Franzensdorferstrasse 31.

VD: FERDINAND KAULFERS, gastejestro, Franzensdorf.

Reichenhall-Bad (Germanio, Bayern).

D: FRITZ MAYERHAUSER, komercisto, Alfred-Nathanstrasse 1.

Reutlingen (Germanio, Württemberg).

D: O. WELZEL, arkitekto, Krämerstr. 31/2.

Reval (vidu *Tallinn*).

Riesa (Germanio, Sachsen).

D: D^{ro} WALTER DÖHLER, instruisto ĉe supera reallernejo. Oberrealschule.

EG: Adr.: D^{ro} GROTH, Amtsgericht. *Ejo:* Cafè Wolf (V Mk 8 h.).

Rio de Janeiro (Brazilo).

D: D^{ro} ALIPIO DOREA, Societate de Geographia, Praça 15 de Nov. 2.

Roanne (Francio, Loire).

D: LOUIS MAILLET, kasisto-stenografisto, 88 Rue du Commerce.

EG: Adr.: ĉe la Del. *Ejo:* Chambre de Commerce (1^{an} D monate 11 h. matene).

Rochefort (Belgio, Namur).

D: RAYMOND SANDRON, inĝeniero-bierfaristo, 22 Avenue de la Gare.

Roma (Italio).

D: BRUNO MIGLIORINI, profesoro, IV. Piazza Scanderbeg 85.

VD: PIERO TAGLIACCOZZO, studento, via Ulpiano 11.

Rorschach (Svisio, St. Gallen).

D: OTTO HALLER, bankoficisto, Hauptstrasse 65. Postfako 11426.

EG: Adr.: ĉe la Del. *Ejo:* Hotelo Krone (Ĵ 8 h.).

- Rosendal** (Nederlando, Nord Brabant).
D: ADRIANUS BORGHOUT, vagonarekzamenisto, Kalsdonk K 20.
- Rosnoën** (Francio, Finistère).
D: CHARLES LE SÉAC'H, instruisto, Rosnoën par Le Faon.
- Rostock** (Germanio, Mecklenburg).
D: AUGUST WILKEN, ekspedisto, 11 Kasernenstrasse.
- Rotterdam** (Nederlando, Zuid Holland).
D: P. J. VERMAAS, arkitekto, Nieuwe Binnenweg 340 a.
VD: F. PAKKER, cigarvendisto, Carnelisselaan 42 a.
EG: "Merkurio". *Adr.:* S^{ro} J. v. D. VELDE, Rodenrijsche Straat 25. *Ejo:* Grand Hotel Coomans (J 8.30 h.).
- Rouelles** (Francio, Seine-Inférieure).
D: H. DUBUISSON, komerca oficisto.
- Rouen** (Francio, Seine-Inférieure).
D: JULES ETARD, rentulo, 14 Boulevard des Belges.
EG: *Adr.:* G. GUERSENT, 7 Rue de l'Avalasse. *Ejo:* 41 Rue de la Vicomé.
- Rovereto** (Italio, Venezia, Tridentina).
D: D^{ro} ALESSANDRO MONDINI, juristo, Corso Vittore Emanuele III. Casa Canestrini Ip.

S

- Saaz** (Ĉeĥoslovakio, Bohemio).
D: JOSEF SÜSSER, profesoro, Saaz 687.
- Sabadell** (Hispanio, Barcelona).
D: NICOMEDES ULLAR, industriisto, 120 Calle Turull.
VD: ANTONO COSTA, lampisto 122-124 Calle Salud.
EG: "Aplech". *Adr. Ejo:* 3 Calle Mendizibal (ĉiutage, 8 h.).
- Sainville** (Francio, Eure-et-Loire).
D: HENRI BURET, notario.
- Salzburg** (Aŭstrio).
D: D^{ro} WOLFGANG PEZLEDERER, eksjuĝisto, Zillnerstrasse 8.
VD: HERMANN HINTERHUBER, apotekisto, Linzergasse 7.
- Salzuffen-Bad** (Germanio, Lippe).
D: F^{ino} KÄTHE THIEDEKEN, Parkstrasse 30.
- Sampierdarena** (Italio, Genova).
D: GIUSEPPE PASTORINO, horloĝisto, via Cristoforo Colombo, Palazzo Istruzione.
EG: *Adr.:* S^{ro} Clavenna, via Varese. *Ejo:* ĉe la Del.

- Santander** (Hispanio).
D: AUGUSTIN THOMÁS IGLESIAS, komerca kalkulisto, 11—13 Calle Cervantes.
VD: J. E. PEDRAZ, Ruamenor 32.
EG: "Juneco". *Adr. Ejo:* ĉe la Videl. (D 2 h.).
- Saskatoon** (Kanado, Saskatchewan).
D: JOHN GRAHAM MAC GALL, librotenisto, The Phoenix Publishing Cy. Ltd.
- Schlesiengrube** (Supra Silezio).
D: AUGUSTIN DUDEK, modelisto, Gutsstrasse 33.
- Schweidnitz** (Germanio, Schlesien).
D: JOHANNES ZUCKSCHWERDT, librovendisto, Waldenburgerstrasse 21.
VD: RICHARD KRAUSE, fabrikposedanto, Freiburgerstrasse.
EG: *Adr.:* Prof. D^{ro} HÜBNER, Glubrechtstrasse 13. *Ejo:* Kafejo Goldene Gans, Margarethenstrasse.
- Schweinfurt a. Main** (Germanio, Bayern).
D: J. SCHUMM, komercisto, Schopperstr. 4 II.
- Seattle** (Usono, Washington).
D: S^{ino} LUELLA HURD, 4222, Wallingford Av.
- Sebnitz** (Germanio, Sachsen).
D: EMIL KREMLER, fabrikanto, Burggasse 1.
VD: OSCAR SACHSE, librejo, Markt.
EG: *Adr.:* ĉe la Del. *Ejo:* Hotelo Stadt Dresden (M 8 h.).
- Seelingstädt b. Werdau** (Germanio, Sachsen).
D: FRANZ SALZBRENNER, fruktkulturisto.
- Sens** (Francio, Yonne).
D: GUSTAVE MALOT, bankoficisto, 10, r. Jacques Taveau.
- Sevilla** (Hispanio).
D: D^{ro} JOAQUIN MACHUCA, kuracisto, Calle San Luis 108.
VD: CÄRLOS MARTINEZ, oficisto de fervoja-Ko M. Z. A., Plaza de Armas, Estacion. — Via y Obras.
EG: *Adr.:* ĉe la Del. *Ejo:* Reĝa Ekonomia Soc. de Amikoj de la Lando, Rioje 25 (1^{an} D monate 3 h.).
- Sevlievo** (Bulgario, Tirnovo).
D: DORO TODOR STANEV abaĝija.
- Sheffield** (Anglio, Yorkshire).
D: JOHN CHARLES AUTY, prokuristo, 14 St. James Street.
VD: ERNEST FRANK RODGER, komizo, 9 Cheadle Street, Hillsborough.
EG: *Adr.:* S^{ino} Waller, 102, Archer Road, Millhouses. *Ejo:* Workers Education Association, Western Bank (V 7.45 h.).

Shikigun (Japanio, Naraken).

D: TSUNEDZIRO MATSUDA, kuracisto, 51 Oaza-Higai, Kawahigashimura.

Shizuoka (Japanio, Shizuoka).

D: KUNITARO TAKAHAŝI, inĝeniero, Mizuoĉi I 28.

Siedlee (Polio).

D: CSESLAW PRUSKI, studento ulica 3 go. Maja 28.

Siegburg (Germanio, Rheinland).

D: KURT HÄFEKER, studento, Frankfurterstrasse 43.

Sillein (vidu *Žilina*).

Siracusa (Italio, Sicilia).

D: RODOLFO CASTAGNINO, oficisto, 24 Via Malta.

Skara (Svedio).

D: ERIK BOGREN, ĵurnalisto.

VD: KARL GUSTAV ANDERSON, 48 Järnvägsgatan.

EG: *Adr.:* ĉe la Vicdel. *Ejo:* Skara Tidningsredaktion (1^{an} M monate 8 h.).

Skegness (Anglio, Lincolnshire).

D: REGINALD J. G. DUTTON, posedanto de Dutton lernejo.

Skřivany (Ĉeĥoslovakio, Nový Bydžov).

D: JAN NOSEK, oficisto en sukerrafinejo.

Smichov (vidu *Praha*).

Soerabaia (Nederlanda Hindio, Java).

D: S. J. YSSELSTEIN, instruisto, M. U. S. O. School.

Soest i. W. (Germanio, Westfalen).

D: FINO HELENE ANDERNACH, Grandweg 34.

Sofia (Bulgario).

D: STEFANO MINKOV, profesoro, Ecole mécanicotechnique ulica Niŝka 77.

Somerville, West (Usono, Massachusetts).

D: ROBERT M. BAILEY, presisto, R. 50, College Avenue.

Sortavala (Finnlando).

D: K. VÄISÄNEN, komercisto.

Spa (Belgio, Liège).

D: GÉRARD BORKMANS, verkisto, 6 Place des Ecoles.

EG: *Adr.:* ĉe la Del. *Ejo:* Ecole communale de filles, 6 Place des Ecoles.

Spalato (vidu *Split*).

Spiŝska-Kapitula (Ĉeĥoslovakio, Slovenko).

D: EDUARD GAZDIK, revizoro, Poŝto Spiŝska-Podhradie.

Split (Jugoslavio, Dalmatio).

D: RUDOLF RUPČIČ, poŝtoficisto, poŝtdirekcio.

Southport (Anglio, Lancashire).

D: GEORGE W. IDDON, ferajvendisto 26, Kent Road, Birkdale.

Srinagar (Indio, Kashmir).

D: JOHN LA FRENAYS, farmaciisto.

Stockholm (Svedio).

D: JOHN JOHANSSON, maŝinlaboristo, Marktvardsgatan 4 ö. g. n. b.

VD: WILH. HERBST, skulptisto, Svedenborgsgatan 37 ö. g. III.

EG: "Esp. Unuiĝo". *Adr.:* PAUL NYLEN, Gröna Villan Huddinge. *Ejo:* Hushällsskolan "Marta" (2^{an} J. monate). "Laborista Esp. Grupo". *Adr.:* ĉe la Del.

Stolat (Bulgario, Sevlievo).

D: HRISTO D. SABEV, instruisto.

Stolberg (Germanio, Rheinland).

D: HUBERT FABER, preseja direktoro, 28 Zweifallerstrasse.

Storm Lake (Usono, Jowa).

D: GEO. H. FRACKER, profesoro, "Buena Vista" lernejo, 420 Geneseo Street.

Stuttgart (Germanio, Württemberg).

D: ALFRED HAEUSSLER, komercagento, Forststr. 75 (Tel. 4102).

VD: OSKAR HOFMANN, asekura oficisto, Immenhoferstrasse 45 I.

EG: "Esp. Stelo". *Adr.:* ĉe la Vicdel. *Ejo:* Elsässer Tavernen (V. 8 h.).

"Laborista Grupo." *Adr.:* Robert Münzing, Forststrasse 102 b.

"Canstatta Laborista Grupo." *Adr.:* KARL ZIEGLER, Fabrikstrasse 26 I. *Ejo:* Karlstrasse 107.

"Esslingen'a Laborista Grupo." *Adr.:* S. FAHRION, Sulzgrieserstrasse 1.

Suursaari (Finnlando).

D: EMIL ELENIUS, instruisto.

EG: „La Vojo". *Adr. Ejo:* ĉe la Del.

Swansea (Anglio, Glamorgan).

D: ARTHUR H. JONES, Kembles St. 8.

Szeged (Hungario, en Csongrád):

D: DRº ANDREO VÉGH, ŝtatiferoja sekretario, 28 Boulevard Tisza Lajos.

VD: PÉTER TURZO, ŝtatiferoja kontrolisto, Szentháromság 30.

EG: "Frateco." *Adr. Ejo:* út. Vár 7.

Szombathely (Hungario, Vas megye):

D: LÁSZLÓ IZSÓ, presisto, Hollán Eznó utca 19.

St

Saint — San — Sankt — Santa — Sao — Szent — k. t. p.

Albans, Saint- (Anglio, Hertfordshire).

D: OSWALD GODMAN, leterportisto, 14 Worley Road.

Andrews, Saint- (Skotlando, Fife).

D: JAMES J. HAXTON, spicisto, Starbeck.

Bonifacio, San- (Italio, Verona).

D: AMERIGO L. RENI, librotenisto, Stazione Tram elettrico.

Diego, San- (Usono, California).

D: ARTHUR E. SKEATS, ĥemiisto, 750 Eighth Street.

Etienne, Saint- (Francio, Loire).

D: EUGÈNE GABERT, kasisto, 8 Rue du Président Wilson.

VD: BENOIT PEYRAUD, komercisto, 31 Rue Bel-Air.

EG: *Adr. Ejo:* Taverne Alsacienne, 5 Place Marengo (V. 20.30 h.).

Feliu de Guixols, San- (Hispanio, Gerona).

D: VICTOR LLUIS, Calle Eden 9.

Fernando, San- (Hispanio, Cádiz).

D: JOSÉ GARZÓN RUIZ, advokato, 10 Muñoz Torrero.

Francisco, San- (Usono, California).

D: ANDREW SNIDER VINZENT, bankisto, 400 California Str.

VD: FINO MAY D. VAN SLOUN, korrespondistino, 946 Central Avenue.

VD: FRED RIVERS, hotelestro, 1337 Laguna Street.

EG: *Adr. Ejo:* 946 Central Avenue (1^{an} M. monate 8 h.).

Gallen, Sankt- (Svisio).

D: HANS HERMANN KÜRSTEINER, Florastrasse 5 C.

VD: JULIUS HEFTI, fabrikisto, Heiligkreuz 59 O.

EG: *Adr. Ejo:* Privathandelsschule S. H. BINDER, Goliathgasse.

Ingbert, Sankt- (Saarland).

D: ERNST AUGUST OMLOR, juĝeja oficisto, Rischbachstrasse 16.

José, San- (Usona, California).

D: H. S. LANE, elektro-inĝeniero, 406 S. 10th Street.

Leu-la-Forêt, Saint- (Francio, Seine-et-Oise).

D: ERNEST GEORGES ANFROY, direktoro de publika lernejo, 8 Rue de Paris.

Louis, Saint- (Usono, Missouri).

D: GEORGE M. BURKARTH, dompentristo, 5225 Theodosia Avenue.

Maurice, Saint- (Francio, Lot-et-Garonne).

D: FINO LUCIA LARBOUE, instruistino.

Michel, St.- (Usono, Alaska).

D: PETER PATRICK WYNANTS, vapormaŝinisto.

Nicolas, Saint- (Belgio, Flandre Orientale).

D: AUGUSTE DE BOSSCHERE, oficisto, 3 Place de la Regence.

VD: ARNOLD DOUVEN, ĉefoficisto, Oeverstraat 60, Temsche.

EG: "Unueco estas Forteco". *Adr. Ejo:* Hotelo de Hoop (M. 7 h. kaj V. 8 h.).

"Per Esperanto al Unueco". *Adr. Ejo:* Hotelo de Hoop (V. 6 h.).

En *Temsche*: "La Hela Estonto", *Adr. Ejo:* Hotelo de Belgische Leeuw, Markt (Ĵ. 7 h.).

"Kuraĝe Antaŭen". *Adr. Ejo:* Hotelo de Belgische Leeuw, Markt (D. 10 d. mat.).

Nicolas-les Citeaux, Saint- (Francio, Côte d'Or).

D: ARTHUR RATOULLAT, instruisto, par Nuits-Saint-Georges.

Omer, Saint- (Francio, Pas de Calais).

D: ERNEST DELIGNY, licea profesoro, 9 Rue de Belfort.

EG: "Licea Grupo Esp." *Adr. Ejo:* S^{ro} ANDRÉ PRUVOT, Lycée (V. 4 h.).

Petersburg, Saint- (Usono, Florida).

D: FINO E. ESTER OWEN-FLINT, instruistino, 125—6 Street North.

EG: *Adr. Ejo:* êe la Del. (Ĵ. 4 h.).

T

Tabriz (Persio).

D: ARDACHES DER-HOVHANNISJANC, kasisto, Banque Imperiale de Perse.

Talleres F. C. S. (Argentino, Buenos Aires).

D: JOSÉ CATALA, San Martín 2049.

Tallinn (Estonio).

D: JAKOB ROSENBERG, skribisto, Puschkini uulits 7 k. 4.

VD: FINO HELMI DREZEN, W. Brookusmägi 4—2.

Tamerfors (vidu *Tampere*).

Tampere (Finlando, Häme).

D: OLLI LAUNIS, poŝtovicisto, Poŝtikontori.

VD: BRUNO ERANEN, komizo, Hämeenkatu 17.

EG: *Adr. Ejo:* Kauppa-Opisto (V. 7 h.).

Tanger (Afriko, Maroko).

D: CLAUDIUS VINCENT RICHARD, transitisto, Comptoir International de Transit.

Tarare (Francio, Rhône).

D: EMILE CHERBLANC, ĉefsekretario de la Kom. Ĉambro.

Tarragona (Hispanio, Tarragona).

D: JUAN SOLÉ Y GRANELL, komercisto, Rambla de San Juan 27, Bolsin.

VD: DOMINGO OBIOL, komisiisto, Union 9—3.

EG: *Adr. Ejo:* ĉe la Del. (L.).

Tarrasa (Hispanio, Barcelona).

D: SEBASTIAN CHALER ARNAU, ornamentristo, Calle San Marino 124.

VD: JUAN MARTI GORINA, kafovendisto, 148 Calle Topete.

EG: "Lumon". *Adr. Ejo:* 64 Calle San Antonio (D. 6 h.).
"Antaŭen" (propaganda fako de *EG*). *Adr.:* ĉe la Del.

Tarto (Estonio, Dorpat).

D: EDUARD TAMM, poŝtestro, Voldi, Tartu maakonnas.

VD: MARIE KIRT, skribistino, Peetri uulits 9, kort I.

Tauris (vidu *Tabriz*).

Tavastehus (vidu *Hämeenlinna*).

Tecuci (Rumanio, Tecuciu).

D: MIHAI ULÛICA, oficisto, 23 Strada 10 Mai.

Teheran (Persio).

D: BAHMEN ŠIDANI, redaktoro ĉe ĵurnalo "Raad".

VD: AHMED JAZDANI KASRAVI, oficisto ĉe urba financa administracio, Stratego Gomrok, strateto Sabzikar.

Teruel (Hispanio, Teruel).

D: JULIO BELENGUER NUEZ, oficisto, San Esteban 5 II.

Tetschen (Ĉeĥoslovakio, Bohemio).

D: JOHANN KLINGER, doganoficisto, Kirchgasse 463.

Thun (Svisio, Bern).

D: OTTO EDUARD KUNZ, drogisto, Obere Hauptgasse.

Todmorden (Britio, Yorkshire).

D: FRED GIBSON, fiŝvendisto, 4—19 Stansfield Road.

Topeka (Usono, Kansas).

D: JOHN H. FAZEL, pastro, 724 Taylor Street.

VD: DRº W. J. ROBB, kuracisto, 612 Kansas Avenue.

Torino (Italio, Torino).

D: MARCELLO DE BALZAC, inĝeniero, 10 Via Parini.

EG: *Adr.* ĉe la Del.

Toronto (Kanado, Ontario).

D: HARRY PERKINS, stereotipisto, 6 The Lindens, Bain Av.

Torquay (Britio, Devonshire).

D: THIRZA S. WILKES, "Espero", 39 Belgrave Road.

Toul (Francio, Meurthe-et-Moselle).

D: RENÉ HUG, substaciisto, Av. de Paris, Quartier Bellevue.

EG: "Stelo". *Adr. Ejo:* Ecole PAUL BERT (M. kaj V. 8 h.).

Toulon (Francio, Var).

D: PAUL BÉRENGUIER, oficisto, Villa Troin, Avenue de Claret.

EG: "Espero". *Adr.:* ĉe la Del. *Ejo:* 5, rue Hoche (Ĵ. 6 h.).

Toulouse (Francio, Haute-Garonne).

D: LÉON BEAUMEL, urba oficisto, 5, rue de Lois).

EG: *Adr.:* Ĉe la Del. *Ejo:* Ancienne Faculté de Lettres, 17 Rue Rémusat.

Tours (Francio, Indre-et-Loire).

D: FINO LOUISE ASSELIN, 32 Rue d'Amboise.

Towson (Usono, Maryland).

D: EUGÈNE KERR, kuracisto, Baltimore Co Route 8.

Trencsen-Trentschen (vidu *Trenĉin*).

Trenĉin (Ĉeĥoslovakio, Slovenko).

D: EUŽEN HOFFMANN, kalkulkonsilanto, pü. szam.

Trento (Italio, Trentino).

D: GIOVANNI MARCHETTI, stenografiisto, Via Santa Maria Maddalena 19 II p.

Triangle (Britio, Yorkshire).

D: JOHN HOYLE, aŭtomobil-inĝeniero, c/o JOHN HOYLE & SONS.

VD: ALBERT SENIOR, komizo, Middle Street.

Trieste (Italio, Venezia Giulia).

D: FRANCESCO CHEREGO, oficisto, 21 II Via Antonio Canova

Trondhjem (Norvegio, Söndve Trondhjem).

D: RAGNVAED RIAN, komercisto, Ovre Möllenberg 70.

EG: Adr. Ejo: Dronningensgate 26 (Ĵ. 8 h.).

Troppau (vidu *Opava*).

Troy (Usono, Pennsylvania).

D: SINO FANNIE A. BAKER.

Troyes (Francio, Aube).

D: CAMILLE CHANDELLIEZ, fiŝbredisto, 97 Rue de Noes.

VD: HENRI DEBARRY, librotenisto, 16 rue Gallet Sainte-Savine

EG: Adr.: FERNAND DORÉ, 4 Rue Jeanne d'Arc. *Ejo:* Café de Paris.

Tschenstochau (vidu *Czestochowa*).

Tulle (Francio, Corrèze).

D: FRANÇOIS SOUBRANNE, profesoro, 87 Rue de la Barrière.

Tullins (Francio, Isère).

D: AUGUSTIN GOYT, advokato.

Turku (Finnlando, Turun ja Porin l.).

D: ILMARI EKSTRÖM, inĝeniero, Kaskenkatu 14.

VD: NILO JALAVA, studento, Arseninkatu 14b.

EG: „Grajneto“. *Adr.:* ĉe la Del. *Ejo:* Taiteilijain Kahvila (Mk 7 h.).

U

Uccle (Belgio, Brabant).

D: FERNAND MATHIEUX, komercisto, 15 Avenue Bel Air.

Uddevalla (Svedio, Bohuslän).

D: WÄLFRIED MAURITZ KJELLMANN, fervojisto, Kärra.

Udine (Italio, Friuli-Veneto).

D: GIOVANNI DELLA SAVIA, komercioficisto Via di Toppo 11.

EG: Adr.: ĉe la Del. *Ejo:* Via Asilo M. Volpe 27 (ĉiudimanĉe pm.).

Uleaborg (vidu *Oulu*).

Ungvar (vidu *Užhorod*).

Urbana (Usono, Illinois).

D: GEORGES P. FERREE, kuracisto, 508 N Goodwin Avenue.

Utrecht (Nederlando).

D: ADRIANUS DE BEUS, elektromuntisto, Springweg 70 bis.

VD: C.-H.-W. COTÉ, Weerdsingel WZ 56.

Uusikaupunki (Finnlando).

D: JORMA E. PARTANEN.

Užhorod (Ĉeĥoslovakio, Rusinsko).

D: DRº R. A. J. DE SZÖKE, kuracisto, Teleki u. 6.

V

Vaasa (Finnlando).

D: E. HELMINEN, librotenisto, Kauppapuistikkatu 31.

Valencia (Hispanio, Valencia).

D: ANDRES PINO, advokato, 24 Calle de Colon.

Valladolid (Hispanio, Valladolid).

D: JUAN CARRASCO CUENCA, leŭtenanto-kolonelo de la vagonara korporacio, Calle de la Solanilla 3 II.

VD: ADOLFO DEL VALLE, Calle del General Almirante 1.

Varna (Bulgario)

D: JONKO DAVIDOFF, komercisto, Targovska ulica 6.

Varsovie (vidu *Warszawa*).

Veghel (Nederlando, Nordbrabant).

D: ANTOON WINTERS, ŝtofkomercisto, Hoogstraat B 28.

Velvary Ĉeĥoslovakio, Praha).

D: KAREL FIALA, studento, Havlíčkova 195.

VD: SINO ROSALIE JENÍČKOVÁ, Kostelní ul.

EG: Adr.: ĉe la Del. *Ejo:* Restoracio "u Zelenkú." (D).

Vendrell (Hispanio, Tarragona).

D: FRANCISCO GUITART JENÉ, komercisto, Plaza Doctor Murillo 7.

Venezia (Italio, Venezia).

D: FRANCESCO PIZZI, oficisto, R. Biblioteca nazionale di San Marco.

EG: "L. L. Zamenhof". *Adr.:* ĉe la Del.

Verona (Italio, Verona).

D: DRº ATTILIO VAONA, advokato, Via Amanti 13.

EG: Adr.: ĉe la Del.

Verviers (Belgio, Liège).

D: JOSEPH PIRNAY-DEMEZ, komerca agento, 145 Chaussée de Heusy.

VD: JOSEPH HERION, juvelisto, 8 Rue des Raines.

EG: Adr. Ejo: Parotte, Rue Haute (L 8 h.).

"Inter Ni". *Adr.:* ĉe la Del. *Ejo:* Popola Universitato, 50 Rue Tranchée (Mk 7 h.).

Viborg (vidu *Wiipuri*).

Vich (Hispanio, Barcelona).

D: JOSEPH PRAT DE SABA, astronomo, 6 Calle Escola.

VD: ANTONIO RIBA, pastro, Plaza de San Felipe.

EG: Adr. Ejo: 6 Calle San Hipolito (D 3 h.).

Vidin (Bulgario, Vidin).

D: VLADIMIR LAZAROFF, studento, ulica Borisova.

VD: ILIA STOJKOV, ulica Nova Mahla.

EG: "Espero". *Adr.:* ĉe la Del. *Ejo:* Lernejo Vasil Levski (ĉiun dekan tagon monate, 6 h.).

Villa Colón (Kostariko).

D: MARCELO MALDONADO, paroĥestro.

Villastellone (Italio, Torino).

D: CARLO CLERICO, pastro.

W

Wallsend-on-Tyne (Britio, Northumberland).

D: J. H. MURRAY, forĝisto, 13 Beech-Grove.

Warnemünde (Germanio, Mecklenburg).

D: WILHELM SCHEEL, restoraciisto, Villa Erika, Strandweg 12 a.

Warnsdorf (Ĉeĥoslovakio, Bohemio).

D: FRANZ KAULICH, Radetzkystrasse 1591.

VD: JOSEPH DÖLLINGER, komercisto, 1914-VII.

Warrington (Anglio, Lancashire).

D: THOMAS GORMAN, mastro en kotonejo, Dial Street 9.

EG: *Adr. Ejo:* 27 Bewsey Street (Mk 7 h.).

Warschau (vidu *Warszawa*).

Warszawa (Polio).

D: ADOLF OBERROTMAN, komercisto, ulica Krakowie Przedmiescie.

VD: JOSEPH LITAUER, helpjuĝisto, ulica Marszalkowska 81.

EG: ĉe la Del.

Warwick (Aŭstralio, Queensland).

D: C. C. DORNBUSCH, arĥitekturisto.

Wasa (vidu *Vaasa*).

Washington (Usono, D. C.).

D: JOHN A. SHEIL, statistikisto, 503 Sixth Street, N. E.

EG: "Kolumbia Esp. Unuiĝo". *Adr. Ejo:* Public Library, 20 Randolph Place, N. W. (Mk 8 h.).

"Kabea Esp. Klubo". *Adr. Ejo:* 1389 Quincey Street, N. W. (Ĵ 8 h.).

Wayne (vidu *Fort Wayne*).

Wegstädtl a. Elbe (Ĉeĥoslovakio).

D: JOSEF KRATZIK, fervoĝisto.

Weiden (Germanio, Oberpfalz).

D: JOESF SCHMALZL, profesoro, II. 90.

Weinböhla (Germanio, Sachsen).

D: ARTHUR SOHRMANN, instruisto, Kronprinzenstrasse 5.

EG: *Adr.:* ĉe la Del. *Ejo:* Zentralgasthof (Ĵ 8 h.).

Weixdorf-Lausa (Germanio, Sachsen).

D: JOHANNES KARSCHE, oficisto, Dresdenerstrasse 60.

Whangarei (Nov-Zelando).

D: DAVID TILLY, administranto de la gasejo.

Wien (Aŭstrio).

D: DRO EDMUND SÓS, dentkuracisto, I, Tuchlauben 18.

VD: HUGO STEINHAUER, fervoja oficisto, II, Valeriestrasse 8.

EG: "Unua Esp. Unuiĝo". *Adr. Ejo:* Kafejo Prückel, I, Stubenring 24 (V vesp.).

"Danubio". *Adr. Ejo:* Kafejo Egckher, VII, Lerchenfelderstrasse 23 (L 6 h.).

"Fideleco". *Adr. Ejo:* Kafejo Sommerbauer, XVIII, Währingerstrasse 80 (M 5 h.).

"Rondeto". *Adr. Ejo:* Kafejo Wilhelmshof, III, Erdbergerstrasse 27 (L 6 h.).

"Bohema Klubo". *Adr. Ejo:* Nacia domo, XV, Turnergasse 9 (S 5.30 h.).

"Frateco". *Adr. Ejo:* VII, Burggasse 97 (S 4 h.).

"Katolika Ligo". *Adr. Ejo:* Kafejo Wienzeile, VI, L. Wienzeile 36 (M 6 h.).

"Societo de Instruistoj Esperantistaj".

Wiesbaden (Germanio, Rheinland).

D: LUDWIG ISTELE, komercisto, Webergasse 16.

Wiipuri (Finnlando, Wiipuri).

D: ROLF BERGROTH, fervoja oficisto, Maununkatu 11. as. 19.

VD: LAURI SALMI, studento, Taavetinkatu 5.

EG: "La Polusstelo II a". *Adr.:* ĉe la Del. *Ejo:* Sveda klasika liceo (Ĵ 7 h.).

Wilna (Polio).

D: K. GERŠATER, I. Radúnska 23.

Wingham (Kanado, Ontario).

D: JASI A. MORTON, advokato.

VD: Fino MILDRED C. WALKER, studentino.

Winnipeg (Kanado, Manitoba).

D: HENRY E. HIMMELMAN, naturkuracisto, 363, Charles St.

Winterthur (Svisio, Zürich).

D: EDUARD SCHAUBENBERG, inĝeniero, Schlosserstrasse 5, Winterthur-Veltheim.

VD: Sino LENA GRÜTTER-HAEBERLI, Tachlisbrunnenstrasse 35.

Wisbech (Britio, Cambs).

D: ALBERT CHAPMAN, instruisto "Kenilworth" Walton Highway.

EG: Adr.: Fino MILLER, Wistaria House. *Ejo:* Working Mens Institute (M 7.30 h.).

Worcester (Usono, Massachusetts).

D: ODIORNE GLEASON, poŝtoficeisto, room 17, Post Office.

VD: W.-E. BAFF, advokato, room 706, Park Building.

EG: "Provincia Societo". *Adr. Ejo:* Business Institute, R. 17 (V 8 h.).

Worcester (Britio, Worcester).

D: HORACE CROWTHER DAVIS, instruisto, Nelson Villa, 37 Sunny-side Road.

Worms (Germanio, Hessen).

D: FRITZ PFAFF, instruisto, Sebastian Münsterstrasse 12.

Würzburg (Germanio, Bayern).

D: HEINRICH RIPPEL, poŝtoficeisto, Semmelstrasse 41.

Wurgwitz (Germanio, Sachsen).

D: KURT WAGNER, seruristo, N. 5. K.

Wurzen (Germanio, Sachsen).

D: WILLY BÜRGERMEISTER, prokuristo, Kurze Strasse 41.

EG: "Neniam malantaŭen". *Adr.:* ĉe la Del. *Ejo:* Kafejo Sonne (L. 7.30 h.).

Y

Yokohama (Japanio, Kanagawa).

D: R. HUGO DICK, komercisto, 92 Jamaŝitaĉo.

York (Anglio, Yorkshire).

D: LEWIS HENRY LEADLEY, instruisto, 21 Feversham Crescent.

EG: Adr.: W.-F. LAWRENCE, 6 Dodgson Terrace. *Ejo:* Lantern Tower Restaurant, High Ousegate (M. 7 h.).

Youngstown (Usono, Ohio).

D: KENNETH CAMPBELL KERR, librotenisto, 501 Republic Building.

Yverdon (Svisio, Vaud).

D: HERMANN HOOG, komerca agento.

Z

Zagreb (Jugoslavio, Kroatio).

D: STANISLAV TOMIĆ, Jurjevska ulica 8.

EG: Adr.: ĉe la Del.

Zamoŝć (Polio).

D: D^{ro} JAN MEDRKEWIECZ, kuracisto.

Zaragoza (Hispanio, Zaragoza).

D: MANUEL MAYNAR BARNOLAS, advokato, 19 Cerdán principal.

VD: EMILIO GASTON UGARTE, advokato, Don Jaime I-68.

EG: "Fratego". *Adr. Ejo:* Luna 6 (ĉiutage 19 h.).

Zatec (vidu Saaz).**Zbraslavice u Kutná Hora** (Ĉeĥoslovakio, Kolin).

D: JINDŘICH KNEIFL, komercisto.

Žilina (Ĉeĥoslovakio, Slovenio).

D: JOSEF POPPER, Fabrikoficeisto, Gerometta ulica 83.

Zsolná (vidu Žilina).**Zion-City** (Usono, Illinois).

D: F. S. DE VONA, pastro, P. O. Box 192.

Zürich (Svisio).

D: FRITZ HIRZEL, teknikisto, Zentralstrasse 69.

VD: EMIL MÜLLER, bankkasisto, Spyristrasse 7II.

VD: Sino P. SING, Turnerstrasse 14.

EG: Adr.: ĉe la Del. Zentralstrasse 69. *Ejo:* Restoracio Karl der Grosse (Ĵ 8.30 h., lastan Ĵ monate en Kafejo "Passage").

Zutphen (Nederlando, Gelderland).

D: JAN DE LANG, ĉefkonduktoro, Buitensingel 88.

Zwolle (Nederlando).

D: J. KROMME, Molenweg I. 68.

Zywiec (Polio, Galicio).

D: STANISLAW PEKSA, notaria kandidato.

Laŭlanda Listo

de la lokoj kie UEA estas reprezentata.

EUROPO.

Aŭstrio.

Graz, Innsbruck, Leoben, Salzburg, Wien.

Belgio.

Antwerpen, Bruges, Bruxelles, Cambron-St. Vincent, Gent, Montignies s. Sambre, Ostende, Overpelt, Rochefort, Spa, Saint Nicolas, Uccle, Verviers.

Britio.

Aberdeen, Accrington, Arbroath, Banbury, Barrow-in-Furness, Barry, Bath, Bedlington, Bexleyheath, Birmingham, Bolton, Bournemouth, Bradford, Brighton, Bristol, Bury, Cambridge, Cardiff, Cheltenham, Chester, Chorley, Coventry, Cowdenbeath, Croydon, Derby, Dublin, Eastbourne, Edinburgh, Folkestone, Glasgow, Grange-over-Sands, Grimsby, Guildford, Halifax, Halstead, Hastings, Helensburgh, Huddersfield, Hull, Keighley, Kettering, Kilburnie, Leeds, Leek, Letchworth, Liverpool, London, Maidstone, Manchester, Merthyr-Tydfil, Newcastle-on-Tyne, Oldham, Partick, Port Glasgow, Portsmouth, Preston, Purley, Reading, Sheffield, Skegness, Swansea, Saint-Albans, Saint-Andrews, Todmorden, Torquay, Triangle, Wallsend-on-Tyne, Warrington, Wisbech, Worcester, York.

Bulgario.

Batak, Gorna-Orehovitz, Pirdop, Pleven, Plovdiv, Razgrad, Sevlievo, Sofia, Stolat, Varna, Vidin.

Ĉeĥoslovakio.

Bardijov, Biskoupky, Bodenbach, Böhmisch Kamnitz, Bratislava, Brno, Brüx, Bystrice, Cerny Kostelec, Dux, Eger, Gablonz a. N., Goldenöls, Hlinsko p. Host, Höflitz, Holešov, Horní Ružodol, Hradec-Králové, Jindřichův-Hradec, Karlsbad, Kladno, Kněžves-Rakovnik, Komotau, Luhačovice, Leitmeritz, Mähr. Neustadt, Moravská Ostrava, Obergrund, Olomouc, Opava, Pardubice, Parnik, Pihl, Plzeň, Praha,

Přerov, Preschen, Prešov, Reichenberg, Saaz, Skřivany, Spišska-Kapitula, Tetschen, Trenčín, Unčov, Užhorod, Velvary, Warnsdorf, Wegstädtl a. E., Zbraslavice-Kutná-Hora, Žilina.

Danio.

Aalborg, Aarhus, Esbjerg, Horsens, Köbenhavn, Kolding, Odense.

Finnlando.

Hämeenlinna, Helsinki, Kemi, Kuusankoski, Kymi, Lahti, Laihia, Luopioinen, Mikkeli, Oulu, Pielisjärvi, Sortavala, Suursaari, Tampere, Turku, Uusikaupunki, Vaasa, Wiipuri.

Francio.

Abbeville, Angers, Annecy, Antibes, Aumale, Autun, Avignon, Beaujeu, Beauvais, Besançon, Béziers, Bordeaux, Boulogne s. Mer, Boulogne s. Seine, Bourg-en-Bresse, Bourg-la-Reine, Brest, Cancon, Cannes, Cette, Châlons s. Marne, Chambost-Longessaigne, Charleville, Châtillon s. Indre, Clermont Ferraud, Cholet, Colombey, Compiègne, Croix, Dax, Dijon, Firminy, Gap, Grand Croix, Grenoble, La Mure, La Rochelle, La Roche s. Yon, La Varenne St. Hilaire, Le Havre, Le Mans, Le Puy-en-Velay, Lille, Limoges, Loches, Lyon, Marseille, Mirebel, Montbéliard, Mortagne sur Huïsne, Nemours, Nice, Nîmes, Orange, Orléans, Paris, Perpignan, Roanne, Rosnoën, Rouelles, Rouen, Sainville, Sens, Saint-Etienne, Saint-Leu-la-Forêt, Saint-Maurice, Saint-Nicolas-les-Citeaux, Saint-Omer, Tarare, Toul, Toulon, Toulouse, Tours, Troyes, Tulle, Tullins.

Germanio.

Aachen, Ansbach, Apolda, Aschaffenburg, Auerbach, Augsburg, Bamberg, Barmen, Bayreuth, Berchtesgaden, Berlin, Bitterfeld, Bochum, Braunschweig, Bremerhaven, Breslau, Buer i. W., Chemnitz, Delitzsch, Dresden, Düsseldorf, Eisenach, Elberfeld, Essen, Flensburg, Forst, Frankfurt a. M., Freiburg i. Br., Gaussig, Geestemünde, Gera, Görlitz, Greifswald, Grift, Hamburg, Hanau, Hannover, Hildesheim, Hirschberg, Hochwaldhausen, Horrem, Kaiserswerth, Kassel, Kaufbeuren, Kempten, Kiel, Köln, Königsberg, Kottbus, Lehe, Leipzig, Leobschütz, Leubnitz-Neuostra, Lippstadt, Luckenwalde, Lübeck, Magdeburg, Mainz, Mannheim, Marktredwitz, Memmingen, Menzelen West, Merseburg a. S., Miesbach, München, Neugersdorf, Neusalza-Spremberg, Nordhausen, Nürnberg, Offenbach a. M., Oldenburg, Oschersleben, Osnabrück, Pforzheim, Plauen, Potschappel, Potsdam, Radebeul, Regensburg, Reichenhall,

Reutlingen, Riesa, Rostock, Salzuflen, Schweidnitz, Schweinfurt, Sebnitz, Seelingstädt bei Werdau, Siegburg, Soest i. W., Stolberg, Stuttgart, Warnemünde, Weiden, Weinböhla, Weixdorf-Lausa, Wiesbaden, Worms, Würzburg, Wurgwitz i. S., Wurzen.

Hispanio.

Aguilas, Barcelona, Baza, Bilbao, Cadiz, Calahorra, Carcagente, Cheste, Cordoba, Cuenca, Cuevas de Vera, Gibraltar, Huesca, Jaén, Jerez de la Frontera, Liria, Madrid, Murcia, Palma de Mallorca, Pamplona, Sabadell, San Fernando, Santander, Sevilla, San Felix de Quixols, Tarragona, Tarrasa, Teruel, Valencia, Valladolid, Vendrell, Vich, Zaragoza.

Hungario.

Budafok, Budapest, Czegled, Diosgyör-vasgyár, Érkeserü, Felsöpulya, Köröstarcsa, Mátészalka, Miskolc, Nagykörös, Okeresztur, Orsova, Szeged, Szombathely.

Italio.

Ala, Arona, Bari, Bologna, Canicatti, Capodistria, Cortemaggiore, Crauglio, Cremona, Firenze, Genova, Legnago, Menfi, Milano, Napoli, Palermo, Perugia, Pisa, Potenza, Roma, Rovereto, San Bonifacio, Sampierdarena, Siracusa, Stenico, Torino, Trieste, Udine, Venezia, Verona, Villastellone.

Jugoslavio.

Beograd, Doboij, Kragujevac, Mostar, Split, Zagreb.

Nederlando.

Amsterdam, Arnhem, Culemborg, De Jutryp, Deventer, Enschede, 's-Gravenhage, Groningen, Haarlem, Hengelo, Leiden, Nijmegen, Oosterbeek, Ootmarsum, Rosendal, Rotterdam, Utrecht, Veghel, Zutphen, Zwolle.

Norvegio.

Hangesund, Kristiania, Kristianssand, Levanger, Namsos, Trondhjem.

Polio.

Bromberg (Bydgoszcz), Czestochowa, Kraków, Lisko, Lodz, Przemysl-Radom, Raków, Siedlce, Warszawa, Wilna, Zamość, Zywiec.

Portugalio.

Lisboa, Meda.

Svedio.

Bengtstors, Borås, Enköping, Eskilstuna, Falun, Gävle, Göteborg, Harnäs, Hedemora, Helsingborg, Kinna, Kristianstad, Linköping, Lulea, Lund, Malmö, Örnsköldsvik, Skara, Stockholm, Uddevalla.

Svisio.

Baden, Basel, Bern, Burgdorf, Freienstein-Rorbas, Genève, Gutenswil, La Chaux de Fonds, Lausanne, Le Locle, Locarno, Lugano, Luzern, Lyss, Morges, Neuchâtel, Olten, Rorschach, Sankt Gallen, Thun, Winterthur, Yverdon, Zürich.

Diversaj.

Estonio: Tallinn, Tartu. — *Islando*: Hvammstanga. — *Letonio*: LEEPÄJA. — *Litovio*: Bialystok, Kaunas. — *Rumanio*: Ploesti, Tecuci. — *Saariteritorio*: Friedrichstal, St. Ingbert. — *Libera Ŝtato*: Danzig-Gdansk. — *Supra Silezio*: Beuthen, Leobschütz, Lipine, Oppeln, Schlesiengrube. — *Turkio*: Konstantinoplo.

AFRIKO.

Algerio: Ain-Beida, Alger.
Angola: Loanda.
Egiptio: Alexandria.
Kanariaj Insuloj: Las Palmas.
Madeira Insulo: Funchal.
Maroko: Ber Rechid, Rabat, Tanger.
Okcidenta Afriko: Coomassie.
Suda Afriko: Cape Town, Johannesburg.

AMERIKO.

Argentino: Bahia Blanca, Buenos Aires, La Plata, Talleres.
Brazilo: Alagoinhas, Recife, Rio de Janeiro.
Ĉilio: Antofagasta.
Kanado: Amherst, Grand'Mere, Halifax, Ituna, Lipton, Montreal, Peterboro, Regina, Saskatoon, Toronto, Wingham, Winnipeg.
Kosta Riko: Villa Colon.
Kubo: Habana.
Meksiko: Atemaxac, Mexiko.
Porto Rico: Barranquitas, Barros.
Urugvajo: Montevideo.

Usono.

Alvarado, Annapolis, Arden, Atlanta, Austin, Balaton, Bayonne, Chicago, Colombus, Crowley, Delphos, Detroit, Escondido, Fairbanks, Gloucester, Greenland, Hebron, Iowa City, Lake, Los Angeles, Louisville, Manchester, Minneapolis, New York City, Niagara Falls, Oakland, Pawtucket, Perth Amboy, Philadelphia, Plainview, Redwood City, Seattle, Somerville West, Storm Lake, San Diego, San Francisco, San José, Saint Louis, St. Michael, Saint Petersburg, Towson, Troy, Urbana, Washington, Wayne (Fort), Worcester, Youngstown, Zion City.

AZIO.

Burma: Bassein.

Ĥinio: Chang Shu, Peking.

Java: Banjoewangi, Soerabaya.

Indio: Allahabad, Karachi, Srinagar.

Japanio: Osaka, Shikigun, Shizuoka, Yokohama.

Persio: Kazvin, Tabriz, Teheran.

OCEANIO.

Aŭstralio: Barraba, Gisborne, Hobart, Melbourne, Warwick.

Nov Zelando: Whangarei.

Esperantiaj Entreprenoj.

AŬSTRIO.

Graz. — La Peristo. P. Mörth. — *Adr.*: Mariengasse 18a, rekomendas sin por ĉiuspecaj negocoj. — Specialaĵo: Eksporto de feraĵoj, falĉiloj, plugiloj ktp. Lignaĵoj: konstruligno, meblaro por ĉiaj oficejoj. Korespondo Germane, Esperante, Itale. — Telegramadreso: Peristo, Graz. Importo de nutraĵoj.

BELGIO.

Verviers. — Jos. Pirnay Demez. — *Adr.*: 146 Chaussée de Heusy. Komerca agento.

BRITIO.

Brighton. — Chichester Mansion Hotel. — *Adr.*: 18 Marine Parade. Pensiono, frontas kontraŭ la maro. Tre komforta. Prezo malalta. Telefono 6960. Posedantoj Ges^{roj} SIMS.

Deal. — Herbert Sewell. — *Adr.*: 40 College Road. Vizitkartoj, skribpaper-literpresisto biletoj, bildetoj aŭ bildegoj, libretoj. Sino SEWELL akceptas alilandajn enloĝantojn por lerni Esperanton, Anglan aŭ Francan lingvojn je malkara kosto. Estas bonaj lernejoj en la regiono. Oni parolas Esperante, Angle kaj France.

Eastbourne. — V. V. Sumfield. — *Adr.*: Station Street. Presisto de ĉiuspecaj presaĵoj. Folietoj, katalogoj, gvidfolioj ktp. Presado en Esperanto speciale priatentata.

Edinburgh. — Thornton & Co. — *Adr.*: 4 Hanover Street. Fabrikantoj de ĉiaj kaŭĉukaĵoj por fervoj-, tram-, voj-, inĝenier-, viz-, jut-, katun-, lan-, paper-, tan-, suker-, tabak-, dok- kaj karb-fabrikejoj. Botoj, ŝuoj, akvovitoj, akvoboteloj, aerkusenoj ktp.

Edinburgh. — Thomas Nelson & Sons, Ltd. — *Adr.*: Parkside Works. Presistoj kaj eldonistoj de edukaj kaj ĝeneralaj verkoj. Angle, France, Hispane, kaj aliaj lingvoj.

Edinburgh. — Turnbull & Spears. — *Adr.*: 16 Thistle Street. Presistoj de oficialaj esperantaj libroj, havas sperton por la produktado de libroj kaj broŝuroj en Esperanto.

Edinburgh. — William Bishop. — *Adr.*: Market Street. Presisto kaj eldonisto de broŝuroj kaj propaganda literaturo en Esperanto kaj Angla lingvo; libra agentejo- ankaŭ ĉiaj komercaj presaĵoj.

Huddersfield. — La Eklezia Esperantista Ligo. — *Adr.*: Farnley Tyas Vicarage. Prez.: Pastro A. L. CURRY, M. A., Sekr.: Pastro A. J. ASHLEY' Kunligas anojn de diversaj eklezioj, propagandas Esperanton ĉe profesiuloj kaj aliaj kleruloj, kaj utiligas ĝin en ĉiuspeca religia kaj literatura agado. Vidu anoncon.

Leek. — Milner & Sons, A. K. — Fabrikistoj de Kudro-silktoj, kostumgarnaĵoj, trikitaj skarpoj, Teksitaj firmnomoj kaj Jupozonaĵoj.

Liverpool. — Frank H. Lockyer, Supply Co. Ltd. — *Adr.*: 56 Arley Street. Fabrikistoj de "Spice-Erbo", spicaĵo perfekta por la kuirejo, tio ŝparas tempon, estas sandona kaj ĉiam preta por uzado. Neniu kuiristo, kuiristino, aŭ dommastrino devas esti sen "Spice-Erbo".

Liverpool. — R. Atwood, Beaver & Kio. — *Adr.*: G. 16—18 Exchange Buildings. Importas kaj eksportas kotonon., koloniajn produktaĵojn kaj ĉiuspecan tritikan artiklon. Akceptas specimenojn de la laste nomitaj artikloj kaj demandojn de eksterlandaj importistoj.

Liverpool. — James Lewis & Son. — *Adr.*: 5 Fenwick Street. Eksporto de ĥemiaĵoj, kupra sulfato de la plej bonaj britaj markoj, Oksidoj de plombo, zinko, k. c. Arseniko, sulfato de amoniuo. k. c.

London. — Burroughs, Wellcome & K^{io}. — *Adr.*: Snow Hill Buildings, E. C. Fabrikistoj de ĥemiaĵoj. London, New York, Montreal, Sydney, Cape Town, Milano, Shanghai, Buenos Aires, Bombay. — "Tabloid" Kunpremitaj Medikamentoj kaj Ekipaĵoj. "Tabloid" Teo: "Saxin", "Tabloid" fotografaj ĥemiaĵoj, "Kepler" malpreparaĵoj, "Hazeline", "Negro", "Kremo", "Wellcome" ĥemiaĵoj ktp.

London. — Mackay & K^{io}, Ltd. — *Adr.*: Observer Works, Chatham. Presistoj de gazetoj kaj ĝeneralaj aferoj: Librobindingoj, Gravuristoj. La unua firmao kiu presis Esperante. Nuntempe presas "The British Esperantist", kiu enhavas "The Esperanto Monthly": "Literaturo", kaj Esperanta Vortaro de BERNHARD LONG. Ni deziras demandojn.

London. — L. Elman & K^{io}. — *Adr.*: 79—81 Chatsworth Road, Clapton Park. N. E. Import-kaj eksportagentoj ĉiuspecaj. Ĉiam pretaj entrepreni la aĉetadon aŭ vendadon de fabrikaĵoj el ĉiuj partoj de la mondo. Bonegaj referencoj. Korespondo: Esperante, Angle, France kaj Rumane.

London. — The Synchronome Company, Ltd. — *Adr.*: 32—34 Clerkenwell Road, E. C. 1. Fabrikistoj de la bone konata "Sinkronoma" sistemo de elektraj horloĝoj, uzataj en la tuta mondo. Elpensintoj de Aŭtomataj elektraj horloĝaroj. Fondita 1885. Oni petas korespondadon.

London. — Vivamol Ltd. — *Adr.*: 111 Great Portland Street W. 1. Fabrikistoj kaj vendistoj de la tutmonde konataj kuraciloj kontraŭ astmo, Fojnfebroy, kronika bronkito, nazkataro kaj ĉiuj aliaj malsanoj de la nazo, gorĝo kaj spirvoĵaro. Trisemajna senpaga provo.

London. — Shaftesbury Hotelo. — *Adr.*: Great St. Andrew Street, St. Martins Lane, W. C. Lito, matenmanĝo, bano, kaj prizorgo 6 ŝ. 6 p. 285 ĉambroj, ĉiu enhavanta akvon varman kaj malvarman. Bilardĉambroj unuaklasaj. Apartaj ĉambroj por konferencoj. Telefono: Regent 3060—62. Telegrafadreso: "Unafraid" London. Posedantoj: Gordon & Smith Ltd.

London. — G. B. Kent & Sons, Ltd. — *Adr.*: 75 Farringdon Road, E. C. 1. Fabrikistoj de plej bonaj Britaj brosoj ĉiuspecaj. Fondita 1777. Fabrikejo en London kaj Hemel Hempstead Herts. Agentejoj ĉie. Oni korespondas en Esperanto. Bonvolu peti njan oklingvan broŝureton.

London. — Frederick Backes & K^{io}. — *Adr.*: 55 Berner Street, Oxford Street W. 1. Eksport- kaj importkomercistoj, Telegrafkodoj Bentley kaj ABC. Oni eksportas ĉiuspecajn produktaĵojn britajn kaj koloniajn: ankaŭ katunaĵojn kaj lanaĵojn, puntojn, kemiaĵojn, botojn kaj ŝuojn. Oni serĉas agentojn kaj reprezentantojn.

London. — Zalvide Alvarez & K^{io}. — *Adr.*: 5—6 Broad Street House, New Broad Street E. C. 2. Telegramoj: "Zalalco", London. Oni eksportas ferojn, ŝtalojn, metalojn kaj ilojn ĉiuspecajn kemiaĵojn kaj britajn komercaĵojn ĝenerale. Hispanajn komercaĵojn rekte de Hispanujo. Importoj: Oni agas kiel vendagentoj.

London. — Eustace Miles Food Ltd. — *Adr.*: 16 Store Street, W. C. "Emprote" ideala nutraĵo saniga, pli bona ol viando. Ankaŭ restoracio EUSTACE MILES Chandos Street apud Trafalgar Square. Skribu por higiena konsilo. Vidu anoncon.

London. — W. & G. Foyle. — *Adr.*: 121—125 Charing Cross Road W. C. Librovendistoj de novaj kaj novaj verkoj. Speciala provizo da verkoj alilandaj, konsistanta el pli ol 300.000 libroj en ĉiu lingvo kaj pri ĉiu temo. Petu katalogojn.

London. — E. Marlborough & K^{io}. — *Adr.*: 51 Old Bailey E. C. Eldonistoj de la fama "Self Taught" (Meminstrua) serio de Eŭropaj kaj Orientaj lingvoj. Vidu anoncon pri lernolibroj kaj frazlibroj.

Plymouth. — Elliott & Elliott, Advokatoj. — *Adr.*: Lockyer Street. Korespondas Esperante.

Skegness. — Nacia Komerca Kolegio Dutton. — *Adr.*: en London: 92 & 93 Great Russell Street, en Manchester: 5, 8, 9, Victoria Buildings. — La 24 hora stenografio Dutton, maŝinskribado, librotonado, Esperanto kaj ĉiaj ordinara komercaj temoj estas instruitaj de spertuloj.

Wisbech (Cams). — Beck & K^{io}. — *Adr.*: Park Hall, Ruby Street, kaj 49 Finsbury Pavement London E. C. 2. — Pograndaj kaj pomalgrandaj presistoj, papervendistoj, vendistoj (novaj kaj nenovaj). Oni bonvenos informpetojn britajn kaj alilandajn.

BULGARIO.

Sofia. — Panajot A. Kolev. — *Adr.*: ul Regentska 19. Sin okupas pri la reprezentado de eksterlandaj fabrikaĵoj. La firmao povas ankaŭ akcepti la reprezentadon de kelkaj artikloj kaj fari bonajn aferojn dan'al sia konateco kaj referencoj. Kune kun la proponoj oni sciigu detalojn pri liver- kaj pagkondiĉoj de mendoj kaj specimenoj.

ĈEĤOSLOVAKIO.

Praha. — **Jan B. Vlach.** — *Adr.*: Národní tř. 38, II. Komerca kaj eksporta entrepreno por artaj ĉeĥoslovakaj kaj rusaj tipaĵoj mankoloritaj. Skatoletoj por sukeraĵoj, odoraĵoj juveloj ktp. Albumoj, por fotografaĵoj kaj vidaĵkartoj; notlibretoj, kadretoj, vidaĵkartoj, pupoj. Aro da specimenoj de 50.— ĝis 300.— kr. ĉ. Antaŭpago.

Reichenberg. — **Reichenberger Messe.** — *Adr.*: Messamt, Gablitzer Strasse 33. Internacia foiro de komercaĵoj kaj specimenoj, 14—22 de Aŭgusto 1920. Aĉetado por branĉoj de la teksa, vitra, keramika, metala, maŝina, papera, leda, muzikila, ludila, kemia, elektroteknika, konstrua kaj ligna industrioj.

Tetschen. — **Spedition Emil Neumann.** — Limdepagado ĉe la ĉitiejaj germana kaj ĉeĥoslovaka limdepagejoj; entreprenas ĉiajn transportojn per fervojo kaj Elbo. Enmagazenigoj en propraj sekaj magazenoj. Telegramadreso: Spediteur Neumann, Tetschen a. d. Elbe; Telefono 109.

Warnsdorf. — **Josef Döllinger.** — *Adr.*: Warnsdorf 1914/VII. Agentejo kaj komisio por kemiaĵoj, fadenoj, kaj diversaj teksaj artikoloj.

DANZIG.

Danzig. — “Atlantic” Ekspeda kaj Teneja Akcia Societo. — Speditions- und Lagerhaus Aktiengesellschaft, Stettin, Danzig, Berlin.

EGIPTIO.

Alexandria. — **Vassiliades & Kio.** — *Adr.*: Rue Chérif Pacha et Rue Adib 1. Importo kaj eksporto de krudaj haŭtoj kaj ledoj tanitaj (naturaj). Aĉeto kaj vendo laŭkomisie. Vidu anoncon.

FINNLANDO.

Helsinki. — **Kustannusosakeyhtiö Otava.** — *Adr.*: Uudenmaankatu 10. Eldona Akcia Societo “Otava”. Eldono de Esperantaj libroj.

Helsinki. — **Turisma Societo de Finnlando.** — *Adr.*: N. Esplanadastr. 21. Donas informojn pri Finnlando.

Helsinki. — **Akademia Librejo.** — *Adr.*: Aleksandrinkatu 7. Vendas ĉiajn librojn ankaŭ Esperantajn.

Helsinki. — **K. F. Puomies.** — *Adr.*: Lapinlandenkatu 7. Presejo Akcia Societo. Presado de ĉiaj presaĵoj ankaŭ en Esperanto.

Helsinki. — **Laborejo “Universala” fotografejo.** — *Adr.*: Unioninkatu 27.

Helsinki. — **Zitting & Kio.** — Inĝenieroficejo.

Tampere. — **Pogranda komercejo, Tammerkosken.** — *Adr.*: Tukkukauppa Osakeyhtiö. Deziras ricevi adresojn de eksterlandaj fabrikoj en kiuj oni fabrikas emajlajn kaj porcelanajn, ujojn ŝtofojn k. a. praktikajn artikolojn. Proponas ĉiuspecajn paperaĵojn.

Turku. — **Tehdas Osakeyhtiö “Seres”.** — Kemiteknika fabriko. Vendas kemiteknikajn preparaĵojn kiel ŝupoluraĵon, lakon, inkon, karamelojn ktp. Aĉetas kemiaĵojn.

FRANCIO.

Annonay (Ardèche). — **Laboratoire de la Panbiline.** — Tuta kuracado de malsanoj de hepato kaj de galangioj, kaj de malsindromoj devenantaj el tiuj malsanoj, kombinas hepan kaj galan opoterapiojn kun galfuigantoj. Petu raporteton. Vidu anoncon.

Béziers. — **Californa Oil Motor Company.** — *Adr.*: 18 Allées Paul Riquet. Franca societo por importado de mineralaj oleoj kaj la fabrikado de industriaj oleoj kaj grasoj. Ŝtata liveranto. Oni korespondas esperante.

Grenoble. — **A. Ploussu.** — *Adr.*: 6 rue Lafayette. Ĉiuspecaj vestoj por sinjoroj kaj knaboj. Drapoj, ĉemizoj, trikotaĵoj, gamaŝbendoj por turistoj. Peltoj. Drapoj el Kamelharoj la plej praktikaj por gesinjoraj manteloj. Vidu anoncon.

Le Havre. — **Emile Gasse.** — *Adr.*: 33 rue Jacques Louer. Enlandigas ĉiujn manĝaĵojn: Enladigitaj fiŝoj, porka graso, fazeoloj, lentoj, kakao, rizo, sukero k. c. Ellandigas: Enladigitajn sardelojn. Referenco laŭvole. Telegr.: “Gaslier” Kod ABC 5 th. Ribeiro.

Lyon. — **Poiro de Lyon.** — *Adr.*: Foire de Lyon. Hôtel de Ville. Kunigas fabrikistojn kaj produktistojn de la tuta mondo por ilin senpere rilatigi kun aĉetantoj. Ne estas ekspozicio, sed vendejo kie oni negocas nur laŭ specimenoj; 56 laŭprofesiaj grupoj. Printempa kunveno 1—15 Marto; Aŭtuna kunveno: 1—15 Oktobro.

Lyon. — **Esperanto Oficejo.** — *Adr.*: Sino A. FARGES, 36 rue V. Hugo (interetaĝo). Sidejo de la Delegitaro de UEA. Informejo por Esperantianoj. Centra Propagandejo por Sudorienta Francio. Librejo, abonejo; eldonejo de propagandaj poŝtkartoj kaj de silkaj flagetoj.

Marseille. — **Sino Serpoux, profesoro de pentrado.** — *Adr.*: 60 Rue Reinard. Virinaj artoj. Orienta pentraĵo. Brodaĵpentraĵo. Ornamado sur ligno, vitro, ŝtofoj. Kono de desegno-arto kaj pentro-

arto ne estas necesa. Miriga facileco. Arta aspekto. Fabrikado kaj vendado de farboj laveblaj kaj nedifekteblaj. Samideaninoj! Tuj petu informojn.

Paris. — Herlemont. — *Adr.*: 25 rue St. Vincent de Paul X. Esperanto publikigado Instituto, fondita 1910. Reklamarto kaj nova maniero de komerca organizo pri ia ajn entrepreno. Instruo per korespondado por via filo, via oficisto aŭ vi mem; Direktoro — Fondinto: HERLEMONT, konsilisto spertkompetenta profesoro (C. C. P. — A. A. C. W.).

Tulle. — Chambre de Commerce de la Corrèze. — (Komerca ĉambro). Konsilanta kunsido de la industriistoj kaj komercistoj de la departemento Corrèze (Francio).

GERMANIO.

Berlin. — Esperanto Eldonejo Fr. Ellersiek. — *Adr.*: Wissmannstrasse 46. S. 59. Rekomendas sin por livero de ĉiuspecaj libroj, esperantaj kaj germanaj. Oni demandu pri katalogoj aŭ specialaj proponoj.

Dresden. — Ader & Borel. — *Adr.*: Struvestrasse 40. Unu el la plej grandaj firmoj por Esperanta eldonado kaj vendado de Esperantaj verkoj ĉiuspecaj. Eldonas la gazeton "Germana Esperantisto".

Frankfurt am Main. — Messamt-Werbestelle. — *Adr.*: Foirificejo Frankfurt am Main, administras la regule okazantajn komercfoirojn de Frankfurt a. M. Petu informojn en Esperanto de "Messamt", Esperanto Werbestelle, Festhalle.

Freiburg i. Br. — Hermann Tobusch. — *Adr.*: Kaiserstrasse 16. Horloĝoj, specialaĵoj de la mond fama industrio de la Nigra Arbaro (Schwarzwald) dom-, salon-, kukolo-, poŝhorloĝoj ktp. Ĉiaj or- kaj arĝentaĵoj, eksporto ĉiulanden. Vizito dezirata sen devigo je aketo. Konto: Gewerbebanc, Tel. 2987.

Hildesheim. — Stadtgemeinde (Urbkomunumo). — *Adr.*: Magistrat der Stadt Hildesheim. Mondfamaĵaj vidindaĵoj, preĝejoj, artobjektoj, muzeoj, freskoj en urbdoma halo, antikvaj konstruaĵoj kun skulptaĵoj kaj pentraĵoj; miljara rozarbo, katedralo, belegaj ĉirkaŭaĵoj, perspektivuroj. Harcmontaro, Weserrivero-falo, proksimaj.

Potsdam. — Verkehrsverein. — Potsdam la ĝardenurbo ankoraŭ restas la malnova barokstila arturbo. Unika pro sia laŭplana aranĝo kun modelaj artplenaj domfasadoj kaj parkoj. Grandaj lagoj de la Havelrivero, ĉirkaŭita de historiaj kasteloj kaj vidindaĵoj. Veturas vaporŝipoj. Restejojn kaj vendejojn rekomendas la "Verkehrsverein".

Wiesbaden. — L. Rettenmayer G. m. b. H. — *Adr.*: Spediteur Rettenmayer. Ekspedo, ŝarĝveturiloj, ŝarĝaŭtomobiloj. Plej granda kaj plej malnova entrepreno de tiu-ĉi branĉo kun konsiderinda ŝarĝveturilaro kaj meblo-veturilaro. Transporto de mebloj enurbe, aliloke per fervojoj kaj ŝipo. Enmagazenigo de mebloj. Grandega Deponejo: "Wiesbadener Möbelheim", 25.000 m² surfaco, asekurtoj, vojaĝoficejo, ŝipagentejo, teatraĵ biletoj, prizorgo de vojaĝpakaĵoj.

HISPANIO.

Cordoba. — Serrano y Obregon. — *Adr.*: Gutierrez de los Rios 40. Komercaj reprezentantoj. Nur ĉi-tiu komerca reprezentanta firmao publikigas en Hispanio propran revuon por konigi la komercaĵojn de la firmoj kiujn ili reprezentas. Bonvolu peti ekzempleron de "Cordoba Commercial" kaj vi ricevos ĝin tuj senpage.

Las Palmas. — Sociedad Fomento y Turismo de Gran Canaria. — *Adr.*: Plaza de la Democracia. Donas senpage ĉiajn informojn pri turismo. Akceptas gvidfoliojn, gvidlibrojn kaj aliajn propagandilojn de similaj societoj. Korespondas Angle, France, Hispanie kaj Esperante.

Valladolid. — Grand Hotel de France. — *Adr.*: Calle de Teresa Gil 23. Komforto kaj higieno, elektra lifto, vapora varmigado. Banĉambro.

HUNGARIO.

Budapest. — Asocio por trafiko inter Amatoroj. — *Adr.*: V. Vigado u. 5. 1. Antaŭ ol iu vendas sian kolekton aŭ poŝtmarkojn unuopajn aŭ antaŭ ol iu aketas kolekton, unuopan poŝtmarkon aŭ novaĵon informigu ĉe tiu-ĉi asocio. Plej granda hungara kolektado-objektvendejo.

NEDERLANDO.

's Gravenhage. — Anonima Societo "Centra Esperanto-Librejo". — *Adr.*: 37 Paul Krugerlaan. Esperanto katalogo senpage havebla. Akcioj de 10 guldenoj partoprenontaj en la profito de la kuranta jaro. Dividendo de 1919: 6,5⁰/₀.

Waalwijk. — C. G. van der Heijden. — Vapor-ledotanejo kaj ŝufabriko. Fondita 1850. La firmao fabrikas ĉiujn artikolojn nur unuakvalite.

Zaandam. — Nederlanda federacio de laboristoj en fabrikaj profesioj. — *Adr.*: (Internacia korespondanto) Sr G. Woud, Noordeinde

95 Wormerveer. Sciigas al ĉiuj federacioj kaj ligoj en la sindikalista fakmovado ke oni povas kun ĝi korespondi en Esperanto laŭbezone. Ni esperas, ke ĉiuj organizitaj laboristoj lernos tiun-ĉi lingvon.

PORTUGALIO.

Lisboa. — *Silva & Carreira, Ltda.* — *Adr.*: Rua do Assuncao 42—3. Vendado de Esperantaj libroj kaj ĉiaj Esperantaĵoj. Eldono de lernolibroj por portugalanaj.

SVEDIO.

Stockholm. — *Knut A. K. Wennerström.* — *Adr.*: Drottningatan 45. Venditoj de silk-, koton- kaj lanĉstofoj por virinoj. Aĉetas prefere direkte de eksterlandaj fabrikistoj.

Stockholm. — *Eldona Societo Esperanto.* — *Adr.*: Stockholm 1. Fondita de Sveda Esperanta Federacio. Eldonas "La Espero" esperanta-sveda enhav-riĉa ĵurnalo. Abonprezo eksterlande: 4.50 kr. sv. Vendas literaturaĵojn prizorgas komercajn komisionojn.

AMERIKO.

Detroit. — *The Randolph Hotel.* — *Adr.*: J. C. BEUTLER, 178 Randolph street. Kunveno de la Esperantistoj.

Ĉu vin interesas NOVA LITERATURO unuaklasa sed malkara?

Niaj eldonaĵoj estas ĉie plej favore, eĉ laŭde recenzitaj. Tamen ili estas malkaraj pro la nunaj kurzoj.

INTERNACIA ANTOLOGIO

por pliperfektigi sian lingvokonon Esperanta Legolibro de Vilho Setälä. 112 paĝoj. Prezo: 5 Fmk., bindite: 9 Fmk. (10 aŭ 18 respondkuponoj internaciaj).

FINNA BIBLIOTEKO ESPERANTA

kolekto el plej ŝatataj finnaj aŭtoroj:

1. *Batalo pri la domo Heikkilä* de Johannes Linankoski. Majstra tragedia rakonto. 60 paĝoj. Prezo: 3 Fmk. (6 respondkuponoj).
2. *La botistoj*, de Aleksis Kivi. Klasika komedio. Unu el la plej komikaj verkoj en la tutmonda literaturo. 142 paĝoj. Prezo: 5.50 Fmk. (11 respondkuponoj).

ILUSTRATA MONATA REVUO

Esperanto Finnlando: Redaktata de Vilho Setälä. Bela-spekta, nur Esperanta, tre leginda revuo kun artikoloj pri Finnlando kaj pri Esperantismo. Almenaŭ 240 grandaj paĝoj. Jarabono 14,50 Fmk. aŭ 30 internaciaj respondkuponoj.

Retu katalogojn kaj pagokondiĉojn de nia reprezentanto

"Esperanto oficejo Finnlanda"

Teatterikuja 3 Helsinki

aŭ de: Kustannusosakeyhtiö }
Eldona Akcia Societo } **Otava**
Uudenmaankatu 10 Helsinki (Finnlando)

Tuta kaj sinteza kuracado de l'MALSANOJ de HEPATO kaj de GALANGIOJ.

Oraj medaloj: Gand 1913 kaj Palma 1914.

Honora diplomo: Casablanca 1915.

Granda Premio: Strasbourg 1919.

Tiu medikamentado, esence **klinika**, kreita de Dro Plantier kaj aprokata per miloj da observoj aŭ eĉ de mem-observoj de kolegoj, estas la **sola**, kiu, influante kune la **hepatan sekrecion** kaj la **galan ekskrecion**, kombinas la **hepatan kaj galan opoterapiojn** kun la sinergia asocio de l'plej efikaj **galfluigantaj** (hepata glicerinekstrakto, tita gala ekstrakto, boldo, glicerino, podofila rezino), kies terapian valoron ĝi plialtigas. Ĝi prezentas terapion **tutan**, iel **specifan**, de l'malsanoj de **hepato kaj de galangioj**, kaj de l'multaj sindromoj, kiuj devenas el tiuj malsanoj.

Reigante traflueblaj la **galangiojn**, bone direktata provkuracado per **Panbiline** ofte ebligis eviti hirurgian operacion, kiun ŝajnis necesigi la malsukceso de aliaj medikamentadoj.

Efikante sur digestan aparaton, prescipe per restarigo de galsekrecio, **Panbiline** plie agas (kvankam enhavante nenium drogon laŭ laksiga aŭ eĉ laksetiga dozo) senpere kaj topike sur la moviĝemon kaj la sekrecion de intesto, kiun ĝi reestigas en fiziologia stato, kiel tion pruvis la eksperimentoj pri trapaso de intesto efektivigitaj per tiu substanco.

Pli facile glutata de la infanoj, kaj pli bone digestata, ol oleo de moruhepato, **Panbiline** havas la samajn elektmotivojn pro sia hepata opoterapio kaj pro sia stimulefiko sur la hepaton mem de l'paciento.

Nek venene nek malutile efikanta, rapide sorbebla, senfine konservebla, entenanta nur bone konatajn substancojn, kaj riskante nenium malsukceson, **Panbiline** harmonie kombinas la substancojn de pluraj bonegaj specialaĵoj, kiujn ĝi kompletigas kaj kies efikecon ĝi pligrandigas per sinergia asocio. Pro tio ĝi ebligas, ke kuracisto tuj trafas, sen ŝanceliĝo kaj sen sinsekvaj provoj, la kuracilon efikan por tiu malsanulo aŭ alia, kiu ajn estas ties idiosinkrazio. Neniu neelektmotivo. Laŭ mezvalora dozo da 2 piloloj aŭ da 1 dekgrama desertkulero ĉiutage, ĝi kaŭzas nur tre malgravan elspezon.

Terapiaj aplikoj: Galŝtonetoj, hepata koliko ikteroj, k. e. hepataj **gal-nesufiĉo**, hepatismo, artritismo, **familia ikter-temperamento**, diabeto pro hepata misfunkciado, arteriosklerozo, tuberkulozo kaj limf-temperamento (ĉiuj elektmotivoj de oleo de moruhepato), dispepsio, stomaka troacideco, trigemela neuralgio, **enteritoj**, muko-membrana kolonito, **mallakso**, hemorojdoj, **intesta malfikseco**, uteralgioj, nervokaj psikomalsanoj pro hepata misfunkciado, epilepsio, neŭrastenio, **mikrobmalsanoj**, tifo de febro, **memvenenadoj**, malnormalaĵoj dum gravado, dermatozoj pro hepata misfunkciado, dermatozoj pro mem-aŭ ali-venenado (akno furunkemo, ekzemo), **malsanoj de l'varmegaj landoj**, hepatkongestoj hepatitoj kaj hepatsklerozoj.

Mezvaloraj dozoj: ĉiutage, de 2—8 piloloj, aŭ de unu ĝis 4 Posol. ogio: dekgramaj desertkuleroj de la komencigo de la manĝado. Por infanoj duona dozo.

Vendata en ĉiuj apotekoj. Prezo de la skatolo de piloloj en Francio: 6.40 Fr. Francaj. Prezo de la boteleto en Francio: 8.75 Fr. Francaj.

Raporteto estas sendata laŭ peto adresita al:

LABORATOIRE DE LA PANBILINE
(Esperantia Entrepreno)
ANNONAY (Ardèche, Francio).

ESPERANTO - PRESAĴOJ

same kiel
gazetoj, katalogoj, libroj k. t. p.
— ankaŭ en ĉiuj naciaj lingvoj —
liveras plej zorge kaj prezinde

J. B. HIRSCHFELD (A. PRIES)

fondita en 1800 — LEIPZIG — fondita en 1800
Telefona 706 kaj 13030 — Brüderstrasse Nr. 59

R. Atwood Beaver kaj Ko.

G. 16 kaj 18 Exchange Buildings,
Liverpool, Anglujo.

EKSPORTO. — Katuno (Usona, Egipta kaj Hinda).
Kotonaj kaj lanaj ŝtofoj kaj ĉiuj Anglaj produktoj.

IMPORTO. — Ĉiuj eksterlandaj produktoj.

Membroj de Liverpool Cotton Association Ltd.
Membroj de Liverpool Corn Trade Association Ltd.

Skribu Esperante, France aŭ Hispane.

WARD kaj OWEN, LIVERPOOL

41 North John Street.

EKSPEDISTOJ KAJ TRANSPORT-AGENTOJ.

Je la dispono de ĉiu ie ajn bezonanta la prizorgon de sia komercaĵo, kiu pasas tra la havenoj de Anglujo (Liverpool, London, Manchester, Hull, ktp.). Aranĝas limimpostajn ekzamenojn, transŝipigon kaj ekspedon de ĉiuspeca komercaĵo el Anglujo al ĉiu parto de la mondo.

ASEKURO- KAJ ŜIPMAKLERISTOJ.

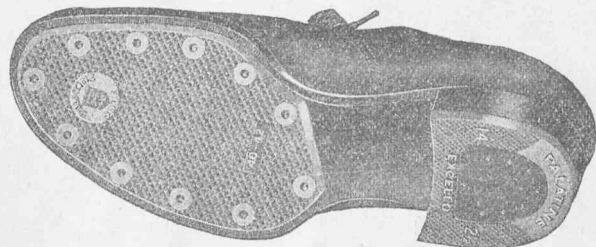
Povas havigi la plej moderaĵn kurzojn por asekurado, kaj prizorgas la vendon, aĉeton kaj ĉarton de ŝipoj grandaj kaj malgrandaj.

KOMERCAJ AGENTOJ.

Volas agi kiel agentoj en Anglujo por eksterlandaj fabrikistoj, kiuj volas vendi aŭ aĉeti komercaĵojn en nia lando. Havas bonajn rilatojn kun la plej respektindaj firmoj tie ĉi kaj en Eŭropo.

Telegrafadreso: Auricula, Liverpool.

Skribu ESPERANTE, france aŭ angle.

PALATINE Kaŭĉukaj ŝuoj

Plandoj kaj kalkanumoj la plej bonaj
Longdaŭre porteblaj.

Faritaj kvalite, forme kaj mezure por ĉies preferoj.
The Palatine Heel Branch, Pole Street Mills, Preston, Anglujo Lancs

Komercistoj kaj industriistoj!

Ĉu vi volas vendi
viajn komercaĵojn
kaj industriaĵojn en

Respubliko Argentina?

Skribu al: Pedro Gomez, komisiisto,
str. Cordoba 3920/24 Buenos Aires
kiu havas seriozan kaj gravan klientaron

Mateu kaj Villafranca Industriistoj pri artaj vitraĵoj

Str. Gerrito 590, Buenos Aires
(Argentino)

Nia firmo deziras ricevi katalogojn
kaj prezarojn de vitrofabrikejoj, pri
emajloj vitrigeblaj kaj pri ĉiuj artikoloj
koncernantaj vitrajaplikon

Zalbide, Alvarez kaj Ko. Ltd.

5-6, Broad Street House, LONDON, E. C. 2, Anglujo.

EKSPORTO: Feroj, ŝtaloj, metaloj, iloj ĉiuspecaj;
ĥemiaj produktaĵoj, kaj Britaj komercaĵoj ĝenerale.

Ankaŭ Hispanaj produktaĵoj liverotaj
rekte el Hispanujo per niaj tieaj filioj.

IMPORTO: Kiel vendagentoj en Britujo kaj
eksterlande de alilandaj produktaĵoj. :: :: ::

Korespondas Esperante, Angle, Hispane, France,
Itale, kaj Portugale. Povos ankaŭ trakti kun kelkaj
novaj seriozaj agentoj por reprezentado alilande.

Telegraf-adreso: "Zalaleo" London.

KARBO

Plej bonaj Anglaj kvalitoj
por ĉiuj bezonoj

EKSPORTAS AL ĈIUJ LANDOJ

G. HINCHCLIFFE kaj Ko.,
8, Cook Street, Liverpool, Anglujo.

Ankaŭ en Londono, E. C. 3, 5, Lloyd's Avenue.

Charles W. Baschwitz

85 Gracechurch Street, London, E. C. Anglujo

Bank- kaj Diskont-Agento
Monintersanĝisto

Ĉe la Liverpool' a Filio (4 Dale Street), oni entreprenas

Ĉiajn Komercajn Aferojn

Akceptas komercaĵojn por
vendo kontraŭ maklero

Faciligas aranĝojn por la import- kaj
ekspor-negocado

Nenia resaniĝo — nenia pago!

ASTMULOJ!

Pli ol 20000 suferintoj pro astmo kronika, bronka, nerva, estas tute aŭ parte resanigitaj pere de

VIVAMOL (antaŭe Vixol)

Tiu elpensajo de nia samideano E. Cefeč estas kuracilo plej taŭga por ĉiuj astmuloj. Ĝi enhavas nenan drogon danĝeran.

Senpaga trisemajna provado:

ONI BEZONAS AGENTOJN

Petu broŝuron de

VIVAMOL, Ltd., III, Gt. Portland St., London, W. I.

M. APPLEBAUM
136, Crown Street, Liverpool

IMPORTAS:

ĉiuspecajn felojn kaj peltojn, preparitajn aŭ ne.

EKSPORTAS:

peltvestaĵojn, virajn kaj virinajn, kaj feltapiŝojn.

ANGLAJ ESPERANTISTOJ!

Komuniku al mi viajn bezonojn je tiuj artikloj, kaj vi ricevos rapidan zorgoplenan atenton

En Anglujo mi sendos artiklojn por via aprobo aŭ resendo.

Mi garantias ĉiun kontentigon.

KVARA PARTO.

INTERRILATA ADRESARO.

Rimarkoj.

La subaj petoj estas *senpage* presitaj por ĉiuj membroj pagintaj la kotizaĵon por 1920 antaŭ la 31. januaro.

Ili estas dividitaj jene: A. Korespondado per leteroj, poŝtkartoj ktp. B. Korespondado pri specialaj temoj. C. Interŝanĝado de poŝtmarkoj kaj diversaj objektoj.

La personoj nomitaj sur tiuj listoj havas la devon nepre respondi almenaŭ unu tojon al ĉiuj petoj koncernantaj la fakon, por kiu ili sin enskribiĝis.

Pri la kondiĉoj por enskribo en la Jarlibro 1921 ĝustatempe informos la gazeto *Esperanto*.

Mallongigoj.

Esp. = Esperanto, Esperanta.

Esp-aĵo = Esperantaĵo.

Esp-isto = Esperantisto.

G = gazeto.

L = letero.

PK = poŝtkarto.

PI = poŝtkarto ilustrita.

PM = poŝtmarko.

Sam-ano = samideano.

bfl = poŝtmarko sur bildflanko.

ĉl = ĉiulanda

k. ĉ. l. = kun ĉiuj landoj.

dez. = deziras.

div. = diversa.

fot-aĵo = fotografaĵo.

interŝ. = interŝanĝas.

kol. = kolektas.

kor. = korespondanto, korespondi.

rek. let. = rekomendita letero.

A. Korespondado per leteroj, poŝtkartoj, ktp.

AŬSTRIO.

Ebensee (Oberösterreich.) — Sr^o J. HLAVÁČ, oficisto en horloĝmuzeo. PI. Graz. — Sr^o KARL BARTEL, Schönaugasse 6 (serĉas kor. por siaj kursanoj progresintaj). L PI PM. k. ĉ. l.

- Wien I. — S^{ro} JOHN WENINGER, Habsburgergasse 6. L PI (kun fraŭlinoj, Angle, Germane, Itale).
 Wien III. — S^{ro} ADOLFO STRATIL, Parkgasse 6. L PI.
 Wien VII. — S^{ro} ANDREO DEISTLER, Schottenfeldgasse 91. L PI k. ĉ. l.
 Wien XVIII. — S^{ro} D^{ro} A. HLOUCHA, Semperstrasse 36. PI.

BRITIO.

- Accrington. — S^{ro} EDWIN ROBERTS, 1 Owen Street. L PI.
 Barry. — S^{ro} R. T. EVANS, 12 Park Grove. PI (kun Ĉinio, Japanio, landoj de Suda Ameriko).
 Barry. — S^{ro} J. COUCEIRO, c/o S^{ro} EVANS, 12 Park Grove, dez. Esp. vizitantojn sur sia ŝipo kiam li alvenos al iu marurbo).
 Bedlington (Northumberland). — S^{ro} GIBSON, 10 Fairbairn Yard Vulcan Place, dez. ree kor., precipe kun soldatoj.
 Bradford. — Fino S. HILDA BOOCK, 34 Binnie Street. L PI (kun ĉeestontoj de la kongreso en Hago).
 Brighton. — S^{ro} W. E. PARRY, 41 Castle Street. PI.
 Brighton. — S^{ro} AD. DORLENCOURT, 14 York Villas. PI.
 Burnley. — S^{ro} J. H. TAYLOR, 67 Ardwick Street. L PI.
 Bury. — S^{ro} H. HESLOP, Orrell House, Fairfield. L PI (kun laboristoj en Aŭstrio, Ĉeĥoslovakujo, Estonujo, Finnlando, Bulgarujo, Jugoslavujo, Azio).
 Colne (Lancashire). — S^{ro} W. H. COCKS, 97 Keighley Road. PI (tipaj regionaj vidindaĵoj kaj vestaĵoj).
 Crick near Rugby. — S^{ro} A. H. TOWERS, „The Hollies“ plezure renkontas ĉiujn Esp-istojn ĉi-tie.
 Dublin (Irlando) Finoj HILDA kaj KATHLEEN DOUGLAS (10 kaj 12 jaraĵ) „Avonberg“ Upper Tereure, Road, PI k. ĉ. l.
 Eccles. — Fino E. THOMPSON, Branwood House. L PI (pri ĉiaj temoj, k. ĉ. l.).
 Enfield. — S^{ro} HOWARD W. SMITH, 96 Southbury Road. PI (pejzaĝoj).
 Eyemouth (Berwickshire). — S^{ro} T. W. LANCASTER, 47 Albert Road. L PI.
 Guildford. — S^{ro} H. J. ARNI, 3 Commercial Road. L PI k. ĉ. l.
 Huddersfield. — S^{ro} CLARKSON, 67 Lockwood Sear, dez. kor. por lernantoj 12-jaraj.
 Huddersfield. — S^{ro} HEARLY SYKES, 88 Lowerhouses, kore salutas siajn ĉl. antaŭmilitajn kor., tuj respondas al ĉiuj.
 Leycett near Newcastle (Staffs). — S^{ro} A. ALLEN, staciestro. L. PI. k. ĉ. l.
 Liverpool. — S^{ro} P. OAKES, 21 Keith Avenue Walton. PI.
 London S. E. 7. — S^{ro} E. K. Jayne, 22 Kinveachy Gardens. L PI (kun alilanduloj por helpi al samkursanoj).

- London. — S^{ro} W. F. ATKINS, c/o Sino PHILLIPS, Highs Street, Uppingham. PI k. ĉ. l.
 London. — S^{ro} J. H. PARNUM, 48 Tedburgh Road, Plaistow E. 13. PI k. ĉ. l. (precipe kun Danaj kaj Norvegaj Esp-istoj).
 London S. E. — S^{ro} CROSLAND, 36 Tourneborke Ave. Herne Hill. L PI k. ĉ. l.
 London. — S^{ro} H. W. HAZELHURST, 3 Tower House, 8 Trevanion Road, dez. korespondi kun Ruso.
 Manchester. — S^{ro} H. HARTLEY, St. Marks School, Cheetham Hill. L PI (dez. kor. kun ne angla-lingvanojn por siaj 12 jaraĵ lernantoj).
 Manchester. — S^{ro} H. PRICE, Cadishead. PI (vidaĵoj de urboj kaj vilaĝoj).
 Norwich. — S^{ro} FRED MARIS, 9 Heigham Grove, salutas siajn antaŭmilitajn korespondantojn; dez. ricevi PI de Norwich Usono.
 Preston. — S^{ro} GEORGES VALENTINE, 91 Park Road. L PI k. ĉ. l.
 Sheffield. — S^{ro} E. HOWKINS, c/o Y. M. C. A. Fargate. PI.
 Wallasey. — S^{ro} A. SHAW, F. B. E. A. 58 Brighton Street, Seacombe. L PI k. ĉ. l.

ĈEĤOSLOVAKIO.

- Bensen. — Fino EMMY MÜLLER. L PI.
 Biela 28 bei Bodenbach. — S^{ro} ROBERT HÜBNER. L PI.
 Brno. — S^{ro} VINCENZ KROUŽIL, profesoro, průmyslova škola. L PI (kun Italoj, Francoj, Angloj kaj Japanoj).
 Brno. — Klubo de Bohemaj Esp-istoj, Kafejo Akademická Augustýnská ul. (serĉas kor. en Ameriko, Aŭstralio, Orienta Azio).
 Brno. — S^{ro} FR. PODLOUČKA, landa kontroloro, porodnice. L PI (kun sam-anoj en Ameriko, Aŭstralio, Orienta Azio).
 Červený-Kostelec. — Fino ANNA DUDKOVA, instruistino, Sokolska u. L PI.
 Červený-Kostelec. — S^{ro} JIRI ADAMEK. L PI.
 České Budejovice. — S^{ro} VOITECH MATOUS, komercisto, ul. Jirovcova no. 12, dez. ree kor. kun siaj antaŭmilitaj kor. pri komerco, moroj, kutimoj.
 Česká Skalice 354. — S^{ro} JOSEF NEKYBA. L PI.
 Franzensdorf. — S^{ro} F. KAULFERS (sendas kontraŭ du resp kuponoj Esp. gvidlibron „Rodvojo sur Jeschken“).
 Höflitz bei Bensen. — S^{ro} FRANZ WIRTH, por Esp. grupo. L PI.
 Holice u. Olomouc. — Fino HANDA NAVRATILOVA. L PI (interŝ. naciajn manbrodaĵojn).
 Hradec-Králové. — S^{ro} O. SKLENCKA, Del. de UEA. L PI (ĉiam respondas, preferas seriozajn rilatojn).
 Hradec-Králové. — S^{ro} E. R. JELINEK, Ŝafaříkova 511. L (pri interesajoj). PI bfl (kun ekster-Eŭropaj kaj Balkanaj landoj).
 Hradec-Králové. — S^{ro} RUDOLF ČERMAK, I. 60-61. III. L PI k. ĉ. l.

- Hradec-Králové. — S^{ro} F. SMETAK, oficisto de Sparkaso. PI.
 Hradec-Králové. — Fino ANNA KOZOVA, modm. scu. PI.
 Hradec-Králové. — Fino KAMILA ŠTEPANKOVA, Chmelova 412. PI.
 Hradec-Králové. — Fino MILADA KRECKOVA, Dlouha ul. 101. PI.
 Hradec-Králové. — Fino MANKA DOLANSKA, Čelakovského 503. PI.
 Hradec-Králové. — S^{ro} FR. MATEJCIK, instruisto, Velké nám. 136. PI
 bfl (kun landoj ekster Eŭropo).
 Hradec-Králové. — Fino MARIE KOPECKA, Mýtská ul. 271. PI.
 Hradec-Králové. — S^{ino} B. SKLENČKOVA, edzino de Del. de UEA. L
 (kun patrinoj ĉi pri infanoj).
 Hradec-Králové. — Fino LOLA KOZOVA, Eliščina tř. 302. L PI.
 Hradec-Králové II 53. — Fino RUZENA MACHACKOVA, studentino. L PI.
 Hradec-Králové II 53. — Fino EMILIE MACHACKOVA, oficistino. L PI.
 Hradec-Králové. — S^{ro} FRANT. JIREK, Zizkovo nam. 220. PI.
 Hradec-Králové. — S^{ro} JAROSLAV TAUSSIG, Velke nam. 27. PI.
 Hradec-Králové. — S^{ro} STANISLAV JIRASEK, studento, Velke nam. 136. PI.
 Hradec-Králové. — Fino RUZA STOLINOVA, oficistino, Červeneho tř. 327. PI.
 Hradec-Králové II. — Fino MILADA POKORNA, Rolnické skladište. L PI.
 Hradec-Králové. — Fino EMILIE MATEJKOVA, Rolnické skladište. L PI.
 Jaromer n. L. 284. — S^{ro} STEPAN NACHBAUR L. PI.
 Jičín. — S^{ro} BORIVOJ BENETKA, studento Tyršova 243. L PI (precipe
 kun junuloj kaj studentoj).
 Jilemnice. — S^{ro} MILOS LUKAS, prof. de Esp., salutas kore siajn
 antaŭmilitajn kor.; ili bonvole alsendi siajn nunajn adresojn.
 Ketten 177. — S^{ro} JOSEF JÄGER. PI (pri div. rasoj, naciaj kutimoj
 aŭ kostumoj).
 Komotau. — S^{ro} WENZEL PEKING. PI.
 Neu-Birkigt 70a. Teschen. — S^{ro} ERWIN PROKSCH. PI.
 Olomouc. — S^{ro} ENGELBERT WOLF, Anglicka 10. PI, originalajn fot-ojn.
 Pardubice. — S^{ro} DANILE LADISLAV, Hronovička 640. L PI bfl (k. ĉ. l.,
 krom Ĉeĥoslovakio, precipe junaj fraŭlinoj).
 Plzen. — S^{ro} MAX STARY, Otakar Promenade 48. PI.
 Postrum bei Deutsch-Gabel. — S^{ro} GUSTAV SCHOLZE. L PI k. ĉ. l.
 pri Esp. movado).
 Praha II. — S^{ro} BENJAMIN VERNER, dentisto, Soukenická 15. PI
 (precipe kun transmaraj landoj).
 Praha. — Fino SIDONIE DLOUHA, VD. de UEA, oficistino ĉe la staci-
 domo de Wilson, informas pri Esp. movado en Ĉeĥoslovakio.
 Prerov. — S^{ro} kaj S^{ino} KREJČIRIK, Del. de UEA. L PI (Angle, Esp.
 France, kun sinceraj sam-anoj).
 Prešov. — S^{ro} D^{ro} TIVADAR AUSTERLITZ, Del. de UEA. PI (karakter-
 izajn, naciajn specialaĵojn, domajn industriaĵojn).
 Privož (Oderfurt). — S^{ro} J. GUNIA, Vorbahnhof 746. PI k. ĉ. l.

- Rakovnik. — S^{ro} HYNEK ČERNÝ, Del. de UEA, salutas siajn antaŭ-
 militajn kor., serĉas kor. por siaj lernantoj. PI PM.
 Ružomberok. — S^{ro} KAREL JELINEK, Slovenská Banka. L (precipe kun
 ekster-Eŭropanoj).
 Skrivany ap. Novy Bydzov. — S^{ro} JAN NOSEK, Del. de UEA. PI
 Esp. G, sigelmarkojn (artaj kaj tipaj).
 Skrivany ap. Novy Bydzov. — S^{ro} JOSEF POSEPNÝ, metaltornisto,
 Skrivansky cukrovar 50. PI (kun apudmaraj loĝantoj).
 Skrivany ap. Novy Bydzov. — Fino OTILIE FRIDRICHOVA, instruistino.
 PI k. ĉ. l. (bele koloritajn).
 Spišska-Podhradie. — S^{ro} EDUARD GAZDIK, revizoro, Spišska Kapitula.
 L PI (konstruaĵoj kaj ruinaĵoj).
 Tetschen. — S^{ro} HANS KLINGER, Kirchgasse. PK k. ĉ. l., memfaritajn fot-ojn.
 Tetschen-Liebwerd. — S^{ro} FRANZ BRUCHE. PI k. ĉ. l.
 Tetschen. — S^{ro} JOSEF HABELT. PI k. ĉ. l.
 Tetschen. — S^{ro} JOSEF HAUF. PI k. ĉ. l.
 Tremešoves 54 ap. Horice. — S^{ro} BOJA SKALICKÝ. L PI.
 Užhorod (Ungvar). — S^{ro} ALEKSANDRO SPIRE. PI k. ĉ. l.
 Užhorod. — S^{ro} MIKLAS KANYUK, studento, Ivaskovico Mihalyne
 satorna u. 7. L PI.
 Warnsdorf. — Fino MANJO WEWERKA, Obere Mandaustrasse 861/VII.
 L k. ĉ. l. (pri div. temoj).
 Warnsdorf. — S^{ro} FRANZ KAULICH. L PI k. ĉ. l.
 Warnsdorf. — S^{ro} JOSEF DÖLLINGER. L PI (pri div. temoj).
 Warnsdorf. — S^{ro} RUDOLF TIETZ, financa oficisto [Steuerverwaltung].
 PI (kun fraŭlinoj).
 Warnsdorf VII 898. — S^{ro} WILHELM LUDWIG, skulptisto. L PI k. ĉ. l.
 Zumberk 85 u Chrudimi. — S^{ro} E. ZAJICEK. L PI k. ĉ. l. (Angle,
 Ĉeĥe, Esp., France).
 Zvolen. — S^{ro} FRANTISEK BALICEK, instruisto. PI G naci-lingvaj il.

DANZIG.

- Praust (Freistaat Danzig). — S^{ro} MAX AMORT, Lehrer L PI.

FINNLANDO.

- Helsinki. — S^{ro} JOEL VILLKI, Eerinkatu 25. PI.
 Helsinki. — S^{ro} LEO RAMPAINEN, Antinkatu 30, A. 4. L PI k. ĉ. l.
 Helsinki. — S^{ro} LAURI LAIHO, Nikolainkatu 23, G. 20. L PI k. ĉ. l.
 Mäkslahti. — S^{ro} VÄINO RIKSTRÖM. PI (naturbelaĵoj kaj urbaj vidindaĵoj).
 Mäkslahti. — S^{ro} VÄINO RIKSTRÖM. PM (kun ekster-Eŭropanoj).
 Seinäjoki. — S^{ro} ISAK AHONEN. L PK PI pri ĉiuj temoj k. ĉ. l.
 Tampere. — S^{ro} YRJÖ LEHTINEN, studento, Rongankatu 4. L PI k. ĉ. l.

- Tampere.** — S^{ro} LAURI LEHTINEN, poŝtoficisto, Ilmarinkatu 8. PI.
Tampere. — S^{ro} BR. ERÄNEN, Hämeenkatu 17. PI k. ĉ. 1.
Tampere. — S^{ro} JOHN VIRTANEN, poŝtisto. PI k. ĉ. 1. (per rek. let.).
Tampere. — S^{ro} OLLI LAUNIS, poŝtoficisto, Postikonttori. L PI (kun poŝtoficistoj ĉ. 1).
Tampere. Societo Esperantista, sidejo, Kahvila „Espero“. PI.
Tampere. — Kvar Finnaj fratinoj dez. kor. kun ĉ. sam-anoj. L PI:
 Fino ELSA HELLSTRÖM, Koulukatu 7, Fino ALLI HELLSTRÖM, Koulukatu 7; Fino AINO HELLSTRÖM, Koulukatu 7. Fino ANNA HELLSTRÖM, Pianinkatu 7.
Viipuri. — S^{ro} JULIUS AUER, Phjoisoallikatu 19. PI bfl.
Viipuri. — S^{ro} JOHN TSCHEDAJEFF, Kalevankatu 4 as 2. L PI PK bfl.
Viipuri. — S^{ro} KUST. A. LEINO, Pohjoisvallikatu 19 II. PI bfl.
Viipuri. — S^{ro} VILHO SALONEN, Kelkkala 6. L PK PI bfl.

FRANCIO.

- Autun.** — S^{ro} PIA, 29 rue aux Cordiers. PI bfl.
Champs (Yonne). — S^{ro} PAUL JOUSSOT. L PI.
Compiègne (Oise). — S^{ro} PAUL LÉCURU, 15 Rue de Soissons. PI.
Dijon. — S^{ro} LÉON ZAEGEL, rue Marceau 59 bis. PI bfl k. ĉ. 1.
Dôle (Jura). — S^{ro} DUPOUX, chez Mme BRUN, Rue Claude Lombard, PI L.
La Varenne St. Hilaire (Seine). — S^{ro} LOUIS PRÉVOST, 70 Bd. de Champigny. PI k. ĉ. 1.
Lyon. — S^{ro} LÉVIN, 6 Rue Duhamel. PI bfl. (kun samideanoj ekster Eŭropo).
Lyon. — S^{ro} COLLET, 31 Rue dela Claire. PI L PM.
Lyon. — S^{ro} ADOLPHE CROIZAT, meĥanikisto. 87 Rue de l'Univeristé. PI (kun samprofesiaj samideanoj).
Paris IX. — S^{ro} HENRI LAHENS, 2 Place d'Anvers. PI k. ĉ. 1. (krom Aŭstrio, Germanio, Hungario).
Paris XIX. — S^{ro} C. CUNY, 5 Rue des Lilas. L PI bfl (pri ĉiaj temoj).
Paris XIX. — S^{ro} PAUL MARTIN, 20 Rue Compans. PI (pri kutimoj, kun ekster-Eŭropanoj).
Rieumes (Hte. Garonne). — S^{ro} JEAN LANNES, Château de Mauseucal. PI k. ĉ. 1.
Tarare (Rhône). — S^{ro} EMILE CHERBLANC, 1 Place Madeleine. PI.
Villeurbanne (Rhône). — S^{ro} SWEIKER, meĥanikisto, 161 Cours Emile Zola. PI.

GERMANIO.

- Berlin.** — Fino KATHARINA BOCK, Wildenbruchstr. 83, Neukölln. PI k. ĉ. 1.
Berlin-Lichtenberg. — S^{ro} EUGEN BURRÉ, Hauptstrasse 24, bei KOTHE. L PI k. ĉ. 1.

- Bochum.** — S^{ro} BOLLERMANN, Poŝtdirektoro, Margarethenstr. 10. PI.
Bochum. — S^{ro} ADOLPH GROTHE, Kanalstr. 58. L PI.
Breslau. — S^{ro} G. HABELLOK, fervojisto, Schleiermacherstr. 19. L PI.
Breslau. — S^{ro} KURT SCHRÖDER, Gräbschenerstr. 19/21. L (pri div. temoj), PI.
Breslau. — S^{ro} WALTER GUHR, Kupferschmiedestr. 22/23. L PI k. ĉ. 1.
Buer i. W. — S^{ro} WALTER GOLTERMANN, Egerplatz 5. L PI (kun homoj sen antaŭjuĝoj en Nordameriko kaj Orienta Azio).
Chemnitz. — S^{ro} KARL OTTO, Yorkstr. 9 II, 18-jara Esp-isto. L PI (kun samaĝuloj).
Essen. — S^{ro} OTTO SANDROCK, Kabrstr. 47. PI k. ĉ. 1.
Essen. — S^{ro} PILLATH, Julienstr. 54. PI (tipoj en naciaj kostumoj).
Essen. — S^{ro} MAX MOLLENHAUSER, Virgiliestr. 5. PI k. ĉ. 1.
Euskirchen (Rheinland). — S^{ro} IZIDORO CHIMOVIC, Kirchstr. 1. PI (nur pri temoj Esperantaj).
Freiburg i. Br. — S^{ro} HERMANN TOBUSCH, Kaiserstr. 16, sendas tutkoran saluton al siaj antaŭmilitaj kor. kaj informas, ke li ree dez. kor.
Gera (Reuss). — S^{ro} C. OSTERMANN, Blücherstr. 55. L PK PI k. ĉ. 1.
Gera (Reuss). — S^{ro} A. HEZEL, Bauvereinsstr. 66. L PK PI k. ĉ. 1.
Gera (Reuss). — S^{ro} W. WEIDENSEE, Blücherstr. 85. L PK PI k. ĉ. 1.
Gera (Reuss). — S^{ro} W. SIELER, Friedricistr. 4. L PK PI k. ĉ. 1.
Gera (Reuss). — S^{ro} H. SCHMIDT, Laasenerstr. 18. L PK PI k. ĉ. 1.
Gera (Reuss). — S^{ro} P. KUETTNER, Toepfergasse 18. L PK PI k. ĉ. 1.
Gera (Reuss). — S^{ro} R. SCHNEIDER, Körnerstr. 28, sendas kontraŭ respondkupono artpentritan. PI.
Görlitz. — S^{ro} H. QUICKER, Jahnstrasse 18. PI PM L.
Kaufbeuren (Bayern). — S^{ro} HANS MEIER, instruisto, Hauberrisserstr. 4. PI k. ĉ. 1.
Menzelen-West (Rejnlando). — S^{ro} HERMANN WOLFERTZ, instruisto. L PI PK k. ĉ. 1.
München. — Fino SALI HOJDA, Müllerstr. 12 I. L PI.
München. — S^{ro} JOSEF ZACHERL, Belfortstr. 4 I. PI k. ĉ. 1.
München. — S^{ro} JOSEF MEILER, Clemensstr. 78 I. L PI k. ĉ. 1.
München. — S^{ro} ALOIS FISCHER, Kaiserstr. 28. PI k. ĉ. 1.
München. — S^{ro} JOSEF ECKL, Siegfriedstr. 8. L (pri Esp. temoj) PI bfl k. ĉ. 1.
München. — S^{ro} JOSEF HETTERICH, Neuturmstr. 6 I. L PI k. ĉ. 1.
München. — S^{ro} JOSEF WENDLER, Hans Milichstr. 10 III, Seitenbau. PI k. ĉ. 1.
München. — Fino MARGIT SCHLAFF, Trappentreustr. 31 I. PI k. ĉ. 1.
München. — S^{ro} JOHANN ABENSTEIN, Prinzenstr. 51 I. L PI bfl (ne fantaziaj precipe kun ekster-Eŭropanoj).
München. — S^{ro} DR. FR. FRANCKE, Lindwurmstr. 145 I. PI k. ĉ. 1.

- München.** — S^{ro} HANS SAPPL, Isabellastr. 40 III. L PI k. ĉ. I. (precipe kun Japanoj, Ĉinoj, Judanoj, Aŭstralianoj).
- München.** — S^{ro} BALTHASAR HARTL, Georgenstr. 140. L (pri Esp. temoj) PI (precipe kun eksterlandanoj).
- München.** — S^{ro} HANS WOHLFART, Zweibrückenstr. 28 IV. PI k. ĉ. I.
- München.** — S^{ro} GEORG ALLEZE, Senefelderstr. 12 I, Rgb. PI k. ĉ. I.
- München 50.** — S^{ro} JOSEF IMMELEN, Kyreinstr. 1. L PK (kun naturamantoj).
- München.** — S^{ro} HANS TRESSEL, Parkstr. 22 I. PI bfl k. ĉ. I.
- München.** — S^{ro} FRIEDRICH ZIEGLER, Steinheilstr. 10 III. L PI (ne fantaziaj), bfl k. ĉ. I., precipe ekster-Eŭropaj.
- München.** — F^{ino} FRIEDA ZIEGLER, Steinheilstr. 10 III. L PI bfl (ne fantaziaj), k. ĉ. I., precipe ekster-Eŭropaj.
- München.** — S^{ino} ANNA MÄLZER, Daiserstr. 41 III. PI bfl k. ĉ. I.
- Oppeln.** — S^{ro} EDMUND FETHKE, Ring 11. L (kun ekster-Eŭropanoj).
- Oschersleben a. d. Bode.** — S^{ro} OTTO PETZOLD, Kaiserstr. 12. L PI.
- Reichenhall (Bad).** — S^{ro} FRITZ MAYERHAUSER, Gradierhausstr. 1 (Fotojn de Esp-istoj kontraŭ sia).
- Riesa a. d. Elbe.** — S^{ro} MARTIN KREISS, Friedrich-August-Str. 3. L PI (pri ĉiuj temoj).
- Riesa a. d. Elbe.** — S^{ro} GEORG RAFFS, Kaiser-Franz-Josef-Str. 34. PM (kun ekster-Eŭropanoj).
- Riesa a. d. Elbe.** — S^{ro} WALTER DÖHLER, Goethestr. 45 II. L PK (kun natursciencistoj).
- Riesa a. d. Elbe.** — S^{ro} D^{ro} KURT HENDEL, Bismarckstr. 13/15. L PI (kun orienta Azio).
- Siegburg.** — S^{ro} WALTER LINDNER, Dohkaule 52 I. LPI (kun komencantoj).
- Würzburg.** — S^{ro} HEINRICH RIPPEL, poŝtoficisto, Semmelstr. 41 (serĉas konstantajn kor.).

HISPANIO.

- Barcelona.** — S^{ro} ALBERT, Esp. Societo "Paco kaj Amo" Asturias, 1. PI.
- Barcelona.** — S^{ro} A. FERRER, Esp. Societo "Paco kaj Amo" Asturias, 1. PI.
- Barcelona.** — S^{ro} DOMENECH, Esp. Societo "Paco kaj Amo" Asturias, 1. PI.
- Jerez de la Frontera.** — S^{ro} JOAQUIN DIAZ DE TERAN, Lanceria 2. PI k. ĉ. I.
- Jerez de la Frontera.** — S^{ro} PEDRO NARANJO MARTINEZ, Sol 14. PI k. ĉ. I.
- Sabadell.** — S^{ro} MARTI PEIG, Corryos 38. PI k. ĉ. I.
- Sabadell.** — S^{ro} JOAQUIN GARRIGA, Font Nova 15. L PI k. ĉ. I.
- Sabadell.** — S^{ro} MIQUEL TOMAS, Illa 16. L PI.
- Sabadell.** — S^{ro} PETRO CASANOVAS, Hospital 20. PI (kun ne-Hispanoj).
- Sabadell.** — S^{ro} J. COMADRAN DALMAU, Casanovas 21. PI (kostumoj, konstruaĵoj historiaj).

- Sabadell.** — S^{ro} JEAN VILARDELL, Ponent 11. L PI k. ĉ. I.
- Vendrell.** — S^{ro} FRANCISCO GUITART JENE, Plaza del Doctor Murillo 7. PI (kun sam-anoj en Ĉinio, Japanio).

HUNGARIO.

- Budapest.** — S^{ro} JENŐ SZABO, VII. Dohany u. 14/16 I. L PI.
- Budapest.** — S^{ro} F. BADAL, urba instruisto, II. Iskola u. 35. L PI PK.
- Budapest.** — S^{ro} D^{ro} JOSEF TAKACS, VI. Buksu 21 I. PI.
- Budapest.** — S^{ro} ELEK TOLNAI, VII. Bethlentér 2. L PI PK.
- Budapest.** — S^{ro} BELA FELSENFELD, V. Balvány u. 16. L PI PK (kun junuloj ĉiulandaj).
- Budapest.** — S^{ro} JOSEFO MATÉFFY, studento, I. Fehérvár u. 9 I. 6. L PI PK.
- Budapest.** — S^{ro} EMERIKO GUTTMAN, VII. Vörösmarty u. 3 B. a. 3, serĉas konstantajn kor. ĉl.
- Budapest.** — S^{ro} STEFANO GÉRI, IX. Tüzoltó u. 33 A. I. 21. L PI k. ĉ. I.
- Budapest.** — S^{ino} HELENE BLÁŠKO, tajlorino, VIII. Horánszky u. 5 f. 6. L PI k. ĉ. I.
- Budapest.** — S^{ro} HENRIK WITTENBERGER, farmaciisto, VII. Almsasy tér. 15. L PI (kun socialistoj ĉl).
- Budapest.** — S^{ro} GABOR MASZTISS, drogisto, V. Lipót körút 12. PI k. ĉ. I.
- Budapest.** — S^{ro} PAULO BALKANYI, Hajos u. 15. L PI.
- Budapest.** — S^{ro} D^{ro} KALMAN KALOCSAY, VIII, Josef u. 4, I. 8 (kun seriozaj Esperantistoj pri movado, literaturo, kulturecoj).
- Felsöpulya.** — S^{ro} NIKOLO BODA. PI bfl.
- Miskolc.** — LUDOVIKO KOZMA, Deák u. 22. PI k. ĉ. I.

ITALIO.

- Arona (Lago Maggiore).** — S^{ro} F. PERUCCHETTI. PI bfl k. ĉ. I.
- Menfi (Girgenti).** — S^{ro} LEONARDO PALAGONIO. L PK (kun Ĉinoj, Hindoj, Japanoj kaj Persoj).
- Torino.** — S^{ro} MARIO Muretti, Via Bernardino Galliani, 35. L PI k. ĉ. I.
- Pisa.** — S^{ro} FERDINANDO PADERI, Viale Bonaini, 18. PI.

NEDERLANDO.

- Amsterdam.** — S^{ro} H. J. BLOKKER, Korte Prinsengracht 30 I. L PI.
- s' Gravenhage.** — S^{ro} W. G. A. KAUPE, Dibbetstr. 109. PI.
- Haarlem.** — S^{ro} J. W. SEVENHULSEN, Leerschool (serĉas kor. por siaj 11—14 jaraj lernantoj).
- Hengele.** — S^{ro} G. VAN HEKK, Steynstraat 72. L PK (kun spertaj Esp-inoj, precipe lernantoj de altrangaj lernejoj).

- Ootmarsum. — Fino H. VAN GRIENSVEEN, lernejestro. PI.
 Ootmarsum. — Ĉiu, kiu dez. kor. kun novaj kursanoj, donu sian adreson al S^{ro} J. VAN DEN HOUT, instruisto.
 Rotterdam. — S^{ro} W. KORBIJN, v. d. Schellingstraat 19B. L PI.
 Rotterdam. — S^{ro} C. VAN DOORNE, de Vliegerstraat 28b. L PI.
 Rotterdam. — S^{ro} A. A. VAN ENSBERGEN, Adamshofstraat 172b. L PI.
 Rotterdam. — R. F. GROENENDAAL, v. d. Sluijsstraat 93. L PI.
 Rotterdam. — Fino P. E. v. D. END, Rosenburgstr. 14a. L PI.
 Rotterdam. — S^{ro} J. W. F. POLLEN, Zwaanshals 212b. L PI.
 Rotterdam. — S^{ro} F. DE REGT, Aagje Dekenstraat. L PI.
 Rotterdam. — S^{ro} M. G. KRANE, Hondiusstraat 17B. PI bfl k. ĉ. 1.
 Rotterdam. — S^{ro} W. DE JONG, Nesserdijk 143B. L PI.
 Rotterdam. — S^{ro} H. VERSCHOOF, Nic. Zasstr. 25A. PM (kun ne-
 ŭropanoj).
 Rotterdam. — S^{ro} J. VAN BOVEN, Doedesstraat 41. L PI.
 Rotterdam. — S^{ro} P. HUISMAN, Voorde 42. L PI.
 Rotterdam. — S^{ro} Th. H. van HUESSEN, Rosenburgstr. 14a. L PI.
 Rotterdam. — S^{ro} R. F. GRONENDAL, v. d. Gluisstr. 93. PI bfl (ekster-
 ŭropanoj).
 Vlissingen. — S^{ro} JOSIAS DAVIDSE, Kanaalstraat 128 PI (naciaj tipoj).
 Zwolle. — S^{ro} J. KROMME, Molenweg 168. PI. (prefere stacidomoj,
 monumentoj, nefantaziaj).

NORVEGIO.

- Levanger. — S^{ro} PETER RIAN. PI.

POLIO.

- Miechow. — S^{ro} BOLESŁAW GRABOWSKI, sekretario de Lerneja in-
 spektoro salutis siajn antaŭmilitajn korespondantojn kor. denove.
 L PI k. c. 1.
 Siedlce. — S^{ro} L. ZILBERGLEJT, Orgodowa 46. L PI.
 Siedlce. — S^{ro} L. KUZMINSKI, Alejowa 22. L PI k. ĉ. 1. (precipe orientaj).
 Siedlce. — S^{ro} Cz. PRUSKI, Str. 3 go. Maja 28. L PI Esp.
 Siedlce. — S^{ro} D^{ro} A. ZEGOTO, Kilinskiego 12. L PI (nur kun
 seriozuloj).
 Warszawa. — S^{ro} ADOLFO OBERROTMAN, Del. de UEA, Krak. Przed-
 miescie lo salutis siajn antaŭmilitajn kor. kaj renovigas la rilatojn. L PI.

SVEDIO.

- Gävle. — S^{ro} P. AUG. HELLSTRÖM, Eore salutis siajn antaŭmilitajn kor
 Göteborg 6. — S^{ro} NILS NILSSON, Lundgatan 3 t. v. 1—2. L PI k
 ĉ. 1. krom Skandinavaj.

- Sandviken. — S^{ro} GUST. ENGBERG, Bessemerg. 3. L PI.
 Sandviken. — S^{ro} OSKAR WESTBERG, Konsulgatan 8. L PI.
 Sandviken. — S^{ro} ANTON HAMMARBERG, Klangvägen. L PI.
 Sandviken. — S^{ro} ANTON HAMMARBERG, Klangvägen. PM.
 Sandviken. — S^{ro} WALTER ÖHRMAN, Konsulgatan 7. L PI.
 Skara. — S^{ro} A. W. HÄRNQUIST. L PI k. ĉ. 1.
 Uddevalla. — S^{ro} W. M. KJELLMAN, Kärra. PI k. ĉ. 1.

SVISIO.

- La Chaux de Fonds. — Fino JEANNE ROSSEL, Charrière 22. PI.
 La Chaux de Fonds. — Fino MARIE GRIESHABER, Chasseron 47. PI.
 La Chaux de Fonds. — Fino EMMA CRISINEL, str. Numa Droz 91. L PI
 (kun sam-anoj Japanaj kaj Ĉinaj).
 Tavel (Fribourg). — S^{ro} STEFANO HAYMO. PI bfl fot-ojn

TURKIO.

- Konstantinoplo. — S^{ro} D^{ro} ALEKSANDRO CHRISTIDIS, kuracisto, Rue
 Amère. San Stefano. L PI (kun Ekstrem-orientanoj).
 Konstantinoplo. — S^{ro} MIHOS AKESTORIDIS, Tépé Bachi, Passage Hadjo-
 poulo, Pera. L PI (junaj Esp-istoj k. ĉ. 1.).
 Konstantinoplo. — Fino ROKSANO STAMATIADIS, Tépé Bachi 59, Pera.
 L PK PI (kun Anglaj, Ĉinaj kaj Japanaj Esp-istinoj).
 Konstantinoplo. — S^{ro} JOHANO SPIRIDIS, Passage Hadjopoulo 38/39,
 Pera. L PI (kun Anglaj, Francaj kaj Japanaj Esp-istoj).
 Konstantinoplo. — S^{ro} J. KAMBICIS, Rue Tchakmak 17. L PI (kun
 Anglaj, Francaj, Grekaj, Hispanaj, Italaj Japanaj kaj Svisaj samideanoj).
 Konstantinoplo. — S^{ro} KONSTANTINO PANTOPOULOS, Yuksek Calderim
 703 Galata. L PI (kun Amerikaj, Anglaj, Francaj, Germanaj, Italaj
 kaj Japanaj samideanoj).
 Konstantinoplo. — S^{ro} DJEMIL BEY SIOUFFI, Advokato, Ouzoun-han
 No. 11 (près la Cooperative Anglaise), Galata. L PI (kun sam-anoj
 el Francaj Kolonioj).
 Konstantinoplo. — Sino MARIA STAMATIADIS, Tépé Bachi 59, Pera.
 L PI (kun Angloj, Japanoj, Svisoj).
 Konstantinoplo. — Fino EFFIE AKESTERIDI, Passage Hazzepoule 14, Pera
 (kun Angloj, Japanoj kaj Svisoj).

AMERIKO.

- Balaton (Usono, Minnesota). — S^{ro} ALBERT PETERSON, farmisto, Rural
 Route 4, Box 69. L PI.
 Buenos Aires (Argentino). — S^{ro} F. H. RUPRECHT, str. Paseo Colon 161.
 L PI bfl k. ĉ. 1.

- Chicago** (Usono, Illinois). — S^{ro} VICTOR JESENSKY, 1612 So. Loomis street. PI.
- Lipton** (Kanado, Sask.). — S^{ro} C. H. CROSSMAN. PI PM Esp. donas informojn pri Esp.
- Montreal** (Kanado). — S^{ro} T. A. ALLAN, 624 Dorchester str. W. L PI (kun Azio).
- Seattle** (Usono, Washington). — S^{ino} LUELLA HURD, 4222 Wallingford Ave. PI.
- Villa Mirasol** (Argentino). — S^{ro} JUAN J. LEDUC, Pampa Cent. Via C. Baron F. C. O. L. PM.
- Wingham** (Kanado). — F^{ino} MILDRED C. WALKER, Box 147. L PI (kun Eŭropaj kaj Aziaj sam-anoj).

B. Korespondado pri specialaj temoj.

AŬSTRIO.

- Graz**. — S^{ro} D^{ro} METZGER, Mondpacligo Kruco Blanka, Karmeliterpl. 5, alvokas katolikajn Esp-istojn ĉi. kunlabori por katolika internacieco pacema.
- Krems a. d. Donau**. — S^{ro} P^{ro} FRANCISCO MESTAN, petas katolikajn Esp-istojn, pastrojn kaj laikojn, alsendi iliajn adresojn.
- Wien I**. — S^{ro} D^{ro} SOS, Del. de UEA, Tuchlauben 18, dez. ricevi artikolojn pri internaciaj temoj.
- Wien IX**. — S^{ro} F. MOLNAR, inĝeniero, Währingergürtel 162. L (pri elektrotekniko kaj elektromedicino). PI.
- Wien XV**. — S^{ro} BENITO ULM, Pelzgasse 15. L (pri socialaj aferoj, akceptas informojn pri katolikaj unuigoj kaj ordenoj). PI.

BRITIO.

- Bromborough** (Cheshire). — S^{ro} H. R. CALLAGAN, Holbroke. L (pri komercaj kaj politikaj temoj kun samideano en Ĉinio kaj Persio).
- Folkestone**. — S^{ro} J. SMITH CLOUGH, 62 Guildhall street. L (pri literaturo, precipe Shakespeare, religio, civitaneco, manteksado).
- Folkestone**. — S^{ro} W. E. CROSS, 91 Sandgate Road. L (pri libroj, nuntempa literaturo).
- Gloucester**. — S^{ro} C. L. POWELL, inĝeniero, 62 Conduit street. L (pri hidraŭlikaj maŝinoj).
- Huddersfield**. — S^{ro} NORMAN BOOTH, skolttrupestro, Netherton. L PK (pri skoltismo, kun ĉi skoltoj).
- Liverpool**. — S^{ro} FRAĈJO R. JONES, 84 Bridge Road Litherland. L (pri politika ekonomio, filozofio). PI bfl k. ĉ. l.

- Liverpool**. — S^{ro} G. R. GRIFFITHS, 4 Holmleigh Cottages petans informon pri S^{ro} GEORGES DEMAGNY loĝinta Rue du Rhône 96 Genève.
- Liverpool**. — S^{ro} J. D. APPLEBAUM, 11 Maycille Road, Mossley Hill dez. novaĵojn pri la movado por taggazetoj.
- London W C 2**. — S^{ro} ARCHIBALD SHARP, patentagento, 231 Strand. L (pri akcepto de Esp. kiel permesata lingvo por oficialaj dokumentoj en la diversaj regnaj patentoficejoj).
- London W 5**. — S^{ro} A. HARRIS, inspektoro de teknikaj lernejoj, 8 Madeley Road. L (pri edukaj aferoj).
- London S W 1**. — F^{ino} H. BOORD, 18 Tofton street. L (pri blindulaj aferoj, Braille, biblioteko ktp.).
- London W. C. 1**. — S^{ro} CHARLES G. STUART-MENTETH, 31 Upper Bedford, Place. L (pri Komparo de Esperanto kun naciaj lingvoj).
- Newbury** (Berks). — S^{ro} A. H. SCOTT, Sparrow Herne, Ashmore Green. L (pri heredeco de koloroj ĉe birdoj por bredado de novaj specoj).
- Newcastle on Tyne**. — S^{ro} G. SHEPHERD, 166 Hotspur street, L PK (pri ŝako, glotologio, stenografio, urbblazonoj, flagetoj de ŝipkompanioj).
- Northwich**. — S^{ro} Rev. HUGH NOËL NOWELL, M. A. L (precipe pri religiaj duboj kaj kredajaj embarasiĝoj).
- Preston**. — S^{ro} FRANK YARDLEY, detektivo-inspektoro, 28 Frenchwood Ave. L (nur kun policianoj eksterlandaj).
- Sheffield**. — S^{ro} G. W. ROOME, Psalter Lane. L (pri geologio, botaniko).
- Tisbury** (Wilts). — S^{ro} Rev. L. A. LONG, patro. L (pri ekleziaj kaj aliaj Kristanaj aferoj).
- Wallasey**. — S^{ro} W. A. SHAW, 16 Markowe Road (agas kiel tradukanto inter firmoj alilandaj kaj Liverpool'aj).
- Watford**. — S^{ro} EDWARD LEIGH, fervoja elektrikisto, 41 Shakespeare street. L k. ĉ. l. (pri fervojaj kondiĉoj).
- Wem** (Salop). — S^{ro} Geo. M. WILLIAMS, Arger's Bazar, 42 Highstreet. L (pri politikaj, religiaj, patrolandaj aferoj).
- Wisbech**. — S^{ro} A. CHAPMAN, F. B. E. A. "Kenilworth" Walton Highway. L (kun Italo pri Itala lingvo).

BULGARIO.

- Batak** (Peŝtersko). — S^{ro} PETRO TOSKOV. L (kun Grekoj, Serboj, k. a. pri Balkana kunfederado, interamik-vivado, komunismo).
- Selo Stolat** (Sevlievsko). — S^{ro} HRISTO D. SABEV, instruisto. L (pri transformado de sunaj radioj en elektron).
- Sofia**. — S^{ro} STEFANO MINKOV, instruisto ĉe la ŝtata mekanikoteknika lernejo, str. Niŝka 77. L (pri socia vivo, pri ĉiusepacaj teknikaj aferoj, socialismo, komunismo kaj aliaj div. temoj).
- Sofia**. — S^{ro} PANAJOT A. KOLEV, Regentska ul. 19. L (pri bredado de abeloj, kunikloj, kokoj).

ĈEĤOSLOVAKIO.

- Bodenbach.** — S^{ro} BRUNO SÜNDERMANN, Schmelze. L (pri liberpensado).
Eger. — S^{ro} JOSEF SCHUSTER, Übungsschullehrer, Ringstr. L (pri seminario-lernejaj aferoj, organizo ktp).
Eger. — S^{ro} K. HELL, Oberbahnverwalter. L (pri fervojaferoj ĉiuspecaj).
Brno. — S^{ro} A. VALOUŠEK, Medlanky. L (pri lernejoj, kol. pedagogiajn gazetojn, Bulgarajn kaj Rusajn, interŝ. desegnaĵojn de lernantoj).
Holešov. — S^{ro} KAREL LOVEČEK, Palackeho tř. 7. L (pri antaŭmilitaj kaj postmilitaj aferoj), serĉas kor. por siaj lernantoj.
Kaaden bei Karlsbad. — S^{ro} P^{ro} JOS. KITTEL. L (pri meteorologio, terkulturo).
Karlsbad (Karlovy Vary). — S^{ro} VACLAV NEMEC, bankoficisto, donas senpagajn objektivajn informojn pri kuracado kaj loĝado.
Leitmeritz. — S^{ro} WILHELM HELLER, Langegasse 35. L (pri komercaj temoj).
Luhacovice. — S^{ro} JOŽA MAREŠ, serĉas kor. por "Internacia Studenta Revuo" aperonta en majo 1920. Interŝ opiniojn pri "Internacia Studenta Asocio".
Novy Bydžov. — S^{ro} VACLAV KREIDL, Ph. Mr. nová lékárna. L PI (kun farmaciistoj kaj ĉ. l. sam-anoj).
Obergrund B. N. B. — S^{ro} JULIUS PAZELT. L (pri organizo de Esp. horloĝistoj).
Olomouc-Novosady. — S^{ro} ANTONO KUDELA. L (pri teozofio, spiritismo kaj mediumaj laboraĵoj kiel desegnaĵoj, pentraĵoj, fot-oj, k. s.).
Olomouc. — S^{ro} JAROSLAV MASTNY, Česká ul. L PK (kun mastroj el ŝufabrikoj pri ĉiuj novaĵoj en ŝufabrikado).
Pihl bei Haida. — S^{ro} FERDINAND JOCHMANN, maŝinagento. L (kun maŝinfabrikantoj kaj inĝenieroj pri teknikaj aferoj).
Praha II. — F^{ino} MARIE MOUDRA, instruistino, Malá Štěpánská 6. L (pri instruado en helpaj lernejoj).
Praha-Vršovice 125. — S^{ro} JAROSLAV PETR. L (pri pacifismo).
Trenčín. — S^{ro} EUŽEN HOFFMAN, kalkulkonsilanto. L (pri abeloj, abelbredado).
Zilina. — S^{ro} JOSEF POPPER, Gerometta ul. L (pri importo kaj eksporto).

FINNLANDO.

- Helsinki.** — S^{ro} JOEL VILKKI, Eerinkatu 25. L (pri Ido kaj Esperantido).
Raumo. — S^{ro} MARTTI HELA, seminaria muziklektoro. L (pri muzikvivo) PI (muzikistoj kaj aliaj muzikaj bildoj). Verkas artikolojn pri Esp. en Finnlando por Esp. eksterlandaj gazetoj.

FRANCIO.

- Bordeaux.** — S^{ro} CHARLES BRUNET, mekanikisto, 59 Cours Victor Hugo. L (kun samprofesianoj pri metiaj esprimoj koncernantaj stebilojn kaj ciklojn).
 Lyon. — S^{ro} KHARACHNICK, inĝeniero, 5 Quai Perrach. L (pri maŝinoj, meĥanik aĵoj, elektraj aparatoj, ĥemiaĵoj, kaj tekniko).
 Lyon. — S^{ro} D^{ro} BEAU, kurakisto, 117 Rue du Dauphiné. L (pri la renaskigo de Teka).
 Lyon. — S^{ino} A. FARGES, 36 Rue Victor Hugo donas senpagajn informojn pri la foiro. Aldonu respondkuponon.
 Lyon. — S^{ro} L. PONCET, Del. de UEA Esperanto Officejo, 36 Rue Victor Hugo donas senpagajn informojn pri la foiro. Aldonu respondkuponon.
 Lyon. — S^{ro} HENRI NICOLET, meĥanikisto, 31 Rue de la Thibaudière. L (nur pri aŭtomobilteknikaj aferoj).
 Marseille. — S^{ro} MARIUS MAURIN, Loo rue Ferrari. L (k. ĉ. l. ŝtato-ficistoj sama administracio, nereкта imposta enkasigo [akcizistoj]).
 Marseille. — S^{ro} LÉON BLOUET, Trav. Pey 16. L (pri sociaj sciencoj).
 Marseille. — S^{ro} GALCERAN, Bourse du Travail, Bâtiment Salle 6. L PI (k. ĉ. l. sindikataj sekretarioj).
 Marseille. — S^{ro} VERLAQUE, instruisto, 131 Rue Abbé de l'Épée. L (kun pedagogoj kaj instruistoj ĉ. l.).
 Marseille. — S^{ro} HENRI ISHARD, 38 Rue Thomas. L (pri maraferaj administracioj k. ĉ. l. oficistoj).
 Paris. — S^{ro} CH. MARSEILLE, 127 Avenue Parmentier. L (petas konigon pri ĉio, kio rilatas sanigadon kaj elpurigadon de ĉiuspecaj akvoj).
 Paris. — S^{ro} J. LAURAS, 15 Rue Littré VI. PI PK pri ĉiutemoj. L (pri elektraj industrioj).
 Roanne. — S^{ro} LOUIS MAILLET, 88 rue du Commerce. PK (pri parolataj lingvoj, stenografio, maŝinskribado, kontregistrado).
 Rosnay (Indre). — S^{ro} F. BARONNET, instruisto. L (kun alilandaj kolegoj pri instruado de sciencoj).
 St. Genis-Laval (Rhône). — S^{ro} DESPEYROUX, serĉas en naciaj literaturoj kion opiniis la famaj verkistoj pri la helpingva problemo. Dez. kunhelpo.

GERMANIO.

- Augsburg.** — F^{ino} IDA HORNUNG, B. 38. L (pri virinaj demandoj, popolrepacigo, kontraŭalkohola movado ĉl).
 Augsburg. — S^{ro} L. K. STRECKFUSS, Stadtjägerstr. 22. L (pri propagando, teatraĵoj, seriozaj temoj, k. ĉ. l.).

- Berlin-Neukölln.** — S^{ro} EMANUEL POMERANZ, Knesebeckstrasse 74. L (pri nacia ekonomio kaj anarĥismo).
- Breslau.** — S^{ro} MIELERT, gimnazia instruisto, Werderstr. 35. L (pri katolika Esp. movado, pacifismo, etnologio, etologio).
- Breslau.** — S^{ro} RICHARD ERNST JAROSCH, Augustastrasse 29. L PI (pri asekura perado).
- Buer i. W.** — S^{ro} FRANZ TOWET, Egerplatz 5. L PK (pri modernaj ekspluat-metodoj en minejoj kun rusaj kaj orientaj interesantoj).
- Chemnitz.** — S^{ro} M. KIRSTEN, Einsiedlerstr. 15, Hartbau. L (pri metodoj de lingva instruado).
- Ebersbach (Sachsen).** — S^{ro} ARTUR HIRSCHHÜBEL, Hohestr. 847. L (pri pentrado kaj fotografado).
- Erlangen.** — S^{ro} JOSEF ENGST, Studentenverbindung "Gothia", dez. informojn pri Esp. kaj studentoj por propagando inter samliganoj.
- Essen.** — S^{ro} EUGEN KLEIN, poŝtsekretario, Aldegrevestrasse 13. L (pri fakaj demandoj).
- Essen.** — S^{ro} DRo HINSENKAMP, advokato, Zweigertstrasse 39. L (pri fakaj demandoj kun alilandaj advokataj).
- Forst i. L.** — S^{ro} ERNST MUTHSCHALL, Blumenstrasse 33. L (pri fervojaferoj kaj Esp.).
- Forst i. L.** — F^{ino} L. LIPPOLD, instruistino, Cottbuser Strasse 37. L (pri muziko).
- Forst i. L.** — F^{ino} E. JESCHKE, poŝtistino, Gubener Strasse 28. L (pri Esp., filozofio, religio).
- Frankfurt am Main.** — S^{ro} KURT KAUFFMANN, Reuterweg 83. L PK (pri komerca reklamo, politika propagando, precipe kun profesiaj reklamspecialistoj ĉi).
- Frankfurt am Main.** — S^{ro} ROBERT KREUZ, Schneckenhofstr. 13, Süd. L PI (pri lingvistiko, reklamo, propagando, komisia eksporto).
- Freiburg i. Br.** — S^{ino} ANNA DOBEL, Talstrasse 1a. L (pri moderna virina movado kaj la problemoj de patriniĝo).
- Hanau am Main.** — S^{ro} CHRISTIAN STOLL, presisto, Rhönstr. 2. L PK (pri reklamaĵoj, propagandiloj ĉiuspecaj, teknike kaj grafike rimarkindaj, petas avizon poŝtkarte).
- Kaufbeuren.** — S^{ro} HANS MEIER, Hauberrisserstrasse 4/0. L (pri filozofio kaj pedagogio).
- München.** — S^{ro} RICHARD GRÖSSINGER, Häblerstr. 1, I r. L (kun dentistoj pri profesiaj aferoj).
- München.** — S^{ro} DRo ROBERT THEILHABER, advokato, Neuhauser Strasse 29. L (pri juristaj spertoj kaj liberala perfektigado).
- München.** — S^{ro} JULIUS KRUMBACH, apotekisto, Comeniusstrasse 10 II. L (pri interesaj fakaj temoj). PI (kun eksterlandanoj).

- München.** — S^{ro} DRo JANUEL, gimnazia profesoro, Siegfriedstrasse 16 III. L (pri fakaj temoj).
- München.** — S^{ro} HANS TRESSEL, Del. de UEA, Parkstrasse 22 I. L (kun kolegoj pri spertoj de Delegitoj).
- München.** — S^{ro} HANS KOCH, magistrata oficisto, Ringseistrasse 8 II. L (pri etnografio, lingvoscienco, nur kun perfektaj ne-Germanaj Esp-istoj).
- München.** — S^{ino} ANNA MÄLZER, Daiserstrasse 41 III. L (pri interesaj lingvaj demandoj k. ĉ. l.).
- Münster i. W.** — S^{ro} OTTO MARQUARD, Del. de UEA, Industriestrasse 26. L (nur pri zoologio-sciencaj temoj).
- Neugersdorf i. S.** — S^{ro} WILHELM GOCHT, Rosenstrasse 303 g. L PK (kun komercistoj kaj teksistoj).
- Potsdam.** — S^{ro} O. WEHNERT, Burgstrasse 56 I. L PK k. ĉ. l. (pri teozofio, okultismo kun medioj kaj esploristoj).
- Regensburg.** — S^{ro} JOSEF KÖSTNER, Spiegelgasse 3. L (kun junuloj ĉi pri la vera paco).
- Riesa a. d. Elbe.** — S^{ro} HUGO HENGST, poŝtejestro, Bismarckstrasse 20 II. L (kun kolegoj pri la poŝtrilatoj en la ŝtatoj fondiĝintaj post la milito).
- Riesa a. d. Elbe.** — S^{ro} WOLF BURKHARDT, Hauptstr. 20 I. L (kun Amerikaj samanoj pri kondiĉoj de enmigrado).
- Siegburg.** — S^{ro} KURT HAEFEKER, Frankfurter Strasse 43. L PK (pri muziko, ĥorliteraturo).

HISPANIO.

- Baltanás (Palencia).** — S^{ro} SIDONIO PINTADO, instruisto kaj redaktoro. L (kun instruistoj pri lerneja movado).
- Barcelona.** — S^{ro} AURELIO BELDA, Calle Badurni, 9-3-2. L PI (pri sociologio naturscienco kaj ŝumetio k. ĉ. l.).
- Cheste (Valencia).** — S^{ro} FRANCISCO MANEZ. L PK (pri agrikulturo kaj ĝiaj produktaĵoj, vinoj, karboj kaj bulboj).
- Huesca.** — S^{ro} ROBERTO MARAURY, doganinspektoro. L PK (kun alilandaj samprofesiaj pri profesia organizo, salajroj k. ĉ. l.; akceptas danke raportojn pri Esp. en komerco).
- Huesca.** — S^{ro} DRo JUAN PABLO SOLER, gimnazia profesoro. L PK (kun alilandaj kolegoj pri terkultura scienco).
- Huesca.** — S^{ro} JOSE ARTIGAS, maestro nacional. L PK (pri infana instruado).
- Huesca.** — F^{ino} CAAMANO, instruistino. L PK (pri lerneja organizo).
- Jaen.** — S^{ro} JUAN ANGUIA GALAN, Placa de San Francisco 27. L PK (pri komercaj aferoj precipe pri efikaj anoncosistemoj por vendo pomalgranda aŭ detala).

- Sabadell.** — S^{ro} J. COMADRAN DALMAU, Casanovas 21. L (pri socia evoluo kaj presarto).
Sabadell. — S^{ro} RAMON CASAS, Zurbano 59. L PK (socia movado, komunumo kaj terkulturto).
Sabadell. — S^{ro} NICOMEDES ULLAR, Turull 120, dez. konatiĝi kun vivreformema fraŭlino el ia ajn lando
Sabadell. — S^{ro} A. COSTAJUSA, str. Cugat 55. L PK (pri laborista movado k. ĉ. l.).
Sabadell. — S^{ro} JOSÉ BARNOSELL, Illa 21. L PK (pri ĉarpentista metio).
Sabadell. — S^{ro} A. COSTA, Salud 122—24. L PK (pri desegno-arto, literaturo, naturvegetarismo).
Sabadell. — S^{ro} MATIAS GIRBAU, Santa Cirico 94 (fonografajn diskojn kaj katalogojn pri tio).
Sabadell. — S^{ro} ELIAS SOLER, str. Lorenzo 39. L PK (pri maŝinelektraĵoj).
Sabadell. — Esperantista Grupo "Agante" Mendizabal 3, laboras por la tuja realigo de natur-vegetara fruktokultura kolonio. Vivreformemuloj petu informojn.

HUNGARIO.

- Budapest.** — S^{ro} A. DE MARICH, IX. Ŭllőiút 59, IV. 8. L PK (kun policanoj, inteligentaj virinoj, ekster-Eŭropanoj, per rek. let.).
Felsőpulya — S^{ro} NIKOLO BODA. L PK (pri juĝistaj aferoj).
Miskolc. — S^{ro} OSZKAR REICH, politeknika studento, Szemere u. 20. L (kun Britoj pri mekanikaj demandoj).
Miskolc. — S^{ro} OSZKAR WEISZBURG, politeknika studento, Széchenyi u. 79. L (precipe kun Britoj pri facilaj matematikaj problemoj).
Miskolc. — S^{ro} GYÖRY NAGY, juĝista notario, Remenyi u. L (pri problemoj juraj kaj sociaj; aliaj demandoj internaciaj).
Miskolc. — S^{ro} STEFANO GYÖRY NAGY, juristo, Remenyi u. L (pri muziko, nacia kaj internacia).
Miskolc. — S^{ro} LUDOVIKO SZENDY, politeknika studento, Széchenyi u. 8. L (pri muziko kaj ŝakproblemoj).
Miskolc. — S^{ro} LADISLAO SPIRO, muzikakademiano, Remenyi u. L (kun Francoj pri moderna muziko kaj internaciaj temoj).
Miskolc. — S^{ro} VIKTORO GYÖRGY, medicinisto, Kossut u. 3. L (pri natursciencaj demandoj).

ITALIO.

- Lasino** (Trentino). — S^{ro} MANSUETO BISCAGLIA. L PK (pri seriozaj aferoj, precipe filozofio, religio kaj ĉio kio progregigas homaron).
Padova. — S^{ro} GIOVANNI SAGGIORI, S. Eufemia 4 A. L PK (pri grafologio hipnotismo. senfadena telegrafado).

- Pisa.** — S^{ro} POMPEO ZINAGHI, Via Alberto Mario. L PK (pri sportaj, artaj, religiaj temoj, botaniko, zoologio).
Pisa. — S^{ro} NICOLA JÄGER, Via Vittore Emanuele 17/II. L PK (pri literaturaĵoj, artaj, sociaj temoj, por reciproka informado kaj instruado).
Roma I. — S^{ro} PRO D^{ro} BRUNO MIGLIORINI, Piazza Scanderbeg 85. L (pri lingvaj demandoj).
Torino. — S^{ro} LUIGI DIVERIO, industriisto, Via Piazzini 36. L PK (pri precizaj mekanikaj konstruaĵoj).
Trieste. — S^{ro} ARMANDO CAMUFFO, Piazza G. B. Vico, 9/II p. L PK (kun gejunuloj pri "Corda Fratres". Junula Asocio).

JUGOSLAVIO.

- Beograd** (Belgrad). — S^{ro} DRAGOMIR ANDONVIĆ, universitata prof., Brankova 23. L (pri temoj de eksperimenta teknika instruado).
Doboj (Bosnio). — S^{ro} STJEPAN BRINDL, popola lernejestro. L PK (precipe kun samfakanoj).
Kragujevac (Serbio). — S^{ro} PETRO STOJAN, la gimnazia (serĉas kor., kiuj emas racian higienan nutradon, novan moralon, novopsikismon, sendogman religion, teozofion, jogaismon, spiritan unuiĝon).

NEDERLANDO.

- Amsterdam.** — S^{ro} HENK COEMANS, Rotterdamsche Bankvereniging (petas sendon de kunlaboraĵoj por literatura gazeto internacia manuskripta; grandeco 22 × 27 cm).
De Jutryp. — S^{ro} W. P. GNOSSEN. L PK (pri naciaj kaj lingvaj temoj kun anoj de malgrandaj popoloj).
Enschede. — S^{ro} G. P. DE BRUIN, Alleeweg 9. L PK (kun ekster-Eŭropaj komunistoj).
Groningen. — S^{ro} R. BARKEMA, med. kand. Noorderhoogebrug. L PK (pri diversaj sanigmetodoj kaj Universala Frateco).
Veghel. — S^{ro} ANTOON WINTERS, Hoogstraat B. 28. L PL (pri ŝtofkomerco).

SVEDIO.

- Enköping.** — S^{ro} A. K. ÖRN, Del. de UEA, poŝtako 40. L PK (pri okulta filozofio, precipe kun Hinda frato).
Göteborg. — S^{ro} V. A. JOHANSSON, Carl Johansgatan 90. L PK (matematiko, algebro, geometrio).
Skara. — S^{ro} K. G. ANDERSON, Järnvägsgatan 48. L PK (kun lertaj Esp-istoj ĉl. pri elektrotekniko).

Skara. — S^{ro} ERIK BOGREN, redaktoro, Box 56. L (pri religiaj, filozofaj, sociologiaj temoj kun lertaj Esp-istoj).
Soennevad. — S^{ro} LINUS ANDRÉN, instruisto. L (pri popoloj, naturo, bestoj kaj kreskaĵoj eksterlandaj).

SVISIO.

Bern. — S^{ro} ERNEST S. HEDIGER, sekr. de komerca unuiĝo, Bürgerhaus III. L (kun seriozaj Esp-istoj pri komerco, organizo, ekonomio).
Bern. — S^{ro} IVAN H. KRESTANOV, Poste Restante (interesiĝas pri moderna terkulturado, bestbredado kaj tiurilataj verkoj).
La Chaux de Fonds. — S^{ro} CHARLES ROSEN, fabrikanto, Rue du Parc 107 bis (pri aĉetado kaj forsendado de poŝhorloĝoj).
Winterthur. — S^{ro} SCHAUBENBERG, Del. de UEA, Schlosserstr. 5. L (pri historio de hejtado, teknika vortarprojekto, kol. bildojn, desegnaĵojn modelojn, priskribojn de hejtaparatoj el ĉiuj landoj).

TURKIO.

Konstantinoplo. — S^{ro} KONSTANTINOS HĀLAPIS, patissier, Karakeui 37, Galata. L PK (kun fabrikantoj de kukoj, dolĉaĵoj, sukeraĵoj).
Konstantinoplo. — S^{ro} GERASIMOS PAKSIMADAS, patissier, rue Petits Champs, Pera. L PK (kun fabrikantoj de sukeraĵoj, dolĉaĵoj pri la specoj de frandaĵoj kiujn oni precipe servas kontentige al klientoj ĉiulande).
Konstantinoplo. — S^{ro} D^{ro} NIKOLAO INGLESSIS (Kefalinea), advokato, Grand'Rue, Cité de Syrie 27, Pera. L PK (pri sociaj temoj, influo de la framasoneco sur la tuta civilizo).
Konstantinoplo. — S^{ro} D^{ro} ANAKREON STAMATIADIS, higiena inspektoro, Tépé Bachi 59, Pera. L PK (pri higieno kun ĉinoj kaj japanoj).
Konstantinoplo. — S^{ino} HELENE MAVROPULO, Rue Nouvelle 4, Appartement Adjemian. L (literaturaj temoj).
Konstantinoplo. — S^{ro} MIHAËLO DIDONIS, Hatap Capou Meivahoche 10. L PK (pri pogranda fruktokomerco).
Rission. — S^{ro} D^{ro} GREGORIO PAKSIMADAS, kuracisto, Aretsous Daritza Via Constantinople. L PK (kun Anglaj, Francaj kaj Greloj kuracisto).

AMERIKO.

Austin (Usono, Minnesota). — S^{ro} C. H. GIBBONS, 407 Winona street. L (pri religiaj kaj filozofiaj ideoj kun seriozuloj).
Chicago (Usono, Illinois). — S^{ro} W. M. TABENSKI, 1041 Milwaukee Ave. L (pri sociaj kaj politikaj aferoj, nunaj okazintaĵoj).

Philadelphia (Usono, Pa.). — S^{ro} RAYMOND T. BYE, Ph. D., instruisto de ekonomiko. L (pri ekonomika teorio kaj psika enketado).
Richmond (Usono, Virginia). — S^{ro} Rev. J. B. SPIERS, 90 W. Main street. L (pri scienco, filozofio, teologio de Swedenborg).
St. Petersburg (Florida). — S^{ino} E. ESTHER OWEN-FLINT, 127—6 st. North. L (pri eduko teozofio, virina voĉdono ktp.).
Redwood City (Usono, California). — S^{ro} B. E. MYERS. L (pri ĉiutage vivmaniero, kordeziroj kaj konatiĝo kun geviroj ĉie; sendu foto-grafaĵojn kaj amuzaĵojn).

C. Interŝanĝo de poŝtmarkoj kaj diversaj objektoj.

AŬSTRIO.

Graz. — S^{ro} KARL BARTEL, Schönaugasse 6. PM.
Graz. — S^{ro} WILLIBALD ROGLER, Herrengasse 19. PM (kontraŭ militaj kaj novŝtataj sendas Aŭstriaajn kaj German-Aŭstriaajn, surstam-pitajn kaj novajn).
Wien I. — S^{ro} JOHN WENIGER, Habsburgergasse 6, PM k. ĉ. I.
Wien III. — S^{ro} ADOLFO STRATIL, Parkgasse. PM.
Wien VII. — S^{ro} ANDREAS DEISTLER, Schottenfeldgasse 91. PM.
Wien IX. — S^{ro} R. A. ČECH, D'Orsaygasse 7/23. PM.
Wien XV. — S^{ro} VACLAV STARY, Turnergasse 25/15. PM G monerojn.

BRITIO.

Brighton. — S^{ro} AD. DORLENCOURT, 14 York Villas. PM.
Cheltenham (Glos). — S^{ro} F. S. GARNICK, 9 Oxfordstreet. PM.
Enfield. — S^{ro} HOWARD W. SMITH, 96 Southbury Road. PM.
Maldon (Essex). — S^{ro} WILFRID M. APPLEBY, 64 High street. PM (ne sendas unue).
Sheffield. — S^{ro} G. W. ROOME, Psalter Lane. PM (tutaĵojn).

BULGARIO.

Sofia. — S^{ro} PANAJOT A. KOLEV, Regentska ul. 19. PM (nur kun ekster-Eŭropanoj).

ĈEĤOSLOVAKIO.

Červený-Kostelec. — S^{ro} JIRI ADAMEK. PM.
Česka Skolice 354. — S^{ro} JOSEF NEKYBA. PM.

- Eger. — S^{ro} K. HELL, Oberbahnverwalter. PM.
 Eger. — S^{ro} JOSEF SCHUSTER, Übungsschullehrer, Ringstr. PM.
 Gablonz a. d. N. — S^{ro} HERMANN RÖHLISCH, Gebirgstr. 42. PM k. ĉ. 1.
 Gablonz a. d. N. — S^{ro} FERDINAND MERGANZ, Mühlfeldgasse 15. PI
 PM (kontraŭ la sama kvan).
 Hradec-Králové. — S^{ro} RUDOLF ČERMAK, I.60—61, III. PM k. ĉ. 1
 Hradec-Králové. — Fino RUZA STOLINOVÁ, Červeneho tř. 327. PM.
 Hradec-Králové. — S^{ro} JAROSLAV TAUSSIG. PM.
 Hradec-Králové. — S^{ro} FR. MATEJČIK, instruisto, Velké nám. 136. PM
 (kun landoj ekster Eŭropo).
 Hradec-Králové. — S^{ro} O. SKLENCKA, Del. de UEA. PM.
 Hradec-Králové. — S^{ro} E. R. JELINEK, Šafaříkova 511. PM.
 Hradec-Králové. — S^{ro} STANISLAV JIRAZEK, studento, Velké nám. 136. PM.
 Kaaden bei Karlsbad. — S^{ro} PRO JOS. KITTEL. PM.
 Leitmeritz. — S^{ro} WILHELM HELLER, Langegasse 35. PM.
 Olomouc-Neredin. — S^{ro} ALBIN NEUŽIL, lernejestro (infanajn deseg-
 naĵojn, manpresitajn ornamaĵojn kun interesemaj geinstruistoj ekster-
 landaj).
 Praha II. — Fino JULIE ŠUPICHOVÁ, Malá Štěpánská 6. Esp. G; kol.
 adreso de junaj kor. por siaj rubrikoj en gazetoj.
 Ružomberok. — S^{ro} KAREL JELINEK, Slovenska banka. PM (precipe
 kun ekster-Eŭropanoj).
 Skrivany ap. Novy Bydzov. — S^{ro} JOSEF POSEPNY, skřivansky sukro-
 var 50. PM.
 Skrivany p. Novy Bydzov. — S^{ro} JAN OULEHLA. PM. Ĉeĥoslovakajn
 kontraŭ Rusaj, Persaj, Turkaj, Amerikaj. Kol. Espaĵojn kaj man-
 pentritajn bildojn de pentristoj diletantoj el Azio kaj Ameriko.
 Tetschen-Liebwerd. — S^{ro} FRANZ BUCHS. PM k. ĉ. 1.
 Tremšoves 54 ap. Horice. — S^{ro} BOJA SKALICKY. PM.
 Užhorod (Ungvar). — S^{ro} R. A. J. SZŐKE, Teleki u. 6. PM grafi-
 kaĵojn, popolartaĵojn.
 Žilina. — S^{ro} ALOJZO JANZA, poŝtfako 26. PM Esp. glumarkojn ĉiajn
 Esp-aĵojn.
 Žilina. — S^{ro} JOSEF POPPER, Gerometta ul. PM.

DANIO.

- Aarhus. — S^{ro} C. A. HVORSLEV, instruisto, Trøjborgvej 32. PM (kun
 seriozaj kaj progresantaj, prefere ekster-Eŭropaj kolektantoj).
 Holbaek. — S^{ro} HOLGER HANSEN, instruisto Roskildevej 6 (kuriozajn
 bildkartojn kaj objektojn).

FINNLANDO.

- Helsinki. — S^{ro} LAURI LAIHO, Nikolainkatu 23. PM k. ĉ. 1.
 Helsinki. — S^{ro} LEO RAMPPAINEN, Antinkatu 30. PM k. ĉ. 1.
 Raumo. — S^{ro} JALMAR VALPIO, Fabrikstr. 9. PI k. ĉ. 1. kol. kaj
 inters. desegnaĵojn de infanoj.
 Tampere. — S^{ro} OLLI LAUNIS, Postikonttori. PM k. ĉ. 1.
 Tampere. — S^{ro} JOHN VIRTANEN. PM k. ĉ. 1.
 Tampere. — S^{ro} YRJÖ LEHTINEN, Rongankatu 4. PM k. ĉ. 1.
 Tampere. — LAURI LEHTINEN, Ilmarinkatu 8. PM k. ĉ. 1.
 Viipuri. — S^{ro} KUST. A. LEINO, Pohjoisvallikatu 192. PM Esp. G kaj
 ŝlosiloj.
 Viipuri. — S^{ro} JULIO SALMI, Neitsytmiemi Matinkatu 6, inters. ŝlosilojn
 ĉefeĉajn.
 Viipuri. — S^{ro} LAURI SALMI, Neitsytmiemi (dez. inters. bonajn sprit-
 aĵojn kaj humoraĵojn esp-igitajn).

FRANCIO.

- Boulogne sur Seine. — S^{ro} BARTHELEMY, Prez. de filatelista grupo.
 70 Rue de Calais. PM bonstataj — 100 — 1000 ordinaraĵ, antik-
 vaj laŭ mankolisto.
 Compiègne (Oise). — S^{ro} PAUL LECURY, 15 rue de Soissons. PM.
 Dijon. — S^{ro} LEON ZAEGEL, rue Marceau 59 bis. PM k. ĉ. 1.
 Marseille. — S^{ro} CHAINE, studento, 6 Rue Linné, PM PI (k. ĉ. 1.
 filalelistoj).
 Marseille. — S^{ro} MAIGNAL, 11 Rue Jean, La B'ancarde. PI PM (kun
 filatelistoj).
 Rosnay (Indre). — S^{ro} BARONNET, instruisto dez. specimenojn el na-
 tura historio, komerco kaj industrio, por lerneja muzeo. Petu kondi-
 ĉojn.

GERMANIO.

- Auerbach i. V. — S^{ro} HUGO GERISCH, Kaiserstr. PM (per rek. let.).
 Artikoloj pri la movado Esp. por ĵurnaloj.
 Berlin-Rummelsburg. — S^{ro} A. H. KRETZSCHMANN, Markstr. 1. PM
 (kun eksterlandanoj).
 Bochum. — S^{ro} BOLLERMANN, poŝtdirektoro, Margarethenstr. 10. G.
 Breslau. — S^{ro} G. HABELLOK, Schleiermacherstr. 19. PM G Esp.
 sigelmarkoj.
 Essen. S^{ro} PILLATH, Julienstr. 54. Novaperintajn Esp. G.
 Essen. — S^{ro} EUGEN KLEIN, Aldegreverstr. 13. (sekigitajn kreskaĵojn,
 mineralojn, papiliojn, skarabojn kun alilandaj kolektistoj).

- Euskirchen** (Rheinland). — S^{ro} WILHELM SCHÄFER, Äußere Ringstr. 14 (interŝ. kaj aĉetas PM k. ĉ. l.; havas grandan provizon).
- Forst i. L.** — S^{ro} ERNST MUTHSCHALL, Blumenstr. 33. G.
- Forst i. L.** — Fino E. JESCHKE, Gubener Str. 28. G.
- Forst i. L.** — Fino L. LIPPOLD, Cottbuser Str. 37. PM G.
- Gaustädt bei Bamberg.** — S^{ro} HERMANN MADLENER, paroĥestro, vendas militmonerojn de Germanaj urboj (Kriegsnotgeld) kontraŭ repago de siaj elspetoj. Prezo je originala valoro.
- Kiel.** S^{ro} TARNOW, Olshausenstr. 18. PM G; ĉiuspecajn Esp-aĵojn sigelmarkojn. Vendas Esp. sigelmarkojn.
- Menzelen-West** (Rejnlando). — S^{ro} HERMANN WOLFERTZ, instruisto. PM G k. ĉ. l.
- München.** — S^{ro} HANS SAPPL, Isabellastr. 40, III. PM k. ĉ. l.
- München.** — S^{ro} RICHARD GRÖSSINGER, Häberlstr. 1, I r. PM.
- München.** — S^{ro} Dr^o FR. FRANCKE, Lindwurmstr. 145 I. PM k. ĉ. l.
- Oschersleben a. d. Bode.** — S^{ro} OTTO PETZOLD, Kaiserstr. 12. PM tutaĵoj.
- Riesa a. d. Elbe.** — S^{ro} Dr^o WALTER DÖHLER, Goethestr. 45 II. (naturoĵoj, insektoj).
- Würzburg.** — S^{ro} HEINRICH RIPPEL, Semmelstr. 1 peras Bavarajn PM.

HISPANIO.

- Baltanás** (Palenciá). — S^{ro} SIDONIO PINTADO. PM.
- Jaen.** — S^{ro} EDUARDO ARROYO, Placa General Felipe Martinez. Interŝ. stereoskopajn surkristalajn fot-ojn de 45—107 mm. Posedas artan kolekton de Hispanaj vidindaĵoj.
- Jerez de la Frontera.** — S^{ro} PEDRO NARANJO TERAN, Sevilla 31. PM k. ĉ. l.
- Jerez de la Frontera.** — S^{ro} PEDRO NARANJO MARTINEZ, Sol 14. PM k. ĉ. l.
- Jerez de la Frontera.** — S^{ro} JOAQUIN DIAZ DE TERAN, Lanceria 2. PM k. ĉ. l.
- Santander.** — S^{ro} JOSÉ EFREN PEDRAZ, Ruamenor 32. PI PM G Esp. kaj kuriozaĵoj.

HUNGARIO.

- Budapest.** — S^{ro} PAŬLO BALKANYI, Haĵos u. 15, interŝ. ĉiajn Esp-aĵojn, G, glumarkojn, reklamojn. PK kun Esp. surpriso, petas interesajn informojn ĉl. por ĵurnaloj.
- Budapest.** — S^{ro} ZOLTANO ZSEKELY, Erszebet körút 16 (sendas kontraŭ 100 aŭ 500 PM samkvanta de sia lando).

- Budapest.** — S^{ro} HENRIK WITTENBERGER, VII. Almassy tér. 15. PM.
- Budapest.** — S^{ro} Dr^o JOSEF TAKACS, VI. Buksu 21/1. G, sigelmarkojn, aĉiŝojn.
- Budapest.** — S^{ro} A. DE MARICH, IX. Ullői ut. 59, IV. 9. PM.
- Budapest.** — S^{ro} JENŐ SZABO, VIII. Dohány u. 14/16. G.
- Miskolc.** — S^{ro} STEFANO GYÖRI NAGY, Remenyi u. PM.
- Miskolc.** — S^{ro} VIKTOROR GYÖRGY, Kossut u. 3. PM.
- Miskolc.** — S^{ro} LUDOVIKO SZENDY, Széchenyi u. 8. PM.
- Miskolc.** — S^{ro} NIKOLAO KUN, komerca studento, Széchenyi u. 111. L PM kun seriozaj PM-kolektantoj.

ITALIO.

- Genova.** — S^{ro} COSMO RICCA, Giov. Tommaso Invrea. 2—5 plezurege akceptas katalogojn kaj ĉiuspecajn Esp. propagandilojn, kiujn li disdonas en sia lando.
- Padova.** — S^{ro} GIOVANNI SAGGIORI, S Eufemia 4. PM.
- Pisa.** — Esp. Societo "Verda Stelo", Viale Bonaini 18. PM k. ĉ. l. (kun filatelistoj).
- Pisa.** — S^{ro} FERDIANDO PADERI, Viale Bonaini 18. PM.

NEDERLANDO.

- Culemborg.** — S^{ro} P. J. SOETERS. PM.
- De Hommerts.** — S^{ro} T. WYNTORP. PM k. ĉ. l. kun filatelistoj.
- Haarlem.** — S^{ro} J. W. SEVENHUIJSEN, Leerschool. PM (por siaj 11—14 jaraj lernantoj).
- Rotterdam.** — S^{ro} F. M. LOEBER, Claes de Vrieselaan, 120. PM (ne ordinarajn laŭ mankolisto kun seriozaj kolektantoj).
- Sloten bij Amsterdam.** — S^{ro} W. ADEMA. L PI PM Gkaj Gil. k. ĉ. l.
- Utrecht.** — S^{ro} G. H. W. COTÉ, Weerdsingel W. z. 56, interŝ., aĉetas aŭ senpage ricevas ĉiajn Esp-aĵojn por kolekto.
- Zutphen.** — S^{ro} J. DE LANG, Buitensingel, 90. PI PM portretoj.
- Zwolle.** — S^{ro} K. KROMME, Moenweg 168. PM k. ĉ. l.

NORVEGIO.

- Levanger.** — S^{ro} PETER RIAN. PM.

SVISIO.

- Bern.** — S^{ro} IVAN H. KRESTANOV, Poste Restante. Esp. G.
- Bern.** — S^{ro} ROBERT BOLLIGER, Del. de UEA, Maulbeerstr. 17. PM k. ĉ. l. (precipe ekster-Eŭropaj).

Genève. — Sino MILSOM, 19 Pont d'Arve. PM k. ĉ. l.
La Chaux de Fonds. — Sro J. WOLF, Parc 12. PM.
Viganello (Tiĉino). — Sro ARTURO MARTELOTTA, aĉetas, vendas,
interŝ., PM. Sendu 50—100 PM de via lando kaj vi ricevos saman
kvanton Svisan.

SVEDIO.

Göteborg. — Sro ARTUR ULVING, redaktoro Nordhemsgatan 66. PM.
Lund. — Sro A. W. FRIBERG. PM fot-ojn de Esp. grupoj kaj Esp-istoj.
Malmö. — Sro ERIK ANDERSSON, Rörstjögatan 16, dez. ricevi Esp.
librojn kontraŭ mepentrita akvarelaĵo. Respondtempo: 1 monato.
Malmö. — Sro JOHN PETERSSON, Agnesgatan 1, interŝ. akvarelaĵojn.
Skara. — Sro E. W. AHMAN, PM Eŭropajn kaj monerojn, k. ĉ. l.
Skara. — Sro B. AHMAN. PM Eŭropajn k. ĉ. l.

AMERIKO.

St. Petersburg (Usono Florida). — Sino E. ESTHER OWEN-FLINT,
127—6 St. North. PM.
Wingham (Kanado). — Sro J. A. MORTON. PM k. ĉ. l.
Buenos Aires (Argentino). — Sro A. VILLAFRANCA, Str. Corrito 590. PM.
Buenos Aires (Argentino). — Sro N. BENITO, Str. Olleros 2910. PM.
Buenos Aires (Argentino). — Sro H. PETERSEN, Str. Alsina 1278. PK.
Buenos Aires (Argentino). — Sro P. GOMEZ, Str. Cordoba 3920/24. PM.
Buenos Aires (Argentino). — Sro T. BALK, Str. Olaguer 2479. PK PM.
Buenos Aires (Argentino). — Sro D. RUIZ, Str. Venezuela 2902. PK PM.
Buenos Aires (Argentino). — Sro ANTONIO BARROT, Str. Congresso
5155 (dez. sovjetan gazeton).
Buenos Aires (Argentino). — Sro R. ESTILLES, Str. Belgano 865 (dez.
sovjetan gazeton).

Lamenejoj Aug. Mathey filo **J. KLAUS FILO**

posteulo.

La Jaluse apud Le Locle (Svisio).

Ŝtaloj laminitaj sen varmigo por poŝhorloĝaj risortoj,
freziloj, montriloj kaj diversaj horloĝaj pecoj.

Ŝtaloj laminitaj sen varmigo por klingoj de razaparatoj.
Kupro en bendoj par ciferplatoj.

Latuno, krizokalo. Speciala kunfandaĵo por
montriloj. Diversaj metaloj.

Precizlamenado:

Fabrikejoj en La Jaluse apud Le Locle kaj en
La Roche apud Les Brenets (Svisio).

KOMERCISTOJ KAJ INDUSTRIISTOJ!

Ĉu vi volas vendi en Hispanio viajn
komercaĵojn kaj industriaĵojn?

Skribu al:

Serrano y Obregon, Cordoba (Hispanio)
kiuj havas seriozan kaj gravan klientaron.

Nur ĉi-tiu komerca reprezentanta firmo publikigas
en Hispanio propran revuon por konigi la komerc-
aĵojn de la firmoj kiujn ĝi reprezentas.

Bonvolu peti ekzempleron de „Cordoba Commercial“
kaj vi ricevos ĝin tuj senpage.

Fabrikejo de akcesoraĵoj
kaj ĥemiaj produktaĵoj

por

FOTOGRAFADO

TECO

Rue Leopold Robert 66

La Chaux de Fonds

(Svisio)

Gluo speciala por fotografado

Fluida gelatengluo

Premkestetoj Magnezio

Lignaj kaj metalaj
piedoĵ por fotografaparatoj

PLOUSSU

DELEGITO DE U. E. A.

6, Rue Lafayette

GRENOBLE (Francujo)

Ĉiuspecaj Vestoj por sinjoroj

kaj knaboj

PELTOJ

Drapoj el Kamelharoj
La plej praktikaj por gesinjoraj manteloj

Ĉemizoj

Ĉiuspecaj DRAPOJ

por konfekciaj kaj laŭmezuraj

VESTOJ

Tri bonaj konsiloj al Vegetaranoj

1. Anstataŭ viandon, nepre uzu la manĝaj-bazon de Eustace Miles "Emprote". Ĝi estas multe pli bona ol viando kaj nur kostas 11 pencojn por paketo. Estas ne necese ĝin kuiri.

2. Kiam oni sin trovas en la okcidenta distrikto de Londono oni ĉiam manĝu ĉe la restoracio Eustace Miles, en Chandos street apud Trafalgar Square kaj Charing Cross.

3. Se oni ne fartas bone, skribu al S^{ro} Eustace Miles 40 Chandos street W. C. 2. Oni citu sian malsanon aŭ doloron kaj surskribu sur la koverto la vortojn "Privata kaj persona".

C. VASSILIADES KAJ K-IO

Negocistoj, maragentoj, kaj asekuristoj

IMPORTO — EKSPORTO

de krudaj haŭtoj kaj tanitaj ledoj

Reprezentantoj de unuaklasaj firmoj por
Egiptio, Sudano, kaj Abisenio

Aĉeto kaj vendo laŭkomisie

Kontoroj: Rue Chérif Pacha No. 3 & Adib No. 1 Alexandrie

Telefonoj: 47—40

Boîte Postale 969

Telegrafa Adreso: Basilbank, Alexandrie (Egiptio)

Aliĝu al la **Eklezia Esperantista Ligo**

Internacia Societo kiu propagandas Esperanton ĉe la eklezioj kaj kleruloj, lernejoj, universitatoj. Helpas al religia interkonsento kaj reunuiĝo per Esperanto kaj diversekte montras la grandan valoron de Esperanto en religiaj kaj literaturaj agadoj.

Oni bonvenigas asociojn (-inojn) el ĉiuj nacioj kaj eklezioj. Kotizaĵo: 2 $\frac{1}{2}$ sh. aŭ 5 sh. ĉiujare, laŭvole.

**Honora Sekretario: Pastro A. J. Ashley,
Farnley Tyas Vicarage, Huddersfield (Angllando).**

VIZITU BRUGES <Belgio>

Arta urbo je 12 km de la Norda Maro kaj haltu:
Hôtel du Cornet d'Or

2 Place Simon Stévin. Sidejo de la Bruĝa Grupo Esperantista. Centra situacio je 2 minutoj de la stacidomo. Dormoĉambro kun tri manĝoj.
Oni parolas France, Flandre, Angle kaj Esperante.

La famaj Bosniaj sekigitaj prunoj kaj prunmamelado, diversaj terproduktaĵoj kaj koloniaĵoj estas pogrande aĉeteblaj ĉe:

IBRAHIM MUJIĈIĈ

komercisto kaj komisiisto

en **DOBOJ** (Bosnio, Jugoslavio)

Tiurilatajn informojn li donas ĉiam al ĉiu tuj.

Korespondas en Esperanto. Telegrafadreso: Mujiĉiĉ Doboĵ, Jugoslavio.

W. KHARACHNICK, Inĝeniero E. C. L. I. E. G.

(diplomita de Teknologia Instituto de Lyon kaj de Elektroteknika Instituto de la Universitato de Grenoble) 5 Quai Perrache, Lyon.

akceptas esti peranto de fremdaj komercistoj kaj industriistoj kun Francaj fabrikistoj kaj vendistoj de ĉiuj maŝinoj, mehanikaĵoj ĉiuspecaj, elektraĵoj, hemiaĵoj k. t. p.; sin okupas pri eksporto, importo, reprezentado kaj maklerado por tiuj objektoj; klopodas por ĉiuj komisioj dum la Foiro de Lyon; korespondas en Franca, Angla, Rusa kaj Germana lingvoj kaj en Esperanto. — Seriozaj referencoj.

Fabrikejo de floraj esencoj en Nice **A. Barraja, 82, Avenue Cyrille Besset. Nice**

Esenco koncentrita el rozoj, violoj, mimozoj, diantoj. Esenco Kolonja, Esenco konvala. Oni sendas provboteleton da 10 gramoj por fr. 3.—. Se al la esencoj oni miksas dekoble ilian volumon da 90-grada alkoholo, tiam oni ricevas unuakvalitan ekstrakton por poŝtukoj.

La Svisaj luksaj sukeraĵoj estas mondfamaj

Informiĝu pri fabrikejoj, eksporto k. t. p.
ĉe la

**UNION SUISSE DES FABRICANTS DE BISCUITS
ET CONFISERIE. Bürgerhaus — BERN (Svisio)**

“PATRECO”

Kvarakta socia dramo de M. Wolf

sendota kontraŭ Fr. 1,25 Svisa valoro aŭ 5 respondkuponoj
aŭ novaj poŝtmarkoj aŭ stampitaj samvaloraj.

**M. WOLF, Rue du Parc 12, La Chaux de Fonds
(Svisio).**

Antonio Cursach, presisto

str. Taguari 652 **Buenos - Aires** (Argentino)

Oni presas ĉiuspecajn laborojn pri la metio.

Specialaj prezoj por samideanoj.

Esperantistoj.

Travojaĝante Sudan Germanion precipe la **Nigran Arbaron**, ne forgesu viziti en Freiburg la magazenon de H. Tobusch, Kaiserstr. 16. Horloĝoj de ĉiaj specoj, ĉefe originalaĵoj de la Nigra Arbaro memoraĵoj k. t. p.

Ĉiuspecaj objektoj en oro, arĝento kaj metalo.

— Vizito sen devigo al aĉeto. —

REPREZENTADO.

Advokato Celestino Cacace, vicedirektoro de Napola agentejo de la asecura societo "Riunione Adriatica di Sicurtà", 8 Piazza della Borsa, deziras reprezenti eksterlandajn firmojn pri ĉiuspecaj komercaĵoj kaj produktoj.

Donas komercajn informojn pri ĉiuj Italaj komerclokoj.

Laquer Sandor (Aleksandro Laquer)
Notario internacia komisiisto, Budapeŝt VII

Király u. 5-II-2 (HUNGARIO).

Plenumas komercajn kaj ĉiajn aliajn komisiiojn

ESPERANTISTOJ!

Al ĉiu Esperantisto oni laŭ peto plezure havigos ĉiarilatajn senpagajn informojn pri **Floroj kaj parfumoj de la Riviera lando**. Specimenoj de ekstraktoj kaj esencoj de naturaj floroj estas sendataj poŝtafranke ĉiu landen. Informiĝu pri prezoj kaj kondiĉoj skribante al **Sro Martin**, Direktoro de la Nicea Ĝenerala Kontoro de Floroj, Place Mozart 11 bis Av. Auber, Nice (Francio).

Informa Libro de la Eklezia Esperantista Ligo
(Angle verkita). 2 respondkuponoj afrankite.

Bela valorplena literaturaĵo

"La Libro de Komuna Preĝo"

Kajero I: 8¹/₂ p.

Oni akceptas abonojn, kajeroj I-V 3 sh. 6 p. afrankite.
Eklezia Esperantista Ligo: Hon. Sekr. Pastro A. J. Ashley,
Farnley Tyas, Huddersfield (Anglolando).

The International Exchange and Correspondance Club

P. O. Box, Zürich, Unterstr., Switzerland

Klubo por kolektantoj, komercaj rilatoj, distranta korespondado k. t. p.

Por viroj kaj virinoj

Postulu prospekton kaj aliĝokondiĉojn

Membroj en ĉiuj partoj de l'mondo.

FRANZ DÖRING

— Pogranda vendado de lignoj —

Freiburg i. Br., Zasiusstr. 6

Bankkonto: Dresdner Bank. Poŝtĉeko: Karlsruhe i. B. Nr. 20 601
Telefona: 2017. Telegramo: Holzdöring Freiburgbreisgau.

U E A Delegitejo.

California Motor Oil Company

18 Allées Paul Riquet 18

BÉZIERS (Hérault, France)

Oleoj kaj grasoĵoj por industriaj celoj

Specialeco: Oleo por motoroj. Marko "Aero"

Oni korespondas Esperante

TUTMONDE ŜATATAJ SPECIALAĴOJ DE DIJON KAJ BURGONJO.

Mustardo, mielkuko, kaj ĉiuj aliaj specialaĵoj

Sin turni al **Sino L. Petit**

Del. de UEA, 33 Rue Chabot-Charny
DIJON (Franclando).

Hôtel du Petit Louvre

Francio — NICE — 10 Rue Emma (Avenue de la gare)

Posedanto: P. Bartolani

Lifto. Elektra lumo. Centra hejtado. Nove konstruita domo kaj novaj mebloj. Komforto moderna: Banĉambro. Aŭtomobilejo kaj pakejo. Specialaj kondiĉoj por familioj. Rekomentata al komercaj vojaĝistoj

Ciuj ĝesamideanoj kiuj trapasas NICE (Francio) iru al

KAFEJO TERMINUS

Antaŭ la stacidomo P.-L.-M.

Vi trovos tie ĵurnalojn, informojn pri Esperanto. Vi estos bone akceptataj de la estro Sro Baillet, V. Prezidanto de la Nicea grupo.

Oni parolas Esperante.

Kvar novaj kantoj kun muziko

originale verkita en Esperanto kaj tradukita en Anglen
de J. D. APPLEBAUM kaj G. B. MABON

ĉarmaj kaj ĝojigaj

H aveblaj ĉe British Esperanto Association, 17 Hart street London
W. C. 1 aŭ ĉe la verkintoj, 11 Mayville Road, Mossley Hill, Liverpool.
Prezo 1 ŝ. aŭ 4 respondkuponoj.

FREDERICK BACKES K-IO.

Eksport kaj Importkomercistoj

55 Berners street, Oxford street, **London W 1**, Anglujo.

Telegrafkodoj: Bentley kaj A B C

Eksportistoj de ĉiuspecaj produktaĵoj Britaj kaj koloniaj, pri kio oni petas demandojn; ankaŭ katunaĵoj kaj lanaĵoj, puntaĵoj, kemiaĵoj, botoj kaj ŝuoj. Oni serĉas agentojn kaj reprezentantojn maklerajn. Oni korespondas Angle, France, Hispanie, Holande, Germane, Itale kaj Esperante.

ANGLA KAJ ESPERANTA ETIMOLOGIO

(Tabeloj de Etimologio)

de Charles C. STUART-MENTETH, B. A. kun hon. (Oxon.)

"Libreto, kiun ni povas varme rekomendi al la vortamantoj kaj al la instruistoj de Esperanto... bone presita". (British Esperantist, Jan. 1920.)
"Celas pruvi la naturecon kaj internaciecon de Esperanto, kaj certe bone sukcesis."

(Esperanto, Bahía Blanca, Okt. 1919.)
(Le Monde Espérantiste, Aug.-Sept. 1919.)

Preco: 10 pencoj (4 respondkuponoj), aŭfrankite.

Havebla ĉe la B. E. A., 17. Hart street, London W. C. 1, Anglujo.

THE BRITISH ESPERANTIST

Oficiala organo de la Brita Esperantista Asocio

Eliras monate. Jarabono 5 ŝ. aŭ 24 respondkuponoj.

Aperas en 1920 en duobligita amplekso kaj publikigas, krom alia interesa kaj diverstema enhavo, ankaŭ longajn eltrojn el la Zamenhofa traduko de ankoraŭ ne aperintaj Libroj de la Biblio.

Redakcio: 17 Hart street LONDON W. C. 1 (Anglujo).

Geronimo Montes & Kio

Jaén (Hispanio).

EKSPORTANTOJ

de delikata oliva oleo, la plej bonaj en Hispanio.

Kabla adreso: Montania.

L.T.B. Eksport, Breestraat 165, Leiden, Nederlando

telefonnumero: 1850, telegramadreso Eltébé, venda fako de la L. T. B. unuigo de 8000 ter- kaj ĝardenkulturistoj estas la plej granda eksport-fero de ĉiuj specoj de ter- kaj ĝardenkulturproduktaĵojn kiel fruktoj, kukumoj, pomodoroj, melonoj, vinberoj, ajloj, terpomoj, freŝaj salitaj kaj sekitaĵoj legomoj ktp. de garantiita kvalito kaj ĝis ĉiu kvanto.

INTERNACIA AŬTOBILEJO JAÉN (Hispanio)

*Aŭtomobiloj kaj Kamionoj
Spa, Elizaldo kaj Maxwell*

Moto-Cikloj: Indian kaj Harley.

Kabla Adreso: Montana.

LA EKLEZIA REVUO

La internacia organo de la Eklezio. Kvaronjare. Prezo (ĉiujare kaj aŭ frankite): Sm. 1,25 (al britaj adresoj), Sm. 1,50 (al nebritaj adresoj).

La EKLEZIA REVUO estas unuaklasa revuo de la religio kaj la literaturo tute redaktata en la internacia lingvo. La literaturaj paĝoj estas tre grava fako; ĉiu numero enhavas literaturaĵojn kiuj mem valoras la koston. Specimeno: Sd. 17 (kuranta numero, sd. 30) afr. Adreso (Redakcia kaj Administracia): Farnley Tyas Vicarage near Huddersfield (Angllando).

ESPERANTO-OFICEJO FINNLANDO

HELSINGFORS

Teatterikuja 3

Informoj pri Esperanto-movado

Vendado de Finna literaturo en Esperanto:

Kivi: La botistoj. Klasika komedio. Linnankoski: Batalo pri la domo Heikkilä. Bela Novelo. Setälä: Esperanto-Legolibro. Herz: Jolanto. Lirika dramo. Esperanta Finnlando: Ilustrata monata revuo. Petu prezaron.

Cu vi volas havi plenan bildon pri landoj interesaj kaj nemulte konataj, pri ilia geografio, historio, kulturo, popola karaktero, lingvo kaj literaturo, kaj pri la tiea Esperanto-movado?

Abonu la Bulgara Esperanto Biblioteko'n kies celo estas la spirita alproksimiĝo de l'popoloj. El la dua serio aperis: "La Bulgara Lando kaj popolo" (kun etnografia karto), Prezo 4.— fr., kaj "El la proksima Oriento" (de Ukrainio ĝis Georgio) kun etnografia karto, Prezo 2.50 fr. Ambaŭ kun 5.50 fr. No. 3 (en preparo) "La Mistera Azio". Abonantoj antaŭpagas 10.— fr. kaj havas 25% rabato. Diskonigu ilin; samtempe instrua legaĵo. Adreso: Ivan Krestanov, Sonnenbergstr. 11, Bern (Svisio).

Esperanto-Verlag Friedrich Ellersiek

Berlin S 59 (Germanlando).

Esperanto-eldonejo kaj libro-eksportejo liveras ĉiujn haveblajn librojn el Germanlando eldonas Esperantajn verkojn kaj la ĉiumonatan tre legindan gazeton: ESPERANTO-PRAKTIKO Abonprezo en Germanlando 8.— M., Eksterlande 9.— M.

Oni demandu pri katalogoj kaj specialaj proponoj.

LIBROJ pri ĉia temo. Pli ol 1000000 da volumoj en provizo. Novaj kaj nenovaj libroj. Skribu por katalogo kaj citu bezonojn. Oni sendos librojn je aprobo. Oni ankaŭ aĉetas librojn kaj pagos plej bonajn prezojn.

W. & G. Foyle Ltd.

121-125 Charing Cross Road, London W. C. 2 (Anglujo).

L'IMPRIMERIE ORIENTALE

Oude Rijn 33, Leiden (Nederland)

multfoje diplomita, liveras sciencajn verkojn, kiel disertacioj, katalogoj, lernolibroj, vortaroj, enciklopedioj, revuoj kpt. en ĉiu lingvo Eŭropa, aŭ Orienta (Araba, Turka, Persa, Malaja, Javana, Ĉina, Japana ktp.) aŭ klasika (Latina, Greka, Hebrea, Sanskrita, Siria, Kopta, Armena ktp.) Eldonistoj petu provojn kaj prezojn.

J. Smith Clough, lernejestro kondukas la sekvantajn korespondajn kursojn: **Angla Literaturo**: Shakespeare; **Nuntempa Angla progresema pensado**. Prezo: 2 sh. po leciono. Ĉiu kurso enhavas ĉirkaŭ 20 lecionojn. 62 Guild hall Street, FOLKESTONE, Anglujo.

Pollanda Komercia Agentejo. — Eksporto kaj Importo. Alfred Oberrotman, ul. Krak. Przedmiescie 10, Varsovio (telefono 19876) deziras reprezenti eksterlandajn firmojn pri ĉiuspecaj komercaĵoj kaj produktoj. Donas komercajn informojn pri ĉiuj Polaj komerclokoj.

Oni serĉas reprezentantojn kun rilatoj ĉe metalurgiaj uzinoj kaj fervojkompanioj por vendo de bonfamaj maŝinoj. Unuagrada rekomenado. **ATELIERS ACMÉ, LAUSANNE** (Svisio).

BAZAR LORIENTE HUESCA (Hispanio). Importas ĉiaspecajn ferkomerciaĵojn, ludilojn, malgrandajn elektrilojn kaj ceterajn bazarkomerciaĵojn. Korrespondas Esperante.

Migrantaj kartoj. Mi sendos al vi 12 bele presitajn migrantajn kartojn por 4 respondkuponoj. Mi ankaŭ deziras aĉeti uzitajn poŝtmarkojn de ĉiuj landoj. Petu tarifon. **CECIL C. GOLDSMITH**, 92 Douglas Rd., Acocks Green, BIRMINGHAM (Anglio).

Filatelistoj. Mi estas en rilato kun tre granda firmo kiu konsentas liveri pogranda Polajn poŝtmarkojn kaj albumon. Tre belaj kaj valoraj kolektoj antikvaj kaj maloftaj, prezo de 50 cent. ĝis 10.— fr. kompleta. La valoro de tiuj poŝtmarkoj ĉiutage kreskas. Antaŭpago dezirata. **ADOLF OBERROTMAN**, 10 Krak. Przed., VARSOVIO.

Esperanto-svedajn ŝlosilojn vendas

ELDONA SOCIETO ESPERANTO

Adreso: Stockholm 1 (Svedio). Prezo: Po 100 ekz. 10.— kronoj Svedaj.

Instituto Bujwid, Krakow (Polio)

preparas diversajn serumojn kaj vakcinojn kuracajn kaj profilaktajn.

Propagandistoj! Bonvolu konstante sendi ĉiujn sciigojn pri interesaj novaĵoj sociaj, kulturaj, sciencaj, komercaj, de via urbo per poŝtkarto por la budapeŝtaj taggazetoj, al: Hungara Esperanto Servo Paŭlo Balkányi, Hajos u. 15/II/2 Budapest VI.

Swedenborga Unuiĝo Ĉeĥoslovaka de nova kristaneco, propagandas novan revelacion de la diaj veroj de Sveda scienculo Em. Swedenborg, kiu en siaj verkoj ligas sciencon kun religio. — Ĉiujn demandojn respondigas: Jan. B. Vlach, Praha II. Národní tř. 38 n. (Ĉeĥoslovakio).

Nederlandaj produktaĵoj, kiel ĉiuj specoj de freŝaj salitaj kaj sekitaĵoj legomoj, terpomoj, fruktoj, floroj, bulboj; butero kaj fromaĝo; fabrikaĵoj; ĉiuj specoj de sciencaj verkoj en ĉiu Eŭropa, Orienta kaj klasika lingvoj, liveras al ĉiu lando Sro Th. Elbers, Haarlemmerweg 68, Leiden (Nederland).
Korespondado en dekkvin lingvoj.

Tabakvendejo kaj eldonisto de ilustritaj poŝtkartoj de la urbo kaj ekstere. — Arturo Vicens Calle Gerona 14, San Feliu de Guixols (Hispanio, Katalunio).

HUNGARAJ POŝTMARKOJ. Pro la nuna kurzdiferenco malkare aĉeteblaj ĉe Hungara Esperanto Servo Budapest IV. Hajos u. 15-II-2. Perado de ĉiaj negocoj por Hungario.

FILATELISTOJ legu la alvokon de la "Asocio por Trafiko inter Amatoroj" sub Esperantiaj Entreprenejoj.

ESPERANTO. — Monata gazeto, oficiala organo de Centro Esperantista "Nova Sento" Redakcio kaj Administracio str. Santa Fé 77 Bahia Blanca (Argentino). Jara abono eksterlande: 5 fr. aŭ 20 respondkuponoj, specimena numero 2 respondkupoj. Koresponda fakto: 2 respondkuponoj por ĉiu anonco.

NICE P.-L.-M.-Palace-Meublé, kaj Confort Hôtel, 60 Avenue de la Gare, proksime de la stacidomo. Malfermita la tutan jaron. — En la ĉambroj varma kaj malvarma akvo — Banĉambroj — Centra hejtado — Lifto. — Poŝt- kaj telegrafoficejo ĉe la porde de la hotelo. — Moderaj prezoj. — Rabato por la Esperantistoj. **A. LATTES**, posedanto.

Germana Eksportejo

*de ĉiuj libroj kaj muzikaĵoj ktp.
komisiisto de alilandaj libristoj
Demandu senpage katalogojn
kaj proponojn*

ELDONEJO

*de esperantaj kaj germanaj libroj
(Germana Esperanto - Librejo)
Nova Esperanto-katalogo
kontraŭ 1 respondkupono*

Ludwig Fries

Johannisplatz 3, Leipzig, Germanio

Dua speciala eksporta fako:

*Modernaj kontormebloj, skribotabloj, seĝ-
egoj, kestoj por ĉiuspecaj kartotekaj karto
Kartotekaj karto por ĉiuj branĉoj
laŭ peto, kraĵonoj, inkoj, kredoj,
desegnaj artikloj ktp.*

*

Demandu specialajn proponojn kaj kondiĉojn

SPACO POR NOTOJ:

SPACO POR NOTOJ:

Por fari sukcesajn Kursojn

uzu la novan eldonon de la

Kursa Lernolibro

laŭ praktika parola metodo

de

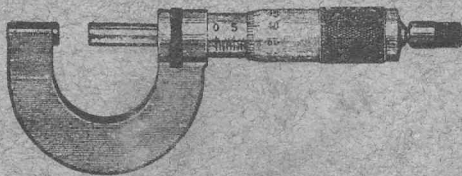
Dr. EDMOND PRIVAT

Ĝi estas redaktita tute en Esperanto kun blanka spaco por skribi la tradukon de l' vortoj ĉe l' komenco de ĉiu leciono.

"Tiu ĉi kursa lernolibro estas la rezultato de longa spertado kaj eksperimentado de la aŭtoro, kiu jam de 1903 instruis Esperanton en tre granda nombro da kursoj, al plej diverstandaj, diversaĝaj kaj diverskondiĉaj lernantoj, ĉu en publikaj klasoj, ĉu en lernejoj kaj gimnazioj en Eŭropo kaj en Ameriko. La libro celas esti praktika lernolibro por Esperanto-kursoj en ĉiuj landoj. Ĝi celas helpi la instruantojn por lernigi la tutan gramatikon de la lingvo preskaŭ neparolante pri ĝi sed per konstanta parola uzado de ekzemplaj frazoj aranĝitaj en konversacia maniero. Ĝi ankaŭ celas ebligi interesajn lecionojn donante facilajn rakontojn kun intence aranĝitaj kaj ordigitaj demandoj laŭ nova kaj originala metodo. Ĉar Esperanto estas internacia vivanta lingvo, estas plej utile, ke ĝi estu instruata en malsamaj landoj per sama viva parola metodo kaj samaj ekzemploj de bona, klara kaj flua stilo. Tiam stilon baldaŭ akiras la lernantoj mem ĉe kurso farata per tiu ĉi lernolibro, ĉar ili kutimas jam tute *flue* paroli multajn bonstilajn frazojn kaj rakontojn, lerninte nur rimarkinde malgrandan nombron da vortoj en la komenco. Ĉe tia kurso ili unue akiras la spiriton de la lingvo kaj ankaŭ senkonscie ĝian gramatikon. Tute nature ili poste plenigas iom post iom sian vortaron; ĉefa afero estas, ke ili dum la tuta kurso havu konstantan impreson pri la granda facileco de la lingvo.

Tiun rezultaton la aŭtoro atingis uzante nur tre malmultajn nove lernotajn vortojn por ĉiu leciono. Tiu ĉi zorgo kaj la klareco de la stilo donas al tiu ĉi kurslibro la celon helpi al ĉiam pli perfekta instruado de la lingvo en ĉiuj landoj kaj al ĝia enkonduko en la lernejojn." LA ELONISTOJ.

Prezo: 1 Svisa Franko, Esperanto, 14 Museumsstrasse, Bern.

Mikrometroj

por ĉiuj mezuroj

je 1/100 da milimetro je 1/1000 da colo.

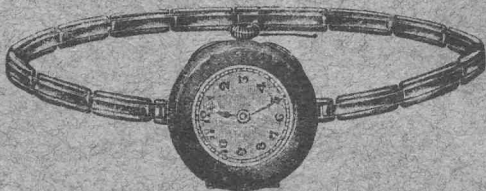
Postulu ilustraĵojn kaj prezaron No. 126.

Fabrikejoj

AUREOLE & VERTEX

La Chaux de Fonds

(Svisio).

Poŝhorloĝoj kaj brakhorloĝoj ĉiuspecaj.

Postulu katalogon No. 127.

Ni vendas nur pogrande kaj petas niajn samideanojn
konigi nian adreson al komercistoj de ambaŭ niaj fakoj:
mezuriloj kaj precizaj iloj.

Poŝhorloĝoj kaj brakhorloĝoj.

